TẠP CHÍ

PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY

Số Xuân Quý Mão 2023

ISSN 1859 - 4719

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH
MỪNG XUÂN QUÝ MÃO
2023

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN

TẠP CHÍ

PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY

Số Xuân Quý Mão 2023

ISSN 1859 - 4719

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH
MỪNG XUÂN QUÝ MÃO
2023

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2023
CỦA BỘ TRƯỞNG BỘ CÔNG AN

Hà Nội, ngày 01 tháng 01 năm 2023

Các đồng chí thân mến!

Nhân dịp năm mới 2023 và đón Xuân Quý Mão, thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an, tôi thân ái gửi tới toàn thể tướng lĩnh, sỹ quan, hạ sỹ quan, học viên, công nhân Công an, lao động hợp đồng trong Công an nhân dân; các đồng chí cán bộ Công an hưu trí, thương binh, bệnh binh, thân nhân liệt sỹ Công an nhân dân; các đồng chí bảo vệ dân phố, bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp cùng gia đình lời thăm hỏi ân cần và chúc mừng năm mới tốt đẹp nhất.

Năm 2022, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ; sự phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ của Quân đội nhân dân, các ban, bộ, ngành Trung ương và địa phương; sự ủng hộ, giúp đỡ của nhân dân và bạn bè quốc tế, lực lượng Công an nhân dân đã đoàn kết, năng động, sáng tạo, nỗ lực, quyết tâm, khắc phục mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc, toàn diện các nhiệm vụ được giao. Lực lượng Công an nhân dân luôn gương mẫu, đi đầu triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Ban Chấp hành Trung ương; chủ động tham mưu Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 12-NQ/TW, ngày 16/3/2022 về đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới và Đề án 06 của Chính phủ về phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030. Đã chủ động nắm chắc, dự báo sát tình hình, kịp thời tham mưu với Đảng, Nhà nước các chủ trương, giải pháp chiến lược bảo vệ vững chắc an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định phục vụ nhiệm vụ phát triển đất nước. Công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm đạt và vượt nhiều chỉ tiêu Quốc hội giao; công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự có nhiều đổi mới, đột phá. Lần đầu tiên lực lượng Công an nhân dân tham gia hoạt động gìn giữ hòa bình của Liên Hợp quốc. Trong công tác và chiến đấu đã xuất hiện ngày càng nhiều gương cán bộ, chiến sỹ hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân Dân, kiên quyết tấn công, trấn áp tội phạm vì cuộc sống bình yên, hạnh phúc của Nhân Dân, được Đảng, Nhà nước, Nhân Dân và bạn bè quốc tế ghi nhận, đánh giá cao.

Bước sang năm mới 2023, bên cạnh những thời cơ, thuận lợi vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức mới đặt ra đối với nhiệm vụ của lực lượng Công an nhân dân. Năm mới, với khí thế thi đua mới, mỗi cán bộ, chiến sỹ Công an nhân dân cần tiếp nối truyền thống anh hùng, vẻ vang, kế thừa những thành tích đã đạt được, tiếp tục vượt qua mọi khó khăn, thách thức, phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, quyết tâm thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại; luôn xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Chúc các đồng chí cùng gia đình năm mới luôn mạnh khỏe, hạnh phúc và thành công.

Chào thân ái và quyết thắng!

Đại tướng TÔ LÂM, Ủy viên Bộ Chính trị
Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

BÙI KHẮC KHUYÊN

Đảng trong sạch, chính quyền vững mạnh kiến tạo cho đời muôn lộc Tết

Dân làm chủ, xã hội công bằng ươm trồng sự sống triệu chồi Xuân

NGUYỄN VĂN LONG

Đảng 93 tuổi, người đạo đức, văn minh, trí tuệ

Nước 78 năm, sáng niềm tin, độc lập, hùng cường

BỘ CÔNG AN

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 24 tháng 12 năm 2022

THƯ KHEN

Thân gửi: Cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ

Thời gian vừa qua, lực lượng Cảnh sát phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn cứu hộ đã quán triệt, triển khai thực hiện có hiệu quả chỉ đạo của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an về công tác phòng, chống cháy nổ, cứu nạn, cứu hộ đạt được nhiều kết quả tích cực, nổi bật là trong 68 ngày đêm đã hoàn thành chiến dịch tổng rà soát, kiểm tra đối với hơn 1 triệu cơ sở thuộc diện quản lý về phòng cháy, chữa cháy trên toàn quốc; luôn thường trực chiến đấu cao, có mặt kịp thời để chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho Nhân dân, điển hình như Cảnh sát phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn cứu hộ Công an thành phố Hà Nội kịp thời cứu 11 người thoát khỏi đám cháy tại quận Hà Đông ngày 24/12/2022; Công an thành phố Hồ Chí Minh kịp thời cứu nạn 04 người thoát khỏi đám cháy tại Quận 3 ngày 08/12/2022; Công an Đồng Nai giải cứu cháu bé 5 tuổi rơi xuống hố cọc sâu 15m, Công an Lào Cai cứu nạn 2 người bị tai nạn ô tô rơi xuống cống sâu... Những thành tích nêu trên đã thể hiện tinh thần trách nhiệm cao trước Đảng, Nhà nước và Nhân dân; sự mưu trí, dũng cảm, không quản ngại hy sinh, gian khổ, sẵn sàng đương đầu với hiểm nguy khi Nhân dân gặp nạn, thể hiện rõ tinh thần "*lúc dân cần, lúc dân khó, có Công an*", để lại những dấu ấn đậm nét, lan tỏa hình ảnh đẹp của người chiến sỹ Cảnh sát phòng cháy, chữa cháy nói riêng, chiến sỹ Công an nhân dân nói chung.

Thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an, Tôi ghi nhận, đánh giá cao và nhiệt liệt biểu dương, khen ngợi những kết quả, thành tích quan trọng mà toàn lực lượng Cảnh sát phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đã đạt được trong thời gian qua.

Tôi mong muốn và tin tưởng rằng, toàn thể cán bộ, chiến sĩ Cảnh sát phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ tiếp tục phát huy những thành tích đã đạt được, nỗ lực cố gắng hơn nữa trên các mặt công tác, luôn thường trực sẵn sàng lực lượng, phương tiện và các kế hoạch, phương án, kịp thời, nhanh chóng ra quân chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ bảo vệ an toàn tính mạng, tài sản của Nhà nước và Nhân dân. Trước mắt, thực hiện thật tốt đợt cao điểm tấn công trấn áp tội phạm, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ bảo vệ tuyệt đối an toàn Tết Nguyên đán Quý Mão 2023, tạo môi trường xã hội an ninh, an toàn cho nhân dân vui Tết, đón xuân bình yên, hạnh phúc.

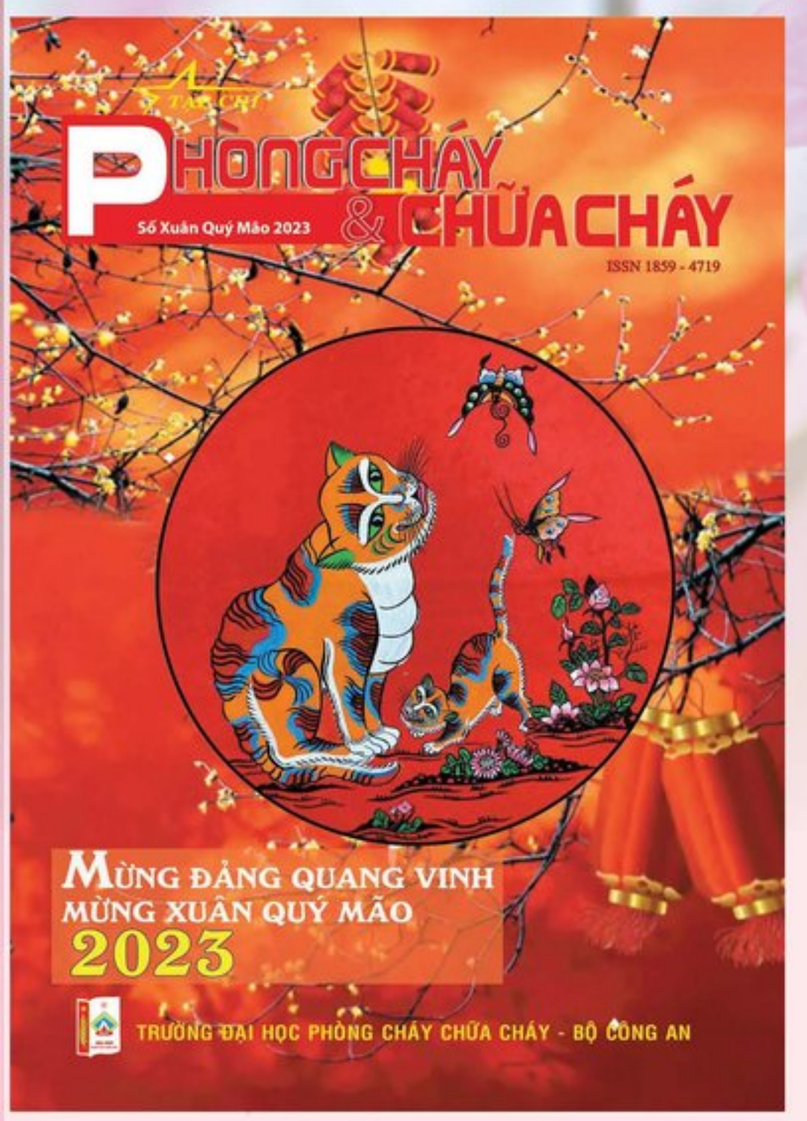
Chúc các đồng chí mạnh khỏe, hạnh phúc và lập nhiều thành tích trong công tác!

Chào thân ái!
BỘ TRƯỞNG

Đại tướng Tô Lâm

TẠP CHÍ
PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY
Số Xuân Quý Mão 2023

ISSN 1859 - 4719

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO BIÊN TẬP
PGS, TS. LÊ QUANG BỐN - Chủ tịch
TS. PHẠM VĂN NĂM - Phó Chủ tịch
PGS, TS. LÊ QUANG HẢI - Ủy viên
PGS, TS. NGUYỄN THANH HẢI - Ủy viên
TS. LÃ XUÂN LỰC - Ủy viên
TS. NGUYỄN ĐỨC ÁNH - Ủy viên

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
Kiêm THƯ KÝ TÒA SOẠN
TS. PHẠM THỊ THOAN

TÒA SOẠN
243 Khuất Duy Tiến - Thanh Xuân - Hà Nội
ĐT/Fax: (04) 3553 7759
Email: tapchipccc@gmail.com
Website: daihocpccc.bocongan.gov.vn

THIẾT KẾ
THÀNH THỊ PHƯƠNG NHUNG

In tại Công ty in Sao Việt
Địa chỉ: Số 9/40 Ngụy Như Kon Tum
Nhân Chính, Thanh Xuân, Hà Nội.

Giấy phép xuất bản số 457/GP-BTTTT
Bộ Thông tin và Truyền thông cấp
ngày 27/11/2013.

Ảnh bìa:
Mừng Đảng quang vinh
mừng Xuân Quý Mão, 2023

TRONG SỐ NÀY

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN QUÝ MÃO
4. NGUYỄN THÀNH LONG: Nhớ mãi những mùa Xuân bên Bác.

DIỄN ĐÀN ĐẦU NĂM
5. PHẠM MINH CHÍNH: Công an nhân dân – "Thanh bảo kiếm sắc bén, lá chắn thép vững chắc và tâm trong sáng".
7. TÔ LÂM: Giữ vững thế chủ động chiến lược về an ninh, trật tự để phát triển đất nước.
8. HOÀNG ANH: Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH xứng đáng với trọng trách mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó.

XUÂN TRÊN MỌI MIỀN TỔ QUỐC
10. HOÀNG VIỆT: Thầm lặng bảo vệ bình yên nơi trái tim Tổ quốc.
11. HUỲNH QUANG TÂM: Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố Hồ Chí Minh vững vàng trên mặt trận chống "giặc lửa".
12. HOÀNG VĂN BÌNH: 114 Hải Phòng sẵn sàng bảo vệ bình yên đất Cảng.
14. MINH ANH: Ngày Xuân ở đơn vị 114 Bạc Liêu.
15. ĐỨC TRUNG: Hoa Xuân nở trên vùng "đất lửa".
16. PHƯƠNG HÀ: Lính 114 vùng Mỏ tiến bước cùng mùa Xuân.
17. VIỆT HƯƠNG: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh góp sức giữ bình yên mùa Xuân Hà Tĩnh.
18. HOÀNG VIỆT: Tết sớm ở làng quất cảnh Tứ Liên.

GẶP GỠ NGÀY XUÂN
19. THÁI THỤY: Gặp gỡ Thiếu tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Chủ nhiệm đề tài "Xe ôtô và môtô chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đa năng".
20. DUY ANH: Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh – Trưởng Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC: Xây dựng môi trường nghiên cứu khoa học năng động, nâng cao hiệu quả công tác nghiên cứu khoa học, ứng dụng công nghệ trong Trường Đại học PCCC.
21. BẢO ANH: Thượng tá Thiều Xuân Vương - Hướng về nhân dân mà cống hiến, hy sinh.
22. BẢO MINH: "Sống là cho, đâu chỉ nhận riêng mình".

TRANG THƠ

VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT
24. NGUYỄN CÔNG ĐỨC: Nơi mùa Xuân bắt đầu.
25. TRẦN HỒNG GIANG: Lặng lẽ Xuân về.
25. MAI HỒNG LÂM: Nhớ thương mùi Tết quê nhà.
26. TÔ ANH: Người về từ lửa.
27. ĐINH THÀNH TRUNG: Bỏng rát niềm đau.
28. THUẬN VY: Tọa độ lửa – Lối về kí ức.
29. THÙY ANH: Người Nguồn và tục giữ lửa ngày Tết.
30. MAI LAN: Những tác phẩm nghệ thuật từ hình tượng 3 liệt sỹ chữa cháy.
31. PHAN ĐÌNH MINH: Trận hỏa hoạn kinh hoàng.
32. BÙI NGỌC PHÚC: Đóa hoa vô thường.
34. ĐỨC CHIẾN: Hương nến hồn Việt.
35. PHƯƠNG ANH: Xuân về bên bếp lửa người Ba Na.
36. THIÊN KIM: Tản mạn về tục thờ thần Lửa.

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN
37. NGUYỄN VĂN KIÊN – ĐINH TƯỜNG LINH: Lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa những năm 1945 - 1960.
38. ĐỖ ĐỨC – CAO HƯỜNG: Những người lính cứu nạn, cứu hộ quả cảm.
39. HỒNG VÂN: Trái tim ấm áp của những người "mẹ đỡ đầu" mang sắc phục màu xanh.
40. MAI HẠNH: Những dấu ấn trong công tác cứu nạn, cứu hộ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH năm 2022.
41. TRÚC ANH: Chuyện về những người thầy tham gia cứu nạn, cứu hộ ở Kà Tinh.
43. PHƯƠNG TRANG: Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập Trường Đại học PCCC: Hiệu quả thiết thực từ "lý thuyết đi đôi với thực hành".
44. THÙY DƯƠNG: Người nghệ sỹ vẽ tranh bằng lửa.
45. NAM TRUNG: 800 năm làng giấy dó Dương Ổ.

NĂM MÃO NÓI CHUYỆN MÈO
46. PHÚ BÌNH: Năm Mão và những dấu ấn trong lịch sử Việt Nam.

PHONG TỤC ĐÓN TẾT BỐN PHƯƠNG
47. NGUYỄN TẤN TUẤN: Lễ Tết ở Nhật Bản.
47. HỒNG LÂM: Bếp lửa trong đời sống của người Cơ-tu.
48. MINH HƯƠNG: Tục thờ lửa của người Khơ Mú.

NHÌN RA THẾ GIỚI
49. NGUYỄN XUÂN HẢI: Nạn cháy rừng và chuyện phòng cháy rừng ở nước Úc.
50. PHƯƠNG LINH: Nhật ký của lính cứu hỏa.

NHỚ MÃI NHỮNG MÙA XUÂN BÊN BÁC

NGUYỄN THÀNH LONG

Những ngày giáp Tết Qúy Mão, khi đất trời đang chuyển mình đến bên thềm Xuân mới, lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) lại bồi hồi nhớ những kỷ niệm về mùa Xuân bên Bác. Đó là những dấu ấn khó quên, là sự động viên, khích lệ, là kim chỉ nam trên hành trình chống "giặc lửa" vì bình yên, hạnh phúc cho nhân dân, đất nước...

Bác Hồ đến thăm gia đình đồng chí Trương Từ Thức - Đội trưởng Đội PCCC - Công an Thành phố Hà Nội vào đêm Giao thừa Xuân Canh Tý 1960. Ảnh: TL

Chủ tịch Hồ Chí Minh - vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc Việt Nam. Người để lại muôn vàn tình thương yêu và những kỷ niệm sâu sắc đối với toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta. Đối với lực lượng Công an nhân dân nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng, người luôn dành những tình cảm, sự quan tâm đặc biệt, nhất là mỗi dịp Tết đến, Xuân về.

Năm 1954, miền Bắc hoàn toàn giải phóng và bắt tay vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, đồng thời chi viện cho tiền tuyến miền Nam. Trong giai đoạn này, công tác PCCC được Đảng, Nhà nước quan tâm và đưa vào phong trào bảo vệ trị an với khẩu hiệu 3 phòng: "Phòng gian - Phòng hỏa - Phòng tai nạn." Mùa Xuân đầu tiên mừng Đảng, Chính phủ sau 9 năm trường kỳ kháng chiến gian khổ ở chiến khu Việt Bắc trở về Thủ đô, ngày 01/01/1955, trong buổi lễ mít tinh trang trọng, Đội Cứu hỏa - Công an Thành phố Hà Nội gồm 07 người do đồng chí Lục Văn Giỏi làm chỉ huy tham gia bảo vệ lễ đài trên Quảng trường Ba Đình lịch sử. Sau cuộc mít tinh trang trọng ấy, Bác đi từ lễ đài xuống, ân cần bắt tay từng người trong Đội và dành cho các chiến sỹ lời chúc Tết đặc biệt: *"Nhân dịp năm mới, Bác chúc các chú thất nghiệp!"* Tất cả đều ngỡ ngàng và thấm thía trước lời chúc đặc biệt của Bác trong mùa Xuân năm ấy. Khác với lời chúc Tết truyền thống theo thông lệ về một năm mới an vui, mạnh khỏe, an khang, thịnh vượng, đắc tài, đắc lộc, công việc làm ăn phát triển thì Bác lại chúc *"thất nghiệp"*. Nghịch lý trong lời chúc vui vẻ của Bác nhân dịp đầu Xuân năm ấy ngắn gọn mà hàm ý sâu sắc, chất chứa bao tình cảm yêu thương, niềm tin, hy vọng, lời dặn dò ân cần, sự động viên khích lệ và cũng là mục tiêu giao nhiệm vụ mà Bác dành cho lực lượng Công an nhân dân trong công tác PCCC vì bình yên, hạnh phúc của nhân dân, đất nước. Lời chúc ấy đã trở thành phương châm hành động của lực lượng Cảnh sát PCCC, cho đến hôm nay vẫn còn nguyên giá trị.

Mùa Xuân năm Canh Tý (1960), giữa bộn bề công việc, bộn bề lo toan vận mệnh nước nhà, Bác vẫn dành thời gian và sự quan tâm đặc biệt đối với lực lượng PCCC. Vinh dự nhất trong mùa Xuân ấy nói riêng và trong lịch sử của lực lượng Phòng cháy chữa cháy nói chung là gia đình đồng chí Trương Từ Thức - Đội trưởng Đội PCCC - Công an Thành phố Hà Nội được người đến "xông đất" đêm Giao thừa năm Canh Tý. Chuyến "vi hành" đặc biệt của vị Chủ tịch nước đêm Giao thừa năm ấy không giống như bất kỳ nguyên thủ quốc gia nào khác. Không "trống giong cờ mở", Người lặng lẽ cùng một vài đồng chí đi bộ trong mưa phùn và gió lạnh đến "xông đất" nhà người lính chữa cháy từ một con dốc phía sau nhà. Trước phút Giao thừa, nghe tiếng gõ cửa, gia đình đồng chí Trương Từ Thức mới biết là Bác đến "xông đất", chúc mừng năm mới. Cả gia đình đồng chí Trương Từ Thức như "vỡ òa" vì bất ngờ và xúc động. Tất cả mọi người trong đại gia đình quây quần bên Bác, ai cũng muốn được đứng gần bên Bác hơn. Bác ân cần hỏi thăm từng người trong gia đình người lính chữa cháy ăn Tết có được đầy đủ không, căn dặn từng người trong gia đình ở mỗi lĩnh vực nghề nghiệp công tác khác nhau phải làm thế nào để hoàn thành tốt nhiệm vụ với nhân dân, đất nước. Nhìn 4 chữ trên bức hoành phi của gia đình đồng chí Trương Từ Thức ("Lễ Do Nghĩa Khởi"), Bác giải nghĩa 4 chữ đó là: Lễ nghĩa đều xuất phát từ đây. Bác nói: chỉ có những nhà Nho trọng Lễ - Nghĩa mới treo 4 chữ ấy. Bác mong gia đình đồng chí giữ được truyền thống đạo nghĩa như lời dạy trên bức hoành phi. Biết đồng chí Trương Từ Thức là con trưởng, trưởng họ, bác ân cần dặn dò: Chú là trưởng họ cũng như là thủ trưởng của một đơn vị. Bác mong chú cũng giữ được quan điểm "không gia trưởng" khi là thủ trưởng đơn vị nhé!

Trong khoảnh khắc giao hòa của đất trời vào Xuân trong mùa Xuân Canh Tý, Bác bắt nhịp bài hát "Kết đoàn", tất cả mọi người trong gia đình đồng chí Trương Từ Thức cùng hát. Trước khi chia tay gia đình người lính chữa cháy, Bác nhìn lên phía bàn thờ của gia đình và nói: Tết này gia đình mình có bánh chưng, như thế là có Tết rồi. Đất nước mình còn nhiều người cơ cực không có Tết. Bác mong mọi người đừng quên điều đó. Xúc động trước sự quan tâm sâu sắc của người, ngay số Báo Công an đầu Xuân năm đó, đồng chí Trương Từ Thức đã viết bài *"Bác đến"* bày tỏ niềm xúc động, tự hào và lòng biết ơn sâu sắc tới Bác.

Những khoảnh khắc bên Bác trong mỗi mùa Xuân ấy đều rất ngắn ngủi nhưng vô cùng quý giá và thiêng liêng đối với những người lính PCCC. Niềm vui, niềm xúc động trước sự quan tâm đặc biệt của Người nhân dịp Tết đến, Xuân về là niềm vinh dự, động lực thúc đẩy lực lượng Cảnh sát PCCC không ngừng nỗ lực, phấn đấu, không quản ngại gian khổ, hy sinh hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Bác là vậy, giản dị mà không giản đơn, bình dị mà không tầm thường. Ngay cả giữa cuộc đời thường nhật, Người vẫn luôn dành cho lực lượng PCCC sự quan tâm đặc biệt. Một chiếc bể chứa nước trong Phủ Chủ tịch được xin ý kiến Bác để phá bỏ đi vào năm 1958, Bác cũng cân nhắc dặn dò: phải hỏi ý kiến của các đồng chí phòng cháy đã. Trăn trở trước yêu cầu thực tiễn phát triển đất nước, ngày 04/10/1961, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 53/SL ban hành "Pháp lệnh quy định việc quản lý Nhà nước đối với công tác phòng cháy chữa cháy". Sắc lệnh đã được Ủy ban Thường vụ Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ cộng hoà thông qua ngày 27/9/1961. Đây là mốc son đánh dấu thời điểm lực lượng Cảnh sát PCCC chính thức được thành lập. Trong Pháp lệnh, Người đã sửa cụm từ "phòng hỏa, cứu hỏa" thành "phòng cháy, chữa cháy". Bác không chỉ tinh tế trong việc sử dụng ngôn từ chính xác mà còn khéo léo trong việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt.

Trong những năm tháng chống chiến tranh phá hoại của Đế quốc Mỹ cam go, khốc liệt, giữa bộn bề lo toan vận mệnh đất nước, Bác vẫn dõi theo từng bước đi của lực lượng Cảnh sát PCCC. Bác theo dõi báo, đài, biết Đội PCCC Hòn Gai vừa dập tắt lửa trên 4 chiếc sà lan chở dầu bị máy bay địch bắn cháy tại Vịnh Hạ Long được ít ngày, mặc dù Bộ Công an và Công an tỉnh Quảng Ninh đều chưa có báo cáo nhưng Bác thấy lực lượng PCCC làm tốt nhiệm vụ, Người đã gửi tặng Bằng khen. Thấy Đội PCCC Hòn Gai đóng quân bên Vịnh Hạ Long tươi đẹp, Người đổi tên gọi cho Đội PCCC Hòn Gai thành Đội PCCC Hạ Long. Năm 1966, Cảnh sát PCCC - Công an Hà Nội đã dũng cảm, gan dạ và sáng tạo lập chiến công xuất sắc trong khi chữa cháy thành công kho xăng Đức Giang bị trúng bom giặc Mỹ. Ngay sau khi biết tin, ngày 03/8/1966, Bác đã gửi thư khen ngợi. Trong bức thư năm ấy, Người căn dặn lực lượng Cảnh sát PCCC 4 điều: *"...1. Phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, chớ chủ quan, tự mãn.*

2. Phải thường xuyên thật sẵn sàng để nhanh chóng làm tròn nhiệm vụ bất kỳ trong tình hình nào để bảo vệ tài sản của nhà nước và nhân dân.

3. Phải không ngừng học tập, nghiên cứu, phát huy sáng kiến, tổng kết kinh nghiệm để tiến bộ hơn nữa trong công việc phòng cháy, chữa cháy.

4. Phải thường xuyên hướng dẫn và bồi dưỡng về nghiệp vụ cho lực lượng Dân phòng ngày càng tiến bộ, để họ trở thành người giúp việc thật đắc lực cho các đồng chí...."

Trân trọng những nỗ lực, cống hiến, hy sinh của những người lính PCCC, ngoài những lần trực tiếp đến thăm, gửi thư khen hay tặng thưởng thì Người còn dành cho lực lượng PCCC phần thưởng cao quý đó là "Huy hiệu Bác Hồ". Đối với những người lính PCCC, được nhận "Huy hiệu Bác Hồ" là phần thưởng cao quý không chỉ mang ý nghĩa minh chứng cho những chiến công, thành tích mà là niềm vinh dự, tự hào, nguồn động viên mạnh mẽ để họ sống, chiến đấu, cống hiến hết mình cho nhân dân, đất nước, xứng đáng với niềm tin mà Người gửi gắm nơi chiếc Huy hiệu cài trên ngực áo.

Lời chúc Tết đặc biệt mùa Xuân năm 1955 của Bác, những ân tình Người dành cho lực lượng Cảnh sát PCCC trong mỗi dịp Tết đến, Xuân về và 4 điều Bác căn dặn lực lượng Cảnh sát PCCC năm 1966 đã trở thành mục tiêu, phương hướng, kim chỉ nam cho mọi hành động của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trong suốt lịch sử xây dựng, chiến đấu và trưởng thành. Những kỷ niệm sâu sắc của Người dành cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH là nguồn động viên, khích lệ, động lực to lớn để mỗi cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH không quản hiểm nguy, gian khổ, hy sinh, nỗ lực hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Khắc ghi lời dạy của Người, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã vận dụng sáng tạo, nghiên cứu, triển khai đồng bộ nhiều biện pháp quản lý nghiệp vụ và tổ chức tốt công tác phòng ngừa cháy, nổ, xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH ngày càng chính quy, tinh nhuệ và từng bước hiện đại, không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; xây dựng thế trận toàn dân trong công tác PCCC&CNCH góp phần bảo vệ vững chắc an ninh trật tự của Tổ quốc.■

CÔNG AN NHÂN DÂN - "THANH BẢO KIẾM SẮC BÉN, LÁ CHẮN THÉP VỮNG CHẮC VÀ TÂM TRONG SÁNG"*

PGS, TS PHẠM MINH CHÍNH
Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam

Sáng 19/12/2022, Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 78 đã khai mạc trọng thể tại Hà Nội. Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính đã đến dự và phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị. Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy trân trọng giới thiệu toàn văn bài phát biểu của Thủ tướng.

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính phát biểu tại Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 78.
Ảnh: Phương Anh

Thưa đồng chí Đại tướng Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an!

Thưa đồng chí Nguyễn Hòa Bình - Ủy viên Bộ Chính trị, Chánh án Tòa án nhân dân Tối cao!

Thưa các đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng!

Thưa các đồng chí trong Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Bộ Công an qua các thời kỳ!

Thưa các quý vị đại biểu và toàn thể các đồng chí!

Hôm nay, tôi rất vui mừng cùng các đồng chí lãnh đạo các cơ quan, Bộ, Ban, Ngành Trung ương đến dự Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 78, với không khí tràn đầy quyết tâm, tinh thần đoàn kết, thống nhất cao, ấm áp tình đồng chí, đồng đội của toàn lực lượng Công an nhân dân (CAND) Việt Nam anh hùng. Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi thân ái gửi tới toàn thể tướng lĩnh, sỹ quan, hạ sỹ quan, công nhân viên CAND lời chào trân trọng, thăm hỏi ân cần và lời chúc mừng tốt đẹp nhất; chúc Hội nghị thành công tốt đẹp!

Thưa các đồng chí!

Hội nghị Công an toàn quốc có ý nghĩa hết sức quan trọng đối với lực lượng CAND. Các đồng chí đã chuẩn bị cho Hội nghị rất chu đáo, công phu, các văn bản trình Hội nghị đã đánh giá toàn diện kết quả, chỉ ra ưu điểm, hạn chế và phân tích nguyên nhân, trên cơ sở đó đề ra mục tiêu, yêu cầu, nhiệm vụ, giải pháp mới trong thời gian tới. Tôi đề nghị các đồng chí tiếp tục nghiên cứu, quán triệt sâu sắc, thực hiện có hiệu quả tinh thần chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Đảng ủy Công an Trung ương tổ chức mới đây.

Thưa các đồng chí!

Năm 2022, tình hình an ninh chính trị, kinh tế, xã hội thế giới và khu vực diễn biến phức tạp, khó lường, chịu tác động sâu sắc từ xung đột Nga - Ucraina. Các nước lớn đẩy mạnh cạnh tranh chiến lược, tập hợp lực lượng, gia tăng ảnh hưởng, kiềm chế lẫn nhau. Lạm phát, nguy cơ suy thoái kinh tế, rủi ro thị trường tài chính, tiền tệ thế giới; an ninh năng lượng, an ninh lương thực, thiên tai, biến đổi khí hậu và thời tiết cực đoan, hậu quả của đại dịch COVID-19 vẫn đang còn và đã tác động tiêu cực tới mọi mặt của nước ta.

Trong bối cảnh đó, chúng ta đã thực hiện thắng lợi, khá toàn diện mục tiêu, nhiệm vụ vừa tập trung kiểm soát dịch bệnh, vừa thúc đẩy phục hồi và phát triển kinh tế, xã hội, giữ vững độc lập chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, bảo đảm quốc phòng, an ninh, trật tự an toàn xã hội; thúc đẩy hoạt động đối ngoại sâu rộng, thực chất, hiệu quả, cụ thể: (1) Dịch bệnh COVID-19 đã được kiểm soát tốt trên toàn quốc, tỷ lệ chuyển nặng, tử vong thấp so với trung bình chung của thế giới. (2) Kinh tế, xã hội phục hồi tích cực và đạt những kết quả quan trọng, khá toàn diện trên nhiều lĩnh vực (có 14/15 chỉ tiêu kế hoạch đạt và vượt). Tăng trưởng GDP đạt 8%, cao nhất trong 10 năm qua, trong đó nông nghiệp tăng 3%, công nghiệp và xây dựng tăng 9%, dịch vụ tăng 10%). Sự phục hồi kinh tế diễn ra đồng đều ở các địa phương, nhiều địa phương đạt tốc độ tăng trưởng cao. (3) Kinh tế vĩ mô ổn định, lạm phát được kiểm soát, các cân đối lớn của nền kinh tế được bảo đảm. Chỉ số giá tiêu dùng cả năm tăng dưới 4%. Thu ngân sách nhà nước tăng 20%, cao nhất trong hơn 10 năm qua. Tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu hàng hoá đạt mức kỷ lục 740 tỷ USD, tăng 10% so với năm 2021; xuất siêu trên 10 tỷ USD. Xuất khẩu gần 07 triệu tấn gạo và xuất khẩu nông sản đạt trên 53 tỷ USD. An ninh năng lượng được đảm bảo (giá xăng, dầu, giá điện cơ bản được giữ ổn định). (4) Lĩnh vực văn hóa, xã hội được chú trọng đầu tư phát triển. An sinh xã hội được bảo đảm; đời sống Nhân dân được cải thiện; đã thực hiện kịp thời các chính sách, biện pháp hỗ trợ doanh nghiệp, người lao động, người dân bị ảnh hưởng nặng bởi đại dịch COVID-19. Nhiều sự kiện văn hoá, thể thao, đặc biệt là SEA GAMES 31 đã được tổ chức rất thành công. (5) Quốc phòng, an ninh, đối ngoại được tăng cường, góp phần bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của quốc gia; giữ vững an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội. Công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tiếp tục được đẩy mạnh, góp phần củng cố niềm tin của Nhân dân đối với Đảng và Nhà nước. (6) Hoạt động đối ngoại và hội nhập quốc tế được triển khai đồng bộ, hiệu quả và đạt nhiều kết quả quan trọng, nổi bật là Việt Nam được bầu là Phó Chủ tịch Đại Hội đồng Liên hợp quốc và thành viên Hội đồng Nhân quyền Liên Hợp quốc. Vị thế, uy tín quốc tế của nước ta ngày càng được nâng cao.

Có thể nói, năm 2022, tuy gặp nhiều khó khăn, thách thức, nhưng chúng ta cũng đã thu được nhiều kết quả, thành tích đáng ghi nhận. Như lời đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nói tại Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII "Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay". Có được những thành quả đó là nhờ sự lãnh đạo của Đảng, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự ủng hộ của Nhân dân, cộng đồng doanh nghiệp và sự giúp đỡ của bạn bè quốc tế; trong đó có đóng góp rất quan trọng của lực lượng CAND.

Các Báo cáo, tham luận của các đồng chí đã trình bày, đánh giá đầy đủ, toàn diện về kết quả đạt được trong năm 2022, tôi không nhắc lại, mà chỉ nhấn mạnh một số nội dung sau:

Một là, lực lượng CAND đã chủ động nắm chắc tình hình, thực hiện tốt chức năng tham mưu với Đảng, Nhà nước về an ninh, trật tự, phát triển kinh tế, xã hội và đối ngoại, bảo đảm lợi ích quốc gia, góp phần giữ vững ổn định chính trị, tạo môi trường hòa bình, ổn định, thuận lợi để phát triển đất nước. Nổi bật là tham mưu Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết 12-NQ/TW về "đẩy mạnh xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới". Xứng đáng với vai trò, vị trí đặc biệt quan trọng của CAND đối với nhiệm vụ chính trị mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân tin tưởng giao phó, đồng thời thể hiện sự quan tâm sâu sắc và niềm tin tưởng tuyệt đối của Đảng, Nhà nước và Nhân dân đối với lực lượng CAND.

Hai là, lực lượng CAND đã thực hiện tốt chức năng trực tiếp chiến đấu; phát hiện, đấu tranh, ngăn chặn kịp thời âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động. Công tác đấu tranh, ngăn chặn, xử lý các đối tượng hoạt động gián điệp, phản động, chống đối; an ninh các địa bàn chiến lược, an ninh trong tôn giáo, dân tộc, an ninh xã hội được bảo đảm. Công tác bảo đảm an ninh chính trị nội bộ, an ninh kinh tế, an ninh mạng chuyển biến tích cực; lực lượng ngoại tuyến, an ninh điều tra lập được nhiều chiến công đáng ghi nhận.

Ba là, công tác đấu tranh phòng chống tội phạm về trật tự, an toàn xã hội đạt nhiều kết quả tích cực, vượt chỉ tiêu Quốc hội giao, triệt phá nhiều đường dây tội phạm hình sự, ma túy, buôn lậu, mua bán người, tội phạm sử dụng công nghệ cao, tội phạm có tổ chức.... Đặc biệt, đã hoàn thành nhiều vụ đấu tranh, xử lý các vụ án, vụ việc thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo. Các đồng chí đã tham mưu chỉ đạo xử lý nghiêm minh, kịp thời nhiều vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, những vụ việc tồn đọng nhiều năm, nhất là trên lĩnh vực ngân hàng, tài chính, chứng khoán, đất đai, y tế, giáo dục.... Qua đó, có tác dụng răn đe, phòng ngừa chung cho toàn xã hội. Kết quả công tác phòng, chống tội phạm góp phần quan trọng đem lại sự bình yên, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an ninh, an toàn, lành mạnh, để Việt Nam là đất nước thanh bình, ổn định, là điểm đến để đầu tư và du lịch.

Bốn là, công tác cải cách hành chính, tư pháp, xây dựng Chính phủ điện tử tiếp tục được đẩy mạnh, đáp ứng yêu cầu của Chính phủ và tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp. Bộ Công an là "điểm sáng" trong chuyển đổi số, triển khai có trách nhiệm, hiệu quả Đề án 06. Qua đó, góp phần thay đổi phương thức quản lý công dân, tạo nền tảng quan trọng để triển khai dịch vụ công trực tuyến, góp phần thúc đẩy Chính phủ số, kinh tế số, xã hội số.

Phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc tiếp tục được đổi mới cả về nội dung và biện pháp, góp phần thiết thực vào cuộc đấu tranh phòng, chống tội phạm, bảo đảm an ninh, trật tự. Công tác bảo đảm an toàn giao thông; phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ được tăng cường. Đã hỗ trợ, xây dựng, sửa chữa hàng nghìn ngôi nhà cho các hộ nghèo, nhà bán trú cho học sinh tại vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn bằng nguồn vốn xã hội hóa.

Năm là, đẩy mạnh hoạt động đối ngoại và hợp tác quốc tế, mở rộng quan hệ song phương, tích cực tham gia các diễn đàn đa phương, góp phần nâng cao vị thế đất nước. Trong đó, việc cử 04 sỹ quan CAND tham gia lực lượng gìn giữ hòa bình Liên Hợp quốc là điểm sáng trong hoạt động đối ngoại an ninh, đồng thời, khẳng định sỹ quan CAND Việt Nam đủ năng lực tham gia hiệu quả hoạt động quốc tế trong môi trường đa phương, đa quốc gia.

Sáu là, công tác xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng được quan tâm chỉ đạo. Lực lượng CAND ngày càng vững mạnh, có bản lĩnh chính trị vững vàng, nghiệp vụ sắc bén, đáp ứng tốt hơn yêu cầu, nhiệm vụ được giao. Tập trung hoàn thiện cơ chế lãnh đạo của Đảng trong CAND. Làm tốt công tác rà soát, bố trí lực lượng Công an theo hướng "Bộ tinh, tỉnh mạnh, huyện toàn diện, xã bám cơ sở", nâng cao hiệu quả hoạt động của lực lượng Công an chính quy đảm nhiệm các chức danh Công an xã.

Để đạt được những kết quả, thành tích rất to lớn như trên, có 03 nguyên nhân rất quan trọng, đó là: (1) Lực lượng CAND đã chấp hành nghiêm sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, trong đó thường xuyên, trực tiếp là Bộ Chính trị, Ban Bí thư và đồng chí Tổng Bí thư. (2) Sự nỗ lực, cố gắng, phấn đấu, trưởng thành không ngừng của toàn lực lượng CAND. (3) Sự phối hợp chặt chẽ, hiệu quả của các Bộ, Ngành, như: Quân đội nhân dân, Tòa án nhân dân, Viện Kiểm sát nhân dân... và nhất là sự cộng tác, giúp đỡ của Nhân dân.

Trong sự nghiệp đấu tranh bảo vệ an ninh quốc gia, đảm bảo trật tự, an toàn xã hội, đã có hàng ngàn tấm gương cán bộ, chiến sỹ CAND tận tụy, nêu cao tinh thần trách nhiệm, dũng cảm chiến đấu, hy sinh quên mình. Năm 2022, có 07 đồng chí hy sinh, 117 đồng chí bị thương và hàng trăm lượt cán bộ, chiến sỹ bị phơi nhiễm HIV; đây cũng là đặc thù "khác

**Đầu đề do Ban Biên tập đặt*

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính chúc mừng Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an. Ảnh: Phương Anh

biệt" của lực lượng CAND so với các Ngành khác trong điều kiện hòa bình. Vì bình yên cuộc sống, vì an toàn và hạnh phúc của Nhân dân, nhiều đồng chí hy sinh khi tuổi đời còn rất trẻ; các đồng chí đã góp phần tô thắm thêm truyền thống của lực lượng CAND anh hùng. Tôi xin gửi lời chia sẻ sự mất mát này đến gia đình, người thân các anh hùng liệt sỹ, các đồng chí thương binh của lực lượng CAND và đề nghị các đơn vị, địa phương làm tốt công tác chính sách "đền ơn, đáp nghĩa" đối với người có công, thường xuyên chăm lo đến đời sống vật chất và tinh thần của thân nhân các anh hùng liệt sỹ và những người đã phải đổ máu vì cuộc sống bình yên và hạnh phúc của Nhân dân.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi trân trọng ghi nhận, biểu dương và cảm ơn những đóng góp, cống hiến, hy sinh của cán bộ, chiến sỹ lực lượng CAND và thành tích xuất sắc các đồng chí đã đạt được trong năm 2022.

Bên cạnh thành tích, kết quả đạt được, chúng ta phải thẳng thắn thừa nhận, công tác công an còn một số hạn chế, khuyết điểm mà Báo cáo đã nêu, như: Công tác nắm, dự báo tình hình, có nơi, có lúc chưa kịp thời; hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về trật tự, an toàn xã hội trên một số địa bàn, lĩnh vực còn hạn chế; một bộ phận cán bộ, chiến sỹ CAND có biểu hiện suy thoái về tư tưởng, phẩm chất đạo đức, giảm sút ý chí chiến đấu, vi phạm kỷ luật; các vấn đề liên quan đến công tác giải ngân vốn đầu tư công còn chậm...; tiềm lực hậu cần - kỹ thuật, có lĩnh vực chưa theo kịp và đáp ứng với yêu cầu của thực tiễn; phát triển công nghiệp an ninh còn nhiều hạn chế. Đề nghị các đồng chí phát huy tinh thần trách nhiệm, thảo luận làm rõ nguyên nhân, hạn chế, yếu kém bắt nguồn từ đâu? Đồng thời đưa ra các biện pháp khắc phục, tháo gỡ trong thời gian tới.

Năm 2023 là năm có ý nghĩa quyết định đến việc thực hiện thắng lợi các mục tiêu Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng và Nghị quyết Đại hội lần thứ VII của Đảng bộ Công an Trung ương; giai đoạn phát triển mới có nhiều thời cơ, thuận lợi nhưng cũng có nhiều khó khăn, thách thức mới. Đất nước ta dân số ngày càng đông, yêu cầu, đòi hỏi ngày càng cao, do đó, nhiệm vụ thường xuyên thuộc chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của lực lượng CAND ngày càng nhiều hơn, nặng nề, phức tạp hơn, nhiều vấn đề "nhạy cảm" hơn cần quan tâm giải quyết. Tôi nhất trí với các phương hướng, nhiệm vụ mà các đồng chí đề ra và xin nhấn mạnh một số điểm như sau:

Một là, lực lượng CAND tiếp tục tiên phong, gương mẫu trong tổ chức thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII. Kịp thời thể chế hóa các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước trên các lĩnh vực công tác Công an. Làm nòng cốt, phối hợp chặt chẽ với cấp ủy, chính quyền các cấp, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân để bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự an toàn xã hội, thúc đẩy phát triển kinh tế, xã hội, đẩy mạnh hội nhập quốc tế và tích cực chống giặc "nội xâm", góp phần xây dựng nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc.

Hai là, nắm chắc, phân tích, đánh giá, dự báo sát, đúng, trúng tình hình, chủ động tham mưu, đề xuất với Đảng, Nhà nước các chủ trương, giải pháp bảo đảm an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội từ sớm, từ xa; phòng ngừa, phát hiện, đấu tranh chống âm mưu, hoạt động "diễn biến hòa bình", bạo loạn, lật đổ của các thế lực thù địch, phản động; ngăn chặn các biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa", không để hình thành các hội, nhóm bất hợp pháp, tổ chức chính trị đối lập trong nội địa.

Chủ động xử lý kịp thời, hiệu quả các vấn đề phức tạp, nổi lên về an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, ứng phó nhanh với các đe dọa an ninh phi truyền thống; ngăn chặn tình trạng lộ, lọt, mất an ninh, an toàn thông tin. Đặc biệt, tuyệt đối không được để Đảng, Nhà nước bị động, bất ngờ chiến lược về các vấn đề liên quan đến ổn định chính trị, trật tự, an toàn xã hội và cuộc sống bình yên của Nhân dân.

Ba là, nâng cao hiệu lực, hiệu quả việc xây dựng và thực thi pháp luật trong các lĩnh vực bảo vệ trật tự, an toàn xã hội. Phối hợp chặt chẽ với các cấp, các ngành, đoàn thể xã hội làm tốt hơn nữa công tác phòng ngừa, tấn công, trấn áp tội phạm, triệt phá các băng, nhóm tội phạm nguy hiểm, xóa các tụ điểm phức tạp về trật tự xã hội; đấu tranh có hiệu quả với tội phạm kinh tế, tham nhũng, tội phạm sử dụng công nghệ cao, ma túy, buôn lậu, tội phạm xuyên quốc gia.

Quán triệt phương châm "lấy phòng ngừa là chính", kết hợp hài hòa, hợp lý, hiệu quả giữa chủ động phòng ngừa và tích cực phát hiện, đấu tranh, xử lý trong phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật. Bảo đảm xử lý nghiêm minh, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, nhân văn. Đẩy mạnh công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, nhất là trong các cơ quan nhà nước.

Đẩy mạnh cải cách hành chính; tăng cường và nâng cao hiệu quả, hiệu lực quản lý nhà nước về an ninh, trật tự. Khai thác hiệu quả dữ liệu dân cư, dữ liệu căn cước công dân và các dữ liệu nghiệp vụ phục vụ chuyển đổi số, phục vụ đổi mới, nâng cao hiệu công tác công an. Vừa qua, các đồng chí đã nỗ lực rất lớn và đạt được kết quả tích cực trong triển khai Đề án 06, đề nghị các đồng chí quyết tâm cao hơn, nỗ lực lớn hơn, hành động quyết liệt hơn, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo để đạt được kết quả cao nhất.

Bốn là, tiếp tục nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả phối hợp chặt chẽ, hiệp đồng chiến đấu giữa Công an nhân dân - Quân đội nhân dân - Tòa án nhân dân - Viện Kiểm sát nhân dân và các Bộ, ngành trong việc thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, phát triển kinh tế, xã hội, phòng, chống tội phạm. Đặc biệt chú ý xây dựng và phát huy mạnh mẽ thế trận an ninh nhân dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận lòng dân vững chắc trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tiếp tục đẩy mạnh hoạt động hợp tác quốc tế, chủ động triển khai các biện pháp bảo vệ an ninh, lợi ích quốc gia từ sớm, từ xa, từ bên ngoài biên giới, lãnh thổ.

Năm là, tăng cường, củng cố tiềm lực tài chính, hậu cần, kỹ thuật, y tế, bảo đảm yêu cầu công tác, chiến đấu của lực lượng CAND. Triển khai đồng bộ các nhiệm vụ, giải pháp thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công, ưu tiên xây dựng hoàn chỉnh, hiện đại hóa các dự án trọng điểm, coi trọng phát triển công nghiệp an ninh, kinh phí đầu tư cho Công an cấp cơ sở và lực lượng trực tiếp chiến đấu.

Sáu là, tiếp tục triển khai thực hiện bài bản, chặt chẽ, khoa học, hiệu quả các mục tiêu, nhiệm vụ đề ra tại Nghị quyết 12-NQ/TW của Bộ Chính trị. Coi trọng, tập trung làm tốt hơn nữa công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo, tính chiến đấu của tổ chức Đảng và đảng viên. Tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát, có cơ chế kiểm soát quyền lực hiệu quả trong nội bộ ngành Công an, kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm hành vi vi phạm. Đảng bộ Công an Trung ương, Đảng bộ Công an các cấp tiếp tục phải là Đảng bộ mẫu mực, đi đầu trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng; tích cực tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, phản động.

Tập trung rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, tác phong công tác, lối sống; xây dựng người chiến sĩ CAND "có trái tim nóng, cái đầu lạnh, đôi chân vững chắc và hai bàn tay sạch", trọng danh dự vì "danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất", để lực lượng CAND luôn luôn là "Thanh bảo kiếm sắc bén, lá chắn thép vững chắc và tâm trong sáng", xứng đáng với niềm tin của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Bảy là, tăng cường công tác quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ và trật tự, an toàn giao thông. Tiếp tục phát huy công tác an sinh xã hội, nhất là hỗ trợ đồng bào vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, hải đảo, vùng đặc biệt khó khăn, với tinh thần "không để ai bị bỏ lại phía sau".

Thưa các đồng chí!

Lãnh đạo Đảng, Nhà nước tin tưởng, với truyền thống anh hùng vẻ vang, "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ", "còn Đảng, còn mình", với tinh thần đoàn kết, đồng lòng, không ngừng phấn đấu, rèn luyện, nỗ lực vượt qua mọi khó khăn, thử thách; sự mưu trí, dũng cảm, sáng tạo, lực lượng CAND nhất định tiếp tục lập nhiều chiến công, thành tích xuất sắc hơn nữa trong thời gian tới, xứng đáng là lực lượng vũ trang trọng yếu, tin cậy, tuyệt đối trung thành của Đảng, Nhà nước và Nhân dân, đóng góp to lớn hơn nữa cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Nhân dịp chuẩn bị bước sang năm mới 2023 và đón Tết Nguyên đán Quý Mão, tôi chúc các đồng chí cùng gia đình mạnh khỏe, hạnh phúc và thành công. Chúc các đồng chí năm 2023 sẽ có thành tích cao hơn, xuất sắc hơn năm 2022.

Trân trọng cảm ơn các đồng chí!.■

GIỮ VỮNG THẾ CHỦ ĐỘNG CHIẾN LƯỢC VỀ AN NINH, TRẬT TỰ ĐỂ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC

Đại tướng, GS, TS TÔ LÂM
Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

Nhân dịp Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 78, Đại tướng, GS,TS Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an có bài viết quan trọng "Giữ vững thế chủ động chiến lược về an ninh, trật tự để phát triển đất nước". Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy trân trọng giới thiệu toàn văn bài viết của đồng chí Bộ trưởng.

Đại tướng, GS, TS Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an phát biểu tại Hội nghị. Ảnh: Phương Anh

Năm 2022, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, sự vào cuộc quyết liệt của cả hệ thống chính trị, sự ủng hộ, giúp đỡ có hiệu quả của các tầng lớp Nhân dân và bạn bè quốc tế, đặc biệt là sự chỉ đạo sát sao của Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ Công an, lực lượng Công an nhân dân (CAND) đã đoàn kết, đồng lòng, quyết tâm chính trị cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt, vượt qua mọi khó khăn, thách thức, thậm chí hy sinh, đổ máu để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân tin cậy giao phó; đạt được những kết quả hết sức to lớn, toàn diện hơn, cao hơn so với năm 2021 và những năm trước đây, như đánh giá của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước tại Hội nghị Đảng ủy Công an Trung ương ngày 07/12/2022 vừa qua.

Nắm chắc tình hình, giữ vững thế chủ động chiến lược, kịp thời tham mưu với Đảng, Nhà nước nhiều chủ trương, giải pháp quan trọng về an ninh, trật tự (ANTT), xây dựng lực lượng, phát triển kinh tế, xã hội và đối ngoại của đất nước, vì mục tiêu "xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh để phát triển đất nước", "vì bình yên, hạnh phúc của Nhân dân".

Gương mẫu đi đầu trong thực hiện Nghị quyết XIII của Đảng; chủ động tham mưu Bộ Chính trị ban hành và tổ chức Hội nghị toàn quốc triển khai thực hiện Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/3/2022 về "đẩy mạnh xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới".

Nhanh chóng đổi mới tư duy, nhận thức, tập trung lực lượng, phương tiện, biện pháp quyết liệt thực hiện các mục tiêu, yêu cầu bảo vệ an ninh quốc gia theo tinh thần Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng. Do vậy, an ninh quốc gia được giữ vững, không để bị động, bất ngờ trong mọi tình huống. An ninh con người được đảm bảo, người dân được sống trong môi trường an toàn, lành mạnh hơn, bình yên, hạnh phúc hơn. Nâng cao hiệu quả các mặt công tác bảo đảm an ninh xã hội, an ninh tôn giáo; tăng cường công tác an ninh thông tin, truyền thông; bảo đảm an ninh chính trị nội bộ, an ninh kinh tế, an ninh mạng, ANTT tại các địa bàn chiến lược, các thành phố lớn.

Thực hiện quyết liệt, đồng bộ các giải pháp phòng ngừa, kéo giảm tội phạm, đạt và vượt nhiều chỉ tiêu Quốc hội giao. Xác lập chuyên án, đánh mạnh, đánh đúng, đánh trúng, đánh thành công nhiều vụ án ma túy lớn theo phương châm "không đánh khúc giữa, bắt cả đường dây, nhất là đối tượng cầm đầu", nhằm thực hiện mục tiêu "không để Việt Nam trở thành địa bàn trung chuyển ma túy quốc tế".

Chủ động nhận diện, phát hiện, tập trung điều tra các vụ án kinh tế, tham nhũng đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, "không có vùng cấm, không có ngoại lệ", "ngăn chặn từ gốc, phát hiện từ sớm, xử lý từ đầu, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn", "xử lý một vụ, cảnh tỉnh cả vùng, cả lĩnh vực". Qua đó, tạo chuyển biến tích cực về trật tự, an toàn xã hội, thực sự là "điểm tựa của bình yên", mang lại niềm tin cho Nhân dân và doanh nghiệp.

Tiên phong, gương mẫu đi đầu trong tiến trình chuyển đổi số quốc gia, xây dựng Chính phủ điện tử, nền kinh tế số, xã hội số, cải cách hành chính, đề xuất triển khai thực hiện Đề án 06 của Chính phủ; đổi mới đột phá trong quản lý nhà nước về ANTT từ thủ công sang ứng dụng công nghệ hiện đại trên nền tảng Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư, góp phần quản trị xã hội theo hướng hiện đại, công khai, minh bạch, công bằng, giảm thiểu tiêu cực, cung cấp nhiều tiện ích thiết thực cho tổ chức, doanh nghiệp và Nhân dân, phục vụ hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại của đất nước.

Triển khai toàn diện các mặt công tác công an, nhất là công tác nghiệp vụ cơ bản theo phương châm "chủ động phòng ngừa, kết hợp đấu tranh, đánh mạnh, đánh trúng, đánh đúng trọng tâm, trọng điểm các đối tượng trọng điểm, phản động, tội phạm". Nêu cao tinh thần thượng tôn pháp luật, chống tiêu cực, vi phạm ngay trong nội bộ, kiên quyết xử lý các tập thể, cá nhân sai phạm, vi phạm đảm bảo sự nghiêm minh của pháp luật, kỷ cương, kỷ luật của Ngành. Công tác xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng được tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện bài bản, đúng quy trình, quy định và đạt nhiều kết quả quan trọng. Tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy tinh, gọn, mạnh; xây dựng Công an xã, thị trấn, Công an phường điển hình, kiểu mẫu về ANTT và văn minh đô thị, góp phần bảo đảm ANTT ngay từ đầu và tại cơ sở.

Chủ động tham mưu, hoàn thiện cơ chế pháp luật, đáp ứng yêu cầu thực tiễn công tác, chiến đấu. Phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc có bước phát triển, huy động cả hệ thống chính trị, thu hút các tầng lớp Nhân dân tích cực tham gia. Công tác đối ngoại, hợp tác quốc tế được tăng cường theo hướng sâu rộng, thực chất, ổn định và hiệu quả, tiên phong mở đường, góp phần chung vào đối ngoại của đất nước. Bộ Công an cử sỹ quan tham gia gìn giữ hòa bình Liên Hợp quốc, đánh dấu sự lớn mạnh, trưởng thành, nâng cao vị thế của lực lượng CAND trên trường quốc tế.

Qua công tác, chiến đấu, sức mạnh về mọi mặt của lực lượng CAND được tăng cường, chất lượng hiệu quả các mặt công tác ngày càng được nâng cao, góp phần bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, bảo vệ Đảng, Nhà nước, chế độ và Nhân dân. Tuy nhiên, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, đảm bảo an ninh, lợi ích quốc gia, trật tự, an toàn xã hội đang đặt ra yêu cầu ngày càng cao hơn, nặng nề hơn đối với lực lượng CAND và cả hệ thống chính trị. Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ Công an xác định và quyết tâm thực hiện cho bằng được các mục tiêu: Giữ vững thế chủ động chiến lược, không để bị động, bất ngờ trong mọi tình huống. Kịp thời phát hiện, chủ động xử lý có hiệu quả các vụ việc phức tạp về ANTT ngay từ đầu và tại cơ sở, xây dựng thế trận an ninh nhân dân, nền an ninh nhân dân trên cơ sở thế trận lòng dân vững chắc. Phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân trong phòng, chống tội phạm. Phấn đấu kéo giảm ít nhất 5% tội phạm về trật tự xã hội; không để tội phạm lộng hành gây bức xúc xã hội; bảo đảm an toàn giao thông, an toàn trong phòng, chống cháy, nổ; bảo đảm an ninh, an toàn các cơ sở giam, giữ, tạo chuyển biến tích cực về trật tự, an toàn xã hội. Nâng cao hiệu quả quản lý Nhà nước về ANTT; năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng; siết chặt kỷ cương, kỷ luật; xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Để đạt được các mục tiêu trên, toàn lực lượng Công an tiếp tục phát huy vào thực tiễn các bài học kinh nghiệm trong công tác, chiến đấu. Đó là:

1. Tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý, điều hành, tập trung thống nhất của Nhà nước, sự lãnh đạo, chỉ huy, quản lý trực tiếp của Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ Công an. Đây là yếu tố quyết định thắng lợi đối với công tác bảo đảm ANTT và hoạt động của lực lượng CAND.

2. Phát huy vai trò nòng cốt, phối hợp chặt chẽ với Quân đội nhân dân và các Ban, Bộ, Ngành, địa phương; huy động sức mạnh của cả hệ thống chính trị và toàn dân trong công tác bảo đảm ANTT.

3. Nắm chắc tình hình, kịp thời tham mưu với Đảng, Nhà nước những chủ trương, giải pháp chiến lược, sách lược phù hợp bảo vệ ANTT và lợi ích quốc gia.

4. Gương mẫu đi đầu trong tổ chức triển khai thực hiện Nghị quyết, Chỉ thị, Kết luận của Đảng về công tác bảo đảm ANTT và xây dựng đảng, xây dựng lực lượng CAND.

5. Không ngừng đổi mới phương pháp, biện pháp công tác, đẩy mạnh chuyển đổi số, chuyển đổi trạng thái công tác từ thủ công sang ứng dụng công nghệ, khoa học.

6. Coi trọng công tác hoàn thiện cơ chế, chính sách pháp luật sát thực tiễn, có tính ổn định cao, làm cơ sở pháp lý cho công tác bảo đảm ANTT và hoạt động của lực lượng CAND.

7. Chủ động nhận diện, nắm chắc tình hình, quyết liệt tấn công trấn áp tội phạm, kết hợp chặt chẽ giữa phòng ngừa và tấn công, lấy phòng ngừa là chính, kết hợp đánh trúng, đánh đúng, kiên quyết "không đi sau tội phạm".

Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo triển khai hiệu quả các nhiệm vụ công tác trọng tâm, cấp bách, đột phá đã đề ra. Huy động cả hệ thống chính trị thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/3/2022 về "đẩy mạnh xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới". Nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu lý luận, dự báo chiến lược, đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ vào công tác công an. Ưu tiên đầu tư cơ sở vật chất, trang bị phương tiện cho Công an cấp huyện, xã, phường, thị trấn, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo đảm ANTT tại cơ sở.

Phát huy truyền thống anh hùng vẻ vang, toàn lực lượng CAND tiếp tục đoàn kết, đồng lòng, chủ động, nêu gương, quyết tâm cao hơn nữa, nỗ lực lớn hơn nữa, hành động quyết liệt hơn nữa, vượt qua mọi khó khăn, thách thức, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, giữ vững thế chủ động chiến lược về ANTT để phát triển đất nước, vì bình yên, hạnh phúc của Nhân dân.■

THIẾU TƯỚNG NGUYỄN TUẤN ANH - CỤC TRƯỞNG CỤC CẢNH SÁT PCCC&CNCH:

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH XỨNG ĐÁNG VỚI TRỌNG TRÁCH MÀ ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VÀ NHÂN DÂN GIAO PHÓ

HOÀNG ANH
(Thực hiện)

Sau 2 năm dịch COVID-19, hiện nay, kinh tế, xã hội nước ta đang bước vào giai đoạn hồi phục. Trước tình hình đó, công tác phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) cũng có những thách thức và nhiệm vụ mới. Khắc phục những khó khăn, thách thức đặt ra của tình hình mới, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã triển khai hiệu quả các mặt công tác, đặc biệt tham mưu Bộ Công an triển khai thực hiện tốt một số biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước trong công tác PCCC&CNCH trên toàn quốc, điển hình như Chiến dịch tổng rà soát, kiểm tra an toàn PCCC&CNCH. Nhân dịp Xuân Quý Mão, Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy (PC&CC) đã có cuộc trò chuyện với Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH về một số kết quả trong công tác PCCC&CNCH đã đạt được trong năm qua và những phương hướng hoạt động trong thời gian tới.

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH. Ảnh: TL

PV: *Xin đồng chí cho biết một số kết quả nổi bật trong công tác PCCC&CNCH năm qua?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Năm 2022, tình hình dịch bệnh COVID-19 cơ bản được kiểm soát trên phạm vi toàn quốc, các hoạt động lao động, sản xuất, kinh doanh, sinh hoạt của cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, người dân được phục hồi và đẩy mạnh nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế, xã hội sau thời gian bị đình trệ, giãn cách xã hội do ảnh hưởng của dịch bệnh. Từ nửa đầu năm 2022, cùng với số lượng cơ sở cũ bắt đầu hoạt động trở lại là các loại hình cơ sở kinh doanh, dịch vụ, sản xuất mới được đưa vào hoạt động. Do thời gian bị đình trệ, giãn cách xã hội, nhiều cơ sở không duy trì, bảo dưỡng hệ thống thiết bị điện, hệ thống PCCC dẫn đến nguy cơ cháy, nổ tiềm tàng. Trước tình hình đó, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã chủ động tham mưu và triển khai thực hiện có hiệu quả các chỉ đạo của Đảng, Chính phủ, Bộ Công an; đã tham mưu Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, lãnh đạo Bộ Công an triển khai các chuyên đề bảo đảm công tác PCCC&CNCH và đạt được một số kết quả nổi bật.

Năm 2022, toàn quốc xảy ra 1741 vụ cháy, làm 110 người chết, 86 người bị thương, thiệt hại về tài sản sơ bộ ước tính khoảng 634,077 tỷ đồng và 1532,69ha rừng; xảy ra 16 vụ nổ, làm 8 người chết, 28 người bị thương. Ngoài ra, trên cả nước đã xảy ra 3204 vụ sự cố cháy. Nhìn chung, tình hình cháy giảm về số vụ so với cùng kỳ năm 2021 và 2 tiêu chí (số vụ và thiệt hại về tài sản) so với cùng kỳ năm 2019. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an các địa phương đã xuất 14295 lượt phương tiện và 87.441 cán bộ, chiến sỹ tổ chức chữa cháy 4245 vụ cháy, nổ, sự cố cháy, tai nạn và sự cố, trực tiếp hướng dẫn thoát nạn cho hàng nghìn người và cứu được 2190 người bị mắc kẹt trong các đám cháy, vụ tai nạn, sự cố; tìm được 842 thi thể trong các đám cháy, vụ tai nạn, sự cố; tổ chức di chuyển tài sản và cứu được tài sản trị giá khoảng 534,38 tỷ đồng trong các vụ cháy, nổ, sự cố cháy, tai nạn, sự cố. Trong quá trình tổ chức chữa cháy và CNCH, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã nỗ lực, với tinh thần xung phong không ngại hiểm nguy, sẵn sàng tiếp nhận và hoàn thành nhiệm vụ chữa cháy, cứu người bị nạn. Đã có những tấm gương chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH anh dũng hi sinh, bị thương trong khi làm nhiệm vụ, tiêu biểu như trong vụ chữa cháy và CNCH quán karaoke số 231 Quan Hoa, Cầu Giấy, Hà Nội.

Từ năm 2020 đến nay, hệ thống pháp luật về PCCC&CNCH đã được rà soát, củng cố và cơ bản hoàn thiện. Riêng trong năm 2022, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu Bộ trưởng Bộ Công an ký ban hành 02 Thông tư hướng dẫn nghiệp vụ về PCCC; phối hợp với các đơn vị liên quan của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành 01 Thông tư hướng dẫn trang bị kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH cho học sinh, sinh viên trong các cơ sở giáo dục; Phối với với các đơn vị đề xuất Bộ Khoa học và Công nghệ ban hành 10 tiêu chuẩn về PCCC&CNCH. Đặc biệt, đã phối hợp với Bộ Xây dựng ban hành Thông tư 06/2022/TT-BXD ngày 30/11/2022 về QCVN 06:2022/BXD Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về An toàn cháy cho nhà và công trình. Qua đó, đã góp phần hoàn thiện hệ thống pháp luật về PCCC, bảo đảm tính đồng bộ, thống nhất.

Với phương châm công tác PCCC&CNCH phải được tổ chức triển khai ngay từ cấp cơ sở, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu Bộ Công an triển khai xây dựng thí điểm 02 mô hình bảo đảm an toàn PCCC tại khu dân cư gồm: "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và "Điểm chữa cháy công cộng". Đến nay đã xây dựng được 2.970 mô hình "Tổ Liên gia an toàn về PCCC" và 2.518 "Điểm chữa cháy công cộng". Trên cơ sở kết quả thí điểm cho thấy việc thành lập các Tổ Liên gia an toàn PCCC đã giúp xây dựng lực lượng PCCC tại chỗ, với những kỹ năng chữa cháy, thoát nạn để phản ứng kịp thời khi có cháy, nổ xảy ra; góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm trong công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH của các hộ gia đình; qua đó thúc đẩy người dân chấp hành tốt các quy định của pháp luật về PCCC. Dự kiến đến tháng 6/2023, sẽ vận động tất cả các hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất kinh doanh tham gia các "Tổ Liên gia an toàn PCCC".

Nhằm tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu Bộ Công an tăng cường tổ chức công tác thanh tra, kiểm tra an toàn PCCC. Theo đó từ đầu năm 2022, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu Bộ Công an đã tổ chức nhiều đợt cao điểm kiểm tra, tuyên truyền an toàn PCCC&CNCH đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh; cơ sở kinh doanh dịch vụ karaoke, vũ trường, đặc biệt là "Chiến dịch" tổng rà soát, kiểm tra an toàn về PCCC&CNCH trên phạm vi toàn quốc để chấn chỉnh, xem xét trách nhiệm quản lý nhà nước về PCCC&CNCH. Riêng đợt cao điểm kiểm tra đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh đã tổ chức kiểm tra, hướng dẫn các điều kiện bảo đảm an toàn về PCCC&CNCH trên 23 triệu lượt đối với hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất kinh doanh; vận động 2,8 triệu hộ gia đình chủ động tạo lối thoát nạn thứ hai, tự trang bị dụng cụ, phương tiện tại hộ gia đình phục vụ việc thoát nạn, thoát hiểm khi có cháy, sự cố, tai nạn xảy ra. Đối với các cơ sở nhạy cảm, có nguy cơ cháy, nổ cao như cơ sở kinh doanh karaoke, quán bar, vũ trường, từ ngày 15/10/2022 đến nay tổ chức kiểm tra 100% cơ sở kinh doanh karaoke, quán bar, vũ trường đã xử phạt 3.862 cơ sở kinh doanh karaoke, quán bar, vũ trường, với tổng số tiền phạt là 81.566.600.000 đồng; tạm đình chỉ 743 cơ sở, đình chỉ 947 cơ sở; đã có 7.243 cơ sở kinh doanh karaoke, quán bar, vũ trường ngừng hoạt động để khắc phục tồn tại, vi phạm về PCCC, trong đó có 3.885 cơ sở tự dừng hoạt động, 3.358 cơ sở dừng theo yêu cầu của cơ quan quản lý nhà nước; đã thu hồi Giấy chứng nhận đủ điều kiện an ninh trật tự đối với 1.697 cơ sở kinh doanh karaoke, quán bar, vũ trường.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã duy trì, tổ chức tốt công tác thường trực, sẵn sàng chiến đấu, thực hiện hiệu quả công tác PCCC&CNCH trong năm 2022; đặc biệt, tham mưu Bộ Công an hướng dẫn UBND các địa phương xây dựng 146 phương án chữa cháy, CNCH có huy động lực lượng, phương tiện ở địa phương và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH các địa phương lân cận để xử lý các tình huống cháy, nổ, sự cố, tai nạn lớn, phức tạp; phê duyệt 119 phương án chữa cháy, CNCH có huy động lực lượng, phương tiện của Công an các địa phương lân cận chi viện; phối hợp với UBND một số địa phương xây dựng, tổ chức diễn tập nhiều phương án tìm kiếm, cứu nạn quy mô lớn, huy động nhiều lực lượng, phương tiện của các đơn vị, địa phương tham gia.

Công tác nghiên cứu khoa học về PCCC&CNCH được tập trung đẩy mạnh; đã tiến hành nghiên cứu được 36 nhiệm vụ khoa học và công nghệ về PCCC&CNCH, trong đó có 01 nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp Nhà nước, 22 nhiệm vụ cấp Bộ và 13 nhiệm vụ cấp Cơ sở. Trong đó có một số nhiệm vụ khoa học quan trọng như xây dựng và hoàn thiện phần mềm Hệ thống quản lý cơ sở dữ liệu về PCCC và truyền tin báo sự cố trực tuyến phục vụ công tác quản lý, thông tin, chỉ huy, điều hành chữa cháy, CNCH từ Trung ương đến cơ sở; sản xuất thử nghiệm 08 xe chữa cháy cỡ nhỏ sử dụng trong công tác PCCC&CNCH, máy bay không người lái phục vụ chữa cháy nhà siêu cao tầng... Tăng cường hợp tác quốc tế với các nước Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc, Nga, Singapore... để trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm, ứng dụng công nghệ hiện đại và hợp tác đào tạo trong lĩnh vực PCCC&CNCH.

Để từng bước thực hiện chủ trương về xã hội hóa trong công tác PCCC&CNCH, năm 2022, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu Bộ Công an phối hợp Bộ Nội vụ ban hành Quyết định số 415/QĐ-BNV ngày 31/5/2022 cho phép thành lập Hiệp hội PCCC&CNCH Việt Nam với nhiệm vụ kết nối các tổ chức, cá nhân, các doanh nghiệp với nhau và với các hiệp hội, tập đoàn đa quốc gia tại Việt Nam, các hiệp hội PCCC trên toàn cầu để đẩy mạnh công tác PCCC&CNCH tại Việt Nam; hỗ trợ các doanh nghiệp PCCC hoạt động, phát triển, bảo đảm tính công bằng, khách quan về quyền lợi và bảo đảm an toàn cho người dân, các cơ sở; thúc đẩy phát triển sản xuất các phương tiện PCCC&CNCH, phát triển công nghiệp PCCC&CNCH tại Việt Nam, tăng tỉ lệ nội địa hóa phương tiện PCCC&CNCH; tạo môi trường để các hội viên tham gia học tập, trao đổi kinh nghiệm về chuyên môn nghiệp vụ, biện pháp xử lý các tình huống thực tế về PCCC&CNCH; tranh thủ các nguồn lực, nguồn vốn, kinh nghiệm trong xã hội đối với công tác PCCC&CNCH.

Tập trung tham mưu xây dựng, kiện toàn lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH từ Trung ương đến địa phương. Trên cơ sở Nghị quyết số 12-NQ/TW, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đang tham mưu Bộ Công an triển khai xây dựng Đề án về "Xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại" với mục tiêu xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đến năm 2030 cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại; tiếp tục kiện toàn tổ chức, bộ máy của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, mở rộng mạng lưới các đội Cảnh sát PCCC, tổ chức phân công, phân cấp, triển khai công tác quản lý nhà nước về PCCC theo các cấp bảo đảm bám địa bàn, bám cơ sở; tổ chức huấn luyện kỹ, chiến thuật cho cán bộ, chiến sĩ làm công tác chữa cháy và CNCH đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

Ngoài ra, năm 2022, toàn lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tập trung cải cách thủ tục hành chính (TTHC) trong công tác PCCC&CNCH, trong đó, Cục Cảnh

sát PCCC&CNCH đã tập trung triển khai thực hiện cung cấp dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4 trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đối với các TTHC trong lĩnh vực PCCC&CNCH. Tổ chức thực hiện cung cấp dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4 trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đối với 16 TTHC (04 thủ tục mức độ 3, 12 thủ tục mức độ 4). Chỉ đạo, hướng dẫn Công an các địa phương tập trung triển khai thực hiện cung cấp dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4 trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đối với 17 TTHC trong lĩnh vực PCCC&CNCH thuộc thẩm quyền Công an cấp tỉnh. Đến nay, tỷ lệ giải quyết TTHC trong lĩnh vực PCCC&CNCH trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đạt hơn 80%, đáp ứng tối đa nhu cầu của người dân và tạo điều kiện thuận lợi nhất cho người dân, doanh nghiệp và cơ quan thực hiện TTHC trong lĩnh vực PCCC.

PV: *Thưa đồng chí, một trong những hoạt động nổi bật trong năm qua là việc thực hiện chiến dịch tổng rà soát, kiểm tra an toàn PCCC&CNCH trên toàn quốc. Xin đồng chí cho biết những chuyển biến sau khi thực hiện chiến dịch này?*

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố Hồ Chí Minh diễn tập phương án chữa cháy và CNCH tại Tân Cảng Cát Lái, Thành phố Hồ Chí Minh.
Ảnh: Minh Hiệu

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu lãnh đạo Bộ Công an ban hành Kế hoạch số 513/KH-BCA-C07 ngày 07/10/2022 về tổng rà soát, kiểm tra an toàn về PCCC&CNCH đối với 100% cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC&CNCH trên toàn quốc; đây là chiến dịch 68 ngày (từ 07/10/2022 đến 15/12/2022), để từ đó nhằm siết chặt kỷ cương, kỷ luật, nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH, ngăn chặn, đẩy lùi, tiến tới chấm dứt xảy ra cháy gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng, làm chết người do nguyên nhân chủ quan. "Chiến dịch" nhằm chấm dứt tình trạng cơ sở không đủ điều kiện an toàn về PCCC&CNCH, chưa được thẩm duyệt thiết kế, nghiệm thu về PCCC nhưng vẫn hoạt động, cấp giấy chứng nhận đủ điều kiện về an ninh trật tự (ANTT) hoặc cơ sở không đủ điều kiện nhưng vẫn được thẩm duyệt thiết kế, nghiệm thu về PCCC. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phối hợp với lực lượng Cảnh sát Quản lý hành chính về trật tự xã hội (TTXH), Công an cấp huyện, cấp xã trong việc thực hiện tổng rà soát bảo đảm đúng tiến độ đề ra.

Qua triển khai đợt tổng rà soát, kiểm tra trên toàn quốc, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã làm tốt công tác tham mưu, cấp ủy chính quyền các cấp đã phát huy vai trò, trách nhiệm trong công tác PCCC&CNCH (63/63 Công an các địa phương đã tham mưu UBND tỉnh ban hành văn bản chỉ đạo các sở, ngành, UBND cấp huyện, cấp xã phối hợp với lực lượng Công an triển khai thực hiện tổng rà soát, kiểm tra an toàn về PCCC&CNCH). Đánh giá đúng thực trạng về PCCC&CNCH đối với cơ sở theo địa bàn; kiểm tra, xử lý 100% hành vi vi phạm về PCCC&CNCH, tạm đình chỉ, đình chỉ hoạt động theo đúng quy định tại Điều 17 Nghị định số 136/2020/NĐ-CP. Bắt buộc các cơ sở phải khắc phục tất cả những tồn tại, vi phạm về PCCC&CNCH theo quy định tiêu chuẩn, quy chuẩn về PCCC tương ứng với thời điểm cơ sở đưa vào hoạt động, kiên quyết không để các cơ sở vi phạm về PCCC&CNCH, có nguy cơ cháy, nổ cao hoạt động. Từ thực tế kiểm tra, lực lượng chuyên môn đã chỉ ra những thiếu sót để chủ cơ sở, người dân thấy được tầm quan trọng của công tác bảo đảm an toàn phòng cháy, sẵn sàng phương tiện, lực lượng chữa cháy tại chỗ. Việc xử lý vi phạm được cán bộ, chiến sỹ thực hiện chặt chẽ, triệt để. Kết hợp tổng kiểm tra, rà soát với tăng cường tuyên truyền nâng cao ý thức, kỹ năng của người dân về PCCC; kiện toàn, củng cố lực lượng tại chỗ làm công tác PCCC&CNCH tại khu dân cư, cơ sở đáp ứng phương châm "4 tại chỗ" bảo đảm thực chất, hiệu quả (trong quá trình triển khai, một số địa phương đã hoàn thành và vượt chỉ tiêu xây dựng 02 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và "Điểm chữa cháy công cộng"). Một số địa phương đã kiềm chế số vụ cháy đối với loại hình hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh. Sau đợt tổng rà soát, kiểm tra an toàn về PCCC&CNCH, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH tổng kết "Chiến dịch" tham mưu Bộ Công an có báo cáo Thủ tướng Chính phủ kết quả, từ đó đề xuất các giải pháp cụ thể về hoàn thiện chính sách, pháp luật về PCCC&CNCH với sự vào cuộc của các bộ, ngành, địa phương góp phần nâng cao chất lượng công tác PCCC&CNCH trong thời gian tới.

PV: *Trong bối cảnh tình hình hiện nay, những nhiệm vụ trọng tâm mà lực lượng PCCC&CNCH cần thực hiện trong năm tới là gì, thưa đồng chí?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Để tiếp tục triển khai hiệu quả các mặt nghiệp vụ công tác PCCC&CNCH theo quan điểm, nhiệm vụ, mục tiêu trọng tâm mà Thủ tướng Chính phủ, lãnh đạo Bộ Công an đã chỉ đạo, góp phần phòng ngừa, ngăn chặn các vụ cháy lớn, cháy gây thiệt hại nghiêm trọng, trong năm 2023, toàn lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tập trung triển khai một số nhiệm vụ công tác trọng tâm sau:

Một là, tiếp tục tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả các chỉ đạo của Ban Bí thư, Quốc hội, Chính phủ và Bộ Công an trong công tác PCCC&CNCH, trọng tâm là Kết luận số 02-KL/TW của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW, Nghị quyết số 99/2019/QH14 của Quốc hội, Quyết định số 630/QĐ-TTg và Quyết định số 1492/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ. Phối hợp với các đơn vị chức năng của các bộ, ngành, cơ quan liên quan rà soát, sửa đổi, bổ sung ban hành mới các quy chuẩn, tiêu chuẩn quốc gia về PCCC&CNCH bảo đảm đầy đủ, chặt chẽ, phù hợp với tình hình phát triển kinh tế, xã hội.

Hai là, hướng dẫn các bộ, ngành, địa phương tổ chức tổng kết thi hành Luật PCCC, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật PCCC; nghiên cứu, đề xuất Chính phủ xây dựng dự án Luật PCCC&CNCH. Nghiên cứu đề xuất cấp có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung hoàn thiện hệ thống pháp luật về PCCC&CNCH và các văn bản hướng dẫn thi hành

Ba là, tiếp tục tham mưu lãnh đạo Bộ Công an triển khai các đợt cao điểm kiểm tra về PCCC&CNCH theo chuyên đề, lĩnh vực chuyên sâu. Tăng cường công tác kiểm tra, kịp thời nhắc nhở, chấn chỉnh việc lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện công tác PCCC&CNCH, tham mưu đề xuất xem xét trách nhiệm đối với tập thể, cá nhân thiếu trách nhiệm trong chỉ đạo, quản lý, điều hành để xảy ra các vụ cháy, nổ gây hậu quả nghiêm trọng.

Bốn là, chỉ đạo lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tham mưu cấp ủy, chính quyền xây dựng các mô hình bảo đảm an toàn về cháy, nổ, CNCH tại các khu dân cư, hộ gia đình, các địa bàn cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao. Tăng cường phổ biến kiến thức, tập huấn kỹ năng an toàn PCCC, CNCH, thoát nạn cho người dân; phấn đấu trong năm 2023, trên toàn quốc mỗi hộ gia đình phải có ít nhất 01 người được tập huấn kỹ năng chữa cháy và CNCH; 100% người làm nhiệm vụ PCCC tại các cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC phải được tổ chức tập huấn, huấn luyện nghiệp vụ về PCCC&CNCH theo quy định của pháp luật. Vận động mỗi hộ gia đình trang bị tối thiểu 01 bình chữa cháy; 100% các cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC phải bảo đảm đầy đủ các điều kiện an toàn PCCC và chuẩn bị các phương tiện cần thiết để sẵn sàng chữa cháy, CNCH tại chỗ, ngay từ cơ sở.

Năm là, nghiên cứu, báo cáo Chính phủ Đề án tăng cường nguồn lực đầu tư cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, đảm bảo đầu tư trang bị tối thiểu 01 bộ trang thiết bị bảo vệ cá nhân chuyên dụng cho cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH trực tiếp chiến đấu và một số loại phương tiện, thiết bị chữa cháy và CNCH nhà cao tầng, công trình ngầm, rừng, cơ sở sản xuất, bảo quản và sử dụng hóa chất, phương tiện CNCH trên bộ, biển, trên không...

Sáu là, nghiên cứu, đề xuất Thủ tướng Chính phủ thành lập Quỹ An toàn phòng cháy, chữa cháy để thu hút nguồn lực xã hội hỗ trợ cho hoạt động PCCC&CNCH.

Bảy là, đẩy mạnh triển khai giải quyết thủ tục hành chính mức độ 3, mức độ 4 trong lĩnh vực PCCC&CNCH trên Cổng dịch vụ công Bộ Công an theo quy định. Phấn đấu đến ngày 30/3/2023, tỷ lệ giải quyết TTHC trong lĩnh vực PCCC&CNCH trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đạt tỷ lệ 100%.

PV: *Trước thềm năm mới 2023, đồng chí có điều gì nhắn nhủ tới độc giả của Tạp chí PC&CC?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Trước thềm năm mới, chuẩn bị đón Tết cổ truyền của dân tộc, các cơ quan, doanh nghiệp, hộ gia đình và quần chúng nhân dân đều tập trung cao độ cho công việc chuẩn bị đón Tết. Tuy nhiên người dân cần tránh chủ quan, lơ là trước những nguy cơ mất an toàn về PCCC vì trong công tác phòng cháy chỉ cần một sơ suất nhỏ cũng có thể xảy ra hậu quả khôn lường. Tôi đề nghị mỗi người dân đều nâng cao tinh thần trách nhiệm, chủ động thực hiện các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC. Công tác PCCC không phải là việc của riêng ai, mà đó là trách nhiệm chung của toàn xã hội. Vì thế, cùng với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, mỗi người dân, chính quyền địa phương, mỗi cơ quan, đoàn thể cần tích cực tham gia phong trào Toàn dân PCCC, coi đó là một trong những nhiệm vụ quan trọng của bản thân. Có như vậy, công tác đảm bảo an toàn PCCC trong dịp Tết Nguyên đán nói riêng và đảm bảo an toàn PCCC nói chung mới đạt được hiệu quả.

PV: *Xin chân thành cảm ơn đồng chí! Kính chúc đồng chí và gia đình năm mới an khang thịnh vượng, vạn sự như ý!*■

THẦM LẶNG BẢO VỆ BÌNH YÊN NƠI TRÁI TIM TỔ QUỐC

HOÀNG VIỆT

Hà Nội đang phát triển như vũ bão mỗi ngày, xứng đáng là trung tâm – trái tim của cả nước. Với vai trò nòng cốt trên mặt trận phòng chống "giặc lửa" của Thủ đô, lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – Công an Thành phố (TP) Hà Nội đang ngày ngày rèn luyện, thường trực sẵn sàng chiến đấu, thực hiện nhiệm vụ, góp phần gìn giữ an ninh, trật tự an toàn cho xã hội. Những ngày Tết tại Thủ đô đang cận kề cũng là thời điểm hanh khô, các hoạt động kinh doanh, buôn bán gia tăng, nguy cơ xảy ra cháy, nổ càng lớn. Chính vì thế, trong những ngày này, các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH nơi đây càng nêu cao tinh thần chiến đấu, "hết lòng phục vụ nhân dân", thầm lặng một mùa Xuân bình yên về với mọi nhà.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hà Nội chữa cháy nhà dân số 378 đường Phúc Tân, quận Hoàn Kiếm, TP Hà Nội ngày 18/7/2022. Ảnh: TL

Các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô chữa cháy nhà xưởng tại huyện Gia Lâm, TP Hà Nội. Ảnh: TL

Năm 2022, tình hình cháy, nổ trên cả nước tuy được kiềm chế nhưng vẫn tiếp tục có nhiều diễn biến phức tạp. Số vụ cháy xảy ra tại nhà dân và tại các hộ gia đình kết hợp sản xuất, kinh doanh, các cơ sở nằm ngoài danh mục quản lý của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chiếm tỷ lệ cao. Theo báo cáo của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội, trong năm qua (tính từ ngày 15/12/2021 đến 14/12/2022), trên địa bàn thành phố đã xảy ra 386 vụ cháy làm 23 người thiệt mạng, 17 người bị thương. Thiệt hại về tài sản ước tính ban đầu khoảng 19 tỷ đồng.

Là trung tâm chính trị - hành chính, văn hóa, khoa học, giáo dục, kinh tế, xã hội và giao dịch quốc tế của nước ta, Hà Nội cũng là nơi đặt trụ sở của các cơ quan "đầu não" của Chính phủ, thường xuyên diễn ra các hoạt động chính trị và sự kiện trọng đại, quan trọng của Thủ đô và đất nước. Tại Hà Nội, các hoạt động sản xuất, kinh doanh dịch vụ không ngừng gia tăng; nhu cầu về phương tiện, nguyên, nhiên liệu phục vụ cho sinh hoạt, sản xuất lớn; các công trình nhà chung cư, cao tầng, trung tâm thương mại, các cơ sở dịch vụ vui chơi giải trí tập trung đông người, những công trình công nghiệp, kho, xưởng, nhà ở kết hợp sản xuất kinh doanh phát triển đa dạng... Tất cả các yếu tố trên đã tạo nên những thách thức trong công tác PCCC&CNCH của Thủ đô. Trước tình hình trên, Công an Thành phố Hà Nội đã chủ động tham mưu cho Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Công an thành phố triển khai nhiều biện pháp, giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH. Tất cả cán bộ, chiến sỹ đã luôn cố gắng nỗ lực, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Trên mặt trận chống "giặc lửa" năm 2022, các chiến sỹ chữa cháy và CNCH của Thủ đô đã tích cực thực hiện nhiệm vụ, ghi dấu bằng những kết quả thiết thực. Trong năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã kịp thời tiếp nhận 285 tin báo CNCH; tham gia tổ chức cứu nạn cứu hộ 214 vụ, cứu được 136 người, tìm được 66 thi thể, bảo vệ nhiều tài sản cho nhà nước và nhân dân. Trong đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã thực hiện nhiều nhiệm vụ chữa cháy và CNCH để lại ấn tượng sâu đậm trong lòng nhân dân vì sự quả cảm, tinh thần chiến đấu hết mình "vì nhân dân phục vụ". Tiêu biểu như vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ ngày 23/10/2022 tại khu nhà trọ số 5 ngách 1 ngõ 132 Cầu Giấy, quận Cầu Giấy, TP Hà Nội. Tối ngày 23/10/2022, đám cháy dữ dội xảy ra tại khu nhà trên khiến nhiều người trong nhà hoảng loạn. Ngay khi nhận được thông tin, 4 xe chữa cháy của Đội Cảnh sát PCCC&CNCH Công an quận Cầu Giấy và Đội Chữa cháy và Cứu nạn, cứu hộ khu vực số 2 - Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội cùng hơn 20 cán bộ, chiến sỹ đã được huy động tới hiện trường triển khai chữa cháy, cứu hộ, cứu nạn và đã cứu được 11 người thoát khỏi đám cháy. Có những người bị nạn sau khi được cứu thoát đã ôm chầm lấy chiến sỹ chữa cháy để cảm ơn và xúc động vì được cứu sống. Tấm ảnh chụp lại khoảnh khắc cảm động đó đã được đăng tải trên khắp các báo chí và lay động đến trái tim hàng triệu người xem vì công việc cứu người thầm lặng, cao quý của những chiến sỹ chữa cháy Thủ đô và tình cảm tin yêu chân thành của nhân dân dành cho họ.

Với tinh thần "vì nhân dân phục vụ", các cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH Thành phố Hà Nội đã không quản ngại gian khó để hoàn thành nhiệm vụ. Có những chiến sỹ đã anh dũng hy sinh trong lúc thực hiện nhiệm vụ như vụ chữa cháy ngày 01/8/2022 tại cơ sở kinh doanh dịch vụ karaoke địa chỉ 231 Quan Hoa, phường Quan Hoa, quận Cầu Giấy là một minh chứng điển hình. Tại vụ cháy này, 60 cán bộ, chiến sỹ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã thực hiện nhiệm vụ quả cảm, hướng dẫn thoát nạn được 8 người ra ngoài an toàn. Khi tiếp tục quay lại tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ, đồng chí Đặng Anh Quân - Đội trưởng; đồng chí Đỗ Đức Việt, đồng chí Nguyễn Đình Phúc cán bộ, chiến sỹ Đội Cảnh sát PCCC&CNCH, Công an quận Cầu Giấy đã anh dũng hy sinh. Sự ra đi của các đồng chí là mất mát to lớn đối với lực lượng, và cũng là đại diện cho hình ảnh đẹp của chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô nói riêng cũng như người chiến sỹ Cảnh sát nhân dân quên mình thực hiện nhiệm vụ nói chung.

Năm 2022, không chỉ tích cực trong nhiệm vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô đã tập trung làm tốt công tác điều tra cơ bản, phân loại cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC; triển khai quyết liệt, đồng bộ với nhiều biện pháp, giải pháp; kịp thời giải quyết có hiệu quả những vấn đề lớn, nổi lên trong công tác PCCC&CNCH. Trong năm 2022, đơn vị đã mở các đợt cao điểm tuyên truyền, tổ chức gần 700 buổi tuyên truyền lưu động, tổ chức gần 6000 buổi tuyên truyền miệng tại khu dân cư và các cơ sở với hàng trăm nghìn người tham gia; đồng thời kết hợp nhiều hình thức tuyên truyền khác như: tổ chức ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC&CNCH, tuyên truyền cảnh báo an toàn về PCCC&CNCH đến từng người dân, doanh nghiệp thông qua các pano, áp phích, tờ rơi, tài liệu, viết tin, bài phóng sự trên báo, đài.... Công tác xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH cũng được Cảnh sát PCCC&CNCH TP Hà Nội đặc biệt chú trọng, xây dựng và nhân rộng nhiều điển hình tiên tiến về PCCC&CNCH. Bên cạnh đó, Công an Thành phố đã chỉ đạo Công an các quận, huyện, thị xã tham mưu UBND cùng cấp xây dựng và triển khai những mô hình, cách làm hay về PCCC&CNCH, với 49 mô hình an toàn PCCC khác trên địa bàn 30 quận, huyện, thị xã. Việc triển khai tổ chức xây dựng, nhân rộng mô hình Tổ Liên gia an toàn PCCC (theo chỉ đạo của Bộ Công an, hướng dẫn của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH) được Công an Thành phố tổ chức triển khai đồng bộ tại tất cả các quận, huyện, thị xã trên địa bàn Thành phố xây dựng thực hiện thí điểm ít nhất mỗi quận, huyện, thị xã có 01 Tổ Liên gia an toàn PCCC với 100 khu dân cư có mô hình Tổ Liên gia an toàn PCCC.

Bám sát và triển khai thực hiện nghiêm túc Kế hoạch số 273/KH-BCA-C07 ngày 01/6/2022 về tăng cường công tác PCCC đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh; Kế hoạch số 513/KH-BCA-C07 ngày 07/10/2022 về Tổng rà soát, kiểm tra an toàn về PCCC&CNCH trên phạm vi toàn quốc của Bộ Công an...; sau 2 tháng triển khai, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã kiểm tra hàng chục nghìn cơ sở, qua đó kịp thời xử lý, chấn chỉnh các trường hợp vi phạm an toàn về PCCC&CNCH, nâng cao công tác PCCC&CNCH tại Thủ đô. Bên cạnh đó, tập trung thực hiện công tác cải cách hành chính, đặc biệt triển khai thực hiện cung cấp dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4 trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đối với các thủ tục hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH. Đã hướng dẫn cơ sở xây dựng gần 4500 phương án CNCH của cơ sở và của Cảnh sát PCCC&CNCH; hướng dẫn tổ chức thực tập hàng chục nghìn phương án chữa cháy và CNCH; thường xuyên duy trì công tác thường trực, ứng trực; kịp thời điều động lực lượng, phương tiện xử lý các tình huống cháy, nổ, CNCH xảy ra trên địa bàn thành phố. Những nỗ lực, cố gắng và kết quả nêu trên đã góp phần giữ vững ổn định chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, phục vụ hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội của Thủ đô; kiềm chế sự gia tăng cả về số vụ cháy, nổ, sự cố, tai nạn cũng như thiệt hại do cháy, nổ gây ra trên địa bàn thành phố.

Ngày Tết đang cận kề, chạm ngõ từng góc phố của Thủ đô Hà Nội. Trong cái rét buốt mùa Đông, người người, nhà nhà đang bắt đầu hoàn tất công việc còn đang dở để trở về bên người thân, gia đình đón mừng một cái Tết đoàn viên, sum vầy. Còn những chiến sỹ chữa cháy Thủ đô vẫn ngày đêm thường trực sẵn sàng chiến đấu, luôn đảm bảo đủ phương tiện, quân số, kịp thời xử lý cháy, nổ, CNCH đảm bảo cho người dân đón một mùa Xuân an nhiên, hạnh phúc. Theo thống kê của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, hơn 60% nguyên nhân số vụ cháy, nổ trong năm qua là do sự cố về các thiết bị điện, và sử dụng nguồn lửa, nhiệt. Thời điểm Tết nguyên đán cũng chính là thời điểm với nhu cầu sử dụng điện tăng cao, do đó đây cũng chính là thời điểm toàn bộ cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH Thủ đô phải nêu cao tinh thần cảnh giác với "giặc lửa", luôn cố gắng, nỗ lực để thực hiện nhiệm vụ gìn giữ bình yên, bảo vệ tính mạng và tài sản của nhà nước và nhân dân. Một cái Tết không có cháy, nổ xảy ra, là mong ước của người dân và cũng là của những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô – những người "canh lửa" nơi trái tim của cả nước.■

PHÒNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH – CÔNG AN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH:

VỮNG VÀNG TRÊN MẶT TRẬN CHỐNG "GIẶC LỬA"

Đại tá, ThS HUỲNH QUANG TÂM
Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh

Một mùa Xuân nữa lại đến, sắc Xuân tràn ngập mọi lối trên Thành phố (TP) Hồ Chí Minh. Hơn một năm với những nỗ lực hết mình và sự vào cuộc mạnh mẽ của cả hệ thống chính trị, Đảng bộ, chính quyền, quân và dân TP Hồ Chí Minh đã và đang đạt những bước tiến thần kỳ, khẳng định vị thế đầu tàu kinh tế của đất nước. Chung sức cùng thành phố bước qua cơn "bão lớn" COVID-19, lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – Công an TP Hồ Chí Minh cũng nhanh chóng, linh hoạt thực hiện các giải pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên toàn thành phố, góp phần hỗ trợ các doanh nghiệp trên địa bàn yên tâm kinh doanh, sản xuất, đồng thời quyết liệt, chủ động xây dựng phòng tuyến chống "giặc lửa" ngay từ trong nhân dân, lập thêm nhiều chiến công mới góp phần ổn định tình hình an ninh trật tự, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội của thành phố.

Đồng chí Đại tá Huỳnh Quang Tâm – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh trao tặng bình chữa cháy cho người dân. Ảnh: Minh Hiệu

Thành phố Hồ Chí Minh là trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội và khoa học, kỹ thuật lớn nhất cả nước. Thực hiện chủ đề năm 2022 của thành phố "Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch COVID-19, tiếp tục nâng cao chất lượng xây dựng chính quyền đô thị, cải thiện môi trường đầu tư, đồng hành cùng doanh nghiệp", sau đại dịch, TP Hồ Chí Minh đã có bước phục hồi kinh tế mạnh mẽ. Sự phát triển "nóng" về kinh tế năm 2022 của thành phố kéo theo nhu cầu sử dụng năng lượng, vật tư, nguyên liệu phục vụ sản xuất, kinh doanh ngày càng tăng, đặc biệt là năng lượng điện, xăng dầu, khí đốt và khối lượng hàng hóa phục vụ đời sống,... tiềm ẩn nhiều nguy cơ xảy ra cháy và cháy lớn, gây thiệt hại nghiêm trọng. Bên cạnh đó, hiện nay, trên địa bàn thành phố có hơn 120.000 cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, trong đó có gần 10.000 cơ sở có nguy hiểm về cháy, nổ, 1.993 khu dân cư; nhiều công trình và cơ sở trọng điểm về chính trị, kinh tế, văn hóa như các cơ quan ngoại giao của nước ngoài, các tổng kho xăng dầu, cơ sở hóa chất... Với trách nhiệm là lực lượng tham mưu về quản lý nhà nước và là lực lượng chủ công trong công tác PCCC&CNCH, ngay từ kế hoạch đầu năm, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã đặt mục tiêu cao nhất, phấn đấu kéo giảm số vụ cháy lớn và số vụ cháy gây thiệt hại nghiêm trọng trên địa bàn TP Hồ Chí Minh. Tuy nhiên, với một địa bàn trọng điểm như TP Hồ Chí Minh, việc kéo giảm số vụ cháy không hề đơn giản. Và Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ đã đặt ra.

Trong năm 2022, tình hình cháy ở TP Hồ Chí Minh được kéo giảm sâu trên cả bốn tiêu chí: số vụ, số vụ cháy lớn, cháy gây thiệt hại nghiêm trọng, thiệt hại về người, thiệt hại về tài sản. Trong đó, so với năm 2021, số vụ cháy giảm 16 vụ (7,58%), số vụ cháy lớn, vụ cháy gây thiệt hại nghiêm trọng giảm 11 vụ (tỷ lệ 61, 11%), số người chết giảm 22 người, số người bị thương giảm 23 người, thiệt hại về tài sản giảm hơn 1,4 tỷ đồng. So với năm 2019, những con số tương ứng còn giảm sâu hơn nữa. Đây có thể nói là thước đo, thành quả cho sự nỗ lực không mệt mỏi của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH thành phố trong việc tham mưu cho các cấp chính quyền triển khai thực hiện nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của Đảng, Chính phủ và Bộ Công an về công tác PCCC&CNCH đồng thời kiên quyết thực hiện đồng bộ các giải pháp, biện pháp nghiệp vụ như: đẩy mạnh tuyên truyền, phát huy hiệu quả các mô hình PCCC&CNCH, nắm tình hình và đặc biệt là tổng rà soát, tăng cường kiểm tra an toàn PCCC&CNCH trên toàn địa bàn thành phố.

Với phương châm công tác tuyên truyền phải đi trước mở đường, lực lượng Cảnh sát PCCCC&CNCH Thành phố đã tổ chức "rà từng ngõ, gõ từng nhà", phát từng tờ rơi đến tận tay người dân nhằm cung cấp cho nhân dân các thông tin về tình hình cháy, nổ cũng như công tác PCCC, các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC. Bên cạnh các biện pháp tuyên truyền truyền thống như: phối hợp với các cơ quan thông tấn, báo chí trên địa bàn thành phố thực hiện hàng trăm tin bài, xây dựng các chuyên mục phát sóng định kỳ đều đặt, các phóng sự, phim tài liệu về PCCC&CNCH trên đài truyền hình, đài phát thanh, tổ chức các buổi tuyên truyền hay qua pano, áp phích khẩu hiệu; Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tiếp tục đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, tuyên truyền người dân cài đặt ứng dụng "Help 114", ứng dụng mạng xã hội Zalo, thông qua ứng dụng đăng phát gần 5.000 bản tin cảnh báo về cháy, nổ, hướng dẫn kỹ năng PCCC&CNCH đến hàng trăm ngàn lượt người dân trên địa bàn thành phố; liên kết, đăng tải hàng nghìn tin bài lên Trang thông tin điện tử của Công an Thành phố và Công an các quận, huyện, Cổng Thông tin của Cục PCCC&CNCH, Cổng Thông tin điện tử của Bộ Công an...; qua đó, đã truyền tải được nhiều nội dung, định hướng, tuyên truyền về PCCC&CNCH, giúp người dân nâng cao nhận thức, ý thức, trách nhiệm trong công tác PCCC.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH thực tập phương án chữa cháy và CNCH tại Nhà máy Lọc dầu Cát Lái TP Hồ Chí Minh. Ảnh: Minh Hiệu

Phòng, chống "giặc lửa" từ cơ sở được xác định là yếu tố then chốt, có vai trò quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác PCCC. Thời gian qua, các cấp ủy Đảng, chính quyền, nòng cốt là lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố đặc biệt chú trọng nâng cao chất lượng phong trào Toàn dân tham gia PCCC nhằm huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và các tầng lớp nhân dân tham gia PCCC. Trong năm 2022, đơn vị đã tập trung chỉ đạo triển khai thực hiện Kế hoạch số 569/KH-CATP-PC07 ngày 17/02/2022 về triển khai công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH trên địa bàn thành phố; triển khai thực hiện Đề án "Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật và kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu tình hình mới", duy trì và phát triển nhân rộng 17 mô hình phong trào Toàn dân PCCC&CNCH phù hợp và hiệu quả, sát với thực tế như: "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm chữa cháy công cộng"; mô hình "3 có, 3 biết", "3 an toàn", "hiến đất mở rộng hẻm", "Hộ gia đình kiểm tra an toàn PCCC"...

Trong đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hồ Chí Minh là địa phương đầu tiên trên cả nước triển khai thực hiện mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và "Điểm chữa cháy công cộng" đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất kinh doanh theo Kế hoạch số 273/KH-BCA-C07 của Bộ Công an. Mô hình xác định công tác PCCC phải lấy phòng ngừa là chính, với phương châm "từng nhà an toàn – từng khu phố an toàn – từng xã, phường an toàn", nhằm đảm bảo an toàn cháy, nổ cho người dân trên địa bàn thành phố. Với quyết tâm triển khai hiệu quả 02 mô hình trên, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã quyết liệt tham mưu cho lãnh đạo Công an Thành phố triển khai đến Công an 22 quận, huyện, TP Thủ Đức tham mưu UBND địa phương triển khai thực hiện. Đồng thời phân công chỉ huy cấp Đội thuộc Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố theo dõi, đôn đốc, hướng dẫn các địa phương thực hiện thống nhất, đồng bộ. Theo đó, mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" tại các tổ dân phố gồm 05 đến 15 hộ gia đình liền kề nhau. Mỗi hộ gia đình trang bị ít nhất 01 bình chữa cháy xách tay và tối thiểu 01 dụng cụ phá dỡ như: xà beng, kìm cộng lực, búa, rìu... Các phương tiện này sẽ để ở nơi dễ thấy, dễ lấy nhằm kịp thời xử lý khi có sự cố xảy ra. Đồng thời, mỗi hộ gia đình lắp đặt 01 chuông báo cháy tại tầng 1; lắp đặt 02 nút ấn báo cháy ở các vị trí phù hợp tại mỗi hộ gia đình. Nút ấn và chuông báo cháy của các hộ gia đình trong Tổ Liên gia được liên kết với nhau, bảo đảm khi ấn bất kể nút nào thì toàn bộ chuông của các hộ gia đình cùng kêu, kịp thời tương trợ nhau, bắt được "thời điểm vàng" để tổ chức chữa cháy kịp thời khi có tình huống, sự cố cháy, nổ xảy ra trên địa bàn. Đây chính là một trong những tính năng nổi bật của mô hình này. Bên cạnh đó, các thành viên trong hộ gia đình cài đặt và sử dụng thành thạo App "Báo cháy 114" và "Help 114", được cập nhật danh sách thành viên để sử dụng tính năng "Tôi an toàn", nhằm thông báo tình trạng an toàn khi có sự cố cháy, nổ, tai nạn xảy ra. Ngoài ra, tuỳ theo tình hình địa bàn, các Tổ Liên gia có thể trang bị thêm các phương tiện chữa cháy khác phù hợp thực tế như: bình chữa cháy đặt dọc theo đường, ngõ; khu vực có trụ nước chữa cháy có thể trang bị lăng, vòi, đầu nối, thiết bị mở khóa... Còn mô hình "Điểm Chữa cháy công cộng" được triển khai tập trung tại các ngõ, hẻm sâu, xe chữa cháy không tiếp cận được. Theo đó, phương tiện được bố trí tại mỗi điểm gồm: 02 bình bột chữa cháy loại ABC; nội quy quản lý, sử dụng phương tiện PCCC, CNCH; xà beng, kìm cộng lực. Các phương tiện được bố trí tại các điểm chữa cháy thuận lợi cho việc sử dụng, không cản trở lối đi lại của người dân, tránh mưa, nắng và có biển thông báo... Đến thời điểm hiện tại, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố đã xây dựng hoàn thành và ra mắt đưa vào hoạt động đối với 258 "Tổ Liên gia an toàn PCCC", 383 "Điểm chữa cháy công cộng" và vẫn đang tiếp tục triển khai thực hiện xây dựng hai mô hình trên. Bên cạnh đó, đơn vị còn xây dựng: mô hình xe chữa cháy mini di động phục vụ chữa cháy tại các hẻm sâu, xe chữa cháy không tiếp cận được; mô hình tuyên truyền các kỹ năng PCCC, thoát nạn trên màn hình quảng cáo điện tử của Trung tâm thương mại Aeon Mall, quận Bình Tân...

Đi đôi với xây dựng các mô hình về PCCC, để có được sự chuyển biến tích cực phát huy hiệu quả phong trào Toàn dân tham gia PCCC, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố tiếp tục xây dựng, duy trì hoạt động của lực lượng PCCC tại chỗ. Đến nay, đơn vị đã chỉ đạo, hướng dẫn Công an Thành phố Thủ Đức và các quận, huyện kiện toàn, thành lập 1.994 Đội PCCC Dân phòng; hướng dẫn người đứng đầu các cơ sở thành lập 62.308 Đội PCCC cơ sở, 20 Đội PCCC chuyên ngành; phối hợp với các cơ sở, doanh nghiệp tổ chức hơn 14.000 cuộc tuyên truyền về PCCC&CNCH cho hơn 450.000 lượt người

(Xem tiếp trang 13)

114 HẢI PHÒNG: SẴN SÀNG BẢO VỆ bình yên ĐẤT CẢNG

Đại tá HOÀNG VĂN BÌNH
Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH
Công an TP Hải Phòng

Một mùa Xuân bừng sức sống của chồi non lộc biếc lại về sau tiết Đông hanh hao, báo hiệu một năm mới đầy khởi sắc. Năm 2022 vừa qua, Hải Phòng đã đạt được những thành tựu to lớn trên nhiều lĩnh vực, đặc biệt là trong lĩnh vực kinh tế, chính thức trở thành thành viên thứ 03 của câu lạc bộ thu ngân sách trên 100 nghìn tỷ đồng cùng với Hà Nội và Thành phố (TP) Hồ Chí Minh. Những thành tựu nổi bật trên là sự cố gắng, nỗ lực của các cấp ủy Đảng, chính quyền, cơ quan, đơn vị và toàn thể nhân dân thành phố. Trong đó có một phần góp sức chung tay của các chiến sỹ trên chiếc xe "màu lửa" – những người lính của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH luôn sẵn sàng bảo vệ cho đất Cảng bình yên.

Hải Phòng ngày nay là thành phố cảng quan trọng, đầu mối giao thông quốc tế, cửa ngõ ra biển của các tỉnh phía Bắc Việt Nam; đồng thời là trung tâm kinh tế, công nghiệp, thương mại, du lịch, dịch vụ và văn hóa; vùng động lực phát triển quan trọng của đất nước. Năm 2022, với tốc độ kinh tế tăng trưởng mạnh mẽ, hàng loạt các dự án hạ tầng quan trọng với tổng mức đầu tư lên tới hàng nghìn tỷ đồng đã được thành phố phê duyệt, chuẩn bị khởi công, điển hình như: dự án đầu tư xây dựng tuyến đường Vành đai 2 TP Hải Phòng, đoạn nút giao Tân Vũ - Hưng Đạo - Đường Bùi Viện; dự án đầu tư xây dựng cầu Nguyễn Trãi và chỉnh trang đô thị vùng phụ cận; dự án đầu tư Hạ tầng Khu công nghiệp Tiên Thanh; dự án đầu tư xây dựng nhà ga T2 Sân bay Cát Bi... Các dự án này sẽ góp phần thay đổi diện mạo đô thị, tạo động lực phát triển kinh tế, xã hội thành phố. Để tạo cho Thành phố có động lực phát triển bền vững, công tác đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội nói chung và đảm bảo an toàn PCCC&CNCH nói riêng luôn được các cấp chính quyền Hải Phòng quan tâm chỉ đạo.

Lễ ra mắt mô hình "Thôn an toàn về PCCC", mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và mô hình "Điểm chữa cháy công cộng" tại xã Quảng Thanh, huyện Thủy Nguyên, Hải Phòng.
Ảnh: Văn Hùng

Trong năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hải Phòng bám sát sự chỉ đạo của Bộ Công an, Thành ủy, Hội đồng nhân dân Thành phố, Ủy ban nhân dân (UBND) Thành phố và Công an Thành phố để triển khai thực hiện; đồng bộ các biện pháp phòng ngừa; các phương án, kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC&CNCH, không để xảy ra cháy, nổ, các sự cố tai nạn bất ngờ, bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu trọng điểm, sự kiện chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội quan trọng diễn ra trên địa bàn thành phố. Trong năm 2022, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH chủ động tham mưu với Giám đốc Công an Thành phố, cấp ủy, chính quyền địa phương ban hành các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo và triển khai các nội dung về PCCC&CNCH như: tổ chức Hội nghị sơ kết 05 năm thực hiện Nghị định số 83/2017/NĐ-CP ngày 18/7/2017 của Chính phủ quy định về công tác CNCH của lực lượng PCCC trên địa bàn TP Hải Phòng; Kế hoạch số 239/KH-UBND ngày 16/10/2022 của UBND thành phố về Tổng rà soát, kiểm tra an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn TP Hải Phòng; Kế hoạch số 229/KH-UBND ngày 28/9/2022 của UBND thành phố về kiểm tra an toàn PCCC&CNCH đối với các cơ sở có nguy cơ cháy cao trên địa bàn thành phố; Kế hoạch số 187/KH-UBND ngày 02/8/2022 triển khai xây dựng mô hình "Thôn an toàn về phòng cháy và chữa cháy" trên địa bàn TP Hải Phòng; tham mưu phân cấp cơ sở quản lý về PCCC cho các đơn vị; hướng dẫn UBND cấp xã thực hiện quản lý nhà nước về công tác PCCC&CNCH... góp phần nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước về PCCC&CNCH ở địa phương, khắc phục những tồn tại, hạn chế, yếu kém trong công tác PCCC&CNCH.

Bên cạnh công tác tham mưu, đơn vị đã tập trung thực hiện đồng bộ các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn, bảo vệ an toàn các ngày Lễ, các sự kiện chính trị, xã hội diễn ra trên địa bàn thành phố như: Lễ hội Hoa Phượng Đỏ, Thanh minh, các ngày lễ lớn, bảo vệ các kỳ thi trên địa bàn thành phố, các cơ sở sử dụng làm khu cách ly và bệnh viện điều trị COVID-19... Trong năm 2022, thành phố xảy ra 79 vụ cháy, làm chết 01 người, thiệt hại về tài sản ước tính khoảng 10 tỷ đồng và 8,1ha thảm thực bì rừng. So với năm 2019, số vụ cháy có xu hướng giảm, đặc biệt là thiệt hại về tài sản giảm đáng kể. Với một địa phương có hơn 13.000 cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, trong đó có 2.068 có nguy hiểm về cháy, nổ, đều là các doanh nghiệp sản xuất hàng hóa dễ cháy, tổng kho xăng dầu, cầu cảng, trung tâm thương mại, chợ, nhà chung cư, nhà ở kết hợp sản xuất kinh doanh, karaoke, bar, vũ trường... thì số vụ cháy giảm cho thấy tình hình cháy, nổ trên địa bàn đang được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nỗ lực kiểm soát.

Để công tác đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn được tăng cường hiệu quả hơn nữa, công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố từng bước đổi mới với nhiều nội dung thiết thực hơn. Năm 2022, đơn vị đã tham mưu cho Công an Thành phố tổ chức Hội thi Cán bộ kiểm tra, tuyên truyền PCCC&CNCH Giỏi năm 2022 đồng thời tham mưu UBND quận, huyện, doanh nghiệp trọng điểm tổ chức các lớp tuyên truyền PCCC&CNCH cho cán bộ chủ chốt của quận, huyện, phường, xã, thị trấn, khu công nghiệp, Công an xã, trường học, xây dựng đội ngũ tuyên truyền giỏi về chuyên môn, bám cơ sở để đưa các các nội dung, kiến thức về PCCC&CNCH đến gần với nhân dân hơn. Đơn vị cũng đổi mới phương thức tuyên truyền, phối hợp với các sở, ban, ngành, UBND các quận, huyện, các cơ quan, doanh nghiệp trên địa bàn thành phố kêu gọi, hướng dẫn cán bộ, công nhân viên, người lao động và quần chúng nhân dân tiến hành cài đặt App "Báo cháy 114"; hướng dẫn, App "Báo cháy 114". Đồng thời phối hợp Đài Phát thanh và Truyền hình Hải Phòng định kỳ hàng tuần phát sóng chương trình "Cuộc sống và pháp luật"; chương trình "Toàn dân PCCC"; chương trình "An ninh Hải Phòng"; chương trình "Hải Phòng café sáng"... với nhiều phóng sự, tin bài tuyên truyền về công tác PCCC&CNCH. Năm 2022, đơn vị xây dựng và phát sóng 153 phóng sự, đưa 270 tin bài, tuyên truyền về PCCC; hướng dẫn các đơn vị, địa phương tổ chức treo hàng nghìn pano, áp phích, khẩu hiệu tuyên truyền về PCCC. Công an các quận, huyện tham mưu với UBND các cấp phát thanh tuyên truyền PCCC đậm nét trên hệ thống loa truyền thanh địa phương. Hoạt động của các Đội PCCC cơ sở chuyên ngành tiếp tục được củng cố và duy trì. Cũng trong năm 2022, đã mở 805 lớp tuyên truyền về PCCC cho 68.952 người; tổ chức hàng trăm lớp huấn luyện nghiệp vụ PCCC, huấn luyện nghiệp vụ CNCH, cấp giấy chứng nhận huấn luyện cho hàng nghìn người. Những lớp học tuyên truyền đã góp phần tích cực nâng cao nhận thức về công tác PCCC của người đứng đầu cơ sở và nhân dân.

Quyết liệt trong công tác phòng cháy, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hải Phòng đặc biệt chú trọng xây dựng lực lượng PCCC tại cơ sở trong nhân dân, phát huy triệt để phương châm "bốn tại chỗ". Các mô hình PCCC đã hoạt động hiệu quả trên địa bàn thành phố nhiều năm nay như: mô hình "Cụm cơ quan, doanh nghiệp an toàn PCCC"; mô hình "Chợ kiểu mẫu đạt chuẩn về PCCC"; mô hình "Khu chung cư, tổ dân phố, nhà tập thể an toàn PCCC";... và các mô hình tự quản bảo đảm an toàn PCCC được tiếp tục duy trì và nhân rộng. Hiện nay, trên địa bàn thành phố đã có 10 "Chợ kiểu mẫu đạt chuẩn về PCCC", 01 Nhà tập thể, 507 Tổ dân phố, 02 Khu chung cư an toàn PCCC; 150 đơn vị được công nhận điển hình tiên tiến về PCCC. Đặc biệt, trong năm 2022, đơn vị đã tham mưu với Giám đốc Công an Thành phố ban hành Tiêu chí "Thôn an toàn PCCC", theo đó, mô hình "Thôn an toàn về PCCC" thành lập với sự chỉ đạo trực tiếp của cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương, hướng dẫn hoạt động của Công an xã, sự phối hợp đồng bộ, thống nhất của các đoàn thể. Mô hình có hệ thống kẻng, trống báo hiệu, mỗi hộ dân trang bị 01 bình chữa cháy, dụng cụ phá dỡ, người dân cài đặt và sử dụng thành thạo App "Báo cháy 114" và đều thực hiện các điều kiện về an toàn về PCCC... Đồng thời, thực hiện Kế hoạch số 273/KH-BCA-C07 ngày 01/6/2022 của Bộ Công an về việc tăng cường công tác PCCC&CNCH đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà ở kết hợp sản xuất kinh doanh trên địa bàn thành phố, lực lượng Cảnh sát PCC&CNCH Hải Phòng đẩy mạnh triển khai xây dựng mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và "Điểm chữa cháy công cộng" trên tất cả 15 quận, huyện. Tính đến nay, trên địa bàn thành phố đã triển khai xây dựng và duy trì 31 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC", 100% xã phường, thị trấn trên địa bàn thành phố đã triển khai mô hình, trong đó có 02 địa bàn cấp xã đã thành lập 02 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" trở lên, như phường Quán Toan, quận Hồng Bàng hiện có nhiều nhất là 05 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC". Cả thành phố hiện xây dựng được 137 "Điểm chữa cháy công cộng" tại 100% xã phường, thị trấn trên địa bàn thành phố, trong đó, nổi bật là xã Quảng Thanh, huyện Thuỷ Nguyên hiện có nhiều nhất là 60 "Điểm chữa cháy công cộng". Các mô hình trên đều nhằm phát huy tính chủ động, tương trợ lẫn nhau giữa các hộ gia đình trong khu dân cư, xây dựng mỗi người dân sẽ trở thành một chiến sỹ chữa cháy, luôn sẵn sàng về lực lượng, phương tiện, phương án để xử lý tình huống một cách nhanh nhất, hiệu quả nhất. Do đó, công tác phòng ngừa cháy, nổ ngay từ cơ sở, địa bàn dân cư đã được chủ động làm rất tốt, nhiều các vụ cháy xảy ra trên địa bàn được lực lượng tại chỗ xử lý hiệu quả ngay từ giai đoạn ban đầu.

Song song với việc tập trung đẩy mạnh công tác tuyên truyền, công tác kiểm tra an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn TP Hải Phòng cũng được đơn vị thực hiện nghiêm túc, quyết liệt. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh đã thành lập các đoàn kiểm tra liên ngành của UBND Thành phố, UBND quận, huyện kiểm tra, phúc tra về PCCC đối với các cơ sở kinh doanh karaoke, quán bar, vũ trường và các cơ sở nguy cơ cháy cao trên địa bàn thành phố và địa bàn quận, huyện; tăng cường kiểm tra công tác PCCC&CNCH đối với nhà ở riêng lẻ và nhà ở riêng lẻ kết hợp sản xuất kinh doanh và tiến hành tổ chức tổng rà soát, kiểm tra về PCCC&CNCH. Trong thời gian từ ngày 17/10/2022 đến 13/12/2022, toàn TP Hải Phòng đã kiểm tra 22.415 cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, trong đó đã kiểm tra 22 cơ sở trọng điểm nguy cơ cháy, nổ cao, kiểm tra 593 cơ sở và 18 sở, ban ngành thuộc UBND thành phố tự rà soát, kiểm tra công tác PCCC trong nội bộ. Trong năm qua, đơn vị tiến hành kiểm tra định kỳ về PCCC

Đội Tàu chữa cháy và CNCH trên biển HP-01. *Ảnh: Văn Bình*

9.152 lượt cơ sở, phương tiện, lập 9.152 biên bản kiểm tra, xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC 922 trường hợp, nộp Kho bạc nhà nước trên 7,1 tỷ đồng, tạm đình chỉ hoạt động 157 cơ sở, đình chỉ hoạt động 94 cơ sở. Qua công tác kiểm tra đã phát hiện, chỉ ra những tồn tại, hạn chế, thiếu sót, mất an toàn trong bảo đảm an toàn PCCC&CNCH, hướng dẫn, yêu cầu cơ sở khắc phục kịp thời, hạn chế đến mức thấp nhất các nguy cơ gây cháy, nổ. Đồng thời việc thực hiện nghiêm túc, quyết liệt công tác thanh tra, kiểm tra của lực lượng Cảnh sát PCCC đã tác động tích cực đến nhận thức, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật về PCCC&CNCH của người đứng đầu cũng như người lao động.

Công tác thường trực sẵn sàng chữa cháy, CNCH của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Hải Phòng được duy trì, thực hiện nghiêm túc; đảm bảo đủ phương tiện, quân số thường trực sẵn sàng chiến đấu, xử lý thông tin báo cháy, nổ, CNCH đảm bảo thông suốt 24/24 giờ. Năm 2022, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hải Phòng đã chủ động xây dựng 1.062 phương án chữa cháy và 327 phương án CNCH; hướng dẫn cơ sở xây dựng 569 phương án chữa cháy, 171 phương án CNCH đồng thời chủ động rà soát kiện toàn phương án chữa cháy lớn, phương án chống gây rối, bạo loạn, biểu tình. Đơn vị đã tổ chức thực tập, diễn tập 843 phương án chữa cháy và 409 phương án CNCH; hướng dẫn cơ sở tự thực tập 517 phương án chữa cháy và 331 phương án CNCH.

Tết đang cận kề, đây cũng là thời điểm các cơ sở sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, chợ, trung tâm thương mại tập trung lượng hàng hóa lớn để phục vụ dịp Tết; cùng với đó là nhu cầu sử dụng gas, điện, nhiên liệu trong sinh hoạt, sản xuất gia tăng tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây cháy, nổ cao. Trước tình hình đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hải Phòng đã chủ động phối hợp chặt chẽ với các đơn vị chức năng thực hiện các biện pháp đảm bảo an toàn trước, trong và sau Tết Nguyên đán Quý Mão như: tăng cường thời lượng phát sóng các tin, bài, phóng sự cảnh báo nguy cơ cháy, nổ trong dịp Tết Nguyên đán 2023 và các lễ hội đầu năm 2023; chủ động xây dựng và triển khai các phương án, kế hoạch bảo đảm tuyệt đối an toàn PCCC&CNCH, bố trí lực lượng, phương tiện thường trực tại các địa điểm, khu vực tổ chức các sự kiện chào đón năm mới, các khu vực hội chợ, lễ hội, nơi vui chơi giải trí tập trung đông người. Đặc biệt, năm nay, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẵn sàng lực lượng, phương tiện để chốt trực tại 12 điểm dự định bắn pháo hoa chào mừng Tết Nguyên đán 2023 trên địa bàn thành phố. Với ý thức chấp hành nghiêm các quy định về PCCC của các cơ quan, doanh nghiệp và người dân thành phố, cùng với sự chuẩn bị chu đáo của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói chung cùng các lực lượng chức năng nói riêng, nhân dân thành phố Cảng sẽ được đón Tết Quý Mão 2023 bình yên và hạnh phúc.■

VỮNG VÀNG TRÊN MẶT TRẬN...

(Tiếp theo trang 11)

dự nghe, phát hành hơn 90.000 khuyến cáo, pano, khẩu hiệu tuyên truyền về PCCC&CNCH...

Để sẵn sàng ứng phó khi xảy ra cháy, sự cố tai nạn, lực lượng PCCC&CNCH đã xây dựng, phê duyệt hơn 8.000 phương án chữa cháy, CNCH; phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức thực tập 920 phương án chữa cháy, 1.451 phương án CNCH; hướng dẫn các cơ sở thuộc diện quản lý xây dựng, chỉnh lý bổ sung 37.478 phương án chữa cháy, 37.478 phương án CNCH...; vận động 100% khu dân cư, hộ gia đình, nhà ở kết hợp sản xuất kinh doanh ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC...

Nhờ những nỗ lực không ngừng của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh cùng sự ủng hộ, đồng thuận của nhân dân, công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH đã đạt được những kết quả đáng khích lệ. Trong năm 2022, lực lượng PCCC tại chỗ đã xử lý thành công ngay từ ban đầu đối với 13 vụ cháy, trực tiếp xử lý 457 vụ cháy khi vừa mới phát sinh, qua đó đã kịp thời ngăn chặn, không để đám cháy phát triển và cháy lan.

Để hạn chế thấp nhất thiệt hại về người và của khi xảy ra cháy, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố còn tập trung triển khai ba chuyên đề kiểm tra PCCC đối với các cơ sở trọng điểm nguy hiểm về cháy, nổ. Theo đó, trong thực hiện kiểm tra công tác PCCC&CNCH đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh, Phòng đã tổ chức hàng triệu lượt kiểm tra đối với các nhà ở hộ gia đình, nhà ở kết hợp sản xuất kinh doanh, qua đó ghi nhận hàng nghìn thiếu sót, hành vi vi phạm, tiến hành phạt tiền, phạt cảnh cáo nhiều trường hợp. Đồng thời, tổ chức ký cam kết an toàn PCCC đối với hàng trăm nghìn hộ gia đình, nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh; hướng dẫn các trường hợp nhà ở hộ gia đình, nhà để ở kết hợp kinh doanh sản xuất mở lối thoát nạn thứ 2 đạt từ 82% - 98%, trang bị bình chữa cháy xách tay theo quy định đạt trên 98%, trang bị phương tiện thoát nạn tại chỗ như búa, rìu, thang dây... đạt trên 92%.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hồ Chí Minh diễn tập phương án chữa cháy và CNCH tại Bệnh viện Ung bướu. *Ảnh: Minh Hiệu*

Qua công tác điều tra cơ bản, nắm tình hình, hiện nay, trên địa bàn thành phố có gần 453 cơ sở kinh doanh dịch vụ karaoke, vũ trường, quán bar và 192 cơ sở kinh doanh tương tự không phù hợp giấy phép Đăng ký kinh doanh; đã tổ chức 645 lượt kiểm tra, qua đó phát hiện 580 trường hợp cơ sở vi phạm với 752 hành vi vi phạm, phạt tiền 580 cơ sở với số tiền 3,98 tỷ đồng, tạm đình chỉ 82 cơ sở, đình chỉ hoạt động 68 trường hợp cơ sở. Đặc biệt, trong đợt cao điểm tổng rà soát, kiểm tra công tác bảo đảm an toàn về PCCC (từ ngày 15/10 đến 15/12), đơn vị đã tiến hành kiểm tra 34.211 cơ sở, phát hiện 8.407 tồn tại, thiếu sót, vi phạm về PCCC&CNCH, lập biên bản vi phạm hành chính đối với 2.410 trường hợp, tiến hành xử phạt với số tiền khoảng 5,6 tỷ đồng, tiến hành tạm đình chỉ đối với 129 cơ sở, đình chỉ 78 cơ sở, ban hành 845 công văn kiến nghị. Qua đó khắc phục những tồn tại, vi phạm về PCCC&CNCH, kiên quyết không để các cơ sở vi phạm hoặc có nguy cơ cháy, nổ cao hoạt động.

Song hành thực hiện tốt công tác tuyên truyền, huấn luyện, xây dựng, củng cố lực lượng, phương tiện tại chỗ, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh duy trì thực hiện nghiêm túc công tác thường trực sẵn sàng chiến đấu, điều động lực lượng, phương tiện, xuất xe đến đám cháy và tham gia chữa cháy, CNCH kịp thời, hiệu quả. Trong năm 2022, lực lượng PCCC&CNCH Thành phố đã trực tiếp cứu được 58 người, bảo vệ được hàng trăm nhà dân, hàng chục ngàn mét vuông diện tích nhà xưởng, kho của các công ty, doanh nghiệp. Với những kết quả nêu trên, đơn vị đã được nhân dân thành phố ghi nhận và các cấp lãnh đạo biểu dương, khen thưởng. 72 lượt tập thể và 498 lượt cá nhân được tặng Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, Uỷ ban nhân dân Thành phố, Bộ Công an và tương đương, Giấy khen của Giám đốc Công an Thành phố và 11 lượt tập thể và 297 lượt cá nhân được biểu dương năm 2022.

Để tiếp tục hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ đảm bảo an toàn PCCC&CNCH, xứng đáng là "lá chắn lửa" trên thành phố mang tên Bác, năm 2023, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ tiếp tục đa dạng hóa, đổi mới nội dung các hình thức tuyên truyền, đẩy mạnh phong trào Toàn dân tham gia PCCC, xây dựng và nhân rộng các mô hình, các tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến về PCCC, tăng cường kiểm tra ở những nơi trọng điểm về PCCC. Trước mắt trong những ngày cuối năm, nhất là thời điểm trước, trong và sau Tết Nguyên đán Quý Mão 2023, đơn vị sẽ tổ chức triển khai thực hiện đồng bộ các giải pháp, biện pháp nhằm đảm bảo an toàn PCCC như: tập trung kiểm tra chợ, siêu thị, trung tâm thương mại, cơ sở tập trung đông người và các cơ sở trọng điểm; phối hợp, hướng dẫn các tổ chức, cá nhân và địa phương khi xây dựng kế hoạch tổ chức lễ hội, sự kiện phải có cam kết đảm bảo an ninh trật tự, an toàn phòng chống cháy, nổ bên cạnh các điều kiện khác; tiếp tục tuyên truyền vận động nhân dân trong việc hạn chế đốt đồ mã, đảm bảo tiết kiệm, an toàn cháy, nổ, góp phần bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, cho nhân dân vui Tết, đón Xuân.■

"Bạc Liêu là xứ cơ cầu
Dưới sông cá chốt, trên bờ Triều Châu"

Một sáng Xuân Bạc Liêu, nơi đất đai Tổ quốc đang ngày đêm rì rầm lấn biển, những chong chóng điện gió cần mẫn quay, những vuông tôm, đồng vàng còn thơm mùi lúa mới... Lòng người rộn ràng trong nắng ấm mùa Xuân. Trong bức tranh sinh động đầy màu sắc được vẽ lên từ ý chí, khát vọng và niềm tin của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Bạc Liêu ấy có dáng hình của những người chiến sỹ Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) ngày đêm canh giữ mùa Xuân, mang bình yên về cho quê hương.

Ngày Xuân ở đơn vị 114 BẠC LIÊU

MINH ANH

Diễn tập phương án chữa cháy và CNCH huy động nhiều lực lượng, phương tiện tham gia quy mô cấp tỉnh năm 2022 tại Chợ Bạc Liêu. *Ảnh: Liêu Vinh*

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu những ngày cuối năm, một không khí bận rộn, tất bật bao trùm, theo đồng chí Trung tá Hoàng Minh Hải – Phó Trưởng phòng Cảnh sát PCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu, cả đơn vị đang tập trung lực lượng, phương tiện chuẩn bị những khâu cuối cùng cho buổi Diễn tập phương án chữa cháy và CNCH huy động nhiều lực lượng, phương tiện tham gia quy mô cấp tỉnh năm 2022 tại Chợ Bạc Liêu, nơi có nguy cơ cháy, nổ cao. Đây là buổi diễn tập do UBND tỉnh tổ chức với mục tiêu tăng cường năng lực chỉ đạo, điều hành, chỉ huy chữa cháy, CNCH và công tác phối hợp hiệp đồng tác chiến giữa nhiều lực lượng, thực hiện tốt phương châm "4 tại chỗ" (chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện tại chỗ và hậu cần tại chỗ) đồng thời tuyên truyền, nâng cao ý thức chủ động PCCC&CNCH cho các tiểu thương kinh doanh tại chợ, góp phần hạn chế đến mức thấp nhất nguy cơ xảy ra cháy, nổ vào dịp Tết Nguyên đán sắp tới. Cũng theo Trung tá Hoàng Minh Hải, trong năm 2022, đơn vị PCCC&CNCH Bạc Liêu đã xây dựng hàng trăm phương án chữa cháy, CNCH; tham gia phối hợp với các cơ quan ban, ngành, doanh nghiệp thực tập 40 phương án chữa cháy, CNCH để lực lượng tại chỗ nâng cao tinh thần cảnh giác, thực hành thao tác nghiệp vụ thuần thục, chính xác; tăng tính hiệu quả, đồng bộ, nhịp nhàng trong công tác phối hợp xử lý tình huống chữa cháy, CNCH tại địa phương.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu là một trong những đơn vị có thể nói là "trẻ" trong lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH toàn quốc. Được tái lập năm 1997 từ Phòng Cảnh sát PCCC - Công an tỉnh Minh Hải, vượt qua những khó khăn ban đầu, dưới sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền, sự quan tâm chỉ đạo thường xuyên, trực tiếp của Ban Giám đốc Công an tỉnh, sự phối hợp chặt chẽ, có hiệu quả của các lực lượng trong và ngoài ngành, cùng với sự giúp đỡ to lớn của nhân dân, đến nay, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã thực hiện tốt vai trò tham mưu cho Giám đốc Công an tỉnh về quản lý nhà nước, trở thành lực lượng nòng cốt, "lá chắn lửa" trong công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh.

Cùng với quá trình hiện đại hóa, đô thị hóa với mục tiêu xây dựng Bạc Liêu trở thành trung tâm kinh tế thủy sản của vùng Đồng bằng Sông Cửu Long, trung tâm năng lượng sạch của quốc gia, Bạc Liêu đang là điểm đến hấp dẫn của nhiều nhà đầu tư, hàng loạt các cơ sở sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, các khu dân cư tập trung đông người tại Bạc Liêu được thành lập mới và hoạt động theo xu hướng tăng cả về số lượng cũng như quy mô, do đó, nguy cơ về cháy, nổ trên địa bàn tỉnh cũng có chiều hướng gia tăng. Là lực lượng chủ công trên mặt trận chống "giặc lửa", Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu đã chủ động xây dựng nhiều phương án, kế hoạch nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH, triển khai đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, khắc phục những vấn đề còn tồn tại trong công tác phòng ngừa cháy, nổ, CNCH, nhờ đó, năm 2022, trên địa bàn toàn tỉnh chỉ xảy ra 01 cháy, nổ không gây thiệt hại về người.

Con số 01 vụ cháy xảy ra trên địa bàn tỉnh Bạc Liêu đã phần nào cho thấy sự nỗ lực, quyết tâm của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh nhà trong triển khai hiệu quả các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH. Xác định công tác tuyên truyền là khâu then chốt để nâng cao nhận thức, trách nhiệm của nhân dân trong PCCC&CNCH, đơn vị đã phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể, báo, đài Trung ương và địa phương đẩy mạnh thông tin về pháp luật, kiến thức PCCC, CNCH và xây dựng phong trào Toàn dân PCCC&CNCH với nhiều hình thức đa dạng, phong phú. Trong năm 2022, đơn vị đã phối hợp với các cơ quan thông tin đại chúng tổ chức đăng phát 07 phóng sự, 19 tin bài tuyên truyền về công tác PCCC; hướng dẫn 1.665 lượt người cài đặt App 114; tuyên truyền 3.344 lượt về các biện pháp an toàn PCCC trên Zalo "Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Bạc Liêu"; tổ chức tuyên truyền cá biệt, tuyên truyền lưu động, treo băng rôn hưởng ứng Ngày Toàn dân PCCC 04/10; phát 26.750 tờ rơi khuyến cáo các giải pháp an toàn PCCC... Đồng thời, đơn vị đã mở 143 lớp tập huấn, huấn luyện nghiệp vụ PCCC, CNCH cho 14.574 lượt người, xây dựng mới 27 Đội PCCC, củng cố 586 Đội PCCC cơ sở, 255 Đội Dân phòng góp phần nâng cao chất lượng PCCC tại cơ sở.

Một trong những hoạt động nổi bật của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu trong năm 2022 là thành lập các mô hình chữa cháy mới như: "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm chữa cháy công cộng", "Khu dân cư an toàn PCCC",... khắc phục tồn tại, hạn chế trong công tác PCCC&CNCH đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh đồng thời kiêm chế, làm giảm vụ cháy và thiệt hại về người, tài sản do cháy gây ra. Mô hình được xây dựng theo phương châm "4 tại chỗ", trong đó lực lượng chữa cháy tại chỗ chủ yếu là người dân. Đến hết năm 2022, Bạc Liêu đã có 07/07 địa phương tổ chức, xây dựng, nhân rộng mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC", ra mắt và duy trì hoạt động 04 "Khu Dân cư an toàn về PCCC", 37 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và 31 "Điểm chữa cháy công cộng". Sau khi triển khai mô hình, các tổ liên gia được liên kết với nhau, giúp các gia đình phát hiện sự cố cháy nhanh hơn, kịp thời báo động, sẵn sàng về phương tiện, nhanh chóng huy động người dân tham gia chữa cháy, chớp lấy "thời điểm vàng", sẵn sàng chữa cháy, CNCH khi có cháy, nổ xảy ra bảo đảm an toàn tính mạng, tài sản cho nhân dân, góp phần ổn định tình hình an ninh trật tự, an toàn xã hội trên địa bàn toàn tỉnh.

Đặc biệt, với đặc thù là tỉnh có các công trình điện gió mang ý nghĩa quốc gia, năm 2022, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu đã phối hợp với 06 Nhà máy Điện gió tổ chức đưa vào hoạt động mô hình "Cụm mô hình Nhà máy Điện gió an toàn về PCCC&CNCH". Theo đó, các nhà máy điện gió tổ chức triển khai thực hiện đầy đủ các yêu cầu về điều kiện an toàn PCCC&CNCH như: quy định, nội quy, biển cấm, biển báo, sơ đồ, biển chỉ dẫn về PCCC; quy định và phân công chức trách, nhiệm vụ PCCC của lực lượng PCCC&CNCH tại doanh nghiệp; hệ thống điện, chống sét, chống tĩnh điện phải đảm bảo an toàn về PCCC&CNCH... đồng thời tổ chức kiểm tra chéo để kịp thời chấn chỉnh những thiếu sót trong công tác PCCC&CNCH. Mô hình trên sẽ góp phần đảm bảo an toàn cháy, nổ trong quá trình sản xuất cho tổ hợp điện gió lớn nhất Việt Nam với hàng trăm trụ cột turbine gió, mang lại hiệu quả kinh tế cao cho địa phương và đất nước, cũng như chung tay khẳng định chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc.

Bên cạnh công tác tuyên truyền, công tác kiểm tra đảm bảo an toàn PCCC, cải cách thủ tục hành chính cũng được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Bạc Liêu chú trọng, quan tâm. Từ đầu năm 2022 đến nay, đơn vị đã tiến hành thanh, kiểm tra 3.013 lượt đối với các cơ sở diện quản lý về PCCC, qua đó ra 53 quyết định xử lý vi phạm hành chính, kịp thời phát hiện, chấn chỉnh vi phạm, thiếu sót của các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp trong công tác PCCC. Để tạo điều kiện cho người dân, doanh nghiệp tiết kiệm thời gian, chi phí đi lại, nhiều loại giấy tờ không cần thiết trong thành phần hồ sơ được giảm bớt, rút ngắn thời gian thẩm định, cấp các loại giấy phép PCCC&CNCH, nhất là việc tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả qua dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, mức độ 4. Với tác phong kính trọng, lễ phép khi giải quyết công việc, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã nhận được sự đồng tình, ủng hộ của nhân dân tỉnh nhà.

Phát huy tinh thần "vì nước quên thân, vì dân phục vụ" của người chiến sỹ CAND, Cảnh sát PCCC&CNCH Bạc Liêu luôn thực hiện nghiêm túc công tác thường trực chiến đấu, 24/24 giờ bất kể mưa nắng, ngày nghỉ hay Lễ, Tết sẵn sàng lực lượng, phương tiện lên đường làm nhiệm vụ. Theo Đại tá Tăng Ánh Hồng – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu: "Càng về cận Tết, công tác PCCC&CNCH càng được chúng tôi nâng lên ở mức cao hơn do các yếu tố tiềm ẩn nguy cơ gây cháy, nổ tăng. Bên cạnh tăng cường công tác tuyên truyền, kiểm tra PCCC tại các cơ sở như: chợ, trung tâm thương mại, các khu dân cư tập trung đông người, chúng tôi xây dựng các phương án sẵn sàng bảo vệ, đảm bảo an toàn tại các điểm vui chơi, lễ hội, hội chợ đầu Xuân 2023... Các chiến sỹ cũng sẵn sàng trực chiến 100% quân số, đón Tết tại cơ quan, đảm bảo chế độ thông tin thông suốt, kịp thời."

Tết đến Xuân về, điều ai cũng mong muốn được ở bên gia đình, cùng nhau đón giao thừa, cầu chúc một năm mới bình an, hạnh phúc. Nhưng vì đặc thù công việc luôn trong tâm thế sẵn sàng lên đường, kịp thời có mặt để cứu người, cứu tài sản cho nhân dân, những cái Tết vắng nhà đã rất trở nên quen thuộc với người lính PCCC&CNCH. "Với tinh thần "đơn vị là nhà, đồng đội là người thân", cấp ủy, lãnh đạo đơn vị tổ chức nhiều hoạt động chăm lo Tết cho cán bộ, chiến sỹ cả vật chất cũng như tinh thần, động viên anh em cố gắng hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Các hoạt động như: gói bánh Tết, liên hoan giao lưu văn nghệ, thể thao, trồng hoa, trang trí Tết tại đơn vị, chúc Tết đem Giao thừa… làm vơi đi phần nào nỗi nhớ nhà, gắn kết tình cảm đồng chí, đồng đội, nhất là đối với các chiến sỹ trẻ." Đại tá Tăng Ánh Hồng - Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu chia sẻ. Bên cạnh đó, trong dịp Tết Nguyên đán Quý Mão 2023, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bạc Liêu cũng tổ chức nhiều các hoạt động an sinh xã hội như: thăm hỏi, tặng quà cho các cán bộ hưu trí, gia đình cán bộ, chiến sỹ có hoàn cảnh đặc biệt; kêu gọi và ủng hộ các hộ nghèo, các cháu thiếu nhi, người già neo đơn, tổ chức cấp phát thuốc, gạo và các nhu yếu phẩm cho người nghèo… hướng tới mang lại một cái Tết ấm no cho những hoàn cảnh kém may mắn.

Cờ hoa chào đón một mùa Xuân mới đã rực rỡ trên khắp các nẻo đường Bạc Liêu. Những công trình điện gió nghìn tỷ sừng sững giữa trời xanh, những vuông tôm, đồng lúa được thâm canh theo hướng nông nghiệp xanh, bền vững đang đưa Bạc Liêu vươn mình ra biển lớn. Những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Bạc Liêu vinh dự, tự hào vì được góp phần cùng các lực lượng chức năng bảo vệ những thành quả mà tỉnh nhà đã và đang nỗ lực thực hiện, bảo đảm bình yên cho nhân dân. Đó cũng là niềm tự hào của những người thức cho dân ngủ ngon; gác cho dân vui chơi khi Xuân về!■

HOA XUÂN NỞ trên vùng "ĐẤT LỬA"

ĐỨC TRUNG

Tôi đã từng rong ruổi theo chân những người lính Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) qua nhiều miền đất nơi "tuyến lửa" Quảng Bình. Giờ đây, đâu đâu trên vùng đất chiến địa xưa cũng bắt gặp một bức tranh tươi mới, tràn đầy sự sống mãnh liệt. Những khu công nghiệp, khu kinh tế hối hả; những khu du lịch được đầu tư bài bản, quy mô; những mô hình nông nghiệp sạch trù phú, vùng kinh tế biển sầm uất... Đi thấy, nghe và cảm nhận, Quảng Bình đang ngày càng "thay da đổi thịt". Sự thay đổi đó đến từ những nỗ lực vượt khó, đồng lòng của các cấp chính quyền, lực lượng vũ trang và nhân dân Quảng Bình, trong đó có sự cống hiến, hy sinh, tinh thần nhiệt huyết của lớp lớp thế hệ cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH đã, đang và sẽ tiếp tục chiến đấu bảo vệ bình yên trên "vùng đất lửa".

Lật giở từng trang cuốn "Biên niên sử Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình", Trung tá Dương Tuấn Anh - Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình không giấu được niềm tự hào, xúc động: "Thế hệ trẻ như chúng tôi may mắn được sinh ra trong thời bình, vinh dự, tự hào trở thành những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH của một đơn vị Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân. Truyền thống đó là điểm tựa, động lực để tập thể cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình phấn đấu hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, trở thành "lá chắn thép" trên mặt trận chống "giặc lửa"".

Quảng Bình xưa là tuyến đầu của hậu phương xã hội chủ nghĩa miền Bắc, "túi bom, rốn đạn" trong những năm tháng kháng chiến. Hai lần chiến tranh phá hoại, Đế quốc Mỹ đã cho hơn 8 vạn lần máy bay tham chiến, trút xuống hơn 1,5 triệu tấn bom đạn, hơn 14 vạn quả pháo... nơi "tuyến lửa" Quảng Bình. Những con số khô khốc ấy chưa thể tả hết, nói hết về những thảm khốc của cuộc chiến, nếu như không kể đến hàng vạn nóc nhà bị cháy và đánh sập, hàng chục nghìn người thương vong... Chính trong những năm tháng chiến tranh ác liệt đó, lực lượng PCCC Quảng Bình đã ra đời với nhiệm vụ tăng cường công tác PCCC để bảo vệ các kho hàng, hàng hóa, tài sản nhà nước, tính mạng tài sản của nhân dân, đồng thời phục vụ chi viện cho tiền tuyến miền Nam. Với quân số ít ỏi, phương tiện chữa cháy chỉ có vẻn vẹn 4 chiếc xe chữa cháy và 3 chiếc máy bơm, những chiến sỹ PCCC Quảng Bình đã có mặt khắp các chiến trường ác liệt nhất từ Đèo Ngang đến Hạ Cờ (giáp tuyến lửa Vĩnh Linh, Quảng Trị), từ Nam Sông Gianh lên tuyến đường 20, đường 15, phà Xuân Sơn, khu vực Ba Trại - nơi mà đất đá trên mỗi cây số đường, mỗi con suối từng khét mùi bom đạn. Nơi đâu có khói lửa bủa vây, nơi đó có mặt những chiến sỹ PCCC. Từ năm 1969 đến năm 1975, đơn vị đã xuất xe chữa cháy hàng trăm vụ, trong đó, từ năm 1969 - 1972, đã xuất xe 38 lần đi chiến đấu, cứu chữa được 685 tấn xăng dầu, 3180 tấn lương thực, thực phẩm, 1200 tấn hàng quân sự, 09 ô tô vận tải và nhiều tài sản khác của nhà nước và tài sản của nhân dân; bảo vệ an toàn cho các cuộc hành quân, trú quân, chi viện kịp thời sức người, sức của cho tiền tuyến đánh thắng giặc Mỹ, góp phần giải phóng miền Nam thống nhất Tổ quốc. Có những trận đánh ác liệt đến quên mình, người lính chữa cháy Quảng Bình phải băng qua quãng đường dài 30 đến 40km, vượt qua hố bom, hầm sâu, qua cầu trống trải, dưới sự truy đuổi, bắn phá gắt gao của máy bay địch, bom chỉ nổ cách xe chữa cháy 100m khiến đất đá phủ đầy xe và người các chiến sỹ. Có những trận chiến kéo dài 5 đến 6 ngày không nghỉ, người bị nhiễm chất độc hóa học, người tưởng chừng như không thể vững tay cầm lăng sau nhiều giờ chiến đấu nhưng ngay lập tức đã được đồng đội tiếp ứng dập tắt hết cụm lửa này đến cụm lửa khác. Những trận chiến đã đi vào những trang sử của dân tộc như: chữa cháy kho tàng, hàng hóa vùng Bang - Lệ Thủy ngày 01/5/1970 cứu được 85 tấn gạo, 1000 tấn hàng hóa, nhiều tài sản khác được đưa ra vùng an toàn; cứu 15.000 tấn hàng hóa kho NP thuộc binh trạm 26, xã Xuân Ninh, huyện Quảng Ninh, tháng 12/1970; bảo vệ hàng trăm tấn hàng và kho xăng tại ngã ba Cù Giang, xã Sơn Trạch, Bố Trạch tháng 12/1971; bảo vệ đoàn xe chở hàng của Binh trạm 26 Đoàn 559 tại rừng thông Ngã ba Thọ Lộc - Bố Trạch tháng 4/1972; cứu chữa toàn bộ 85 tấn dầu tại khu vực Nhà máy điện Ninh Lộc tháng 6/1972,... Trong bất cứ điều kiện, hoàn cảnh nào, cán bộ, chiến sỹ đơn vị cũng bình tĩnh, không ngại hy sinh xương máu, khó khăn, dũng cảm tiến lên lao mình trong khói lửa, nhiều khi phải tháo bom mìn chưa nổ để mở đường cho xe vào đám cháy, tổ chức cứu chữa, kịp thời bảo vệ an toàn cho hàng trăm kho tàng, bến bãi, khu binh trạm, hàng vạn tấn tài sản của nhà nước và hàng nghìn nóc nhà dân dưới làn bom đạn của địch, tổ chức PCCC kịp thời đảm bảo góp phần cho chi viện miền Nam đánh thắng giặc Mỹ, được Đảng và nhân dân ca ngợi, mến phục.

Cùng với công tác chữa cháy, phát huy truyền thống của quê hương Quảng Bình "Hai giỏi", lực lượng Cảnh sát PCCC Quảng Bình đã dũng cảm vượt qua mưa bom, bão đạn, bám đất, bám làng vận động nhân dân chấp hành nghiêm pháp lệnh và các quy định về PCCC, xây dựng hàng trăm Đội Chữa cháy cơ sở, Đội Dân phòng có đủ khả năng chữa cháy tại chỗ. Với khẩu hiệu "Liên gia tự cứu, từng nhà tự cứu", "phòng địch, phòng gian, phòng hỏa", lực lượng Dân phòng rộng khắp Quảng Bình đã bảo vệ, cứu chữa hàng trăm ngàn tấn tài sản của nhà nước. Điển hình là Đội Dân phòng xã Hoàn Trạch, xã Vạn Ninh, xã Trung Hóa, Quảng Trường, Quảng Thuận, Quảng Thọ...

Kế tục truyền thống anh hùng đã hun đúc qua nhiều thế hệ, những người lính PCCC&CNCH trên "đất lửa" Quảng Bình hôm nay vẫn là "điểm tựa" vững chắc của người dân miền cát trắng, luôn có mặt ở những nơi khó khăn, gian khổ, hiểm nguy nhất, kịp thời chữa cháy, CNCH trong mọi tình huống, bảo vệ tài sản và tính mạng nhân dân. Trong 05 năm trở lại đây, lực lượng PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình đã xuất 315 lượt xe chữa cháy, 45 lượt xe CNCH và hơn 2.160 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia chữa cháy và CNCH trong các tình huống cháy, nổ, tai nạn, sự cố. Đặc biệt, trong thiên tai, bão lũ, hình ảnh những người lính PCCC&CNCH dầm mình trong nước lũ, cứu người, cứu tài sản đã trở nên thân thuộc với nhân dân mảnh đất "nắng lắm, mưa nhiều". Sau khi nước rút đi, các anh lại triển khai lực lượng về các vùng ngập lụt cấp nước sạch, hỗ trợ nhân dân khắc phục hậu quả sau lũ và giúp các đơn vị giáo dục vệ sinh trường học để các cháu sớm đến trường. Trong khó khăn, hiểm nguy, giữa thiên tai, bão lũ, sập hầm, cháy nhà, cháy rừng, bảo đảm an toàn PCCC trong vùng dịch trên tuyến đầu chống dịch COVID - 19, sự xông pha của những người chiến sỹ PCCC&CNCH trên "miền đất lửa" lại càng tỏa sáng...

Trung tá Dương Tuấn Anh - Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình cho biết: Với sự nỗ lực, đồng lòng của các cấp chính quyền và nhân dân, giờ đây, Quảng Bình đã có những bước phát triển kinh tế mạnh mẽ với tiềm năng du lịch, kinh tế biển, năng lượng tái tạo, nông nghiệp, lâm nghiệp;... là điểm đến đầu tư tiềm năng, an toàn. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh hiện có 02 khu kinh tế và 08 khu công nghiệp; 10 chợ, trung tâm thương mại lớn; 175 cơ sở sản xuất, kinh doanh xăng dầu; 36 kho vật liệu nổ công nghiệp và nhiều cơ sở sản xuất, kinh doanh khác... Cùng với sự phát triển của tỉnh, tốc độ đô thị hóa nhanh, các cơ sở nguy hiểm cháy, nổ thuộc diện quản lý về PCCC tăng cao đã trở thành thách thức không nhỏ đến việc thực hiện các mặt công tác PCCC&CNCH. Trước yêu cầu về công tác PCCC&CNCH trong tình hình mới, trong năm 2022 vừa qua, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình đã tích cực đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật bằng nhiều hình thức, biện pháp phong phú, đa dạng. Thượng tá Võ Quốc Văn - Phó trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh chia sẻ: "Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật là một nội dung quan trọng trong công tác PCCC&CNCH. Thời gian qua, các lực lượng Công an tỉnh đã tích cực đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật bằng nhiều biện pháp, hình thức phong phú, đa dạng. Tiếp tục xây dựng phong trào Toàn dân PCCC gắn với phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, chú trọng xây dựng phong trào từ cơ sở. Đơn vị đã tổ chức 435 lớp tuyên truyền, huấn luyện trực tiếp cho 15.790 lượt người; đăng 57 tin, bài, phóng sự và 03 video tuyên truyền, hướng dẫn về công tác PCCC&CNCH trên các phương tiện thông tin đại chúng; 60 lượt trên đài phát thanh, 21.930 lượt trên loa truyền tin tại khu dân cư... Đặc biệt, đơn vị đã xây dựng trang Fanpage Facebook của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh để thực hiện Chương trình "Mỗi tuần 01 tin, bài an toàn PCCC&CNCH". Để triển khai công tác PCCC&CNCH trên nền tảng số, tạo thuận lợi cho người dân liên hệ với các cơ quan chức năng khi xảy ra sự cố cháy, nổ, đơn vị đã tuyên truyền nhân dân toàn tỉnh cài đặt và đăng ký sử dụng App "Báo cháy 114" trên điện thoại thông minh và tài khoản "Cục Cảnh sát PCCC&CNCH" trên mạng Zalo, Facebook. Đồng thời, những mô hình hay như: "Tuyên truyền vận động các hộ gia đình tự giác gỡ bỏ lồng sắt "chuồng cọp" tạo lối thoát nạn thứ 2, tự trang bị dụng cụ, phương tiện chữa cháy, CNCH", mô hình "Cụm dân cư an toàn PCCC", mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm chữa cháy công cộng" được nhân rộng ra các khu dân cư trên địa bàn toàn tỉnh. Nhờ đó, nhiều hộ gia đình đã tự dỡ bỏ các lồng sắt bịt kín các ban công, lô gia, tiến hành mở lối thoát nạn thứ 2, trang bị các phương tiện chữa cháy tại chỗ như bình chữa cháy và các dụng cụ phá dỡ thô sơ cho gia đình. Qua công tác tuyên truyền, kiểm tra về PCCC, người dân hiểu rõ hơn về các quy định, biện pháp bảo đảm an toàn PCCC tại khu dân cư, hộ gia đình, từ đó, nâng cao ý thức, vai trò, trách nhiệm bản thân, nghiêm chỉnh chấp hành quy định pháp luật về PCCC&CNCH.

Đặc biệt, những tháng cuối năm, thực hiện Công điện của Thủ tướng Chính phủ và Công điện của Bộ trưởng Bộ Công an về kiểm tra, rà soát tổng thể các cơ sở có nguy cơ cháy cao, nhất là các cơ sở kinh doanh dịch vụ karoke và chỉ đạo của chủ tịch UBND tỉnh về tăng cường công tác PCCC tại các cơ sở kinh doanh, dịch vụ, sản xuất trên địa bàn tỉnh, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH chủ trì phối hợp với Công an các đơn vị, địa phương trong Công an tỉnh kiên quyết xử lý nghiêm các hành vi vi phạm quy định của pháp luật về PCCC&CNCH, tạm đình chỉ, đình chỉ hoạt động đối với các cơ sở có các hành vi vi phạm đã kiến nghị mà không tổ chức khắc phục, vi phạm nghiêm trọng quy định về PCCC&CNCH hoặc không thực hiện đầy đủ các yêu cầu về PCCC nhằm phòng ngừa và răn đe chung, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong công tác PCCC&CNCH trên địa bàn toàn tỉnh.

Thế hệ cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình hôm nay đã và đang làm tròn sứ mệnh là lực lượng xung kích trên mặt trận chống "giặc lửa", ra sức phấn đấu rèn luyện, không ngừng học tập, chiến đấu, là những bông hoa Xuân nở rộ trên vùng "đất lửa" Quảng Bình kiên cường. Một năm mới với một khí thế mới, hào sảng và quyết tâm hơn. Phát huy truyền thống của đơn vị Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Bình quyết tâm giữ vững ngọn lửa nhiệt huyết, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, đảm bảo an toàn cháy, nổ, CNCH góp phần giữ vững an ninh trật tự, tạo tiền đề vững chắc để quê hương Quảng Bình tự tin cất cánh, đón mùa Xuân nhiều hứa hẹn!■

LÍNH 114 VÙNG MỎ TIẾN BƯỚC CÙNG MÙA XUÂN

PHƯƠNG HÀ

Năm 2022 đã khép lại với những thành tích xuất sắc của lực lượng cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – Công an tỉnh Quảng Ninh trong công tác, chiến đấu và tham gia các phong trào thi đua. Một mùa Xuân mới lại về trên vùng đất Mỏ. Trong không khí vui tươi, hân hoan mừng Xuân sang, những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh luôn kề vai, sát cánh, cùng truyền cho nhau hơi ấm của ngày Xuân và những ý chí, quyết tâm sẵn sàng chiến đấu với "giặc lửa" để cứu người, cứu tài sản cho mọi nhà.

Đối với những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh, những ngày cuối năm là khoảng thời gian càng tất bật hơn bao giờ hết. Một trong những hoạt động quan trọng của các anh trong những ngày cuối năm này là gấp rút hoàn thành chiến dịch kiểm tra PCCC trên toàn tỉnh. Theo chân các anh một ngày cuối năm tới kiểm tra những cơ sở kinh doanh, sản xuất, chúng tôi càng hiểu rõ hơn về công việc của những người lính chữa cháy nơi đây và những hy sinh thầm lặng để đảm bảo an toàn phòng chống cháy, nổ tại địa phương. Thượng tá Trần Huy Nghị - Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh cho biết: Gần 2 tháng qua, cùng với Công an cả nước, Công an tỉnh Quảng Ninh đã đồng loạt ra quân tổng rà soát, kiểm tra an toàn về PCCC&CNCH. Với phương châm "kiên quyết không bỏ qua những vi phạm, sai phạm trong công tác PCCC&CNCH", qua kiểm tra, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh đã phát hiện, chấn chỉnh, xử lý nhiều cơ sở không đảm bảo các quy định của pháp luật về PCCC. Tất cả nhằm hướng đến mục tiêu nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH góp phần ngăn ngừa đến mức thấp nhất tình hình cháy, nổ và các thiệt hại do cháy nổ gây ra trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an tỉnh Quảng Ninh sẽ tiếp tục nghiêm túc triển khai việc kiểm tra trong chiến dịch và xử lý nghiêm các cá nhân, tổ chức thiếu trách nhiệm hoặc bỏ qua vi phạm để xảy ra vi phạm PCCC trên địa bàn phụ trách.

Với hơn 16 nghìn cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, hiện nay, Quảng Ninh là một trong những tỉnh trọng điểm về công PCCC&CNCH của cả nước. Để công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh đạt hiệu quả cao, trong năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh đã thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp. Bên cạnh việc tổ chức các cuộc thanh tra, kiểm tra liên ngành, chuyên ngành, kiểm tra cơ sở, tự kiểm tra, lực lượng Công an còn chú trọng hướng dẫn người đứng đầu các đơn vị, doanh nghiệp, cơ sở quan tâm đầu tư trang bị các thiết bị, phương tiện PCCC, có các giải pháp kỹ thuật nhằm hạn chế các nguy cơ, điều kiện phát sinh cháy, nổ, tai nạn, sự cố trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, làm tốt công tác tự kiểm tra an toàn PCCC&CNCH ở cơ sở.

Trong công tác tham mưu, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh đã chủ động, làm tốt công tác nắm, phân tích, đánh giá, dự báo tình hình, kịp thời tham mưu với Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh chỉ đạo triển khai thực hiện có hiệu quả các mặt công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh. Năm 2022, đơn vị đã phối hợp với các sở, ngành có liên quan tham mưu UBND tỉnh ban hành 22 văn bản về công tác PCCC&CNCH, tham mưu cấp ủy, chính quyền các huyện, thị xã, thành phố ban hành hơn 300 văn bản chỉ đạo về công tác PCCC&CNCH; tham mưu cấp ủy, chính quyền cấp xã ban hành hơn 1000 văn bản về công tác PCCC. Nhờ đó, công tác PCCC&CNCH đã được triển khai kịp thời, hiệu quả và sâu rộng tới tất cả các địa bàn trên toàn tỉnh, đóng góp vào công cuộc phát triển kinh tế xã hội của địa phương.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Ninh diễn tập quy mô lớn tại Khu Công nghiệp Đông Mai, thị xã Quảng Yên, tỉnh Quảng Ninh. Ảnh: Trường Giang

Nhận thức rõ ý nghĩa và tầm quan trọng trong công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân PCCC, năm 2022, các cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH tỉnh Quảng Ninh đã đẩy mạnh, sáng tạo, phát huy hiệu quả trong công tác tuyên truyền. Lực lượng đã phối hợp xây dựng và đăng tải hơn 700 tin, bài, phóng sự tuyên truyền về công tác PCCC&CNCH trên báo chí, Cổng Thông tin điện tử của Công an tỉnh và các địa phương; Website của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH. Đẩy mạnh tuyên truyền trên các phương tiện thông minh và mạng xã hội như Zalo, Facebook, đã vận động 21652 thuê bao di động cài đặt ứng dụng "Báo cháy 114" trên điện thoại thông minh, chiếm 1,6% dân số toàn tỉnh). Ngoài ra, lực lượng Công an đã phát trên 420.000 tờ rơi tuyên truyền về PCCC đến 100% hộ gia đình và các phương tiện giao thông cơ giới; tổ chức biên tập, in ấn đĩa tuyên truyền về PCCC cấp phát cho các xã, phường, thị trấn để tuyên truyền trên hệ thống loa truyền thanh tại cơ sở; Tổ chức các Hội nghị, hàng nghìn buổi tuyên truyền, huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH cho gần 150 nghìn lượt người tham gia.

Hiệu quả hoạt động của các lực lượng PCCC tại chỗ tiếp tục được phát huy. Toàn tỉnh hiện có 1.452 Đội Dân phòng với 14.932 đội viên. Tỉnh cũng duy trì và nhân rộng nhiều mô hình hay trong phong trào Toàn dân tham gia PCCC trên toàn tỉnh. Theo Thượng tá Trần Huy Nghị, năm 2022, tỉnh Quảng Ninh đang duy trì 250 mô hình trong phong trào Toàn dân PCCC&CNCH *(tăng 218 mô hình so với năm 2021)*; xây dựng được 10 "Điểm chữa cháy công cộng". Một số mô hình nổi bật như: mô hình Cụm doanh nghiệp an toàn PCCC tại Khu Công nghiệp Cái Lân, Khu Công nghiệp Cảng biển Hải Hà; mô hình Đội PCCC cơ sở "3 chủ động, 3 sẵn sàng" trong các doanh nghiệp ngành Than; mô hình Khu dân cư an toàn PCCC... đã phát huy hiệu quả đặc biệt trong công tác PCCC&CNCH tại các địa bàn, cơ sở.

Công tác thẩm duyệt, nghiệm thu, kiểm tra, cấp phép về PCCC được lực lượng PCCC&CNCH - Công an tỉnh duy trì đảm bảo, tiếp tục đạt được nhiều kết quả tích cực. Trong năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Ninh đã triển khai thực hiện có hiệu quả việc giải quyết thủ tục hành chính trong lĩnh vực PCCC với tinh thần vì nhân dân phục vụ, bảo đảm quy trình, thời hạn theo quy định. Duy trì nghiêm túc công tác thường trực sẵn sàng chiến đấu, xử lý kịp thời các vụ cháy, nổ xảy ra. Năm 2022, Công an tỉnh Quảng Ninh đã tiếp nhận trên 300 tin báo cháy, nổ, tai nạn, sự cố đến Trung tâm thông tin chỉ huy 114; điều động 245 lượt phương tiện, 1.517 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia cứu chữa các vụ cháy, nổ; điều động 42 lượt phương tiện và 275 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia cứu nạn, cứu hộ các tai nạn, sự cố xảy ra hiệu quả, kịp thời.

Với những nỗ lực trong triển khai các hoạt động, năm 2022, tình hình cháy, nổ trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh đã được kiềm chế so với tốc độ phát triển kinh tế xã hội; số vụ cháy, nổ giảm so với năm trước, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an tỉnh Quảng Ninh đã kịp thời xử lý các vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố xảy ra trên địa bàn tỉnh, được nhân dân tin yêu, khen ngợi. Các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH toàn tỉnh đã được tặng 15 Bằng khen, 61 Giấy khen của các cấp về thành tích trong công tác, chiến đấu và tham gia các phong trào thi đua.

Thêm một mùa Xuân nữa lại sang. Tết này, cũng như mọi năm, những người lính chữa cháy vùng đất Mỏ lại coi đơn vị là nhà, đồng đội là người thân, cùng kề vai sát cánh nhau sẵn sàng trực cháy 24/24 giờ trong những thời khắc mùa Xuân. Bên thềm năm mới, bên cạnh niềm vui vì những thành tích đã đạt được trong năm qua, những người lính vùng đất Mỏ càng có thêm nhiều quyết tâm thực hiện nhiệm vụ, trọng trách mới. Nói về điều này, Thượng tá Trần Huy Nghị cho biết: Hiện nay, hệ thống cơ sở hạ tầng giao thông tại Quảng Ninh đang được đầu tư mở rộng, thuận lợi, dự báo số lượng cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC&CNCH tiếp tục gia tăng; trong đó, sẽ hình thành nhiều cơ sở sản xuất công nghiệp hiện đại, có quy mô lớn, sử dụng một số lượng lớn lao động; các nhà cao tầng và siêu cao tầng ngày càng gia tăng để đáp ứng nhu cầu nghỉ dưỡng, du lịch, dịch vụ, thương mại, văn phòng, chỗ ở... cho người dân; các phương tiện giao thông, nhu cầu sử dụng năng lượng của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp và nhân dân ngày càng gia tăng... Do đó, nguy cơ xảy ra cháy, nổ cũng tiềm ẩn ngày càng lớn. Ngoài ra, tác động của biến đổi khí hậu, thiên tai, lũ lụt... cũng đặt ra cho công tác PCCC&CNCH nhiều vấn đề cần phải quan tâm. Quyết tâm thực hiện tốt những nhiệm vụ trong thời kỳ mới, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh sẽ tiếp tục tham mưu và tổ chức triển khai có hiệu quả các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, phát luật của nhà nước về công tác PCCC&CNCH; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, tăng cường hơn nữa vai trò của cấp ủy, chính quyền các cấp, các sở, ban, ngành thành viên Ban Chỉ đạo PCCC&CNCH, Mặt trận Tổ quốc các cấp và các tổ chức thành viên trong công tác PCCC&CNCH. Đơn vị sẽ tích cực phối hợp với các sở, ban, ngành, địa phương tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục kiến thức pháp luật về PCCC&CNCH, cảnh báo nguy cơ cháy, nổ trên các phương tiện thông tin đại chúng; hướng dẫn các biện pháp, kỹ năng chữa cháy, thoát nạn, cứu người khi có cháy, nổ, tai nạn; đẩy mạnh công tác xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH gắn với phong trào Toàn dân tham gia bảo vệ an ninh Tổ quốc. Duy trì và nhân rộng các điển hình tiên tiến trong phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH. Tăng cường tổ chức tập huấn, huấn luyện PCCC&CNCH cho lực lượng dân phòng, PCCC cơ sở, chuyên ngành. Tham mưu xây dựng cơ chế, chính sách, trang bị phương tiện cho lực lượng PCCC tại chỗ, nhất là ở địa bàn khu dân cư. Tiếp tục nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước về phòng cháy và chữa cháy, chú trọng bồi dưỡng rèn luyện cán bộ, chiến sỹ chính quy, tinh nhuệ, sẵn sàng xử lý, ứng phó, không bị động, bất ngờ trước mọi tình huống, thể hiện bản lĩnh và hình ảnh đẹp người chiến sỹ Công an nhân dân nỗ lực phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH - CÔNG AN TỈNH HÀ TĨNH:

GÓP SỨC GIỮ BÌNH YÊN MÙA XUÂN HÀ TĨNH

VIỆT HƯƠNG

Một mùa Xuân mới đang tràn về trên mảnh đất Hà Tĩnh bất khuất, quật cường, mang theo những sức sống mới và những nhiệm vụ mới. Dù ở bất kỳ thời kỳ nào, những người lính Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) cũng luôn kiên cường vượt qua khó khăn, thử thách, khẳng định năng lực, trách nhiệm của mình, phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ nhà nước và nhân dân. Trong sức sống mùa Xuân của Hà Tĩnh hôm nay, cùng với các lực lượng khác, lực lượng Cảnh sát PCCC – Công an tỉnh Hà Tĩnh vẫn đang ngày đêm luyện rèn, quên mình chiến đấu chống "giặc lửa", góp sức xây dựng tầm vóc mới của quê hương…

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh tham gia khắc phục hậu quả sau lũ giúp dân. Ảnh: Tư liệu.

Được thành lập vào ngày 23/12/1963, trong bối cảnh miền Bắc đang tập trung chống chiến tranh phá hoại của giặc Mỹ, với quân số mỏng, phương tiện thiếu thốn, tuy nhiên trong suốt những năm tháng chiến tranh Đế quốc Mỹ, những người lính PCCC Hà Tĩnh đã nêu cao tinh thần cách mạng, vượt qua gian khổ, hy sinh, dũng cảm chiến đấu, phối hợp chặt chẽ với các lực lượng khác và nhân dân lập nên nhiều chiến công xuất sắc. Một trong những chiến công hiển hách nhất, còn sống mãi trong ký ức của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH và người dân Hà Tĩnh cho đến hôm nay là trận chiến đấu ngày 26/3/1965, khi đơn vị mới được thành lập chưa đầy 02 năm. Trưa ngày 26/3/1965, máy bay Đế quốc Mỹ điên cuồng tấn công vào núi Nài và thị xã Hà Tĩnh (nay là Thành phố Hà Tĩnh); hàng trăm loạt bom, bắn đạn rốc két xối xả vào các trận địa pháo cao xạ, các mục tiêu kinh tế, chính trị; 20 cán bộ, chiến sỹ của đơn vị đã được huy động chia làm 03 mũi xông thẳng vào mục tiêu; với sự quả cảm, gan dạ cùng những vật dụng thô sơ như: bùi nhùi, xô, xẻng… và dùng nước chữa cháy, những người lính PCCC đã phối hợp với dân quân và lực lượng dân phòng dập tắt hàng trăm đám cháy lớn tại khu vực nhà dân ở xã Thạch Phú (nay là phường Hà Huy Tập) và xã Đại Nài (nay là phường Đại Nài), giúp cấp cứu người bị thương, tiếp đạn cho bộ đội, dân quân bắn rơi máy bay địch. Trong lúc phân đội gồm 08 đồng chí do đồng chí Bùi Thanh Tùng trực tiếp chỉ huy đang dũng cảm dập tắt nhiều đám cháy, sơ tán hàng ở kho Ngoại Thương, thì một tốp máy bay khác của Mỹ từ biển Đông trút bom vào mục tiêu đơn vị đang chiến đấu, một mảnh bom đã chặt đứt lăng vòi chữa cháy làm 03 chiến sỹ bị thương nhưng không một ai rời vị trí chiến đấu; không để cho tài sản của nhà nước và nhân dân bị lửa tiêu hủy, 03 đồng chí đã nhanh chóng triển khai phun nước chữa cháy và sử dụng các phương tiện dự phòng thay thế để tiếp tục chiến đấu dưới làn bom đạn khói lửa mịt mù, để kịp thời dập tắt đám cháy; đến 15 giờ cùng ngày các cán bộ, chiến sỹ mới rút quân. Kết quả trong trận đầu đánh Mỹ lực lượng PCCC đã phối hợp các lực lượng cứu chữa hơn 100 ngôi nhà, 200 tấn lạc nhân, hàng chục kho, hầm chứa vũ khí, đạn dược, lương thực, thuốc men, đào bới, cấp cứu 18 người bị sập hầm, bị thương, cứu thoát hàng trăm con trâu bò, gà lợn của nhân dân, góp phần quan trọng vào chiến công đầu của quân và dân Hà Tĩnh bắn rơi 12 máy bay địch trong cuộc chiến đấu chống chiến tranh phá hoại lần thứ nhất của Đế quốc Mỹ.

Chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Tĩnh thực hiện thao tác diễn tập PCCC&CNCH. Ảnh: Tư liệu.

Ngay đêm hôm đó, đơn vị đã được đồng chí Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh, Trưởng ty Công an đến chúc mừng, 03 đồng chí được tặng Huy chương, Bằng khen, Huy hiệu Bác Hồ, 05 đồng chí được UBND tỉnh khen thưởng. Đơn vị đã vinh dự được Chủ tịch nước tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì.

Liên tiếp những ngày tháng sau đó, lực lượng Cảnh sát PCCC Hà Tĩnh đã lập nhiều chiến công xuất sắc khác, để lại dấu son trong lịch sử chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC nói riêng và lực lượng Công an nhân dân (CAND) nói chung, tiêu biểu như: vụ chữa cháy Công ty Ô tô tại Ngã ba đường lên Khe Giao ngày 31/3/1965, chữa cháy kho thuốc trừ sâu tại xã Việt Xuyên, huyện Thạch Hà ngày 22/5/1972 và chữa cháy kho đạn tại xã Thạch Tiến vào năm 1975… Trong suốt kháng chiến chống Mỹ, cùng với các lực lượng dân quân tự vệ và nhân dân, lực lượng Cảnh sát PCCC Hà Tĩnh đã kịp thời cứu chữa hơn 300 trận, chi viện đắc lực cho tỉnh bạn, bảo vệ an toàn tính mạng hàng ngàn người, hơn 4.000 tấn phương tiện, 4.380 tấn hàng hóa, hàng trăm xe ô tô, nhiều loại vũ khí, đạn dược, thuốc men để chuyển vào chiến trường phục vụ sản xuất, chiến đấu tại chỗ, góp phần tích cực vào thắng lợi vĩ đại sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.

Với nhiều thành tích xuất sắc, đơn vị được Đảng, Nhà nước phong tặng danh hiệu "Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân; được Chủ tịch nước tặng 06 Huân chương Chiến công các hạng cho tập thể, trong đó có 01 Huân chương Chiến công hạng Nhất thời kỳ đổi mới; hàng chục Huân, Huy chương cho cá nhân; được tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, UBND tỉnh, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh tặng bức trướng "Chủ động - kịp thời - dũng cảm - hiệu quả"; 04 lần được Bộ Công an tặng Cờ đơn vị dẫn đầu phong trào thi đua Vì an ninh Tổ quốc cấp cơ sở, 02 lần được UBND tỉnh tặng Cờ đơn vị thi đua xuất sắc về công tác PCCC; hàng trăm bằng khen, giấy khen của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Công an, Chủ tịch UBND tỉnh và Giám đốc Công an tỉnh. Đảng bộ liên tục đạt danh hiệu trong sạch vững mạnh tiêu biểu, đơn vị liên tục đạt danh hiệu quyết thắng, tiên tiến, kiểu mẫu về điều lệnh CAND.

Phát huy truyền thống anh hùng năm xưa, trong suốt chặng đường xây dựng và phát triển, lực lượng Cảnh sát PCCC Hà Tĩnh đã không ngừng phấn đấu, chủ động, tích cực thực hiện tốt các nhiệm vụ cụ thể gắn với từng giai đoạn phát triển của địa phương. Từ ngày tái lập tỉnh đến nay, lực lượng Cảnh sát PCCC Hà Tĩnh đã không ngừng vươn lên, ngày một vững mạnh trưởng thành, kịp thời khắc phục những khó khăn, tồn tại, chủ động triển khai thực hiện nghiêm túc chỉ đạo của Chính phủ, Bộ Công an, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, UBND tỉnh và Công an tỉnh thực hiện hiệu quả các mặt công tác, tham gia chữa cháy và CNCH hơn 1.000 vụ trên địa bàn tỉnh…. Hình ảnh những chiến sỹ Cảnh sát PCCC trong màu áo xanh tận tụy với công việc, sẵn sàng đồng hành, giúp đỡ nhân dân khi có cháy, nổ, bão lũ xảy ra đã trở nên quen thuộc, được Đảng và nhân dân tin yêu, trân trọng.

Ngày nay, Hà Tĩnh - mảnh đất anh hùng kiên cường năm xưa đã trở thành một trong những địa phương có tốc độ phát triển kinh tế nhanh của cả nước, với 02 khu kinh tế, 06 khu công nghiệp, 19 cụm công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, 05 làng nghề truyền thống cùng nhiều trung tâm thương mại, khu phức hợp, các công trình nhà cao tầng, siêu cao tầng, nhiều công trình đang được xúc tiến đầu tư với quy mô, tổng mức đầu tư lớn, nhiều dự án trọng điểm… Tiếp bước những chiến công của cha anh đi trước, các cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Hà Tĩnh tiếp tục ghi dấu trong lòng nhân dân Hà Tĩnh nói riêng và nhân dân cả nước nói chung bằng những thành tích xuất sắc mới như: Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ tại Công ty TNHH Tân Trường Phát, Khu Công nghiệp Cảng Vũng Áng (tháng 7/2008); chữa cháy tại Trung tâm thương mại BMC Hà Tĩnh (tháng 12/2012); CNCH sự cố sập khung ván trượt tại công trường thi công giếng chìm làm đê chắn sóng Cảng Sơn Dương Vũng Áng (tháng 3/2015); tham gia chữa cháy vụ cháy rừng tại huyện Nghi Xuân, Hương Sơn, Đức Thọ (tháng 6/2019); CNCH bão lũ tại TP Hà Tĩnh, huyện Thạch Hà, Cẩm Xuyên (tháng 10/2020)…

Thực hiện tốt các mặt công tác nghiệp vụ, năm 2022, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Hà Tĩnh đã bám sát chỉ đạo của Chính phủ, Bộ Công an, UBND tỉnh, chủ động ban hành và đề xuất cấp trên ban hành nhiều văn bản để chỉ đạo thực hiện hiệu quả công tác PCCC&CNCH tại địa phương, tăng cường các biện pháp đẩy mạnh công tác tuyên truyền, huấn luyện, hướng dẫn, kiểm tra an toàn PCCC; công tác chữa cháy, CNCH luôn triển khai kịp thời, hiệu quả, được chính quyền địa phương và nhân dân, các đơn vị biểu dương, khen ngợi… Tình hình cháy, nổ trên toàn tỉnh cơ bản được kiềm chế; phong trào toàn dân tham gia hoạt động PCCC được triển khai sâu rộng, thu hút được các cấp, các ngành, các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp tham gia; nhận thức, ý thức trách nhiệm chấp hành các quy định về PCCC&CNCH của quần chúng nhân dân đã có nhiều chuyển biến tích cực, rõ nét.

Đón mùa Xuân đang dần gõ cửa, những người lính PCCC Hà Tĩnh càng thêm quyết tâm đoàn kết thi đua, tiếp tục nỗ lực phấn đấu gặt hái nhiều thành tích mới trong chiến đấu và rèn luyện, đóng góp vào sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội, xây dựng nên tầm vóc, diện mạo mới của tỉnh Hà Tĩnh hôm nay. Chia tay chúng tôi, những người lính PCCC Hà Tĩnh tiếp tục thực hiện công việc "canh lửa" của mình, sẵn sàng "thức cho dân ngủ, gác cho dân vui chơi", bảo vệ cho nhân vui Xuân đón Tết bình yên, đầm ấm và trọn vẹn. Có lẽ, chính sự hy sinh thầm lặng ấy của các anh đã làm cho mùa Xuân càng trở nên thêm muôn phần ý nghĩa và đẹp đẽ…■

Từ lâu, làng Tứ Liên (phường Tứ Liên, quận Tây Hồ) đã nổi tiếng trên khắp cả nước với nghề trồng quất cảnh. Tết Nguyên đán đang tới gần, những hộ dân trồng quất cảnh ở Tứ Liên đang hối hả bước vào vụ thu hoạch. Tới làng Tứ Liên những ngày cuối năm này, nhìn những chiếc xe lớn nhỏ chở quất từ làng đi ra, và những người khách khắp nơi tới xem và chọn mua quất, mới cảm nhận rõ ràng cái nhộn nhịp, rộn ràng của phong vị Tết đã gõ cửa.

Tết sớm ở làng quất cảnh Tứ Liên

HOÀNG VIỆT

Đối với người Việt Nam, thú chơi cây cảnh là một trong nhiều thú vui dân gian truyền thống rất được yêu thích. Nó không chỉ là nhu cầu thưởng thức cái đẹp mà còn phản ánh nhiều ý nghĩa sâu sắc về văn hóa của dân tộc Việt. Trong đó, việc lựa chọn, tìm mua và chăm chút, trang trí cho một cây quất trong dịp Tết đã trở thành một nét văn hóa cổ truyền. Theo quan niệm của người xưa, sở dĩ cây quất được lựa chọn để bày nhiều trong ngày Tết vì theo âm Hán, phát âm từ "quất" gần giống với của từ "cát" trong "cát tường" nghĩa là gặp nhiều may mắn và phước lành. Các chuyên gia phong thủy cho rằng, quất cảnh chưng Tết là một trong số ít loài cây hội tụ đầy đủ yếu tố ngũ hành. Vì mỗi cây đều có một mệnh khác nhau, mà cây quất lại "đạt" được yếu tố ngũ hành: kim (hoa màu trắng) sinh thủy (lá xanh đậm), thủy sinh mộc (thân cây), mộc sinh hỏa (quả chín màu cam), hỏa sinh thổ (đất trong chậu) và thổ sinh kim (hoa màu trắng). Chính bởi vậy mà khi chưng loại cây cảnh này, những điều tốt đẹp sẽ kéo đến cho gia đình gia chủ suốt quanh năm. Cũng theo phong thủy, những cây quất trĩu quả chính là hiện thân của tài lộc. Quả càng sai và to thì tài lộc càng nhiều. Thời điểm quất ra hoa cũng chính là lúc thủy sinh mộc, trong khi chính mộc lại là hiện thân của sinh khí. Suy cho cùng, tất cả chúng đều mang ý nghĩa của tài lộc cũng như sự thành đạt trong công danh sự nghiệp. Ngoài ra, cành quất trĩu quả trong quan niệm dân gian là biểu tượng cho sức khỏe, bình an, trường thọ và sự may mắn trong tình duyên, thể hiện sự sum vầy của nhiều thế hệ trong gia đình. Những cây quất lá xanh tốt, quả vàng chi chít thể hiện sự trù phú, hứa hẹn năm mới được mùa, ăn nên làm ra, dồi dào sức sống. Với nhiều ý nghĩa tốt lành đó, nên cây quất rất được các gia đình yêu thích để trang hoàng cho ngày Tết. Theo các chủ vườn quất Tứ Liên, người đi mua "sành" là người thường chọn một cây quất hội tụ đủ 5 yếu tố ngũ hành. Bên cạnh đó, cây quất được chọn cũng phải có thế đẹp, gốc to, thân ngắn chẻ làm nhiều nhánh nhỏ, thể hiện sự sum vầy của gia đình nhiều thế hệ.

Tham quan làng quất Tứ Liên những ngày cận Tết, chúng tôi được chiêm ngưỡng hàng ngàn những cây quất xanh non mơn mởn với muôn hình vạn thế đang vươn lên trong gió Xuân tại các vườn. Khi được hỏi về lịch sử của làng, những người dân Tứ Liên cho hay: nghề trồng quất ở Tứ Liên đã có từ cả trăm năm nay. Có những hộ gia đình đã có truyền thống ba, bốn đời trồng quất. Ông Lê Văn Thủy, Phó chủ tịch UBND phường Tứ Liên, quận Tây Hồ, Hà Nội cho biết: "Hiện nay, trong làng Tứ Liên, diện tích đất nông nghiệp vào khoảng hơn 100ha. Trong đó, hơn 30ha là diện tích trồng quất cảnh với số hộ dân tham gia trồng quất tính đến năm 2019 khoảng hơn 500 hộ thu hút gần 1.000 lao động địa phương". Tại Tứ Liên hiện nay, thu nhập từ cây quất đang là thu nhập chính của nhiều hộ gia đình. Theo thống kê, bình quân thu nhập chung của các hộ gia đình làm nghề trồng cây quất cảnh tại đây đạt tương đối cao (từ 80 đến 150 triệu đồng/năm, cao hơn rất nhiều so với thu nhập chung của người trồng rau màu hoa các loại chỉ đạt từ 40 đến 50 triệu đồng/năm), doanh thu bình quân của làng nghề ước tính đạt 60 tỷ/năm.

Những năm gần đây, thú vui chơi cây cảnh của người dân Việt ngày một phát triển phong phú, tinh tế và cầu kỳ hơn trước. Đón bắt xu thế đó, người dân làng Tứ Liên đã nhanh chóng chuyển đổi hình thức sản xuất sang trồng quất bonsai. Quất được chuyển từ trồng trong chậu sang trồng trong bình, lọ và cách tạo hình quất cũng được chuyển từ tán thông sang nhiều dáng, thế khác nhau. Chủ vườn quất Nguyễn Văn Thắng chia sẻ: Đối với quất bonsai, người nông dân phải kỳ công chăm sóc hơn bởi thay vì tưới phân vi sinh mỗi tháng hai lần như quất cảnh truyền thống, quất bonsai phải được tưới đều đặn mỗi tuần một lần. Việc uốn cành cho quất bonsai cũng đòi hỏi sự tư duy chính xác của người thợ mới có thể cho cây phát triển theo ý muốn. Kỹ thuật vít, uốn cành cũng phải được hết sức chú ý. Với mỗi cành quất, người nông dân phải sử dụng sự khéo léo của đôi bàn tay, dùng lực không quá mạnh để không bị gãy. Sau đó, phải tiếp tục buộc dây thép để cố định dáng cho cây. Chị Nguyễn Thị Liên – một chủ vườn quất khác cho biết: Trung bình, để tạo nên một cây quất bonsai đẹp, người chăm sóc phải mất khoảng từ 3-4 năm, tùy vào sự cầu kì của kiểu dáng mà thời gian có thể nhiều hơn thế. Quất bonsai hiện nay rất được ưa chuộng vì chúng dễ chưng trong các không gian nhà nhỏ, hẹp như ở thành phố hoặc các loại nhà chung cư. Chi phí mua một chậu quất này cũng không quá cao. Đối với người trồng quất, quất bonsai cũng có nhiều ưu điểm. Vì được trồng sẵn trong chậu, không mất công đánh từ vườn như quất truyền thống nên quất bonsai di chuyển gọn nhẹ, thuận lợi, dễ dàng hơn. Quất bonsai cũng tốn ít diện tích đất hơn nên cùng một diện tích đất, chủ vườn có thể trồng được nhiều cây hơn, thu được lợi nhuận cao hơn.

Với những bí quyết "gia truyền" từ khâu chọn giống, đến cách chăm sóc tỉ mỉ, kì công, con mắt nghệ thuật và nhanh nhạy trong việc nắm bắt xu hướng thị trường, chính vì thế, nhiều năm nay, quất Tứ Liên luôn có chỗ đứng vững chắc trong lòng người chơi cây cảnh. Những người dân trồng quất Tứ Liên luôn tự hào với sản phẩm quất của địa phương nổi tiếng trong cả nước bởi sự "mãn nhãn" với quả to, lá xanh, thế đẹp ít nơi có được. Dưới cái gió lạnh se se của mùa Đông miền Bắc và ánh nắng chan hòa, chúng tôi được chiêm ngưỡng những tác phẩm nghệ thuật của người dân Tứ Liên. Bằng bàn tay tài hoa và trí tưởng tượng phong phú, những cây quất bonsai mang trong mình nhiều thông điệp đẹp đẽ như: dáng thác Xuân, lưỡng long chầu nguyệt, cá chép hóa rồng, tình mẫu tử, song phượng phu thê… Tiếp chúng tôi, những người dân trồng quất Tứ Liên cho biết: Bây giờ đang là thời điểm quan trọng để chăm sóc cho cây phát triển tốt và cho ra hoa, quả đúng vụ Tết. Năm nay, thời tiết khá thuận lợi ủng hộ cho những người trồng quất. Mùa đông không quá lạnh và có nhiều ngày nắng hanh nên cây được phát triển, nảy nở mỡ màng: lá xanh thẫm, quả to đẹp. Nhiều cơ quan, doanh nghiệp đã đặt mua cây quất tháp, quất thế cỡ lớn để trang trí nơi công sở. Tuy nhiên, do kinh tế bắt đầu hồi phục, nên nếu so sánh với các năm trước thì sức mua cũng có phần tăng hơn.

Là một trong những thế mạnh của địa phương, nên đi ngược lại với dòng chảy bị mai một của các làng nghề truyền thống hiện nay thì quất Tứ Liên được chính quyền địa phương rất coi trọng và phát triển. UBND quận Tây Hồ đã có nhiều kế hoạch và chủ trương xây dựng phát triển làng nghề. Ngày 12/1/2019, người dân làng trồng quất cảnh Tứ Liên, quận Tây Hồ, Hà Nội đã vinh dự đón nhận danh hiệu "Làng nghề truyền thống quất cảnh". UBND quận Tây Hồ cũng đã có các chủ trương khuyến khích các nhà đầu tư, doanh nghiệp cùng hợp tác với nông dân, người trồng quất để gây dựng lại một làng nghề văn hóa danh tiếng xưa nay, bên cạnh đó, đề nghị các Sở, Ngành thành phố tiếp tục tạo điều kiện để tổ chức các lớp tập huấn về xúc tiến thương mại và tiêu thụ sản phẩm, quảng bá du lịch, công tác đào tạo, dạy nghề để cho các xã viên trên địa bàn quận Tây Hồ được nâng cao kiến thức. Cùng với đó, hỗ trợ để quận Tây Hồ xây dựng điểm làng nghề quất cảnh Tứ Liên gắn với du lịch cấp thành phố. Song song với các chủ trương xây dựng làng nghề văn hóa, công tác đảm bảo an ninh trật tự tại địa phương trong vụ Tết cũng được quận Tây Hồ coi trọng. Trước thực tế những ngày giáp Tết, lượng khách và doanh nghiệp nhiều nơi về làng mua sắm, chụp ảnh và chiêm ngưỡng cây cảnh. Do đó, công tác giữ gìn an ninh trật tự, bảo vệ môi trường, đề phòng cháy, nổ cũng trở nên phức tạp hơn. Để thực hiện tốt công tác đảm bảo an ninh khu vực, lực lượng Công an phường sẽ phối hợp với các ngành chức năng tăng cường tuần tra, kiểm soát, kịp thời nhắc nhở các hộ dân chấp hành các quy định địa phương đảm bảo an ninh trật tự và bảo vệ môi trường, đề phòng cháy, nổ, phân luồng giao thông để đảm bảo không xảy ra ùn tắc các ngả đường đi vào làng nghề truyền thống. Bên cạnh đó, lực lượng chính quyền phường Tứ Liên cũng sẽ tăng cường tuyên truyền, nhắc nhở người dân chấp hành giữ gìn an ninh trật tự, nâng cao cảnh giác khi tới tham quan và mua sắm tại làng nghề, đề phòng kẻ gian lợi dụng.

Một mùa Tết đã cận kề. Những người dân trồng quất Tứ Liên đã nâng niu, vun trồng cho sản phẩm của mình suốt một năm tròn để khi vụ Tết tới, họ có thể thu hoạch được những cây quất không chỉ xanh tốt, tươi đẹp mà còn mang cả nhiều ý nghĩa nhân văn. Đó là niềm tin, là ước vọng của cả người trồng quất lẫn người chơi quất gửi gắm trong cây về một năm mới may mắn, đủ đầy. Và trong phút đón Xuân sang, khi được gác lại mọi lo toan, nhọc nhằn của năm cũ, để có những phút giây sum vầy đông đủ, thư thái tận hưởng kỳ nghỉ lễ bên gia đình, người thân, cùng ngắm quất đào khoe sắc – đó là một thú vui tao nhã truyền thống không gì so sáng được của người Việt.■

Người dân Tứ Liên chăm bón cho các sản phẩm. *Ảnh: Tư liệu.*

Sản phẩm quất cảnh Tứ Liên. *Ảnh: Tư liệu.*

GẶP GỠ THIẾU TƯỚNG, PGS, TS LÊ QUANG BỐN
CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI "XE ÔTÔ VÀ MÔTÔ CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ ĐA NĂNG"

THÁI THỤY

Phóng viên Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy chúng tôi có dịp gặp gỡ Thiếu tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Giám đốc Học viện Cảnh sát Nhân dân trong một ngày đầu Xuân Quý Mão 2023, cùng nghe thầy tâm sự, chia sẻ về niềm đam mê khoa học và những trăn trở về việc làm chủ sản xuất, khoa học kỹ, thuật trong lĩnh vực PCCC&CNCH của nước ta hiện nay.

Đồng chí Thiếu tướng Nguyễn Văn Long - Thứ trưởng Bộ Công an tham quan xe chữa cháy, CNCH đa năng do đồng chí Thiếu tướng Lê Quang Bốn làm chủ nhiệm đề tài. *Ảnh: Mạnh Hùng*

Nếu chưa một lần gặp mặt, chỉ nghe tiếng cười rộn ràng, đầy nhiệt huyết và sôi nổi, người ta sẽ nghĩ người thầy chắc còn rất trẻ, trẻ đến độ dường như không còn khoảng cách thế hệ mỗi khi thầy ngồi trò chuyện với chúng tôi về vấn đề khoa học, sáng tạo và công nghệ hiện nay. Thầy đặc biệt có đam mê với ngành cơ khí, tự động hoá, điện tử và công nghệ chế tạo máy móc. Thầy có thể dành cả buổi say sưa để nói chuyện với chúng tôi về lịch sử của những chiếc đồng hồ, cấu tạo, cơ chế hoạt động của chúng hay về những chiếc môtô, ôtô với bộ máy của chúng được sản xuất như thế nào. Và trong câu chuyện, thầy có nhắc đến một sản phẩm ôtô, môtô chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ đa năng đang dần được áp dụng tại nhiều địa phương ở nước ta hiện nay. Thầy cũng chia sẻ cho chúng tôi biết: Xuất phát từ niềm đam mê cơ khí chế tạo và qua thực tế trong công tác, nhận thấy tầm quan trọng và sự cần thiết trong công tác chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ hiện nay nên đã cùng một số nhà khoa học nghiên cứu ra sản phẩm ôtô, môtô chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ đa năng và thầy là chủ nhiệm đề tài.

Nói về phương tiện trong công tác chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ hiện nay, thầy Lê Quang Bốn cũng chia sẻ thêm: "Hiện nay trên thế giới, ngành công nghiệp sản xuất xe ôtô chữa cháy phát triển rất mạnh mẽ với nhiều chủng loại, mẫu mã, kích cỡ khác nhau và với nhiều nguồn gốc xuất xứ khác nhau như: Đức, Áo, Phần Lan, Nhật Bản, Hàn Quốc.... Trong đó, xe chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cỡ nhỏ trên thế giới được sản xuất, lắp đặt trên xe nền khác nhau với các chủng loại, mẫu mã khác nhau như: Rapid Intervention Vehicle (RIV 4) - Hà Lan; Hilux RIV fire truck - Nhật Bản; Isuzu NHR 1000 Liters Mini PTO. Fire Truck – Philippines.... Tuy nhiên, mỗi loại xe mang tính đặc thù, kiểu dáng riêng chỉ phù hợp với thị trường nội địa và hạ tầng kỹ thuật, giao thông, đô thị của mỗi quốc gia. Nhu cầu để trang bị cho lực lượng PCCC&CNCH ở Việt Nam là rất cần thiết, tuy nhiên, nếu nhập khẩu các loại xe trên thì giá thành cao, không chủ động được về số lượng, chất lượng và không đảm bảo tính phù hợp với điều kiện kinh tế, kỹ thuật, môi trường Việt Nam".

Theo thống kê, hiện cả nước có hơn 20 triệu hộ gia đình, trong đó, tỷ lệ các hộ gia đình ở trong các khu dân cư ngõ nhỏ, phố nhỏ rất lớn và phổ biến ở tất cả các tỉnh, thành phố. Trong số đó, có tới trên 12 triệu hộ hoạt động kinh doanh trong lĩnh vực dịch vụ, công nghiệp, nông nghiệp. Tuy nhiên, công tác phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ vẫn còn nhiều hạn chế, thiếu sót, chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Nhiều vụ cháy lớn tại các nhà dân, các cơ sở kinh doanh dịch vụ nhỏ lẻ tại các khu dân cư nằm trong các khu phố, ngõ hẻm, các vùng nông thôn, vùng sông nước nơi mà xe chữa cháy cỡ lớn không thể tiếp cận được, nguồn nước dự trữ và huy động tại chỗ ít ỏi, các hoạt động triển khai lực lượng, phương tiện chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ gặp nhiều khó khăn đã gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản, ảnh hưởng đến an ninh, trật tự, môi trường và an sinh xã hội.

Với niềm đam mê khoa học, cơ khí chế tạo, thầy PGS, TS Lê Quang Bốn cùng những nhà khoa học trong lĩnh vực PCCC&CNCH nghiên cứu cho ra đời sản phẩm ôtô, môtô chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ đa năng với các tiêu chí được đặt ra đó là: vận hành đơn giản, dễ thao tác, sử dụng; làm chủ công nghệ, sản xuất, chế tạo, lắp ráp; xe nhỏ gọn phù hợp với thời tiết, khí hậu, địa hình Việt Nam hiện nay.

Sản phẩm ôtô chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đa năng được lắp đặt trên nền xe SUZUKI, tải trọng xe 500kg, có kích thước (3380x1650x1920)mm, sử dụng động cơ xăng có công suất cực đại 31kW tại 5500v/ph, mômen xoắn cực đại 68N.m tại 3000v/ph. Trên xe được trang bị 01 máy bơm chữa cháy: Kosin 50V (model SERH-50V) với lưu lượng tối đa 30m^3/h, áp lực bơm tối đa 08kG/cm^2, đường kính họng đẩy 50mm; 01 máy phát điện Elemax SHX1000, công suất 01kW, sử dụng điện áp: 220V với chiều dài cuộn dây điện 30m; 01 máy cắt cầm tay Makita GA5010, công suất 1kW và các thiết bị, dụng cụ khác như: bộ dụng cụ phá dỡ đa năng, mặt nạ phòng khói, khí độc 3M 6800, đèn chiếu sáng 15W và bình bột chữa cháy xách tay loại 08kg cùng các thiết bị cứu hộ, cứu nạn: máy cắt, đục, búa.... Ngoài những tính năng tương tự như các xe chữa cháy cỡ lớn thông dụng, xe ô tô chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ đa năng còn rất cơ động, có thể di chuyển và tiếp cận, triển khai các hoạt động nghiệp vụ chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ hiệu quả trong các ngõ, hẻm nhỏ có chiều rộng thông thủy chỉ xấp xỉ 2,0m; phun hút nước chữa cháy từ nguồn nước 450 lít trên téc và nguồn nước bên ngoài; cung cấp nguồn điện (đến 1kW) cho các thiết bị cứu hộ, cứu nạn (máy cắt, máy hút khói, máy thổi gió, máy bơm hơi...); chiếu sáng vào vị trí chữa cháy, cứu hộ, cứu nạn.

Sản phẩm xe mô tô chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ được lắp đặt trên nền xe mô tô của hãng Kawasaki, xuất xứ Thái Lan, sử dụng loại động cơ xăng 04 kỳ với dung tích xy lanh 175cm^3, xe chạy với vận tốc tối đa 50km/h, tải trọng tối đa của xe là 250kg. Xe sử dụng loại chân chống cân bằng hai bên kiểu thủy lực, được nâng hạ bằng công tắc điện tích hợp trên tay lái bên trái. Hệ thống chữa cháy trên xe bao gồm: 01 máy bơm nước nhãn hiệu Honda GX160, xuất xứ Thái Lan với công suất 6,5HP, lưu lượng tối đa đạt 250 lít/phút, áp lực nước đạt 06KG/cm^2; ống hút được cuộn tròn trên rulo, tay quay kéo ống ra và cuộn lại, đường kính ống hút 40mm, có thể kéo dài 15m để tiếp cận bể ngầm và các vị trí có nước sinh hoạt ở tầng 1 của các nhà dân; vòi đẩy có đường kính 40mm, với chiều dài tối đa đạt 60m, một đầu của vòi được lắp vào họng đẩy, phần còn lại được gấp trong hộp; lăng phun đa năng, có thể điều chỉnh lưu lượng và thay đổi hình dạng tia nước theo yêu cầu chữa cháy. Trang bị kèm theo xe còn có thùng chứa nước di động kích thước (600x600x600)mm với dung tích 180 lít, vật liệu thùng chứa nước là vải bạt tráng nhựa, xuất xứ Hàn Quốc. Khung thùng chứa nước là thép Inox lắp nghép nhanh. Thùng chứa nước được sử dụng để hứng nước từ các vòi nước sinh hoạt hoặc vòi nước trong nhà vệ sinh để làm nguồn nước cấp vào cho bơm chữa cháy. Ngoài ra trên xe còn được trang bị 01 bình bột chữa cháy xách tay loại 04kg; 01 máy phát điện có công suất 1000W để cấp điện cho đèn chiếu sáng và máy cắt cầm tay, máy phát điện có thể tháo rời khỏi xe để di chuyển đến vị trí cần thiết; 01 máy cắt cầm tay; bộ dụng cụ phá dỡ đa năng bao gồm: búa, vam, đục... và 01 bộ mặt nạ phòng độc. Vì vậy, xe mô tô chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ đa năng có tính cơ động rất cao, có thể di chuyển và tiếp cận, triển khai các hoạt động nghiệp vụ chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ rất hiệu quả trong các ngõ, hẻm nhỏ có chiều rộng thông thủy chỉ xấp xỉ 1,2m; phun hút nước chữa cháy với nguồn nước bên ngoài; cung cấp nguồn điện (đến 1kW) cho các thiết bị cứu hộ, cứu nạn (máy cắt, máy hút khói, máy thổi gió, máy bơm hơi...); chiếu sáng vào vị trí chữa cháy, cứu hộ, cứu nạn.

Chia sẻ thêm về hai sản phẩm, thầy PGS, TS Lê Quang Bốn cho biết: "Sản phẩm cũng đang được các địa phương như: Thành phố Hồ Chí Minh, Quảng Nam sử dụng và đánh giá rất tốt về tính hiệu quả, cơ động trong việc tiếp cận, xử lý đám cháy bước đầu và phù hợp với địa hình thực tế các thành phố lớn, đông dân cư. Đồng thời, lãnh đạo Bộ Công an cũng đã đồng ý cho phép phối hợp với các đơn vị chức năng để từng bước triển khai sản xuất ứng dụng đưa vào thực tiễn nhằm nâng cao hiệu quả công tác PCCC&CNCH hiện nay".

Ngồi nghe thầy say sưa chia sẻ về những mong muốn được đóng góp cho lực lượng PCCC&CNCH cũng như việc làm chủ khoa học công nghệ trong sản xuất các trang thiết bị, chúng tôi, những phóng viên của Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy cũng có niềm tin, với những người như thầy PGS, TS Lê Quang Bốn, nước ta sẽ sớm đuổi kịp các nước hàng đầu trong lĩnh vực PCCC&CNCH trên thế giới như: Nhật Bản, Nga, Mỹ... từng bước làm chủ công nghệ, kỹ thuật góp phần giảm tải thiệt hại các vụ cháy, sớm từng bước giúp lực lượng PCCC&CNCH tinh thông nghiệp vụ, kỹ thuật, chiến thuật, hiện đại hoá như chủ trương của Đảng và Nhà nước ta hiện nay.

Đầu Xuân năm mới, kính chúc thầy có nhiều sức khoẻ, mãi cháy bỏng với niềm đam mê của mình và có thêm nhiều những sản phẩm khoa học công nghệ ứng dụng vào thực tiễn, giúp nâng cao nền khoa học, kỹ thuật nước ta hiện nay nói chung và lực lượng PCCC&CNCH nói riêng góp phần đảm bảo an ninh trật tự và an toàn xã hội.■

THƯỢNG TÁ, PGS, TS NGUYỄN TUẤN ANH - TRƯỞNG BAN NGHIÊN CỨU PHÁT TRIỂN, TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC:

XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC NĂNG ĐỘNG, NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC, ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ TRONG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC

DUY ANH
(Thực hiện)

Nhằm nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu, sản xuất, ứng dụng khoa học công nghệ trong lĩnh vực Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) của Trường Đại học PCCC, ngày 28/4/2021, Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC đã được thành lập. Nhân dịp Xuân Quý Mão 2023, Tạp chí PC&CC đã có bài phỏng vấn Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh – Trưởng Ban nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC về những đặc điểm và kết quả hoạt động của Ban Nghiên cứu phát triển từ khi thành lập đến nay.

Thiếu tá, TS Khuất Quang Sơn – Giảng viên Khoa Khoa học cơ bản và Ngoại ngữ - Thành viên Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC cùng các đồng nghiệp thực hiện nghiên cứu khoa học.

Ảnh: Hoàng Việt.

PV: *Đồng chí có thể giới thiệu đôi nét về Ban Nghiên cứu phát triển của Trường Đại học PCCC?*

Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh: Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC được thành lập theo Quyết định số 379/QĐ-T06-P2 ngày 28/4/2021 của Trường Đại học PCCC. Ban Nghiên cứu phát triển tập hợp các nhà khoa học, cán bộ, giảng viên, các chuyên gia có năng lực tổ chức nghiên cứu, ứng dụng công nghệ, có chuyên môn tốt, nhiệt tình, nhằm khơi gợi niềm đam mê nghiên cứu, đào tạo và ứng dụng thành tựu khoa học, kỹ thuật, góp phần nâng cao vị thế, uy tín của Trường Đại học PCCC. Ban gồm có 11 thành viên, gồm 01 Trưởng ban, 03 Phó Trưởng ban, 01 Thư ký và 06 thành viên. Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC có nhiệm vụ đề xuất thực hiện các nhiệm vụ nghiên cứu khoa học, ứng dụng sản phẩm nghiên cứu, hiện thực hóa các ý tưởng để sản xuất các sản phẩm phục vụ công tác đào tạo, nghiên cứu tại trường cũng như các sản phẩm trong lĩnh vực PCCC&CNCH cho xã hội.

PV: *Sự ra đời của Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC có những vai trò, ý nghĩa như thế nào, thưa đồng chí?*

Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh: Sự thành lập Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC có ý nghĩa cấp thiết và đúng đắn. Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII đã xác định: "Phát triển mạnh mẽ khoa học và công nghệ, làm cho khoa học và công nghệ thực sự là quốc sách hàng đầu, là động lực quan trọng nhất để phát triển lực lượng sản xuất hiện đại, kinh tế tri thức, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế; bảo vệ môi trường, bảo đảm quốc phòng, an ninh.... Phát triển và ứng dụng khoa học, công nghệ là một nội dung cần được ưu tiên tập trung đầu tư trước một bước trong hoạt động của các ngành, các cấp". Đảng ủy Công an Trung ương cũng đã ban hành nhiều Chỉ thị, Nghị quyết khuyến khích phát triển công tác khoa học và công nghệ Công an nhân dân trong tình hình mới như: Nghị quyết số 16-NQ/ĐUCA ngày 05/3/2014, Chỉ thị số 02/CT-BCA ngày 06/3/2014; Nghị quyết số 14-NQ/ĐUCA ngày 10/8/2020, Chỉ thị số 10/CT-BCA ngày 10/8/2020 của Bộ trưởng Bộ Công an về nâng cao chất lượng công tác. Điều đó cho thấy sự quan tâm, chú trọng của Đảng và Nhà nước ta đến công tác nghiên cứu khoa học, phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội của đất nước nói chung, sự nghiệp giáo dục đào tạo nói riêng. Hiện nay, cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội của nước ta, công tác PCCC&CNCH đã có nhiều bước phát triển mới với những yêu cầu và đòi hỏi ngày càng cao nhằm đáp ứng tình hình thực tiễn. Là cơ sở duy nhất đào tạo nguồn nhân lực làm công tác PCCC&CNCH của cả nước, Trường Đại học PCCC luôn quan tâm, đầu tư cho các hoạt động nghiên cứu khoa học, công nghệ, trong đó, việc thành lập Ban Nghiên cứu phát triển chính là một trong những yếu tố để góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ của nhà trường; gắn kết chặt chẽ giữa đào tạo và nghiên cứu, giữa nhà trường – cơ sở đào tạo với cơ sở sản xuất; khuyến khích cán bộ, giáo viên, sinh viên nghiên cứu khoa học. Đặc biệt, sự thành lập của Ban Nghiên cứu phát triển cũng sẽ tạo môi trường năng động, thúc đẩy và phát huy hiệu quả năng lực nghiên cứu, sản xuất, chuyển giao công nghệ, hợp tác trong lĩnh vực PCCC&CNCH, góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, giảng viên, và chất lượng đào tạo của nhà trường, kết nối các nhà khoa học, nhà sư phạm trong và ngoài trường, các chuyên gia thực tiễn và nhà sản xuất để giải quyết các vấn đề thực tiễn trong công tác PCCC&CNCH. Bên cạnh đó, sự thành lập sẽ góp phần khai thác có hiệu quả trang thiết bị thí nghiệm, phương tiện, cơ sở vật chất được trang bị và thúc đẩy hợp tác với các cơ sở đào tạo, nghiên cứu trong nước, hội nhập và hợp tác quốc tế trong lĩnh vực PCCC&CNCH.

PV: *Được thành lập đúng thời điểm COVID-19, Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC đã gặp những thuận lợi và khó khăn gì?*

Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh: Ngay từ khi thành lập và trong suốt thời gian qua, công tác nghiên cứu khoa học của Trường Đại học PCCC nói chung và Ban Nghiên cứu phát triển nói riêng luôn nhận được sự quan tâm, chỉ đạo sát sao của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường. Do đó, mặc dù trải qua dịch bệnh COVID - 19 phức tạp nhưng toàn thể cán bộ, giáo viên nhà trường cũng như các thành viên của Ban Nghiên cứu phát triển luôn giữ vững lập trường tư tưởng, yên tâm công tác, nêu cao tinh thần trách nhiệm, khắc phục khó khăn, tích cực hoàn thành nhiệm vụ được giao. Đội ngũ thành viên Ban có kinh nghiệm chuyên môn tốt, nhiệt tình, tâm huyết, trách nhiệm, đam mê nghiên cứu, đào tạo và sản xuất công nghệ. Nhà trường cũng luôn có đội ngũ các nhà khoa học trẻ liên tục được bổ sung và hoàn thiện chức danh ngày càng nhiều, có nhiều đóng góp mới mẻ - đây được coi là nguồn nhân lực dự trữ để thành lập các Nhóm Nghiên cứu tạm thời thực hiện các dự án khoa học.

Tuy nhiên, do ảnh hưởng của dịch COVID-19 nên hoạt động của Ban Nghiên cứu phát triển cũng còn gặp nhiều hạn chế. Hệ thống cơ sở hạ tầng, trang thiết bị phương tiện kỹ thuật, phòng thí nghiệm, thiết bị thử nghiệm, phòng học chuyên ngành phục vụ công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học vẫn còn hạn chế. Việc đầu tư bổ sung thiết bị, tăng cường năng lực cho các hệ thống này gặp nhiều khó khăn trong cơ chế triển khai. Điển hình như việc, Trường Đại học PCCC đã được phê duyệt danh mục một số nhiệm vụ tăng cường năng lực nghiên cứu khoa học cho một số phòng thí nghiệm chuyên ngành, tuy nhiên do Bộ Công an chưa có văn bản cụ thể hướng dẫn triển khai thực hiện nên các nhiệm vụ này vẫn đang trong giai đoạn chờ thực hiện.

PV: *Tận dụng những thuận lợi và khắc phục những khó khăn trên, Ban đã đạt được những kết quả gì nổi bật từ khi thành lập đến nay, thưa đồng chí?*

Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh: Sau khi được thành lập, Ban đã đề ra quy định về tổ chức hoạt động và bám sát các quy chế để làm việc. Các thành viên trong Ban Nghiên cứu phát triển đã tích cực tham gia, đóng góp vào công tác nghiên cứu khoa học và sáng tạo công nghệ của nhà trường.

Từ năm 2021 đến nay, Trường Đại học PCCC đã chủ trì nghiên cứu 49 đề tài khoa học các cấp (02 đề tài cấp Quốc gia, 18 đề tài cấp Bộ, 29 đề tài cấp cơ sở). Trong đó, nhiều đề tài do các thành viên của Ban Nghiên cứu khoa học thực hiện được nghiệm thu, đánh giá đạt kết quả cao, một số đề tài được các Hội đồng nghiệm thu đánh giá xếp loại xuất sắc. Một số đề tài có tính ứng dụng cao trong hoạt động thực tiễn của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, tiêu biểu như: đề tài cấp Quốc gia Nghiên cứu xây dựng hệ thống thông minh phục vụ cảnh báo cháy, hỗ trợ chỉ huy, điều hành chữa cháy cho đô thị tại Việt Nam của tác giả Thượng tá, TS Nguyễn Đức Ánh – Trưởng phòng Quản lý Nghiên cứu khoa học, Phó Trưởng Ban Nghiên cứu phát triển, đề tài cấp Bộ "Nâng cao năng lực của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0." của tác giả Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh – Trưởng Khoa Chữa cháy, Trưởng Ban Nghiên cứu phát triển... Trong công tác nghiên cứu khoa học hơn 1 năm qua, nhà trường cũng đã nghiệm thu 56 chuyên đề khoa học, sáng kiến của cán bộ, giáo viên, 71 đề tài, chuyên đề nghiên cứu khoa học sinh viên. Có thể nói, đến thời điểm hiện nay, Trường Đại học PCCC là một trong nhưng đơn vị điển hình của Bộ Công an không có đề tài khoa học bị tồn đọng, được lãnh đạo Bộ Công an biểu dương trong các hội nghị tổng kết công tác nghiên cứu khoa học, nghiên cứu lý luận hàng năm. Nhiều sản phẩm, chuyên đề nghiên cứu khoa học của sinh viên do các thành viên của Ban Nghiên cứu khoa học hướng dẫn và được đánh giá cao.

Bên cạnh đó, các thành viên của Ban Nghiên cứu phát triển cũng tích cực tham gia thực hiện các công trình khoa học, như Thiếu tá, TS Khuất Quang Sơn – Giảng viên Khoa Khoa học cơ bản và Ngoại ngữ, Đại tá, PGS, TS Hoàng Ngọc Hải – Trưởng Khoa Nghiệp vụ cơ bản...

Các thành viên của Ban cũng tham gia viết bài khoa học, nội dung thảo luận, tham luận, tư vấn nội dung, đóng góp thành công trong công tác tổ chức các Hội thảo khoa học như: Hội thảo khoa học cấp Bộ với chủ đề "Công tác cứu nạn, cứu hộ trong thảm họa thiên tai và ứng phó với biến đổi khí hậu"; Hội thảo Câu lạc bộ Khoa học và công nghệ các trường Đại học Kỹ thuật lần thứ 57 với chủ đề "Công tác PCCC&CNCH phục vụ phát triển kinh tế xã hội của đất nước trong giai đoạn hiện

(Xem tiếp trang 35)

THƯỢNG TÁ THIỀU XUÂN VƯƠNG:

HƯỚNG VỀ NHÂN DÂN MÀ CỐNG HIẾN, HY SINH

BẢO ANH

Trong lực lượng Công an nhân dân (CAND), phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) là một ngành nghề khá đặc thù với đầy đủ vinh quang lẫn nhọc nhằn và không ít hiểm nguy. Cái nghề mà nghe toàn điều trái ngược, người ta chạy ra thì mình lại lao vào, "cứu cái còn trong cái mất", cứu chữa tìm kiếm những gì còn sót lại trong tro tàn, lửa đỏ. Nhưng theo nhiều anh em lính Phòng cháy chia sẻ, trở thành lính PCCC&CNCH giống như cái nghiệp "vận" vào thân, đã trót đam mê thì khó dứt, trọn đời gắn bó với nghề. Thượng tá Thiều Xuân Vương – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên là một người như thế.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên là một trong những đơn vị chủ công trong công tác xây dựng nhà cho các hộ nghèo biên giới. Ảnh: Văn Nin

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên những ngày cuối năm, công việc còn bộn bề khiến cho anh khi nhận lời phỏng vấn của chúng tôi cũng khó trọn vẹn cuộc trò chuyện, "phóng viên thông cảm, đơn vị vừa thực hiện tổng kiểm tra, rà soát về an toàn PCCC trên toàn tỉnh rồi tiếp đến là triển khai hoạt động đảm bản an toàn PCCC&CNCH trong mùa hanh khô Tết Nguyên đán Quý Mão 2023, tổng kết hoạt động của đơn vị trong năm 2022 nên còn khá nhiều công việc cần hoàn thành" - Thượng tá Thiều Xuân Vương – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên. Tận tụy và mẫn cán, trăn trở với công việc, với nghề bằng một trái tim giàu tình yêu thương, đó là ấn tượng của chúng tôi và cũng là những lời nhận xét rất chân thực của cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên dành cho người lãnh đạo trực tiếp của mình.

Sinh ra và lớn lên tại thị xã Lai Châu, tỉnh Lai Châu (nay là tỉnh Điện Biên), ngay từ những năm tháng ngồi trên ghế nhà trường, cậu học trò vùng biên vẫn luôn mơ ước được đứng trong hàng ngũ của những người chiến sỹ CAND. Năm 1987, sau khi kết thúc lớp sơ cấp Công an tỉnh Lai Châu, anh được điều động và nhận công tác tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lai Châu (cũ). "Nói yêu nghề PCCC ngay từ ngày đầu tiên thì chắc là không thực lòng, bởi vào Công an, ai chả thích trở thành trinh sát hình sự, ma túy, cảm giác buồn và hụt hẫng cũng ít nhiều bởi thời điểm đó, nghề chữa cháy ít được mọi người quan tâm" - Thượng tá Thiều Xuân Vương chia sẻ. Nhưng ngay trong lần tham gia chiến đấu đầu tiên, chàng chiến sỹ chữa cháy mới vào nghề Thiều Xuân Vương đã thay đổi cách nhìn nhận của mình về nghề "chữa cháy". "Lần đầu tiên đi chữa cháy là ở bản Tọ Xen, thị trấn Mường Lay (cũ), tôi vừa háo hức, vừa hồi hộp được ngồi trên chiếc xe màu lửa băng băng trên đường trong tiếng còi hú vang. Nhưng khi đến hiện trường, trước mắt tôi là cả một biển lửa, không còn màu xanh của cây cối, hoa màu, không còn mái nhà nào nguyên vẹn, nỗi sợ trước sự hung tàn của "thần lửa" khiến tôi không xuống nổi xe. Cho đến khi đồng chí Tiểu đội trưởng hô to lên: Triển khai lực lượng vòi A, phát triển hai lăng B, tôi và đồng đội mới bừng tỉnh và đồng loạt lao vào chữa cháy, cố gắng hết mình để dập tắt ngọn lửa kia. Cũng chính từ giây phút ấy, tôi hiểu được trách nhiệm và vinh quang của người lính chữa cháy" – anh bồi hồi kể lại.

Với mong ước "gắn bó" với nghề, anh quyết tâm thi vào Trường Cao đẳng PCCC để được được đào tạo và rèn luyện một cách bài bản về PCCC, mang những kiến thức khoa học để phục vụ quê hương. Cho dù sau đó, trải qua nhiều vị trí công tác với các cương vị khác nhau, không trực tiếp tham gia vào công tác PCCC nhưng anh vẫn luôn dõi theo các hoạt động của lực lượng, vận dụng những kiến thức đã học trong nhà trường tham gia giảng dạy, tập huấn cho nhiều thế hệ Cảnh sát PCCC&CNCH tại Điện Biên. Năm 2016, được sự quan tâm và tin tưởng của Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an tỉnh, Thượng tá Thiều Xuân Vương được bổ nhiệm giữ chức Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên. Ngày anh nhận Quyết định, Thiếu tướng Sùng A Hồng – Giám đốc Công an tỉnh đã trân trọng giao phó: "Hy vọng đồng chí sẽ dốc hết sức mình, xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC Điện Biên đẹp trong mắt nhân dân". Lời dặn dò của lãnh đạo cấp trên đã trở thành "kim chỉ nam" để Thượng tá Vương cùng với cấp ủy, lãnh đạo, tập thể cán bộ, chiến sỹ thực hiện một cuộc cải cách triệt để, đem lại diện mạo và sức sống mới cho đơn vị, xây dựng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên dần trở thành địa chỉ đáng tin cậy của nhân dân vùng biên giới Điện Biên. Còn với riêng bản thân anh, lần nhận nhiệm vụ này giống như "một chuyến đi xa nhà để trở về", đem những kinh nghiệm đã đúc rút, tiếp nối duyên nghiệp với "nghề chữa cháy"…

"Đổi mới, thay đổi bắt đầu từ đâu?" Đó là câu hỏi thường xuyên lặp đi lặp lại trong tâm trí Thượng tá Thiều Xuân Vương những ngày mới ở vị trí là người chỉ huy cao nhất của đơn vị. Khi ấy, quân số Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên khá đông nhưng những đồng chí có chuyên môn nghiệp vụ về PCCC, được đào tạo bài bản Trung cấp, Đại học lại không quá… 10 người. Với suy nghĩ muốn đơn vị cũng như công tác PCCC của tỉnh vững mạnh từ gốc, sự thay đổi nhận thức về PCCC, về những người lính Cảnh sát PCCC phải là điều tiên quyết, và sự thay đổi ấy phải bắt đầu từ chính những cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị. Anh chia sẻ: "Mình đã từng trăn trở rất nhiều vì nhận thức về công tác PCCC của ngay những cán bộ, chiến sỹ của mình còn thấp, coi nhẹ giá trị nghề nghiệp của bản thân. Mình không coi trọng nghề của mình, công việc của mình thì làm sao có thể đi tuyên truyền, nâng cao nhận thức của những người dân còn chưa hiểu phòng cháy là gì?" Nghe anh "phê bình" anh em không tự tin với nghề nhưng qua những lời nói nhiệt tâm đó, anh em đều hiểu anh luôn quan tâm đến cán bộ, chiến sỹ của mình. Anh tìm hiểu một cách cặn kẽ, sâu sắc những thuận lợi và khó khăn thực tại của đơn vị, nắm bắt tâm tư, tình cảm, hoàn cảnh của từng cán bộ, chiến sỹ. Thông qua những cuộc họp giao ban, hay những cuộc trò chuyện ngoài lề công việc, anh đều chia sẻ, tâm sự về nghề, bồi dưỡng cho những chiến sỹ, đặc biệt là những chiến sỹ trẻ lòng yêu nghề, mến nghiệp. Anh cũng động viên, tạo điều kiện cho cán bộ, chiến sỹ đơn vị đi học, nâng cao trình độ. Cho đến nay, gần 80% cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Điện Biên đã có trình độ từ Trung cấp trở lên trong đó 04 đồng chí có trình độ Thạc sỹ; 31 đồng chí Đại học; Cao đẳng và Trung cấp 10 đồng chí.

Trong những năm tháng làm Cảnh sát PCCC, cũng như nhiều đồng sự của mình, Thượng tá Thiều Xuân Vương không thể liệt kê mình đã tham gia bao nhiêu vụ cháy, cùng với anh em chiến đấu bao nhiêu trận với "giặc lửa", "giặc nước", đem bình an về cho bao nhiêu ngôi nhà. Nhưng vấn đề mà anh dồn nhiều tâm sức nhất chính là làm sao để xây dựng lòng tin trong nhân dân, để lực lượng PCCC&CNCH trở thành "điểm tựa" vững chắc, mỗi khi gặp sự cố tai nạn, cháy, nổ xảy ra, nhân dân đều nhấc máy gọi 114. "Đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì khi nhân dân cần đến, hướng về nhân dân mà cống hiến, hy sinh" – đó là những điều Thượng tá Thiều Xuân Vương luôn tâm niệm và nhắc nhở cán bộ, chiến sỹ PCCC Điện Biên. Còn nhớ năm 2020, khi xã Nậm Nhừ 1, huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên xảy ra một trận lũ lớn quét khiến người dân sống trong cảnh màn trời chiếu đất, Thượng tá Thiều Xuân Vương cùng các cán bộ, chiến sỹ - Công an tỉnh Điện Biên đã có mặt ở những nơi cam go nhất của cơn lũ, cõng người già, bế em nhỏ băng qua lũ dữ, đến từng nhà vận động, di dời các hộ dân có nguy cơ ảnh hưởng sạt lở, bảo vệ tuyệt đối an toàn tính mạng, tài sản cho nhân dân. Nhờ sự hỗ trợ kịp thời này của các anh, nhiều trẻ em, người già được đưa đến nơi tránh trú an toàn…. Sau cơn lũ, anh lại cùng hàng trăm cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên, Công an huyện Nậm Pồ, Công an xã Nậm Nhừ trầm mình hốt bùn đất cùng nhân dân khắc phục hậu quả… Hay gần đây, vào tháng 7/2022, Thượng tá Vương cùng cán bộ, chiến sỹ thực hiện nhiệm vụ cứu nạn tại hầm thủy điện bản Phi Lĩnh, xã Si Pa Phìn, huyện Nậm Pồ. Theo chia sẻ của Thượng tá Thiều Xuân Vương: "Đây là nhiệm vụ khó khăn nhất trong hơn 30 năm công tác mà tôi từng thực hiện và cũng là sự cố CNCH hầm lò đầu tiên tôi và cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tham gia". Ngay khi nhận được thông tin, Thượng tá Thiều Xuân Vương trực tiếp cùng hơn 40 cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên vượt hàng trăm kilomet đường rừng, xuyên đêm tổ chức tìm kiếm, cứu hộ. Gần một tuần trắng đêm, anh quần thảo trong bùn lầy, trực tiếp chỉ đạo lực lượng làm nhiệm vụ CNCH trong con hầm dài hơn 200m, nạo vét, vận chuyển từng mét khối đất đá, lên các phương án tìm kiếm, đảm bảo an toàn cho anh em. Rời khỏi đường hầm, Thượng tá Vương lại đến bên động viên cán bộ, chiến sỹ nỗ lực, dồn sức cho công tác tìm kiếm, sớm đưa người bị nạn về với gia đình. "Tổ chức cứu nạn trong hầm lò là một nhiệm vụ cực kỳ nguy hiểm, không gian ở đó chật hẹp, dưới chân chúng tôi, nước vẫn xối không ngừng, thiếu ánh sáng và nhiều khí độc. Trong khoảng thời gian tham gia CNCH đã có hai đồng chí cán bộ, chiến sỹ của chúng thôi bị ngạt thở và phải đi cấp cứu do hít phải nhiều khí độc. Rất may là trong quá trình luyện tập ở đơn vị, anh em đã từng được luyện tập, thực hành qua tình huống này. Vì thế, chúng tôi chủ động thành lập các đội thay phiên vào hầm để cố gắng tìm được nạn nhân một cách nhanh nhất để trả về gia đình" – Thượng tá Thiều Xuân Vương kể lại. Không một phút ngơi nghỉ, sau nhiều ngày nỗ lực cố gắng, anh cùng đồng đội đã đưa người bị nạn ra khỏi hang núi hầm sâu trong sự xúc động của người thân nạn nhân và đồng đội. Không chỉ là "chỗ dựa" tin cậy của nhân dân biên giới mùa mưa lũ, trong những năm qua, dưới dự lãnh đạo của Thượng tá Thiều Xuân Vương, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên là một trong những đơn vị chủ công trong công tác xây dựng nhà cho các hộ nghèo, đem mái ấm về bản, giúp đồng bào các dân tộc vùng biên Điện Biên ổn định cuộc sống, vươn lên phát triển kinh tế.

Trong khuôn viên khang trang với những vườn rau xanh mướt, hoa lan, hoa giấy rực rỡ sắc màu báo hiệu hiệu mùa Xuân đang về, Thượng tá Thiều Xuân Vương tự hào giới thiệu: Cơ ngơi này là tâm huyết của tất cả các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị đồng lòng chung tay góp sức vận chuyển đất màu, cải tạo đất xấu xây dựng nên. Nhưng các chiến sỹ của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên đều khẳng định với chúng tôi: "Để có được trụ sở to đẹp như hiện nay, công đầu thuộc về chú Vương". Ngay từ khi về lãnh đạo đơn vị đến nay, với mong muốn cán bộ, chiến sỹ coi "đơn vị là nhà", đồng chí Vương đã vận động anh em, tập thể chung tay cải tạo cảnh quan đơn vị, ai có tiền góp tiền, ai có sức góp sức đồng thời kêu gọi sự ủng hộ, giúp sức của các đơn vị trong Công an Thành phố, Công an tỉnh. Chính sự nhiệt huyết của Thượng tá Thiều Xuân Vương đã "truyền lửa" cho cán bộ, chiến sỹ đồng lòng xây dựng đơn vị Cảnh sát PCCC&CNCH Điện Biên không chỉ có đẹp về cơ sở vật chất mà còn vững vàng về chuyên môn nghiệp vụ, với tinh thần trách nhiệm cao, thực sự là những người lính đẹp trong mắt nhân dân Điện Biên.

"Lính PCCC mấy khi được nghỉ ngơi, mấy khi có một cái Tết trọn vẹn bên gia đình. Chẳng phải vì họ không muốn nghỉ mà bởi Tết cũng là thời gian cao điểm, tiềm ẩn nhiều nguy cơ xảy ra cháy, nổ cao; cán bộ, chiến sỹ phải thực hiện nghiêm túc công tác thường trực sẵn sàng chiến đấu, sẵn sàng lực lượng, phương tiện… bảo đảm cho người dân vui Tết đón Xuân." Trò chuyện với Thượng tá Thiều Xuân Vương, chúng tôi hiểu rằng, với anh mang sứ mệnh của người chiến sỹ PCCC&CNCH, gắn bó với nghề "cứu cái còn trong cái mất" thì cống hiến, hy sinh, trở thành "điểm tựa" của nhân dân là lẽ tự nhiên lắm.■

"SỐNG LÀ CHO ĐÂU, CHỈ NHẬN RIÊNG MÌNH"

BẢO MINH

""Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình", sống trọn vẹn với tuổi trẻ, cống hiến sức trẻ, lòng nhiệt huyết để mang lại niềm vui cho đời, qua đó góp một phần nhỏ bé của bản thân xây dựng hình ảnh đẹp của người chiến sỹ Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) trong lòng nhân dân". Đó là những gì Thượng úy Lê Viết Quốc Vũ - Bí thư Đoàn Thanh niên Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thừa Thiên Huế luôn tâm niệm và muốn lan tỏa đến mọi người khi tham gia dự án thiện nguyện "Nuôi em Thừa Thiên Huế". Kể từ khi tham gia dự án đến nay, Vũ cùng đồng đội đã đem lại hàng vạn bữa ăn đầy đủ dinh dưỡng cho trẻ em vùng cao Thừa Thiên Huế, nâng bước các em đến trường.

Những bữa ăn vững bước trẻ tới trường

Tôi biết đến Lê Viết Quốc Vũ từ nhiều năm trước, khi Vũ còn là học viên của Trường Đại học PCCC. Chàng trai da ngăm đen với nụ cười rạng rỡ cùng chất giọng Huế đặc trưng luôn để lại ấn tượng ấm áp đối với người đã từng gặp gỡ. Thời điểm đó, Vũ là một trong những hạt nhân của các phong trào thi đua khối học viên với rất nhiều giải thưởng trong các phong trào tập thể do Trung ương Đoàn, Đoàn Thanh niên Bộ Công an, Đoàn Trường Đại học PCCC tổ chức và luôn nằm trong top những học viên giỏi của trường.

Xuất thân trong một gia đình có hoàn cảnh khó khăn, theo bước người anh trai, Lê Viết Quốc Vũ quyết tâm trở thành một chiến sỹ Công an nhân dân. Năm 2012, ước mơ thành hiện thực khi Vũ thi đỗ vào Trường Đại học PCCC, ngôi trường duy nhất đào tạo các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – những "siêu nhân xanh" của lực lượng CAND. Và cũng chính từ "chiếc nôi" ban đầu này, niềm đam mê với nghề "cứu cái còn trong cái mất" cùng khát khao cống hiến, thực hiện những việc giúp ích cho đời đã được nuôi dưỡng, trở thành một bước đệm vô cùng quý báu để chàng trai xứ Huế thực hiện những dự định ấp ủ cho tương lai. Vũ chia sẻ: "Lần đầu tiên tham gia phong trào Đoàn ở trường đại học, tôi cùng các bạn đi quyên góp sách vở, áo quần cũ, phế liệu bán lấy kinh phí để đưa đến các vùng quê nghèo. Khi tham gia hoạt động, tôi thấy được niềm vui và sự nhiệt huyết của tuổi trẻ. Bởi đâu đó trong hình ảnh các em học sinh nghèo khó là hình ảnh của anh em mình ngày xưa. Và cũng chính những hoạt động ở trường đã bồi dưỡng kỹ năng trong công tác đoàn, phong trào thanh niên, công tác tổ chức sự kiện, kỹ năng làm việc nhóm và đặc biệt là giúp bản thân tôi trao dồi kỹ năng thuyết trình trước đám đông, đồng thời thôi thúc tôi thực hiện niềm đam mê tham gia các hoạt động từ thiện".

Sau khi tốt nghiệp Đại học PCCC, Quốc Vũ được phân công về công tác tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế. Tại đơn vị mới, được các lãnh đạo tạo điều kiện để phát huy năng lực cũng như sở trường, từ một đoàn viên, thanh niên năng nổ đến vị trí Phó Bí thư rồi Bí thư Đoàn Thanh niên Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế, Quốc Vũ cùng với Ban Chấp hành Đoàn cơ sở phát động nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao.... sôi nổi, tạo sân chơi lành mạnh, rèn luyện thể lực cho cán bộ, chiến sỹ trẻ trong đơn vị như: giao lưu bóng đá, tham gia các giải bóng chuyền, cầu lông trong và ngoài ngành. Đồng thời, anh cũng trở thành hạt nhân khởi xướng nhiều phong trào thanh niên, chương trình tình nguyện chung sức vì cộng đồng ý nghĩa như: "Ấm áp mùa Đông", "Xuân yêu thương"; "Thắp sáng ước mơ thiếu nhi Hương Trà"; dẫn dắt đoàn viên, thanh niên hưởng ứng tích cực các phong trào chung tay bảo vệ môi trường: "Ngày Chủ nhật xanh"; dọn rác thải hai bên bờ Sông Hương, Sông Ngự Hà, bờ biển Hải Dương; duy trì công trình thanh niên "Dòng Hương trong xanh"…. Trong đó, chương trình để lại dấu ấn nhiều nhất của Vũ là dự án "Nuôi em Thừa Thiên Huế".

Thượng úy Lê Viết Quốc Vũ hướng dẫn các em nhỏ tìm hiểu kiến thức PCCC&CNCH trong mô hình "Em làm lính cứu hỏa". Ảnh: Quốc Vũ

"Nuôi em Thừa Thiên Huế" được khởi động từ năm 2021 và Vũ là một trong những thành viên đồng hành cùng dự án từ những ngày mới xây dựng ý tưởng. Vũ chia sẻ: khi chương trình mới bắt đầu, các anh em trong dự án đi tiền trạm tại hai huyện biên giới Đông Nam và A Lưới của Thừa Thiên Huế, chứng kiến những em nhỏ ăn cơm trắng với rau rừng, măng đắng, ngô độn, có em nghỉ trưa là đi bộ về nhà cách điểm trường vài cây số đường rừng để ăn cơm trưa rồi không đến học buổi chiều nữa, thậm chí nhiều em bỏ học để phụ giúp kinh tế gia đình. "Cái đói" đồng hành cùng với những bước chân nhỏ bé trên con đường rừng gập ghềnh, lầy lội để chinh phục con chữ khiến người chiến sỹ trẻ luôn đau đáu, khao khát làm một điều gì đó để giúp đỡ các em. Chính vì thế, ngay khi dự án "Nuôi em Thừa Thiên Huế" được khởi động, anh đã nhanh chóng lan tỏa chương trình đến mọi người với mong muốn hỗ trợ càng sớm càng tốt cho các em nhỏ.

Tại đơn vị, Vũ cùng các tổ chức Đoàn, Hội Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thừa Thiên Huế bắt tay vào hiện thực hóa dự án. Với nguồn kinh phí từ các công tác giảng dạy, tuyên truyền chuyên môn, Vũ đã thành lập quỹ để hướng đến những học sinh có hoàn cảnh khó khăn, mồ côi nhưng hiếu học. Mỗi học sinh khó khăn sẽ được các chi đoàn nhận nuôi và hỗ trợ kinh phí hàng quý để các em được ăn học đến nơi đến chốn. Đến thời điểm hiện tại, Đoàn Thanh niên Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thừa Thiên Huế đã nhận nuôi được 5 học sinh, tất cả các em đều trong độ tuổi dưới 14. Đồng thời, với cương vị là Trưởng ban Điều phối Dự án nuôi em năm 2021 và hiện đang là Phó Chủ nhiệm Dự án Nuôi em Thừa Thiên Huế, Vũ cùng tập thể các bạn tình nguyện viên của dự án đã kết nối hiệu quả với các nhà hảo tâm thông qua tuyên truyền trên các trang mạng xã hội, Internet tạo sức lan tỏa đến cộng đồng, thu hút được đông đảo người tham gia. Sau hơn một năm triển khai chương trình, hàng nghìn em nhỏ tại địa bàn khó khăn như: huyện Nam Đông, A Lưới, Quảng Điền, Phú Vang, Phong Điền và thị xã Hương Trà đã được nhận nuôi, hàng chục nghìn bữa cơm đầy đủ dinh dưỡng được thực hiện, giúp các em no bụng, giữ chân các em đi học đều, tỷ lệ bỏ học buổi chiều giảm từ 80% xuống 5%; tỷ lệ học sinh đi học tăng 30% từ khi nhận được sự đồng hành và hỗ trợ của Dự án.

Chia sẻ về dự án nghĩa tình này, Thượng úy Lê Viết Quốc Vũ cho biết: "Hiện nay, chúng tôi tiếp tục kêu gọi nhà hảo tâm nhận nuôi các em nhỏ ở các xã khó khăn trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế… Rất mong sự đồng hành của các nhà hảo tâm để dự án hoàn thành mục tiêu phát triển nuôi 3000 em trong năm 2022 - 2023 này. Vũ hy vọng sẽ luôn nhận được sự yêu thương, quan tâm và san sẻ đến từ tất cả mọi người để hành trình của dự án "Nuôi em Thừa Thiên Huế" vẫn sẽ được tiếp nối, chuyến xe chuyên chở những yêu thương vẫn sẽ tiếp tục lăn bánh..."

Người lính PCCC&CNCH đam mê với nghề

"Cho đi yêu thương, nhận lại niềm hạnh phúc, mình có tuổi trẻ, mình còn thanh xuân thì phải cháy hết mình với phong trào và say mê cống hiến với nghề, khi làm những điều vì cộng đồng, bản thân mình cảm thấy trưởng thành và thực sự là một người chiến sỹ Công an nhân dân, "vì nhân dân phục vụ."" Nhiệt huyết với công tác thanh niên, phong trào tình nguyện, nhưng chưa giờ phút nào Lê Viết Quốc Vũ quên nhiệm vụ chuyên môn chính của mình là một người lính chữa cháy. Hơn 05 năm làm lính PCCC&CNCH, Lê Viết Quốc Vũ đã cùng đồng đội trực tiếp tham gia hàng trăm vụ chữa cháy và CNCH trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế, có những vụ cháy đã trở thành trải nghiệm không thể nào quên đối với người chiến sỹ trẻ. Vụ cháy xảy ra tại Công ty Cổ phần Sợi Phú Nam vào tháng 7/2019 với hơn 20 giờ đồng hồ chữa cháy liên tục là một điển hình như thế. Đây là vụ cháy lớn nhất và huy động nhiều lực lượng và phương tiện tham gia chữa cháy lớn nhất trước giờ trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế và cũng là vụ cháy lớn nhất bản thân Vũ trực tiếp tham gia chữa cháy cùng đồng đội. Thời điểm xảy ra vụ cháy, Vũ đang công tác tại Đội Chữa cháy và CNCH số 2, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh. Ngay khi nhận được thông tin báo cháy, anh cùng đồng đội lập tức đến hiện trường, nhưng lúc này kho nguyên liệu với diện tích 1.000m² đã bị lửa thiêu rụi hoàn toàn và đám cháy đang có nguy cơ lan rộng ra khu vực nhà xưởng. Các kiện bông dùng làm nguyên liệu sản xuất bị cháy với khối lượng rất lớn (khoảng 800 tấn), một số máy móc và một phần kết cấu của nhà máy bị biến dạng bởi nhiệt độ của đám cháy, kết cấu nhà kho bị sụp đổ hoàn toàn. "Tôi cùng đồng đội trực tiếp tham gia chữa cháy liên tục trong hơn 20 giờ đồng hồ. Và phải mất hơn 56 tiếng đồng hồ (hơn 2 ngày 2 đêm) đám cháy mới được dập tắt, không để lửa cháy lan sang khu vực nhà máy sản xuất và khu vực công ty khác ở cạnh đó. Với sự nỗ lực không mệt mỏi, lực lượng chữa cháy đã ngăn chặn cháy lan, ước tính tài sản được bảo vệ khoảng 700 tỷ đồng", Thượng úy Vũ kể lại. "Nhiều lúc, cảm thấy ngọn lửa táp vào mặt đến bỏng rát, khói bao trùm khiến hơi thở cũng cảm thấy mong manh nhưng chưa bao giờ cho phép chúng tôi – những người lính PCCC đầu hàng, gục ngã trước "giặc lửa"".

Thượng tá Phan Thanh Phong – Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết: "Đồng chí Lê Viết Quốc Vũ là cán bộ có năng lực, kiến thức chuyên môn vững vàng và nhiệt huyết với công tác Đoàn, xây dựng và phát triển nhiều mô hình hay, có ý nghĩa thiết thực, đồng chí đã góp phần đưa phong trào của Đoàn Thanh niên Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh có bước phát triển rõ rõ rệt. Đặc biệt, bằng sự tâm huyết với nghề, đồng chí Vũ chính là người khởi xướng khóa học "Em làm lính cứu hỏa", trực tiếp đứng lớp tuyên truyền, phổ biến kiến thức và hoàn thiện kỹ năng an toàn PCCC&CNCH, phòng chống tai nạn thương tích, đuối nước, kỹ năng thoát hiểm… cho hàng chục ngàn học sinh các trường trên địa bàn tỉnh."

Nói đến mô hình trải nghiệm "Em làm lính cứu hỏa", Lê Viết Quốc Vũ hào hứng chia sẻ: "Đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì, tôi đều tâm niệm mình là một người lính PCCC&CNCH, vì thế, suy nghĩ về việc làm sao để có thể nâng cao ý thức về PCCC cho mọi người từ em nhỏ đến người già luôn thường trực." Nghĩ đến và hành động, Vũ đã trình bày ý tưởng xây dựng mô hình trải nghiệm "Em làm lính cứu hỏa" với ban lãnh đạo đơn vị và được các đồng chí hết lòng ủng hộ. Xác định rõ trách nhiệm của mình trong xây dựng, phát triển và duy trì mô hình "bền vững", trở thành hoạt động thường niên tại các trường học trên địa bàn tỉnh, Vũ đã có nhiều đêm không ngủ nghiên cứu tài liệu để rút ra những cái hay, cái mới, biến những thức PCCC&CNCH khô khan thành một sân chơi bổ ích nhưng không kém phần hào hứng phù hợp với từng độ tuổi từ mầm non đến trung học cơ sở. Vốn có kinh nghiệm trong công tác truyền thông, Thượng úy Vũ chủ động phối hợp với Phòng Công tác Đảng và công tác chính trị - Công an tỉnh Thừa Thiên Huế, các cơ quan báo chí, đài truyền hình trên địa bàn tỉnh hay tranh thủ các hội nghị, tọa đàm… để đẩy mạnh tuyên truyền, giới thiệu về chương trình "Em làm lính cứu hỏa" tới đông đảo cán bộ, đoàn viên, giáo viên, học sinh và phụ huynh học sinh, các cơ sở giáo dục trên địa bàn toàn tỉnh Thừa Thiên Huế.

(Xem tiếp trang 29)

Trang thơ

DƯƠNG THIÊN HƯƠNG

Thiên Sứ đời thường

Tặng những người lính 114 đã lập chiến công khi cứu được 11 người trong vụ cháy chung cư mini tại Quan Hoa, Cầu Giấy, Hà Nội tối ngày 23/10/2022.

Giữa muôn trùng khói lửa bủa vây
Thoảng đâu đây lời nguyện cầu thiên sứ
Mang phép màu để ngăn lửa dữ
Độ chúng sinh, mang lại những yên bình!....

Thiên sứ chẳng hiển linh che chở chúng sinh
Chỉ có những người lính băng mình vào bão lửa
Quên hiểm nguy, vòng tay rộng mở
Giành giật từng hơi thở bình an!...

Phố trở lại bình yên lộng lẫy ánh đèn
Những người lính lấm lem khói bụi
Những nụ cười nở trên môi rất vội
Những vòng ôm ấm mãi tình người...

Nước mắt nghẹn ngào chẳng nói nên lời
Biết bao người được tái sinh lần nữa
Những người lính ngược chiều băng mình vào bão lửa
Thiên sứ đời thường vì cuộc sống bình yên!...

Hà Nội, 23/10/2022

TRẦN THANH THOA

Bên thềm xuân...

Thềm Xuân hoa nắng rụng đầy
Những tà khói biếc chao bay ngõ về
Cánh đồng xanh ngát cơn mê
Cài trong tóc gió hương quê dịu dàng

Nhu mì một nét mùa sang
Vương trên cánh én tình tang lượn vòng
Mắt em lay láy nao lòng
Giọt chiều chạm ánng mi cong Xuân thì

Cánh chuồn tư lự điệu chi
Ngẩn ngơ trên đoá tường vi bên trời
Tóc dài xoã nắng chơi vơi
Em ngồi chải những rối bời lòng ai

Mai vàng tô bóng giêng hai
Rụng như đàn bướm ngang vai áo người
Em treo nỗi nhớ lên phơi
Gói trong phiến giỏ nụ cười thanh tân...

DƯƠNG THIÊN HƯƠNG

Ngược chiều

Người ta chạy đi
Mình thì chạy lại
Lính 114
Mũi tên ngược chiều

Ngược chiều sợ hãi
Là những bước chân
Hiểm nguy không ngại
Chẳng hề phân vân

Lao vào lửa khói
Vội vã bao lần
Mặc em hờn giận
Lo lắng, ân cần

Ngược chiều mặt đất
Băng đến tầng cao
Hang sâu, vực thẳm
Thác ghềnh gian lao

Sông sâu, biển cả
Sóng dữ cuộn trào
Nhường nhau hơi thở
Sóng dữ thét gào

Ngược chiều sự sống
Ngược chiều bình yên
Mệnh lệnh trái tim
Yêu thương bình dị

Lao vào hiểm nguy
Không kịp suy nghĩ
Ngược chiều hoảng loạn
Cho đời bình an.

Ngày 04/10/2022

NGUYỄN VĂN HỌC

Gửi em chút giao mùa

Gửi em nhành nắng mùa Xuân mỏng
Ta đón giao thừa nên rất hoa
Cái rét sang thời tê đến ngọt
Mưa phùn giăng xoá dấu chân xa

Gửi em đàn én về phương Bắc
Đêm ấm dần lên những phố cây
Em ở hai thời em không biết
Giao thời cây biết to tình mây

Gửi em tay rộng vun đầy gió
Lá rơi nhắc nhớ thủa xanh màu
Gọi Xuân cho những tin yêu đến
Lòng ta say đắm đã từ lâu.

NGUYỄN VĂN HỌC

Xuân

Đất đai ngủ giấc mơ màng
Vài ba sợi nắng ngỡ ngàng cỏ non
Mây trời vừa thả nụ hôn
Lá xanh chút nữa là thành mùa Xuân

Gió dành hanh cũng bâng khuâng
Đêm gieo giọt ấm xuống tầng mưa bay
Hoa cau vừa nở xong ngày
Bàn tay mẹ cấy cũng đầy hoàng hôn

Em còn lục bát xưa không
Anh ngồi vuốt tóc cho đồng đương xoan.

Nơi mùa Xuân bắt đầu

Truyện ngắn của **NGUYỄN CÔNG ĐỨC**

Đêm dần sâu.

Ánh trăng chênh chếch xiên qua khe cửa sổ. Khe khẽ kéo chăn đắp cho con bé xong cô tiện tay lướt xem tin tức trên điện thoại, lại tin các vụ cháy ở khắp nơi, thiệt hại tính mạng, tài sản, lại có những người lính chữa cháy hy sinh. Cô chợt thấy rùng mình, lành lạnh. Bất chợt những ý nghĩ trong cô lại hướng về anh, không biết giờ này anh đang làm gì, có tham gia chữa cháy vụ nào không. Mỗi ngày có tin về những đám cháy là tim cô lại như thắt lại. Cô cầu mong những lưỡi lửa vô hình sẽ đừng làm hại anh lần nữa. Mỗi lần nghĩ lại những tháng ngày bên anh trong bệnh viện cô lại càng thấy mình thương anh thật nhiều...

***

Tranh thủ chút thời gian trống trong ca trực, đang thiu thiu chợp mắt cô chợt giật mình khi nghe thấy tiếng còi xe cứu thương réo rắt từng hồi. Ngó đồng hồ đã quá nửa đêm, cô thầm nghĩ tầm này chắc lại tai nạn giao thông, chỉ có mấy ông choai choai đua xe chứ còn ai vào đây nữa.

Vùng bật dậy chạy theo những hộ lý, y tá, cô chợt giật mình khi thấy những sắc áo lính chữa cháy ùa xuống từ trong khoang sau xe cứu thương, họ nhanh chóng phối hợp với người của bệnh viện khiêng chiếc băng ca ào ào vào phòng cấp cứu. Một thân hình nằm im bất động, những mảng cháy trên bộ đồ xanh thẫm đặc trưng, mùi cháy khét.... Một người lính theo sau bế trên tay một thân hình nhỏ bé mềm oặt.

Không kịp xem điều gì đang xảy ra, cô nhanh chóng cùng đồng nghiệp chuẩn bị đồ nghề cho một ca cấp cứu như đã quá quen thuộc trong công việc của mình.

Nhẹ nhàng trong từng nhát kéo, cô tách rời chiếc áo trên người làm anh lộ ra một mảng lưng nham nhở vết bỏng rộp, mái tóc mà cô nghĩ nếu thường ngày chắc nó cũng bồng bềnh và nghệ sỹ lắm, giờ đây lam nham xoăn tít, khét lẹt, khuôn mặt đen sạm màu khói than ri rỉ máu thông qua những vết xước đan chéo nhau. Cô âm thầm làm nhiệm vụ xử lý vết thương mà hàm răng cắn chặt ngăn không cho những giọt nước mắt chảy ra. Hình ảnh người anh trai cứ chập chờn, chập chờn trước mắt.

Giường bên, cô bé con đã tỉnh, nhưng nét sợ hãi vẫn dồn lên trong ánh mắt trong veo, cô bé chỉ bị ngất đi do sợ hãi, do choáng chứ bản thân hầu như không bị chấn thương gì nhiều, cũng chỉ là vài vết trầy xước ngoài da.

***

- Anh ấy liệu có làm sao không bác sỹ? - Người lính trẻ mấy ngày nay thường xuyên vào viện chăm sóc anh sau khi ngó qua những vết thương của anh chợt ngước lên hỏi cô.

- Về cơ bản thì không sao, những nguy hiểm đã qua rồi, nhưng di chứng để lại chỉ sợ.... Cô ngập ngừng.

- Giữ lại được mạng sống là quý lắm rồi chị ạ. Còn lại những cái khác không quan trọng. Chỉ tội, nếu mẹ anh ấy mà biết thì.... Chúng em cũng không dám báo về gia đình, sợ mẹ anh ấy không chịu nổi chị ạ. Nhà mỗi hai mẹ con, bà thì cũng yếu. Anh ấy vẫn dặn nếu có chuyện gì thì đừng cho bà biết.

Nghe đến điều ấy cô chợt giật mình nghĩ, sao họ lại giống nhau đến thế. Anh cô khi bị thương để lại những vết sẹo cháy chằng chịt trên người, khi tỉnh dậy cũng nói y như vậy, chỉ tội cho những giọt nước mắt của mẹ và cô ngày đêm lo lắng cho anh ấy. Nhớ cái ngày anh ấy bị thương trong lần đi cứu quán Karaoke bị cháy, nằm biền biệt gần tháng trời, đến lúc gần khỏi hai mẹ con cô mới biết. Mẹ cô nằng nặc đòi anh chuyển ngành mà anh không chịu, anh bảo ngành nghề là do anh chọn, anh sẽ theo nó đến cùng. Thôi thì trời chả chịu đất thì đất phải chịu trời, nhưng cứ mỗi lần nghe tiếng còi xe chữa cháy hay đọc ở đâu đó tin tức cháy, nổ là cô và mẹ lại lo lắng không yên. Giờ đây anh trai cô đã đi xa nhưng thấy những người đồng đội của anh như vậy cô lại nhớ đến anh, lòng cô lại thắt lại.

Hàng ngày, cứ mỗi khi rảnh việc là cô lại qua kiểm tra vết thương cho anh, cô không an lòng khi để y tá chăm sóc anh.

***

Anh mơ màng, đầu óc váng vất, ong ong, người đau rát toàn thân, những hình ảnh cứ chập chờn, chập chờn bay lượn. Tiếng còi xe ú òa, ú òa nhức óc, đèn nhấp nháy đỏ rực tức mắt, tiếng lửa cháy ù ù theo từng cơn gió, tiếng nước thốc vào đám lửa xèo xèo. Anh chỉ nhớ mình cùng đồng đội đang ngon giấc ngủ thì bị dựng dậy đi chữa cháy. Đám cháy bùng lên bất ngờ từ một kho xưởng làm đồ thủ công trong con ngõ nhỏ. Chữa chưa xong kho xưởng, làn gió cuốn theo đám lửa liếm lan sang nhà dân, một ngôi nhà cạnh đó bùng lên kèm những cột khói đen đặc xộc vào mũi. Chỉ kịp nghe trong nhà có người, anh vội lên xe nâng phá cửa tầng hai tìm đường tiến lên giữa đám khói đen đặc, những tiếng xoèn xoẹt của tia lửa điện bị chập, ánh lửa liếm ràn rạt. Giữa những tiếng hô hào, tiếng chữa cháy, tiếng nước phun ào ào loáng thoáng tiếng nức nở đâu đây. Anh vấp phải một người đàn ông giữa cửa nhà vệ sinh đã bất động, không kịp suy nghĩ anh đạp cửa xông vào, giữa ánh lửa bập bùng, một thân hình nhỏ bé co quắp trong góc bồn cầu hoảng hốt. Ôm vội con bé vào lòng, anh tiện tay rút chiếc khăn cuốn quanh cổ đã ướt đẫm mồ hôi bịt lên mặt, lên mũi con bé giữa làn khói đen đặc đang cuồn cuộn từ tầng dưới xộc lên. "Bố cháu"!.... Con bé nức nở.... Anh cúi người sờ vào người đàn ông nằm bất động ở cửa nhà vệ sinh, biết là đã chết, không thể kịp đưa ra, anh quyết định đưa con bé ra trước. Lưỡi lửa phì phì dồn đuổi phía sau. Vừa kịp ra cửa ban công, đưa vội con bé cho đồng đội trên xe nâng chiếc khung cửa phía sau ập lên lưng anh, và rồi anh không còn biết gì nữa.

Anh vặn mình định nằm ngửa lại cho đỡ mỏi, chợt có tiếng con gái:

- Anh cứ nằm im, đừng cựa người kẻo ảnh hưởng đến vết thương.

Anh định mở mắt xem là ai mà mí mắt nặng trĩu, nhưng qua giọng nói ấm áp kèm theo chút hương thơm thoang thoảng, bàn tay nhẹ nhàng đỡ vai anh, anh đoán đây có lẽ cũng là người con gái xinh xắn, dịu dàng. Khó khăn lắm anh mới khò khè hỏi:

- Đây là đâu?

- Đây là bệnh viện, anh bị thương khi đang làm nhiệm vụ, đồng đội đã đưa anh vào đây, giờ anh đã tỉnh lại là ổn rồi. Anh cố gắng tĩnh dưỡng, ít thời gian nữa sẽ khỏi thôi.

- Còn con bé đâu?

- Con bé nằm cạnh anh đây, cháu không sao, anh yên tâm, mấy ngày nay chúng em chăm sóc cháu đầy đủ.

Anh thở phào, con bé không sao là được rồi, anh chỉ lo nó bị sao thì anh ân hận lắm, không cứu được bố nó cũng là một phần trách nhiệm của anh rồi.

Từ lúc anh tỉnh, cô càng tranh thủ thời gian bên anh nhiều hơn, ngoài việc chăm sóc vết thương của anh cô còn dành thời gian trò chuyện cùng anh. Mỗi lần bên anh, cô lại nghĩ đến anh trai mình, cô coi như đang chăm sóc cho anh ấy, cô không muốn anh buồn thui thủi khi nằm ở đây, mặc dù đồng đội anh thường xuyên có mặt. Mà với cô thì ngoài công việc ở bệnh viện ra cũng chẳng biết đi đâu, làm gì, về nhà cũng một mình một mâm nên cô dành thời gian ở lại bên anh.

Có lần, sau những câu chuyện, cô tò mò hỏi anh:

- Anh không cho mẹ anh biết anh thế này, cơ mà đến cả người yêu cũng giấu cô ấy à?

- Cô đùa tôi đấy à? Nom tôi như thế này cô nào còn dám yêu nữa mà yêu. Cơ mà giá như có người yêu mà thấy tôi thế này chắc cũng chạy mất dép.... Anh cười khì khì như không có chuyện gì.

- Là anh chỉ suy diễn thế thôi chứ phụ nữ bọn em nào đến nỗi thế.

Cô nói nhưng trong lòng chợt thấy nhoi nhói. Có lẽ anh nói đúng. Như anh trai cô, làm lính chữa cháy bao năm mãi mới có người dám yêu, đến lúc anh ấy bị thương mặt bị vết sẹo dài sần sùi thì cô ấy lặng lẽ rời bỏ như từng quen nhau. Cô biết anh mình trong lòng đau đớn lắm nhưng chưa bao giờ anh thể hiện ra ngoài, cho đến lúc anh ấy hy sinh vẫn không dám yêu thêm một người nào khác. Cô ngậm ngùi, lòng người, đúng là cũng chẳng thể nói trước được điều gì. Nếu như đặt cô vào tình huống như vậy liệu cô sẽ nghĩ gì, làm gì?

Thấy anh cười nhưng trong ánh mắt lóe lên chút buồn man mác, bất chợt trong lòng cô dấy lên một quyết tâm. Cô quyết tâm sẽ là người gieo hạt, còn chờ xem hạt giống ấy có nảy mầm hay không là tùy duyên.

Những ngày anh trong viện, cô bé con anh cứu cũng loanh quanh quấn quýt ở bên, khi biết anh đã xả thân cứu nó, nó chỉ biết nắm chặt tay anh trong im lặng mặc cho những giọt nước mắt cứ lã chã rơi. Và rồi anh biết giờ đây nó đã trở thành một đứa côi cút khi nhà không còn, người bố đã ra đi mãi mãi, nó không còn ai thân thích khi bố mẹ nó là hai người côi cút đến với nhau, chẳng may mẹ nó bị bệnh bỏ bố con nó ra đi khi còn bé tí. Khi biết điều này, cô chỉ biết ôm nó mà khóc.

Anh bàn với cô khi anh khỏi anh sẽ xin nuôi nó coi như con, dù gì anh với nó cũng có chút duyên phận khi anh đã cứu nó khỏi khỏi lưỡi lửa tử thần. Cô băn khoăn, anh còn công việc, lại là đàn ông, chưa một lần làm cha làm sao biết cách chăm sóc một đứa trẻ. Nghe xong anh thần người ra, ừ nhỉ, có phải anh thường xuyên ở nhà đâu. Nhà anh là đơn vị, biết nuôi nó thế nào. Chả có lẽ lại đưa nó vào trại trẻ mồ côi. Cô bàn với anh hay cô đưa nó về nhà cô, dù sao cô cũng có một mình, khi nào anh rảnh anh có thể đến chơi với nó. Anh ngần ngừ, bảo như thế không tiện, rồi cô còn người yêu, hoặc giả sau này có người nào đến với cô thì làm thế nào? Cô chợt ngúng nguẩy, thì em ở vậy, tội đâu anh chịu.... Anh chợt thấy trong mắt cô ánh lên niềm vui long lanh khó tả.

***

Tiết trời se se lạnh.

Vậy mà loáng cái Tết đã đến rất gần. Những cành đào rừng được chở từ miền ngược về đã bung những cánh hoa rực rỡ báo hiệu một mùa Xuân chuẩn bị bắt đầu. Dọc những con đường đã bày bán cơ man nào hàng hóa phục vụ Tết, những con đường hoa sặc sỡ đủ các sắc màu. Mọi người tranh thủ chút thời gian rảnh rỗi rủ nhau đi mua sắm, đi ngắm hoa chụp ảnh rộn ràng khắp các nẻo đường.

Hòa trong dòng người nhộn nhịp, cô khoác trên người bộ váy màu thiên thanh anh tặng đang cùng anh dắt tay một cô bé ríu rít nhảy lò cò chân sáo miệng líu lo, tay luôn chỉ chỏ cái nọ cái kia:

- Bố ơi, mẹ ơi, mình mua cái này về chơi Tết nhé...

- Ô-kê con, con thích gì cứ lấy về bằng hết, mẹ con sẽ chi hết. Anh vừa nói vừa liếc xéo nhìn cô lè lưỡi. Kể cũng hay nhỉ, chưa có vợ mà đã có con rồi.

- Thế nào, thế anh đã muốn có vợ chưa? Cô vừa nhéo nhẹ vào cánh tay anh vừa lườm.

- Có, có, ngay ngày mai anh sẽ về ra mắt mẹ xin ra Giêng được rước cô dâu về nhà mình. Thế được chưa?

Cô ôm cánh tay anh mỉm cười hạnh phúc. Cả ba người hòa lẫn trong dòng người nhộn nhịp chào đón một mùa Xuân mới sắp bắt đầu.■

LẶNG LẼ XUÂN VỀ

TRẦN HỒNG GIANG

Sau những ngày trời âm u, mưa dầm dề lướt thướt và rét cắt da thịt thì dường như sớm nay trời đã hửng lên, hơi lạnh cuối Đông như vội vã rời đi, ngoài sân đã có chút nắng vàng chiếu nhẹ, không khí đã thấy ấm áp hơn ngày hôm qua. Phía ngoài vườn, từng cơn gió ẩm khẽ khàng thổi ngang qua làm mơn man những cánh hoa vừa hé nở. Lũ chim chóc cũng rộn ràng hơn bên hiên nhà với những tiếng kêu lách chách, râm ran. Mùa Xuân đã về bên ô cửa sổ đầy gió, ngan ngát nồng hương giăng mành. Ngoài triền đê, cỏ lại xanh mướt, non tơ một màu yên lành dưới khung trời thắm xanh. Vậy là mùa Xuân đã đến, Tết đã cận kề thật rồi!

Xuân đến cả trong những âm thanh huyên náo. Những tiếng cười nói lao xao bên lề đường, góc chợ. Những giai điệu rộn rã của một bài ca mừng Xuân ai đó vừa hát lên. Những lời tâm tình thủ thỉ chạm đến nỗi lòng của những người tha hương biệt xứ. Tất cả những âm thanh ấy đều như cùng thổn thức gọi mời: Nào, hãy mau về đây với giây phút giao thời linh thiêng. Và trong muôn ngàn âm thanh xáo trộn ấy, ta chợt nghe giọng nói của những tình cảm yêu thương vang lên lảnh lói, hòa trong nhịp đời tha thiết, vọng ngân qua thôn xóm phố phường, trộn lẫn vào trong bản hòa ca của mùa Xuân!

Nhưng dòng đời ngoài kia vẫn còn đang bộn bề, tất tả. Những mái chèo còn mê mải khua trên sông. Những tấm lưng áo nâu vẫn lầm lũi trên đồng với bùn nâu, mạ non. Những chiếc xe thồ đang hối hả chở những cánh hoa rực rỡ sắc màu của mùa Xuân về phố. Những mảnh đời lam lũ, tất bật với nắng mưa dãi dầu. Những cánh chim thiên di nơi cuối đất cùng trời.... Tất cả như đều như chưa biết rằng, mùa Xuân đã đến! Mùa Xuân đã náo nức trở về, ngập tràn trên bao nẻo phố, bao ngõ xóm đường quê. Nhưng lại vẫn còn đó những phận người bươn bả, những gương mặt chất chứa nỗi nhọc nhằn trong cuộc mưu sinh. Vẫn hiện hữu đâu đó những cảnh đời còn vất vả truân chuyên, những lo toan thường nhật với chuyện cơm áo gạo tiền. Và bao người trong số ấy vẫn đang tha hương trên khắp nẻo đường đời, đang miệt mài đem sức lực và trí tuệ của mình ra để góp phần dựng xây cuộc đời này,... và họ cũng đang mong mỏi phút sum họp, đoàn viên khi Tết đến, Xuân về. Trong giây lát, ta chợt thầm biết ơn người đã làm đẹp cho phố phường, biết ơn dành mạ non xanh mướt trên đôi tay thợ cấy, biết ơn những âm thầm lặng lẽ hiến dâng.... Để ta biết trân trọng những lát cắt bình dị của cuộc sống, để ta bất chợt quên đi những bão giông ngày cũ.

Ô kìa.... Xuân đã về với khung trời tươi mới giăng mơ, với những yêu thương hạnh phúc vô bờ, với những nụ mầm căng mẩy non tơ.... Thỏa những tháng ngày qua thấc thỏm đợi chờ. Giờ đã là lúc lòng người được an nhiên trong muôn hoa đua trổ. An nhiên trên lối đi rộn rực sắc Xuân, trên bến sông ngày cuối năm nhộn nhịp những bước chân người xa xứ trở về. Rồi hơi Xuân thấm vào từng mảnh hồn quạnh quẽ. Xuân xoa dịu đi những vết gai cứa đang ứa nhựa trên cành, để cho hoa trổ lại, ngời lên ngút ngát mầm xanh. Xuân đã mang những niềm yêu trở lại, mang những say đắm về bên mỗi người, mang đến những xúc cảm rung động như lời yêu đầu đời, êm đềm như một giấc mơ. Và Xuân nhen thành muôn vàn những khao khát, cho ước vọng ngày mai bay lên, bay lên... đầy tin yêu và kiêu hãnh! Lặng lẽ mùa Xuân đã về!...■

Nhớ thương mùi Tết quê nhà

MAI HỒNG LÂM

Tháng Chạp đến, đất trời bắt đầu chuyển mình cho những ngày vào Xuân. Trời lay lắt mưa với những cơn gió bấc se se lạnh. Nhà nhà, người người lại rục rịch chuẩn bị lo Tết, hái lá mai, dọn dẹp lau chùi nhà cửa, đồ đạc, lo bánh mứt, dưa hành, gói bánh chưng, bánh tét.... Thoang thoảng trong gió Xuân lất phất những hạt mưa bụi hoà quyện với mùi hương của cỏ cây, hoa lá, mùi khói nhang trầm bảng lảng, mùi của bánh mứt, mùi của khói bếp cay nồng. Đắm mình trong những mùi hương thân thuộc ấy để cảm nhận Tết đang đến thật gần, cảm nhận đất trời đang chuyển mình vào Xuân với mơn mởn cỏ cây, hoa lá...

Tết sẽ không còn là Tết nếu thiếu đi chiếc bánh tổ, bánh chưng, bánh tét, dưa hành, củ kiệu. Tết sẽ không còn tròn vị nếu thiếu đi mùi khói hăng hắc cay nồng toả ra từ bếp lửa cháy đượm, thiếu đi mùi vị nếp mới từ nồi bánh chưng, bánh tét sôi sùng sục trên bếp, thiếu đi mùi vị của lá chuối, lá dong tươi, mùi của đậu xanh chín, mùi của thịt ướp tiêu hành, mùi của lá chanh, lá ổi gói nem chua.... Trong tiết trời se lạnh của những ngày giáp Tết, tiếng lá chuối, lá dong sột soạt, tiếng cười nói râm ran của các mẹ, các chị tỉ mỉ gói bánh, gói nem trước hiên nhà, tiếng í ới gọi nhau của những đứa trẻ hồ hởi phụ giúp cha, mẹ coi lửa, chụm củi nồi bánh chưng, bánh tét nghe sao ấm áp, an lành. Được trải nghiệm, được sống trong những thời khắc những ngày cuối năm ấy mới thấy cái Tết sao mà hạnh phúc mà thiêng liêng đến lạ.

Mùi của Tết là mùi của hương hoa cỏ mùa Xuân. Lang thang qua các chợ quê, chợ hoa những ngày cuối năm để cảm nhận ngay hương Tết nồng nàn đang toả ra từ đủ loài hoa Xuân muôn màu sắc. Những loài hoa toả sắc, toả hương góp cho Tết những sắc màu rực rỡ, những mùi hương thơm dịu làm cho lòng người thêm phấn chấn, hạnh phúc. Tết đến, dù giàu hay nghèo nhưng nhà nào cũng chưng vài chậu trong nhà, trước ngõ và dăm ba bình hoa tươi, đẹp trên bàn thờ gia tiên. Tết không chỉ là mùi hương quen thuộc của mai, đào khoe sắc bung nở trước sân nhà mà còn là mùi hương của cam, quất, của hoa cúc, hoa ly, hoa hồng, hoa thược dược, hoa lay ơn, hoa vạn thọ...

Mùi của Tết là mùi của kẹo, của bánh mứt. Đối với những đứa trẻ thơ, Tết sẽ không còn vui khi thiếu những mùi vị này. Những ngày giáp Tết, các gian hàng chợ quê bày bán bánh kẹo và mứt lại nhộn nhịp hơn với kẻ lựa, người mua ra vào nườm nượp, chuyện trò liến thoắng và mùi thơm của kẹo Tết, của bánh mứt cứ thế vương vít lên mũi, vấn vương trên cả áo quần. Gian bếp của mẹ với mùi vị của dừa tươi, của gừng, của đường, của nếp.... lại đỏ lửa suốt đêm để cho ra những mẻ mứt, những chiếc bánh in, bánh thuẫn thơm lừng, mời gọi. Vậy là thấy Tết đã gần kề. Chỉ cần hít hà những mùi vị ấy thôi lại thấy nôn nao, muốn nếm thử ngay để gật gù tán thưởng những món ăn ngon đậm vị ngày Tết. Mứt gừng cay dịu, mứt dừa bắt mắt, kẹo ngọt, bánh thơm đều như quyện vào nhau cho ngày Tết thêm đủ đầy, ý nghĩa.

Mùi của Tết là mùi của hương trầm, khói nhang ấm áp trên bàn thờ gia tiên những ngày cuối năm như hiện hữu hình bóng người thân, ông bà, tổ tiên. Tết là dịp sum họp gia đình, hương thơm nhang khói như cầu nối tâm linh giữa người còn sống với người đã khuất. Những ngày giáp Tết từ đầu làng đến cuối xóm, đi đến đâu cũng phảng phất mùi hương, chỉ cần ngửi thấy thôi lòng người bỗng thấy nôn nao muốn về nhà quây quần, sum họp bên người thân. Chiều cuối năm, bước chân của những người con xa quê vừa chạm ngõ, thoảng nghe mùi hương khói ấm áp toả ra từ bàn thờ là có nghĩa đã được về với gia đình vui Xuân, đón Tết, lòng người cảm thấy an nhiên, bình yên quá đỗi.

Mùi của Tết còn là mùi thơm của quần áo mới được giặt ủi tinh tươm, sạch sẽ để sáng đầu năm lũ trẻ con hồ hởi xúng xính cùng ba mẹ đi thắp hương, viếng mộ ông bà, tổ tiên, đi chúc Tết bà con làng trên, xóm dưới. Mùi của Tết còn là mùi của những buổi sớm se lạnh với những màn sương bảng lảng trên những con đường vắng người qua lại với đủ mùi vị giao hoà của từng làn hơi nước, từng ngọn gió, mùi vị của nắng Xuân dịu nhẹ, mùi của đất trời giao mùa, mùi của hoa cỏ mùa Xuân... toả ra ra hương thơm tinh khiết làm cho lòng người thêm ấm áp, vui tươi để cảm thấy cuộc sống này vẫn tươi đẹp, đáng yêu, đáng sống biết dường nào. Dường như Tết đã về...■

NGƯỜI VỀ TỪ LỬA

Truyện ngắn của **TÓ ANH**

Đăng và Nhi yêu nhau từ thời là sinh viên đại học. Từ vùng quê xa về học ở Thủ đô nên tình yêu cũng lớn lên cùng cảnh bần hàn. Năm đó Giáng sinh, 2 người đi chơi phố và qua một khu bán đồ trang trí giáng sinh, cô cứ dán mắt khi nhìn thấy một cái tủ kính có treo một cái chuông gió bé xíu. Nhi buột miệng khen:

- Anh Đăng ơi, cái chuông gió kia dễ thương quá!

Đăng nói với người yêu:

- Nếu em thích anh sẽ mua cho em.

Nhưng đến khi nhìn thấy mảnh giấy nhỏ gắn trên chiếc chuông gió đề giá "300.000đ", anh ngượng ngùng, tủm tỉm cười nhìn Nhi như nụ cười cáo lỗi với cô. Về đến nhà, Đăng lấy giấy gấp một chiếc chuông gió giống hệt chiếc chuông gió bằng bạc treo ở cửa hàng. Chiếc chuông ấy cũng xinh xắn như thế, cũng sơn màu tím như thế và đem tặng Nhi.

Nhi đã treo chiếc chuông gió bằng giấy Đăng làm tặng cô ngay cạnh đầu giường của mình. Mỗi khi gió từ cửa sổ lùa vào, chiếc chuông gió lại phát ra tiếng sột soạt, khô khốc nhưng Nhi vẫn nghe thấy tiếng âm vang, lảnh lót. Cặp mắt cô ánh lên niềm hân hoan và hạnh phúc. Cô tự nhủ: "Mình sẽ mãi mãi treo chiếc chuông gió này trong tim mình."

Tốt nghiệp ra trường, cô và anh về làm ở hai công ty khác nhau. Đăng nhạy bén, thức thời nên chả mấy chốc đã lên các vị trí quan trọng. Anh đi công tác nhiều hơn, bận rộn nhiều hơn và hai người càng lúc càng xa nhau. Ngày được bạn bè báo tin Đăng lấy vợ, con gái của Giám đốc Công ty, Nhi khóc hết nước mắt.

Một năm sau, bạn bè giới thiệu, Nhi quen Minh - một Cảnh sát Chữa cháy, hơn cô 2 tuổi. Anh mạnh mẽ và ấm áp, giấu sau vẻ bề ngoài cương nghị. Khi cưới nhau, dọn về ở chung một nhà, Nhi lấy từ trong túi chiếc chuông gió bằng giấy bé xíu treo ở đầu giường như một thói quen. Minh thấy vậy liền nói với Nhi:

- Cái chuông này làm bằng giấy thì em treo làm gì?

Nhi bướng bỉnh đáp:

- Em thấy đẹp, em cứ treo!

Minh nói:

- Chiếc chuông ấy là do Đăng làm tặng em chứ gì? Thảo nào!

Nhi im lặng. Minh thở dài và cuối cùng anh nói:

-Thôi em cứ treo lên cũng được.

Hôm sau, Minh ra cửa hàng mua về một chiếc chuông gió được làm bằng bạc. Gió khẽ thổi và tiếng chuông phát ra tiếng ting tang nghe rõ vui tai. Anh treo nó bên cạnh cái chuông giấy và cười bảo: "Nghề bọn anh. Chuông reo là chạy! Chuông reo là báo cháy! Nếu chuông mà chỉ sột soạt như chuông giấy thì nguy to em ạ!" Từ hôm đó, đầu giường cô có 2 chiếc chuông treo cạnh nhau.

Khi con trai của Minh và Nhi lên 3 tuổi, nó nghịch ngợm và vặt đi quả chuông nhỏ trong chiếc chuông giấy sau đó xé vụn đi. Nhi thấy vậy, tức tối phát cho thằng bé mấy cái thật đau. Thấy vậy, Minh chỉ im lặng.Anh bế con ra một góc và cưng nựng, vỗ về, chả mấy chốc con nín. Xưa nay thằng bé vẫn luôn quấn bố vì anh rất biết cách chăm và chiều con. Đi mẫu giáo, hay bố đi trực thì thôi, nhưng khi trở về là anh luôn thích chơi cùng con.

Trưa hôm đó, anh lấy giấy và gấp lại cho Nhi một quả chuông giấy khác, cũng tô màu tím rồi xâu chỉ vào treo vào chiếc chuông gió, treo lên vị trí cũ. Thấy thế, Nhi thấy tim mình se lại. Cô chạy lại ôm sau lưng anh thì thầm: "Anh thật tốt với em".

Thằng con trai sợ mẹ nên không dám nghịch vào chiếc chuông ấy nữa. Nó chỉ nghịch chiếc chuông làm bằng bạc. Nó rất thích nghe tiếng kêu ting tang phát ra từ cái chuông làm bằng bạc ấy. Nghe chán, thằng bé cũng vặt từ chiếc chuông bằng bạc ra một quả để chơi.

Thấy thế, Nhi cũng không đánh và cũng chả mắng gì nó. Minh cũng mặc kệ. Anh cũng không treo quả chuông đó lên chiếc chuông bằng bạc nữa. Thế là chùm chuông bạc ấy thiếu hẳn đi một quả. Nó vẫn được treo lên đầu giường cạnh chiếc chuông làm bằng giấy. Khi có gió thổi, chiếc chuông gió bằng bạc lại reo lên ting tang từng hồi.

Cuộc sống vẫn êm đềm trôi qua, đến một ngày, Đăng về nước và tìm cách liên lạc lại với Nhi. Ban đầu chỉ là hỏi thăm sức khỏe, cuộc sống, sau thì dạt dào tình cảm. Nhi sống lại cảm giác của cái thời sinh viên thấp thỏm mong tin nhắn mỗi sáng và mỗi tối. Giờ đã gần Giáng sinh, không khí tấp nập ngày cuối năm khiến cô lại thấy háo hức lạ thường. Đăng hẹn cô ở một quán cà phê gần nhà thờ, sau năm lần bảy lượt cô cáo bận. Sau phút ban đầu ngại ngùng, anh nắm tay cô và hỏi: "Chúng ta làm lại được không em?" Cô nhìn anh mắt ngấn lệ và im lặng...

Khuya đó, Minh đi trực về, nhưng cô đợi mãi không thấy tiếng mở khóa lanh canh như mọi ngày. Cô nhận được tin nhắn: "Nhi, em hãy đi tìm và sống với Đăng, người mà em vẫn yêu đi. Cầu mong cho em được hạnh phúc". Và kèm theo tin nhắn là hình ảnh Đăng đang siết tay cô giữa khung cảnh toàn nến lung linh. Thì ra tối đó anh đã xin đổi lịch trực, bất ngờ muốn đến đón con và vợ ở lớp học thêm rồi cả nhà sẽ cùng nhau lên Hồ Gươm ăn tối, nào ngờ... Bố con Minh xách đồ đạc đi khỏi nhà từ bữa đó.

Đăng ly dị vợ. Nhi chính thức dọn về căn nhà của anh. Dỡ đồ ra, cô lại lấy từ trong túi ra chiếc chuông gió bằng bạc. Cô treo nó nơi đầu giường. Mặt Đăng trắng bệch ra như phủ một lớp băng giá. Đăng không muốn có một kỷ vật gì của người đàn ông khác lưu lại trong nhà mình. Cảm nhận được sự lạnh giá toát ra từ khuôn mặt Đăng. Nhi thấy rùng mình. Cô lặng lẽ gỡ chiếc chuông gió xuống rồi cất vào trong vali. Sau đó cô dọn hành lý đi khỏi nhà Đăng. Đăng gọi cho cô:

- Nhi, em đi đâu? Ở lại đây với anh.

Nhi lạnh lùng đáp:

- Anh đừng giữ tôi lại làm gì.

Nhi quay về ở lại trong căn nhà tập thể của vợ chồng cô khi xưa. Cô lấy chiếc chuông gió làm bằng giấy và bật diêm đốt đi. Trong tích tắc, ngọn lửa đã biến chiếc chuông thành một nhúm tro hoe hoe tàn lửa đỏ. Gió hanh hao và thốc từng đợt vào mặt Nhi. Cô ngồi thụp xuống căn phòng, nhìn ngắm từng khung ảnh, rồi món đồ chơi của con, cuốn album của cả gia đình và miên man trong những kỷ niệm... Mà chả hề biết bó hoa bất tử cắm nơi bàn trang điểm đang có khói. Gió thổi từng hồi, gió lật tung những tấm ri đô cửa sổ và buồng ngủ... Gió thổi bùng ngọn lửa bùi nhùi âm ỉ nơi đoá hoa bất tử đã khô giòn... Lửa bùng lên và lan cả căn phòng. Nhi cuống cuồng vơ vội cái chăn đơn và dập nhưng sự cuống quýt và hoảng loạn càng khiến cô mất tỉnh táo. Nhi lao ra lối vào nhà tắm để lấy nước, nhưng cô quên mất từ lâu nhà ko người ở. Nước bị khoá chả còn giọt nào. Cô xô cửa ra ngoài thì không may sập cánh cửa và chính cô đang nhốt mình trong đó...

****

Ở phòng trực 114, chuông điện thoại réo liên hồi. Đội Chữa cháy của thành phố mau chóng xuất phát. Đường phố đông nghịt người, khu tập thể bị cháy lại nằm ở nơi giao nhau của những tuyến phố hẹp, không hề có nước dự phòng. Mỗi xe chỉ chở được một lượng nước hạn chế, mỗi ống bơm nước chỉ kéo xa được hơn trăm mét là hết công suất.

Đội Chữa cháy nhanh chóng tiếp cận hiện trường để lên phương án triển khai. Tiếng lửa cháy ngùn ngụt và có cả tiếng nổ. Một Tiểu đội đậu phía trước khu nhà tập thể. Một Tiểu đội đậu cạnh bể nước. Chỉ huy cho triển khai hút nước và kiến thiết đường vòi để tiếp nước vào họng chờ của khu tập thể. Triển khai xong đường vòi, các chiến sỹ phun nước làm mát chống cháy lan cho các tầng kế cận. Lửa đang bốc lên ngùn ngụt nhưng anh vẫn ném móc và trèo qua ban công lên hành lang khu tập thể mở đường cho cả Đội Chữa cháy tiến lên và lần lượt đưa người xuống để tiến hành sơ, cấp cứu.

Lửa vẫn cháy liếm sang các căn nhà của khu tập thể. Các Tiểu đội nhanh chóng tỏa vào các gian phòng và các tầng thông nhau, tìm kiếm trong các góc khuất những người bị mắc kẹt. Hình như vẫn còn tiếng người kêu cứu ở tầng trên cùng, nơi lửa bắt đầu bốc lên như điên cuồng trong gió. Những người lính chữa cháy vẫn đang cố gắng tiếp cận căn phòng. Người đồng đội của Minh đã kịp báo cho anh biết tình hình... Tiếng phá cửa, tiếng đập kính lẫn trong tiếng trấn an nạn nhân của các chiến sỹ....

Minh bị thương nặng sau vụ chữa cháy đó. Anh liều mình vào cứu cô bất chấp căn phòng đã bốn bề lửa cháy. Bế được cô ra ngoài thì cũng là lúc anh quỵ ngã và bị bỏng nặng trên lưng. Đồng đội mau chóng đưa anh đi cấp cứu và nằm ở khu chăm sóc đặc biệt. Nhi tỉnh lại trước anh, nghe đồng đội anh kể, cô vừa khóc vừa chạy đi tìm anh. Tiếng máy thở, tiếng các các thiết bị y tế đều đều càng làm cho không gian thêm tĩnh lặng. Cô đứng nhìn anh mà nước mắt cứ lăn dài. "Anh ơi, em xin lỗi anh. Em nợ anh cả cuộc đời này, anh đừng bỏ lại mẹ con em..."

Đã 1 tuần trôi qua, Minh vẫn hôn mê. Trong giấc mơ như ảo ảnh trắng đó, anh thấy có tiếng người gọi anh nhưng xung quanh chỉ toàn là khói trắng. Tiếng chuông vẫn ting tang trong gió, anh cứ tìm mãi hết căn phòng này đến căn phòng khác mà không thấy ai, rồi anh lại thiếp đi.

Đồng đội vẫn chạy qua thăm anh mỗi ngày, chỉ để kể cho anh nghe câu chuyện chữa cháy hôm nay ở nhà xưởng nọ hay chuyện cứu chàng trai vì cá độ mùa World cup thua tiền định nhảy xuống Sông Hồng, rồi chuyện trực tổng đài bị các cháu tuổi teen thất tình, gọi đến xin các chú lời khuyên,... Nhi cũng xin nghỉ hẳn để túc trực chăm anh, cô xanh xao và gầy đi nhiều vì thức đêm, nhưng cứ nhìn cái cách cô chăm anh, ai cũng thấy chạnh lòng.

Tết sắp đến gần. Bữa nay, bác sỹ chuyển giường Minh sang cạnh cửa sổ. Phòng này có 4 giường bệnh nhưng hai người đã bình phục về nhà. Chỉ còn Minh và cậu thanh niên. Cậu bị gãy chân và bỏng do hàn điện. Một ngày cậu gọi video call cho bạn bè, người yêu vài lượt, rồi lại ngân nga hát. Cái điệp khúc cậu chàng cứ lặp đi lặp lại: *"Khi anh qua thung lũng và bóng đêm ghì bàn chân/ Đời khiến anh chẳng còn nhiều luyến lưu/ Anh mong lau mắt em khô/Ta yêu sai hay đúng/Còn thấy đau là còn thương/Khi bão qua rồi biết đâu sẽ đi tới nơi của ngày đầu/ Hết muộn sầu..."*. Tiếng hát đó văng vẳng và lạc vào ảo ảnh trắng của Minh, anh vẫn đang đi qua những căn phòng đầy khói, anh đi theo tiếng hát đó, nhưng lần này, cánh cửa mở ra khiến anh thấy chói mắt quá. Anh hé mắt nhìn về phía chói chang đó, thấy vợ và con trai, thấy đồng đội anh đang nắm tay anh vừa khóc, vừa cười. Ngoài sân, cây hoa giấy đỏ rực cả một góc, bất chấp cái giá lạnh của mùa Đông. Các bệnh nhân được ra viện đang tíu tít gọi nhau lên xe để kịp về quê đón Tết. Minh nắm lấy tay Nhi siết mạnh: "Mình cũng phải mau về để còn kịp lên Quảng Bá mua Đào về ngắm Tết em nhỉ?". Cô khẽ gật đầu mỉm cười. Với cô, giờ đây cứ nơi nào có anh, nơi đó là bình yên và hạnh phúc.■

Bỏng rát niềm đau

Truyện ngắn của **ĐINH THÀNH TRUNG**

Nóng. Và rát.

Chìm đi. Không còn cảm giác. Đến khi mở mắt, điều đầu tiên gã cảm thấy là vui. Vì vẫn còn sống.

Vẫn sống sót thật à? Còn mọi người ra sao? Có ai ở đây không?

Bình thường nếu ai hỏi gã cảm thấy thế nào trong lúc toàn thân khó chịu thế này, có khi kẻ đó sẽ ăn một đập cũng nên. Nhưng giờ đây gã lại mong có ai đó hỏi thăm. Ai cũng được.

"Anh thấy trong người ra sao rồi?"

Áo blouse trắng. Chắc đây là bệnh viện rồi. Bác sỹ này còn khá trẻ, chắc chỉ mới ngoài ba mươi với khuôn mặt có chút nghiêm nghị và khả ái sau cặp kính và tóc búi cao. Ánh nhìn của cô đến gã có chút kỳ lạ.

"Tình hình tôi có nghiêm trọng lắm không?"

"Cũng có thể nói là khá nặng. Anh phải chịu khó uống thuốc và thay băng thường xuyên."

Cũng may là có người cho gã biết thông tin bên ngoài. Quán Karaoke của gã đã cháy. Ông trời vẫn còn thương. Không có thiệt hại về người. Tài sản hư hại thì tính sau.

Cuộc trò chuyện giữa bác sỹ và bệnh nhân thường chỉ kết thúc như vậy. Cô ấy cũng không quan tâm nhiều đến việc vì sao một bệnh nhân lại không có người nhà chăm sóc. Gã nghĩ ngay đến tiền của mình. Thừa sức thuê người chăm. Vấn đề là sau bao lâu nữa mấy vết bỏng chết tiệt này lành lại.

Ký ức. Gã không muốn nhớ lại. Trí nhớ tự động gợi lên, tự động phô ra và đào bới. Đó là một biển lửa. Khi căn phòng kín như bưng được khóa kín từ bên trong, những người ở trong đó say sưa với tiếng nhạc xập xình và không còn quan tâm đến những gì xảy ra bên ngoài nữa.

Dù đó là chuông báo cháy.

Gã đã nghe đâu đó có tiếng chuông. Ôi dào, chắc lại cháy giả. Chắc đứa nào hút thuốc đây mà. Tí nữa phải ra cho nó một trận. Gã cầm chai bia lên tu một hơi gần hết. Khà! Thế này nó mới sướng cái thằng người. Cả ngày hôm nay mệt quá rồi. Làm việc như điên để được cái gì? Để được thoải mái thư giãn một lúc buổi tối mà thôi. Gã là người yêu thích trời đêm. Đêm của cánh chim tự do, của đời sống không màng đến những lời xỉa xói của đối thủ. Với người kinh doanh như gã, chỉ cần được vui chơi là đủ sung sướng rồi.

Tiếng chuông vẫn không dứt. Gã giật mình, đứng dậy đẩy mạnh vào cánh cửa nặng trịch. Có khi là cháy thật vì mùi khét nồng nặc. Cháy! Cháy rồi!.... Mọi người chạy mau đi! Gã lao ngay ra phía bình chữa cháy. Ơn trời, gã vẫn còn nhớ cách mở van. Hơi bia bay đi đâu hết, gã xịt lia lịa vào đám lửa.

*

"Có tổ chức tiệc tùng thì cũng nên cẩn thận con ạ. Dạo này mẹ nghe nói cháy, nổ nguy hiểm lắm."

"Mẹ cứ lo quá thành ốm vào người."

Gã gạt ngay lời can ngăn của mẹ đi. Mẹ nên nghỉ ngơi. Mẹ già yếu rồi. Sau lời cằn nhằn là giọt nước mắt chảy ra từ đôi khoé nhăn nheo. Mẹ lặng lẽ vào giường nằm, một lúc sau vẫn cục cựa không ngủ được. Không phải gã không hiểu nỗi lòng của mẹ. Nhưng mỗi người một nghề, mỗi nghề lại có rủi ro. Gã luôn nghĩ như vậy cho đến khi xảy ra sự cố.

Gã nghe thấy tiếng hét thất thanh. Người hò, người la, người tuyệt vọng xách từng xô nước. Đó là một việc làm vô ích. Gã biết rõ điều đó. Trong lúc sắp ngất đi, chẳng hiểu sao gã thấy tỉnh táo lạ lùng. Hay mình gặp ảo giác trước khi chết? Gã nhớ hồi bé mẹ kể cho mình nghe điều đó trong một lần nói chuyện phiếm. Chỉ là câu chuyện vui thôi nhưng gã vẫn nhớ tới ngày hôm nay. Hai mẹ con đang xem đoạn phim có người tuần tra đánh kẻng "trời hanh vật khô, cẩn thận củi lửa". Gã giật mình với ký ức mơ hồ cho đến khi chìm vào giấc ngủ.

*

"Uống thuốc xong thì anh nghỉ ngơi đi."

Cô bác sỹ vẫn giữ thái độ thận trọng thường thấy. Có khi là vì đống hình xăm vằn vện gã đang mang trên người. Chà, chắc nhìn trông sẽ ghê rợn lắm đây. Biết thế hồi đó chả xăm làm gì. Dù sao khi bị bỏng cũng cháy hết da mà thôi.

"Không sao đâu. Tôi là bác sỹ mà."

Có lẽ vì đây là khu đặc biệt nên cô ấy mới có thời gian nhiều như thế chỉ vì một bệnh nhân.

Cơn đau nhức nhẹ dần đi, gã chìm vào giấc ngủ. Là thuốc của cô bác sỹ đã cho. Một ngày trong bệnh viện. Gã có nhiều thời gian để suy nghĩ về những việc đã làm. Nguyên nhân vụ cháy không phải là trực tiếp từ gã nhưng nếu tính về trách nhiệm thì gã cũng không tránh khỏi. Thế là đã nói giảm, nói tránh nhiều rồi. Gã lại nhớ về nơi mình đã từng xưng hùng, xưng bá. Quán Karaoke đó là công sức gã gây dựng từ hồi nó chỉ là một căn nhà cấp bốn. Cuộc sống đổi mới, kinh tế khấm khá cũng sinh ra nhiều thú chơi ngoại nhập. Hát hò là một trong số đó. Gã khi ấy cũng từng có thâm niên trong nghề cho vay lãi với cái mũi thính với mùi tiền. Thế là thực hiện ngay kế hoạch xây dựng một quán hát to nhất ở huyện.

"Anh ráng chịu đau một chút nhé."

"Tôi chịu được. Cảm ơn cô!"

"Tôi hỏi khí không phải, chắc anh cũng là người có danh tiếng không nhỏ nhỉ?"

"Thật xấu hổ. Tôi cũng chỉ là dân mà nhiều người không ưa thôi."

Câu chuyện hai người nói với nhau chỉ dừng lại ở mức hỏi han bình thường. Nhưng nó là đủ để kẻ hối hận là gã bớt đi chút mặc cảm. Gã bây giờ khác gì phế vật đâu. Thân tàn ma dại thế này, dù có khỏi cũng không thể hoạt động và sinh sống bình thường như trước.

Qua cơn nguy kịch, gã có một buổi gặp cán bộ điều tra để lấy lời khai. Công an đã xác định gã không phải là người gây ra vụ cháy, nhưng có trách nhiệm gián tiếp. Gã cũng không ngờ mình chính là ngọn nguồn sâu xa của vụ cháy. Quán Karaoke được chính tay gã lên ý tưởng thiết kế với mong muốn đem lại cảm giác thoải mái và sống động cho khách giống như ở nhà hát. Chính vì thế, gã đã cho làm tường cách âm dày, vừa làm cho khách thích thú vừa tuân thủ quy định về tiếng ồn. Nhưng gã đã sai lầm khi cho các phòng hát một không gian quá kín cũng như đường đi quá hẹp. Lối thoát hiểm cũng chỉ làm qua loa cho có và chưa bao giờ kiểm tra tính hiệu quả khi có sự cố xảy ra. Tuy không vi phạm quy định về an toàn cháy, nổ nhưng nếu cẩn thận hơn trong thiết kế và bố trí phương tiện thì đã không có ngày hôm nay.

Gã lặng người nghe anh Công an phân tích. Gã không ngờ trách nhiệm của mình lại lớn như vậy. Toà án lương tâm đang đón chờ, đưa ra cho gã nhiều năm tháng dằn vặt và hối lỗi. May không có người thiệt mạng nhưng cái giá phải trả cũng không nhỏ. Trong quán Karaoke của gã tuy có nhiều bình chữa cháy nhưng lại đặt ở vị trí khuất, không gây được sự chú ý của mọi người. Hệ thống chuông báo cháy tuy có được lắp đặt, nhưng các nhân viên của gã và cả chính gã lại coi nhẹ những tiếng chuông reo, cho là có ai đó hút thuốc thôi.

Chính vì vậy đám cháy mới xảy ra. Tất cả đều có nguyên nhân. Tất cả đều do chính con người.

Chiều trong bệnh viện, vết bỏng đã đỡ nhức hơn. Tuy nhiên, di chứng để lại không nhỏ và gã vẫn phải chịu nhiều cơn đau, nhưng gã coi như đó là để nhắc nhở về sai lầm của mình. Gã lại nhớ cảm giác thành công trong quá khứ. Phải cố gắng bao nhiêu năm gã mới gây dựng được cơ ngơi như thế. Gã nản chí rồi. Chừng nào mới phục hồi được đây? Không chỉ là tiền mà còn cả uy tín nữa. Chỉ một trận lửa là hết tất cả. Lửa, thứ con người vẫn sử dụng để nấu nướng hàng ngày lại có sức mạnh ghê gớm như thế. Giờ thì gã biết bắt đền ai đây? Hồi bé thì còn có mẹ để mách mỗi khi bị bắt nạt. Còn giờ đây chỉ biết trách chính mình và tự vấn lương tâm.

Nhìn lại cuộc đời, gã sống cũng đâu đến nỗi nào? Nếu hỏi ai đó về gã thì sẽ nhận được câu trả lời rằng đây là một người sống được, dù làm công việc bị cho là ít có cảm tình. Gã cũng đối xử tốt với nhân viên, sống đàng hoàng và có tình nghĩa với anh em bè bạn. Từ khi còn là một quán hát nhỏ, gã đã thu nhận biết bao nhân viên đến rồi đi, ai cũng được chăm lo cẩn thận.

Nhớ lại chỉ thêm buồn. Tất cả chỉ vì sự vô tâm của chính gã mà thôi. Vô tâm biến thành vô ý thức. Gã chỉ chăm chăm vào kiếm lời, không để ý đến an toàn cho mọi người cho cho chính mình.

"Phải rồi. Người sai là mình." Gã chỉ còn biết gục đầu xuống. Gã muốn khóc lắm. Nhưng khóc ở cái tuổi này sao?

"Này anh. Có chuyện gì trong lòng thì tôi có thể nghe, tuy chưa chắc giúp được gì."

"Tôi không cần thương hại. Cô đang coi thường tôi lắm đúng không?"

"Anh tỉnh táo lại đi. Chỉ là anh tự nghĩ thế thôi. Chính thái độ đó, chính cái suy nghĩ đó của anh mới nghiêm trọng đấy."

*

Mẹ vẫn chờ đứa con trai. Mẹ già yếu đến nỗi không thể chăm sóc nổi con. Gã không cho mẹ biết về vụ cháy, nhưng không hiểu sao mẹ vẫn biết. Thậm chí cả việc kinh doanh quán hát lẫn những phi vụ "xã hội", gã vẫn cố gắng bưng bít thông tin, không để mẹ biết. Nhiều lúc, mẹ trong mắt gã vẫn thân thương thế thôi, nhưng mấy lời khuyên của mẹ lại làm gã có chút khó chịu. Giờ nghĩ lại mẹ cũng chỉ biết nói mấy chuyện đó với con trai của mình. Mẹ đâu có nhìn thấy gì. Thế giới của mẹ chắc chỉ có mỗi một gia đình nhỏ và đứa con trai ngỗ nghịch. Bố mất đã lâu, gia đình chỉ còn có hai người. Mẹ vẫn cứ hỏi xem con trai có ai đó đang trong mối quan hệ tìm hiểu hay không. Mẹ biết tính đứa con nóng như lửa nên cố nói tránh, không muốn hỏi con bao giờ cưới vợ, lại càng không giục có cháu bế.

"Con sẽ làm lại mẹ ạ. Làm gì cũng được nhưng phải đàng hoàng, nghiêm túc và có trách nhiệm với xã hội nữa."

Lâu lắm rồi hai mẹ con mới có một cái ôm thật chặt.■

Ngã ba Đồng Lộc thuộc địa phận xã Đồng Lộc, huyện Can Lộc, có tổng diện tích 107ha, nằm gọn trong một thung lũng hình tam giác, hai bên đồi núi trọc, ở giữa là con đường độc đạo. Cách Thành phố Hà Tĩnh chừng 25km, du khách có thể đi bằng ô tô hay xe máy đều thuận tiện bởi các ngả đường dẫn đến Đồng Lộc đều trải nhựa thênh thang, xen lẫn trong cảnh làng quê đang hồi sinh, thay da đổi thịt hàng ngày sau những năm tháng chiến tranh bị đạn bom kẻ thù tàn phá. Nơi đây là "tọa độ lửa", lối về ký ức với những cựu binh, thanh niên xung phong và người dân trên mọi miền Tổ quốc.

TỌA ĐỘ LỬA LỐI VỀ KÍ ỨC

THUẬN VY

Nhớ lại lịch sử, từ năm 1964, sau khi thất bại liên tiếp trên chiến trường, nhất là sau "chiến lược chiến tranh đặc biệt", để cứu vãn tình thế Đế quốc Mỹ mở rộng "chiến lược chiến tranh cục bộ" ở miền Nam và leo thang ra đánh phá miền Bắc. Mục tiêu chiến lược của chúng là nhằm cắt đứt sự chi viện của hậu phương lớn miền Bắc đối với tiền tuyến lớn miền Nam, phá hoại công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa của ta ở miền Bắc, đưa Việt Nam trở về thời kỳ đồ đá.

Về phía ta, sau Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân (1968) thì nhu cầu tăng viện cho chiến trường miền Nam về vũ khí, đạn dược, lương thực, xăng dầu trở nên cấp thiết. Mỹ sử dụng chiến thuật ném bom hạn chế, tập trung toàn bộ sức mạnh của không quân, hải quân đánh vào các đầu mối giao thông quan trọng của ta trong đó có Quân khu IV. Chính vì vậy, chỉ sau một thời gian rất ngắn, tuyến đường quốc lộ 1A đi qua địa bàn Hà Tĩnh đã bị bom đạn của Đế quốc Mỹ phá hỏng hoàn toàn. Lúc bấy giờ, mọi thông thương chính từ Bắc vào Nam, từ Nam ra Bắc bắt buộc phải chuyển hướng qua con đường 15A, mà con đường 15A lại chạy qua Ngã ba Đồng Lộc. Ngã ba Đồng Lộc trở thành yết hầu, là mạch máu giao thông, là con đường độc đạo duy nhất để nối liền hai miền Nam - Bắc. Nhận rõ vị trí quan trọng của Ngã ba Đồng Lộc cũng như tuyến đường 15A, địch đã tập trung đánh phá ác liệt khu vực này ngay từ đầu. Chỉ tính riêng trong vòng 7 tháng ném bom hạn chế từ tháng 4 đến tháng 10/1968, chúng đã ném xuống đây trên 2000 trận với gần 50.000 quả bom các loại, đó là chưa kể bom bi, rốc két và đạn 20mm. Bình quân mỗi tháng chúng đánh 28 ngày, ngày đánh nhiều nhất là 103 lần với trên 800 quả bom các loại, suốt ngày đêm không lúc nào Đồng Lộc ngớt tiếng bom đạn. Người ta đã thống kê rằng, mỗi mét vuông đất nơi đây đã phải gánh chịu hơn 3 quả bom tấn, đất đá bị cày đi xới lại, hố bom chồng lên hố bom, không một bóng cây ngọn cỏ nào có thể mọc tại đây. Bằng mọi giá, Đế quốc Mỹ muốn biến ngã ba này thành điểm chết, thành một bãi hoang không bóng người và không một chuyến xe qua.

Tấm hình ghi lại những ngày theo dõi máy bay thả bom, phá bom, đào đường như kể về câu chuyện chiến tranh ác liệt. *Ảnh: TL*

Thời điểm ấy, Ngã ba Đồng Lộc tập trung một lực lượng lớn gồm bộ đội, công nhân giao thông, Công an, lái xe, dân quân du kích nhưng đặc biệt hùng hậu nhất là lực lượng Thanh niên xung phong (TNXP). Số người có mặt lúc đông nhất lên tới 16.000 người. Họ làm việc với tinh thần "sống bám cầu bám đường", "chết kiên cường dũng cảm", không quản ngại hy sinh gian khổ. Còn nhân dân Hà Tĩnh thì nhường nhà, nhường vườn để làm nơi giấu xe, giấu hàng, nơi cứu thương, có gia đình còn sẵn sàng dỡ nhà lấy ván lát đường chống lầy cho xe qua.

Để đảm bảo thông suốt các chuyến xe, kịp thời cho tiền tuyến, hàng trăm, hàng ngàn liệt sỹ trên khắp mọi miền quê hương của Tổ quốc đã gửi lại tuổi thanh xuân tươi đẹp ở nơi này, đặc biệt là sự hy sinh anh dũng của 10 nữ Thanh niên xung phong vào ngày 24/7/1968. Sau ngày đất nước thống nhất, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã chọn Di tích Ngã ba Đồng Lộc là nơi tiêu biểu cho lòng yêu nước, ý chí, sức mạnh của thế hệ trẻ Thanh niên xung phong trong toàn quốc chiến đấu chống ngoại xâm để đầu tư xây dựng toàn bộ công trình này.

Quốc lộ 15A – một nhánh chính của đường mòn Hồ Chí Minh – đường Trường Sơn năm xưa chạy xuyên suốt khu vực di tích, tên con đường từng được nhắc đến trong lời bài hát rất nổi tiếng "Một khúc tâm tình của người Hà Tĩnh": "...ai đi xa mô đó biết có nhớ lấy đường về, đường Đồng Lộc, đường Khe Giao, đường Hồng Lam, đèo Ngang, Linh Cảm, cùng bao nhiêu con đường ra mặt trận. Giặc điên cuồng trút hàng vạn bom rơi...." mà Nhạc sỹ Nguyễn Văn Tý nói đến chính là trên cung đường 15A này.

Ở vị trí dễ quan sát nhất là cột biểu tượng lưu niệm của ngành Giao thông vận tải, cột nằm ngay chính giữa Ngã ba – nơi giao nhau của 3 tuyến đường Lạc Thiện – Đồng Lộc, Khe Giao – Đồng Lộc, Ba Giang – Đồng Lộc.

Tiếp tục đi thẳng về phía trước, bên tay phải là Nhà bia tưởng niệm liệt sỹ TNXP toàn quốc - nơi ghi danh gần 4.000 anh hùng, liệt sỹ TNXP toàn quốc và các anh hùng liệt sỹ hy sinh tại Ngã ba Đồng Lộc. Nhà bia tưởng niệm chính là trang sử hào hùng và bi tráng của lịch sử, là hiện thân của lực lượng "vai trăm cân chân ngàn dặm", không tiếc tuổi xuân và xương máu vì độc lập tự do của dân tộc. Tại đây, tên tuổi của các anh hùng liệt sỹ TNXP sẽ được lưu danh muôn đời, để lớp lớp con cháu ngưỡng vọng, tôn kính, tự hào.

Để lại nhiều xúc động nhất là tại khu mộ 10 nữ anh hùng liệt sỹ TNXP, họ là một phần của nơi này, một phần của lịch sử, 10 cô gái Ngã ba Đồng Lộc cùng với những người con trai, con gái đã dựng lên tượng đài chiến thắng vĩ đại không chỉ cho vùng đất Hà Tĩnh mà cho cả dân tộc Việt Nam. 10 cô gái Ngã ba Đồng Lộc đã đi vào lịch sử như một dấu ấn hào hùng của tinh thần quả cảm, chính nghĩa anh hùng cách mạng, cuộc đời của họ đã trở thành huyền thoại khi cả sự sống và cái chết đều mang vẻ bi tráng của một thiên anh hùng ca bất tử. Giờ đây họ cùng nằm lại nơi mảnh đất mà họ đã từng chiến đấu, 10 ngôi mộ trắng như hàng quân năm xưa. 10 ngôi mộ không khi nào ngơi khói hương của những người đồng đội, những người chưa từng trải qua chiến tranh, những người khách du lịch, cả những chiến binh Mỹ đã từng ném bom hủy diệt Ngã ba Đồng Lộc, tất cả đến và gửi gắm lòng thành kính cùng nỗi tiếc thương vô hạn trước sự hy sinh anh dũng của 10 cô gái.

Cách Ngã ba Đồng Lộc hơn 50m về phía Đông Bắc là Đài tưởng niệm các anh hùng liệt sỹ ngành Giao thông vận tải (GTVT), đài tưởng niệm được xây dựng nhằm giáo dục truyền thống cho cán bộ ngành GTVT nói riêng và nhân dân cả nước nói chung về sự cống hiến, hy sinh to lớn của ngành GTVT trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của cả dân tộc; cũng như phát huy các giá trị lịch sử Khu Di tích Ngã ba Đồng Lộc; giáo dục, ôn lại truyền thống đấu tranh giải phóng dân tộc cho các thế hệ mai sau. Đài tưởng niệm là không gian ghi danh và tưởng niệm 842 anh hùng liệt sỹ ngành GTVT hy sinh trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước trên địa bàn Hà Tĩnh.

Nằm dưới thung lũng, trong công viên tuổi trẻ, Tượng đài chiến thắng, nơi ấy ngày xưa chi chít hố bom. Phía trước mặt tượng đài là Ngã ba nơi giao nhau của 3 huyết mạch và dãy núi Trọ Voi, sau lưng là dãy núi Mũi Mác. Tượng đài chiến thắng Đồng Lộc chính là biểu tượng bất tử của sức mạnh, ý chí quyết chiến, quyết thắng, tinh thần vươn lên, đạp bằng mọi gian nan, nguy hiểm của lực lượng TNXP, bộ đội, công nhân giao thông, Công an, dân quân du kích... Xung quanh chân tượng đài là biểu tượng của khói lửa, đạn bom và các vầng mây biểu trưng cho hòa bình, hy vọng và màu xanh bất diệt của bầu trời Can Lộc. Dưới chân tượng đài là lư hương và bệ đá. Xung quanh chân tượng đài xếp thành hình cánh cung là những bức phù điêu miêu tả không khí sôi nổi, khẩn trương của TNXP, công nhân giao thông, bộ đội, dân quân, lái xe, nhân dân Đồng Lộc và các xã lân cận san đường, lấp hố bom...dẫn đường cho xe qua.

Một hạng mục không thể bỏ qua khi đến nơi một thời là "tọa độ lửa" đó là Nhà trưng bày truyền thống TNXP toàn quốc, nơi mà lịch sử TNXP hiện lên tráng liệt, rõ nét và sống động nhất. Gian chính diện có cụm tượng Bác Hồ với bộ đội, TNXP. Những câu khẩu hiệu đã từng là lý tưởng cháy bỏng của thanh niên được đăng đầy cả 3 phòng lớn này. Hiện nay có gần 1.000 hiện vật và tư liệu cho chúng ta thấy cuộc sống lao động, chiến đấu của TNXP trên mọi ngả đường với tinh thần: "Tất cả cho tiền tuyến", "Địch phá một, ta làm mười". Một cuộc sống sôi động, đầy chất thép mà cũng đầy lãng mạn. Hiện vật gồm đồ đạc sinh hoạt, dụng cụ chiến đấu của TNXP: xe bò, xe cút kít, ống nhòm, xắc cốt, bộ đội với nòng pháo cao xạ,... những bức ảnh chụp cảnh trong giờ chiến đấu, cảnh đời thường và cả cảnh ca hát của TNXP.

Phòng trưng bày truyền thống Ngã ba Đồng Lộc nằm kề Nhà trưng bày truyền thống TNXP toàn quốc tạo thành một khối liên hoàn và được gọi chung là Bảo tàng Đồng Lộc. Tại đây có hộp hình (sa bàn) tái hiện lại cảnh tượng khốc liệt, điêu tàn của Đồng Lộc gần 50 năm trước cũng như ý chí quyết tâm thông đường, thông xe, tinh thần dũng cảm, của quân và dân ta tại "tọa độ lửa" này. Những hiện vật rất đáng quý như: bức thư của chị Võ Thị Tần gửi mẹ, bộ quần áo của chị Xuân, dây điện và thỏi nam châm phá bom của anh Vương Đình Nhỏ, sổ lý lịch, sổ ghi bài hát của chị Hường, ảnh 10 cô phục chế, ảnh gốc chụp từ máy bay cảnh tượng Đồng Lộc, mảnh bom từ trường, hàng chục quả bom còn sót lại sau chiến tranh, súng 12 ly 7... Ngoài ra, "dẫn lối" cho ta trở về ký ức một thời bom đạn khốc liệt nơi tọa độ lửa này, nơi đây còn trưng bày một số hiện vật ngoài trời như: máy bay AD6, pháo 57, 37, gat 63, 57, máy ủi...

Một công trình kiến trúc uy nghi, lung linh ánh sáng, tọa lạc trên quả đồi Mũi Mác là Tháp chuông. Tháp gồm 7 tầng, 8 mái, cao 37m, trên đỉnh tháp có treo quả chuông nặng 5,7 tấn. Theo bậc cầu thang (hình xoắn ốc) có thể lên đến đỉnh tháp, ngắm nhìn toàn cảnh Ngã ba Đồng Lộc hay hướng mắt ra xa để chiêm ngưỡng cảnh trời Can Lộc "trời mô xanh bằng trời Can Lộc, nước mô xanh bằng dòng nước sông La, ai về Hà Tĩnh mà quê ta...". Tất cả đã làm nên một Đồng Lộc hùng tráng, kiên cường, bất tử.

Khu Di tích lịch sử TNXP Ngã ba Đồng Lộc đã được xếp hạng là Khu Di tích lịch sử cấp Quốc gia đặc biệt, nơi đây đã trở thành cái nôi nuôi dưỡng lòng yêu nước cho lớp lớp thế hệ sinh ra sau chiến tranh, để bất kỳ ai lớn lên đều thấy mình phải có nghĩa vụ sống sao cho xứng đáng với những gì mà thế hệ cha anh đi trước đã làm cho đời sau.

54 năm trôi qua, Ngã ba Đồng Lộc và cung đường 15 huyền thoại giờ đây mang sứ mệnh mở lối về ký ức cho những cựu binh, TNXP, cho người dân mọi miền Tổ quốc, bồi đắp lý tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ hôm nay tiếp bước. Chiều buông, những đoàn người lặng lẽ ra về trong tiếng chuông chiều vang vọng. Đồng Lộc thật tĩnh lặng, bình yên và cũng thật linh thiêng, bất tử trong ký ức của bao người...■

NGƯỜI NGUỒN VÀ TỤC GIỮ LỬA NGÀY TẾT

Từ bao đời nay, người Nguồn ở huyện Minh Hóa, tỉnh Quảng Bình vẫn đón Tết cổ truyền như các nơi. Điều đặc biệt là trong ba ngày Tết họ phải giữ cho ngọn lửa trong bếp cháy liên tục. Bởi theo quan niệm của người Nguồn, Vua bếp - Thần lửa là những đấng tối cao trong đời sống tâm linh. Trong dịp Tết, Vua bếp lên thiên đình đón Xuân với Ngọc Hoàng nên không thể bảo vệ và che chở được cho họ. Vì vậy, người Nguồn phải đốt lửa lên để sưởi ấm và duy trì ngọn lửa như duy trì sự hiện hữu của Vua bếp – Thần lửa ở bên để che chở và phù hộ.

Tích xưa kể rằng, có đôi trai gái người Nguồn lấy nhau về và làm ăn rất phát đạt. Nhưng tiếc thay, vợ chồng họ lại không có con nối dõi tông đường. Một hôm, người chồng nói với vợ rằng: mình làm ăn phát đạt thế này là nhờ lộc của tôi. Người vợ thấy bất công vì sự giàu có đó cũng có công mình nên nói là do lộc của vợ. Hai người tranh cãi mãi chẳng ai chịu thua. Để phân thắng bại, người vợ bảo: "Giờ muốn biết lộc ai thì ông thử chặt hai cây về trồng. Mỗi người trồng một cây, nếu cây ai sống thì lộc của người đó". Ngay lập tức, ông chồng vác dao lên rừng chặt cây về trồng. Một thời gian, cây của bà đã đâm chồi nẩy lộc, còn cây ông thì ngày càng khô héo. Nghĩ mình đàn ông mà ăn bám lộc vợ nên ông thấy tủi thân rồi bỏ đi biền biệt. Thương chồng, bà cũng bỏ nhà ra đi tìm suốt mấy ngày liền mà chẳng thấy chồng ở đâu. Rồi bà đến một ngôi làng xa xôi thì dừng chân ở đó. Tại đây, bà gặp và lấy một người đàn ông khác. Chồng bà là một người thợ săn rất có tiếng, là trưởng của một nhóm săn của làng. Hai người lấy nhau về sinh con đẻ cái và tiếp tục làm ăn phát đạt. Một hôm, người chồng đi săn và bảo vợ ra ngọn đồi phía sau hái khế về nấu thịt thú. Khi người chồng vừa lên rừng thì có một người đàn ông đen nhẻm, gầy gò, ốm yếu bước vào nhà ăn xin. Không ngờ, lão ăn mày đó chính là người chồng trước. Vừa mừng, vừa tủi, người vợ đã dẫn ông vào nhà nấu cho ăn no, lấy quần áo cho mặc tươm tất rồi cả hai ngồi nói chuyện. Khi người chồng sau đi săn về thì người vợ hốt hoảng nói chồng cũ chui vào đống rơm phía sau nhà trốn và đi hái khế. Đoàn đi săn về được một con hoẵng, đem đặt lên đống rơm rồi đốt nướng khiến người đàn ông trốn trong đó bị chết cháy. Người vợ đi hái khế về thấy chồng cũ chết thảm, trong lòng nghĩ rằng mình đã vô tình giết chồng cũ nên nhảy vào lửa tự vẫn theo. Người chồng sau thấy vợ nhảy vào lửa chết, đau khổ quá nên ông cũng chẳng thiết sống rồi lao vào lửa. Ba người chết trong đống rơm đã hóa thành ba hòn đá giống hình người, còn hồn của họ thì bay lên trời. Lên tới nơi, Ngọc Hoàng thấy cả ba người đều là người tốt nên đã phong cho chức Vua bếp phụ trách bản mệnh thống trị thiên giới, hạ giới và âm phủ.

Một hôm, dưới hạ giới có người đi qua chỗ đống rơm cháy, thấy ba hòn đá liền mang về đặt trong nhà làm bếp nấu ăn rồi lập bàn thờ. Tục thờ Thần lửa của người Nguồn bắt nguồn từ đó. Sở dĩ, người Nguồn ở Minh Hóa thờ Vua bếp vì họ cho rằng: Vua là người bao dung, độ lượng, thông thạo cả trời, đất, âm phủ nên có thể giúp con người có cuộc sống bình an, làm ăn phát đạt.

Người Nguồn thờ Vua bếp ở nơi trang trọng nhất trong nhà. Bàn thờ rộng khoảng 40cm, dài khoảng 50cm được treo hoặc đặt lên xà nhà gian giữa. Đặt Vua bếp ở đó để ngăn không cho tà ma và những điều xấu vào nhà hoặc khi có người ra vào cũng phải cúi đầu chào Vua. Trong tâm thức của người Nguồn ở Minh Hóa chỉ có Vua bếp chứ không có ông Táo như các nơi. Trước đây, họ có lễ "chạp miệu" được tổ chức vào ngày 20 tháng Chạp. Lễ này nhằm báo cáo với giang sơn, thần thánh, tổ tiên rằng năm cũ đã hết và cầu mong những điều tốt đẹp nhất sẽ đến trong năm mới. Trong ngày lễ, người ta sẽ tiễn Vua bếp về trời và đến ngày 23 thì Vua sẽ tự đi chứ không cần phải có cá chép như Táo quân. Đến ngày mùng 3 Tết thì làm lễ rước Vua bếp về. Qua 12 giờ đêm đó, bếp lửa trong nhà mới được phép để tắt. Tục giữ lửa trong ba ngày Tết là một nét văn hóa đặc sắc được lưu giữ từ bao đời nay ở Minh Hóa. Bởi lửa là sự sống, là sự tiến bộ của con người nên phải giữ. Với người Nguồn, Vua bếp và Thần lửa là những đấng cao nhất trong đời sống tâm linh. Vì vậy, khi dâng lên bàn thờ cúng Vua bếp cần phải chọn những thứ tinh sạch nhất, thường là những món chay như: trầu, cau, nước lọc, bánh tét, xôi... Củi đốt trong bếp không được để bẩn; chọn những cây chắc, cháy mạnh để đốt trong ba ngày Tết, còn những ngày thường có thể đốt các loại củi khác nhưng cũng phải sạch sẽ. Trải qua thời gian, đời sống vật chất cũng như tinh thần của người Nguồn ở Minh Hóa ngày càng đi lên. Nhiều gia đình đã có nhà xây cao tầng, nấu ăn bằng bếp ga nhưng trong ba ngày Tết họ vẫn giữ ngọn lửa thiêng cháy liên tục. Bởi với người Nguồn, lửa là nguồn sống, nếu giữ được lửa, theo tâm linh thì ra năm đó làm việc gì cũng sáng.

Một việc hệ trọng của người Nguồn là về nhà mới cũng phải thổi lửa và giữ trong ba ngày đêm không để tắt, nếu không giữ được thì báo hiệu một điềm xui xẻo. Về nhà mới phải có một gánh nước, một thúng gạo gánh về, nước phải sạch để ba đêm không được múc, gạo để ba đêm không được dùng. Khi giữ lửa được ba ngày, rồi lấy gạo, nước đó nấu thành cơm, báo cáo với Vua bếp là mình đã dọn về nhà này và mong Vua bếp bảo vệ, che chở, phù hộ cho gia đình.

Mặc dù cuộc sống của người Nguồn nơi đây gắn liền với bắt cá dưới suối, trồng cấy và canh tác nương rẫy, để có nương rẫy, họ phải đốt rẫy nhưng không phải đốt rẫy ở đâu cũng được mà phải xin phép Thần Lửa. Theo phong tục thì người Nguồn đốt lửa làm nương rẫy phải ngược chiều gió và có rãnh để ngăn không cháy lan vào rừng. Và trước khi đốt nương rẫy, người dân phải quét nhà cho sạch vì họ quan niệm nếu để nhà bẩn thì ngọn lửa sẽ cháy lan cả ngôi nhà. Việc đề cao vai trò của lửa nói chung và bếp lửa nói riêng có ý nghĩa dạy bảo con cháu phải cố gắng chăm chỉ siêng năng, tạo ra của ăn của để, để bếp lửa luôn được ấm áp trong ngôi nhà, thể hiện sự ấm no, an khang thịnh vượng trong một gia đình./.

THÙY ANH
(Sưu tầm & tổng hợp)

"SỐNG LÀ CHO... *(Tiếp theo trang 22)*

Bằng sự nhiệt huyết của mình cùng đồng đội, mô hình "Em làm lính cứu hỏa" hay công trình thanh niên "Hướng dẫn kỹ năng PCCC và phòng chống tai nạn thương tích, tai nạn đuối nước cho học sinh lứa tuổi tiểu học, trung học cơ sở trên địa bàn"... đã nhận được sự đồng tình, ghi nhận của phụ huynh học sinh và nhân dân cũng như mang lại nhiều hiệu quả dư luận tốt, góp phần vào thực hiện nhiệm vụ chính trị của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thừa Thiên Huế trong công tác PCCC&CNCH. Chia sẻ về hoạt động trải nghiệm "Em làm lính cứu hoả", đại diện Trung tâm Ngoại ngữ Ms. Tuyến cho biết: Trung tâm đã phối hợp với Đoàn Thanh niên Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế tổ chức cho 150 em học sinh tham gia chương trình "Em làm lính cứu hỏa". Các con được tìm hiểu kiến thức an toàn về phòng, chống đuối nước; về an toàn PCCC; kỹ năng thoát nạn trong môi trường có khói, khí độc; được nghe giới thiệu về một số trang thiết bị chữa cháy và CNCH của Cảnh sát PCCC&CNCH, đặc biệt là được trải nghiệm trên xe chữa cháy và CNCH; chơi trò chơi vận động, trở thành một chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH tí hon... Đây thực sự là một kỷ niệm đẹp đối với các con. Hy vọng chương trình sẽ tiếp tục được lan tỏa mạnh mẽ". Say sưa giảng dạy, tuyên truyền tại các trường học, chi đoàn phường xã, Lê Viết Quốc Vũ hy vọng: sự phát triển của các mô hình, chương trình sẽ tạo một sân chơi ý nghĩa cho các em thiếu nhi tỉnh nhà, qua đó các em có những kiến thức về PCCC&CNCH cơ bản đồng thời truyền cho các em sự thấu hiểu cũng như niềm say mê, yêu thích và niềm tự hào khi là người lính phòng cháy. Và có lẽ cũng vì thế, hình ảnh chú Cảnh sát PCCC có dáng người khỏe khoắn, làn da ngăm đen nhưng vô cùng thân thiện, vui vẻ đã trở thành hình tượng để phấn đấu của bao lớp em nhỏ ở những nơi mà Vũ đã đi qua.

Chia sẻ về chàng Bí thư Đoàn năng nổ của đơn vị, Thượng tá Phan Thanh Phong cho biết: "Vũ là nòng cốt trong phong trào thanh niên không chỉ của đơn vị mà còn của Đoàn Thanh niên Công an tỉnh Thừa Thiên Huế. Hiện nay, đồng chí Vũ còn là hạt nhân trong công tác truyền thông của Phòng, quản lý đồng thời hai kênh tuyên truyền là "Tuổi trẻ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế" và "Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế", góp phần lan tỏa công tác PCCC&CNCH đến mọi người dân xứ Huế nói riêng và cả nước nói chung, góp phần bảo vệ an toàn tài sản của nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân; xây dựng hình ảnh đẹp của người chiến sỹ CAND trong lòng nhân dân".

Với nhiệt huyết nghề và sự năng động, xông xáo dành cho công tác Đoàn, chàng Cảnh sát trẻ tuổi Lê Viết Quốc Vũ đã dành được rất nhiều thành tích xuất sắc như: Bằng khen của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh vì thành tích xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh niên năm 2020, năm 2021; Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Công an đã có thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua "Vì An ninh Tổ quốc" từ năm 2020 đến năm 2021 góp phần bảo vệ an ninh quốc gia, đảm bảo trật tự, an toàn xã hội; Bằng khen của Tỉnh đoàn Thừa Thiên Huế đã có thành tích xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào thanh niên nhiệm kỳ 2017 – 2022 cùng rất nhiều Giấy khen của Giám đốc Công an tỉnh Thừa Thiên Huế trong thực hiện nhiệm vụ chuyên môn cũng như công tác Đoàn...

Chia sẻ dự định trong tương lai, Vũ cho biết: "Năm 2023 sắp đến, Tết đang gần kề, tuy nhiên, không phải bạn nhỏ nào cũng may mắn có được cái Tết ấm áp và ngập tràn yêu thương đặc biệt là những em nhỏ nơi miền núi vùng biên cương, trước mắt, Vũ hy vọng những hoạt động thiện nguyện của mình và đồng đội sẽ mang "những tia nắng Xuân ấm áp" đến các em vùng cao..." Chúc cho những dự án thiện nguyện, những chương trình phổ biến kiến thức PCCC&CNCH của chàng Bí thư Đoàn trẻ tuổi sẽ sớm được triển khai thành công, chúc người lính PCCC&CNCH nhiệt huyết của đơn vị 114 Thừa Thiên Huế một năm mới... "thất nghiệp"...■

NHỮNG TÁC PHẨM NGHỆ THUẬT TỪ HÌNH TƯỢNG 3 LIỆT SỸ CHỮA CHÁY

Chiều 01/8/2022, nhận được tin báo cháy tại quán Karaoke ISIS số 231 Quan Hoa, Cầu Giấy, Hà Nội, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội khẩn trương lên đường làm nhiệm vụ. Các anh đã hướng dẫn 8 người bị nạn thoát ra ngoài an toàn. Ba chiến sỹ sau đó tiếp tục quay lên các tầng trên tìm kiếm những nạn nhân còn bị mắc kẹt, nhưng không may khi lên tới tầng 4 thì các vật liệu làm trần giả sập xuống. Buổi chiều định mệnh ấy, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã vĩnh viễn mất đi 03 đồng chí... Đó là Thượng tá Đặng Anh Quân (sinh năm 1977, Đội trưởng), Thượng úy Đỗ Đức Việt (sinh năm 1998; cán bộ), Hạ sỹ Nguyễn Đình Phúc (sinh năm 2003, chiến sỹ nghĩa vụ). Sự hy sinh của 03 cán bộ, chiến sỹ PCCC đã để lại niềm tiếc thương vô hạn trong lòng thân nhân, bạn bè và đông đảo người dân. Sự hy sinh của các anh đã lay động hàng triệu trái tim người dân. Đau xót, tiếc thương trước mất mát không thể bù đắp ấy, người dân đồng thời cũng trào dâng lòng tự hào và biết ơn tới 3 cán bộ, chiến sỹ. Có rất nhiều tác phẩm nghệ thuật đến từ cộng đồng mạng được chia sẻ bày tỏ sự tri ân, tiếc thương tới các chiến sỹ.

Tại Đà Lạt, xúc động trước sự hy sinh của các chiến sỹ, bà Đinh Thị Thu đã thuê họa sỹ về vẽ bức tranh lên tường nhà, thuộc đường Thông Thiên Học, phường 2, Thành phố Đà Lạt. Bức tranh có chiều cao hơn 3m, rộng 4m. Trong bức tranh, có 02 chiến sỹ đang dùng vòi nước chữa cháy, cố dập tắt ngọn lửa đang bốc lên dữ dội. Một chiến sỹ còn lại tay phải cầm rìu, tay trái ôm một cháu nhỏ vừa được giải cứu khỏi vụ hỏa hoạn, đang chạy ra khu vực an toàn. Người trực tiếp thực hiện bức tranh sơn dầu trên là họa sỹ trẻ tuổi Nguyễn Tấn Đức. Một mình anh đã làm việc liên tục trong suốt 4 ngày (từ ngày 02 đến 05/8/2022). Bức tranh khắc họa lên chân dung những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH dũng cảm, gan dạ, sẵn sàng lao mình vào biển lửa để giành giật sự sống, phục vụ nhân dân. Bức tranh không chỉ tôn vinh tấm lòng quả cảm của các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH, sẵn sàng đương đầu với "giặc lửa" để hoàn thành nhiệm vụ mà còn là lời cảnh báo tới người dân về việc nâng cao ý thức phòng cháy, chữa cháy. Ngay khi hoàn thành, bức tranh đặc biệt trên đã được người dân địa phương và du khách tấm tắc khen ngợi. Rất nhiều người đã tới chụp hình, quay clip, đăng tải lên mạng xã hội như một lời tri ân sâu sắc đối với 3 cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội đã anh dũng hy sinh khi thực hiện nhiệm vụ.

Bức tranh họa sĩ Thái Hà An.

Tại Hà Nội, họa sỹ Thái Hà An (nickname Anbecks, 37 tuổi) là một trong những tác giả có nhiều tác phẩm vẽ về các tấm gương dũng cảm, bác sỹ, bộ đội... để tôn vinh và lan tỏa những hành động đẹp, lần này, họa sỹ Anbecks vẽ về các chiến sỹ Cảnh sát Phòng cháy anh dũng hy sinh trong vụ cháy quán Karaoke ở Quan Hoa chiều 01/8/2022. Bức tranh của họa sỹ truyền tải thông điệp qua câu thoại ngắn của các chiến sỹ: "Người dân đều an toàn hết rồi các em ạ! Vậy chúng ta yên tâm rồi". Nhìn vào bức tranh, người xem xúc động trước hình ảnh Đội trưởng khoác vai 2 đồng chí cùng nở nụ cười khi hoàn thành nhiệm vụ cứu được người dân ra khỏi đám cháy. Thế nhưng... các anh lại đi xa... để lại nhiệm vụ chiến đấu với giặc lửa cho đồng đội của mình. Bức tranh đã nhận 35.000 lượt tương tác, chia sẻ sau một buổi sáng. Dưới phần bình luận, anh Hà An bộc bạch: "Các anh thực sự quá dũng cảm, dũng cảm từ khi chọn nghề này. Các anh biết là sẽ đối mặt với khói lửa, hiểm nguy, lúc nào rủi ro cũng có thể xảy ra nhưng các anh vẫn quyết tâm phục vụ nhân dân, đất nước. Là một người bình thường, đôi khi qua đường thấy hỏa hoạn tôi đã sợ phải tránh xa, sợ nổ bình gas, sợ hơi nóng... vậy mà các anh lại là người lao vào biển lửa để cứu người, dập lửa. Cảm ơn các anh, những người anh hùng thầm lặng vì đất nước quên mình, vì nhân dân phục vụ".

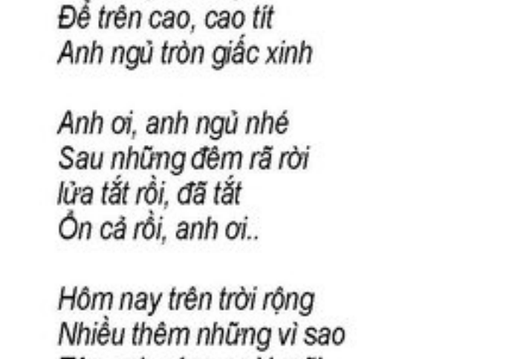

Bức tranh của họa sỹ Phạm Cao Thái Bảo cũng có nét đẹp riêng và truyền đi thông điệp ý nghĩa. Anh chia sẻ: "Ngày xưa mình hay định nghĩa một cách ước lệ rằng: Thiên thần là những con người xinh đẹp, lộng lẫy, có đôi cánh để bay và nhiều phép thuật. Mãi sau này mình mới hiểu rằng: Thiên thần cũng chỉ là những người bình thường như chúng ta nhưng họ dám sống một cuộc đời phi thường, sẵn sàng hy sinh chính mình để bảo vệ người khác..."

Cũng chung ý tưởng đó, một bạn trẻ tên Làn gửi lời cảm ơn 03 chiến sỹ qua bức tranh vẽ các thiên thần trong trang phục lính chữa cháy.

Một bức tranh ý nghĩa và xúc động trên fanpage "Xanh Lam" của tác giả Hồ Dương Mộng Tuyền (Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh) đã sáng tác bài thơ gửi gắm tình cảm của mình tới các chiến sỹ.

Một bức tranh ý nghĩa và xúc động của "Xanh Lam".

Bài thơ đã thu hút hơn 61.000 lượt yêu thích từ cộng đồng mạng. Trang Xanh Lam đăng tải hình ảnh vẽ 03 người lính chữa cháy ngồi trên mặt trăng giữa bầu trời hoa đăng. Xanh Lam viết:

"Trăng ơi, đừng chói quá
Để anh ngon giấc mềm
Mây ơi, trôi nhẹ nhé
Để lưng nằm anh êm

Ai ơi, đừng khuyu ngã
Để anh yên lòng mình
Để trên cao, cao tít
Anh ngủ tròn giấc xinh

Anh ơi, anh ngủ nhé
Sau những đêm rã rời
lửa tắt rồi, đã tắt
Ổn cả rồi, anh ơi..

Hôm nay trên trời rộng
Nhiều thêm những vì sao
Tên anh sáng ngời mãi
Muốn quên - chẳng cách nào!"

Họa sỹ Thăng Fly cũng gửi gắm niềm tiếc thương trước sự hy sinh của các anh thông qua tác phẩm của mình, kèm theo chia sẻ: "Mãi mãi nhớ về các anh. Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các chiến sỹ PCCC đang ngày đêm túc trực trên cả nước".

Đại diện trang "Một chút cute" cho biết: "Anh vẽ tác phẩm này nhân ngày tang lễ 03 cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát hy sinh trong vụ cháy quán Karaoke tại Quan Hoa, Cầu Giấy. Chúng mình muốn thông qua bức tranh này để cảm ơn các anh vì tất cả. Mọi người mãi luôn nhớ về các anh.

Họa sỹ Đan Độc Đáo bày tỏ cảm xúc: "Những người chiến sỹ hy sinh giữa thời bình. Bữa cơm tối nay có những người cha, người con, người chồng vắng mặt. Xin cảm ơn các anh".

Trên tài khoản Facebook Điều Nhỏ Xíu Xiu, bức tranh trên nhận hơn 370.000 lượt yêu thích và hàng ngàn bình luận tri ân từ cộng đồng mạng.

Trung úy Đỗ Đức Việt đang ngồi cạnh chú cún mà anh vừa cứu được trong một đám cháy.
Ảnh: Nguyễn Thành Vinh

Tấm ảnh của Trung úy Đỗ Đức Việt ngồi cạnh chú cún mà mình vừa cứu được trong một đám cháy, với dòng cảm xúc: "Chào cậu, nhân vật được tớ đưa ra khỏi vụ cháy ngày hôm nay. Cậu đang mang bầu phải không? Chúc cậu sinh những chú cún thật đáng yêu, khỏe mạnh và cũng dũng cảm như cậu ngày hôm nay nhé!" được lan truyền mạnh mẽ. Nhiều người chia sẻ không cầm lòng được khi đọc những tâm tình này của Trung úy Đỗ Đức Việt.

Xưa nay, chữa cháy luôn được coi là một trong những nghề nguy hiểm nhất. Khi người ta tìm mọi cách thoát ra khỏi ngọn lửa đang bốc lên ngùn ngụt, thì những người lính chữa cháy lại phải lao vào thật nhanh, không chần chừ, không do dự. Một kế hoạch chữa cháy dù có được lên chi tiết đến mấy những kỹ năng chữa cháy, cứu hộ, cứu nạn thành thục đến mấy thì vẫn có những rủi ro bởi những yếu tố khác, đôi khi có thể cướp đi mạng sống của những người chiến sỹ. Xin kính cẩn nghiêng mình trước vong linh các anh với tất cả sự tri ân. Cảm ơn các anh - những người hùng đi qua khói lửa!./.

MAI LAN
(Tổng hợp)

Trận hỏa hoạn kinh hoàng

Truyện ngắn của **PHAN ĐÌNH MINH**

Lửa hừng hực, ngút trời.

Người người hoảng loạn.

Tôi trần truồng, lấm lem tro than. Gào khóc khản cổ, mũi dãi lòng thòng...

"Giời ơi! Con tôi đâu mất rồi? Ai cứu con tôi với!"

Mẹ tôi hốt hoảng như mất trí. Quáng quàng, sờ sịt trong đêm tối giữa rừng người bấn loạn. Gần một tiếng đồng hồ sau, bà cũng tìm thấy tôi đang dúm dó như viên gạch vẹo, ngồi khóc ở góc hèm đường. Bà ôm thốc tôi vào lòng như sợ những quầng khói lửa ngùn ngụt và đám người đang tận cùng kích động trước mặt cuốn tôi đi.

Ký ức đọng lại về vụ cháy nhà thảm khốc trên thị xã PT... năm tôi tròn sáu tuổi là nỗi sợ hãi cùng cực và sự hoảng sợ dâng cực điểm.

Hoài niệm đen tối bao trùm lên gia đình tôi cứ đeo đẳng theo mãi, suốt nhiều năm sau đó...

***

Trại giam Tùng Thiệm lúc 6 giờ 30 phút sáng.

Tiếng cổng sắt rít lên, mở rộng để cho chiếc xe thùng chạy thụt vào. Cha tôi ngồi trên đó. Từ toà, cha tôi được chở thẳng đến trại giam, không còn nằm ở trại tạm giam thị xã. Những bước chân nặng nhọc của cha thập thững, ngượng ngập trên dãy hành lang nhập nhợ bóng tối. Bao người tù án dân sự, ngước ánh mắt buồn rầu vào cha tôi. Có người còn nhoẻn miệng cười. Sau khi hoàn thành các thủ tục nhập trại, cha tôi vào phòng giam số 6, gồm các tù nhân án nhẹ. Mỗi phòng đến hai chục phạm nhân, chia thành hai hàng nằm trên bệ xi măng xây cao bốn chục phân. Cuối phòng là bể nước tắm chung, tiếp theo là phòng vệ sinh. Bước vào phòng giam, chỉ nhìn sự sạch sẽ, đồ đạc gọn gàng chẳng thể nghĩ đây là một nhà tù nếu không bắt gặp lổn nhổn những cái đầu trọc và các bộ quần áo sọc dưa xanh trắng.

- Phạm nhân nằm bệ số 21, dãy bên trái.

Người giám thị trẻ măng dõng dạc nói với cha tôi khi mở khoá cho ông bước vào buồng giam.

Tất cả ánh mắt phạm nhân đổ dồn vào cha tôi. Cha buồn rầu gật đầu chào. Chẳng ai đáp lại.

- Thằng kia. Án gì?

Một giọng nói khàn khàn, lạnh băng phát ra từ góc mé trên dãy bên phải phòng giam. Cha tôi chiếu ánh nhìn tìm người vừa hỏi. Phải mất vài phút đồng hồ, cha mới phát hiện ra. Một ông già gầy tong teo. Mũi khoằm, hai hố mắt sâu hun hút, trắng da dã.

- Tôi án đốt nhà.

- Đốt nhà mày hay hàng xóm?

- Đốt cả nhà mình và hàng phố.

- Mấy chiếc?

- Mười bảy chiếc.

- Khá đấy!

Cả phòng giam cười ồ, sau lời khen của lão già.

- Án bao?

- Mười tám tháng.

- Thế là mày không đốt.

- Tôi vô tình ném cây củi cháy, đuổi con mèo. Lửa bùng lên.

- Thế cũng là chiến tích rồi. Chiến tích thì cũng phải dọn khu phụ mười ngày. Nếu có tiền thì mua "lệ". Tao miễn.

- Tôi dọn vệ sinh.

Mặt gã trưởng buồng bỗng sắt lại trông như một bóng ma. Hai hốc mắt gã lún sâu thêm. Gã cất tràng ho khụ khụ. Mấy tên tù xung quanh xúm lại xoa ngực, xoa lưng cho gã.

Cha tôi đang ngẫm ngợi, xem mình sẽ ra sao khi còn phải thụ án hơn một năm nữa ở đây.

- Phạm nhân Trần Đức Vượng, ra ngoài có người gặp.

Tiếng trên loa bỗng réo, cha tôi giật nảy người. Mình vừa mới nhập trại. Ai vào thăm sớm thế. Đường từ thị xã đến đây vài chục cây số. Không có lẽ bà và mẹ nó.

- Tôi theo vào trại, gặp anh và lần nữa, hỏi rõ mọi chuyện.

Cha tôi ngạc nhiên vô cùng khi biết người gặp mình không ai khác là chú Thuận, công an hộ khẩu.

- Thưa. Mọi thứ tôi đã khai rõ ràng và toà cũng đã tuyên.

- Không, tôi muốn biết sự thật. Trong hàng phố, hoặc đội ba gác anh đang làm, có ai thù hằn đến độ đêm tối đốt nhà, đổ tội cho anh?

- Cái này thì tôi khẳng định, không.

- Thế tại sao anh nhận mình gây ra sự cố vừa rồi.

Cha tôi trầm ngâm giây lát, rồi ông cúi đầu.

- Sự thật như vậy. Thưa cán bộ.

- Có phải lúc tạm giam, ai đã khuyên anh nhận tội vô tình gây cháy nhà, cùng lắm án cũng chỉ hai năm. Phỏng?

- Việc này không có. Thưa cán bộ.

Câu chuyện chẳng hiểu kéo dài bao lâu, giữa chú Thuận và cha tôi. Chỉ biết, cuối cùng cái án "Ném con mèo" cha tôi vô tình đốt phố, vẫn được thi hành.

***

Đêm!

Con chim cú đậu ở cây hồng bì núi, đầu hồi nhà ga, chốc chốc lại rên một tiếng, nghe não nuột.

Tôi trằn trọc trên nền gạch gồ ghề, trải chiếc chiếu đôi. Mãi, không sao ngủ được. Vừa chợp mắt thì có giấc mơ kể ai đấy đang cầm cái chài, quăng một mẻ trùm lên khắp người tôi. Giật mình, tỉnh dậy. Tôi thấy từ đầu đến chân, cả lỗ mũi, lỗ tai, hai con mắt có vạn con mối đang lần mần bò, tìm thứ để ăn trên cơ thể trần như nhộng. Mùi mồ hôi tôi cháy khét. Chắc, lũ mối thèm. Không biết tổ ở đâu mà chúng chui ra nhiều thế. Mẹ và cái Thảo thì vẫn ngủ ngon, chẳng con mối nào bậu vào. Tuy mới bảy tuổi đầu, nhưng tôi già trước tuổi. Sớm, đã biết đủ chuyện và cũng quen tui te bán nước chè dọc các chuyến tàu khách ngược. Tôi cũng chỉ dám đi tàu ngược, rồi xuống ga, chứ không đủ bản lĩnh xách nước bán tàu xuôi. Mà mẹ cũng dặn vậy.

... Tôi nằm im thin thít. Trí não non nớt mách bảo, chỉ cần động đậy khẽ lúc này, là cả đàn mối sẽ bò lan sang mẹ, sang em. Vài chục phút, hay cả tiếng đồng hồ trôi qua, cũng không nhớ. Tôi cứ nằm im trong lần mần đống mối, tựa đang xông người chết dưới mồ. Lạ quá, bé thế mà tôi đã biết thi gan cái sự khổ sở tận cùng thể xác vì mẹ và em, mới tài. Mãi rồi, đàn mối cũng tản đi. Sáng hôm sau, tôi kể lại câu chuyện, bà và mẹ chỉ tin sự thật khi thấy cạnh tôi xác mối chết đầy.

- Phải đổ dầu luyn xung quanh chỗ nằm thế này, mối mới không quấy nữa Bảo à.

Chú Thuận nghe được chuyện bà nội kể mối xông tôi, khiến chú lo lắng không yên. Cũng không biết chú kiếm đâu được lọ dầu luyn, cầm ra ga giải cứu, khi buổi chiều thấy tôi lệch xệch siêu nước chè tươi vừa xuống tàu xuôi Yên Bái.

Tiếng bánh tàu dập dồn lăn qua sân ga váng ánh chiều tà.

Chú Thuận cứ vỗ vỗ tay vào lưng tôi, an ủi. Khóe mắt tôi lại đỏ hoe khi nhớ lại chuyện buổi đêm qua bị mối xông.

Cuộc sống tối thẫm trước mắt tôi, những ngày cha thụ án và mấy mẹ con tôi tá túc rệ hè nhà ga thị xã PT....

***

Đoàn tàu thập thững chở gia đình tôi về xuôi với bao ẩn ức bươn qua cầu Việt Trì như vượt cạn. Cảm xúc từ bỏ quê mới nhiều buồn tủi rào lên trong tôi nỗi cay đắng mênh mông. Dầu rưng rưng ở cái thời xưa non nớt ấy, bây giờ tôi cũng chẳng còn nhớ đó là thứ cảm xúc gì. Xa xa dòng Lô Giang sương muối tơi bời lớp lớp trầm mình xuống lòng sông trắng bạc. Chuyến tàu đêm bươn qua con sông cái buồn tựa gánh hát gặp mưa, cà giật, cà giật đưa nhà tôi trốn chạy về xuôi mong xoá bỏ hết tăm tích. Không hề một ai trên thị xã PT... bấy giờ biết gia đình tôi phiêu dạt tới đâu. Kể cả chú Thuận, người mà nhà tôi mang ơn, cũng là người chịu trách nhiệm thụ lý vụ án cha tôi... Hơn một năm trời cha tôi ở trong tù, là ngần ấy thời gian người người hàng phố tới rệ ga, nơi mấy mẹ con tôi tá túc, rửa sả hành hạ như đấu tố địa chủ phong kiến thời xưa. Chỉ lúc nào thấy bóng áo vàng của chú Thuận vảng qua, mọi người mới tản đi. Thời gian nặng nề trôi như tiếng chuông nhà thờ Cúc Tản bò trên những triền đồi vắng. Tôi đếm đúng 604 ngày thì thấy cha tôi gầy guộc thất thểu về nhà. Cha ra tù buổi trưa, ngay tối ấy nhà tôi cuốn gói lên tàu xuôi về Tiền Trung sinh sống. Không một ai tường.

***

Thời gian như gõ bầu, gõ ống.

Hai mươi năm sau tôi mới có dịp quay lại thị xã PT...

Bước chân xuống ga, tôi ngẩn ngơ đứng nhìn những dãy phố toàn nhà ống san sát khang trang. Nhà ga, giờ được xây mới tuy vẫn một tầng nhưng không kênh kiệu đỏ khạch tựa anh chàng nhà quê học đòi, diêm dúa. Ga xép xinh xắn, khép nép gợi buồn như một tiếng còi tàu xa. Thị xã trung du ngày đêm xối đập nhịp sống giao thương đang cựa mình thay da đổi thịt.

Tôi đến phố Hồng Thao rồi hỏi thăm cụ Viên, ông Thược, bà Thu... mọi người không có ai hay. Những hộ mới về ở, dường chẳng biết và không ai tường tận cơn hoả hoạn lịch sử đốt tan hoang phố năm xưa. Quá khứ buồn để biết, chứ không để nhớ. Nhất lại là những người chưa bao giờ trải tháng ngày đắng cay dịp đó. Cảm xúc về ngày xưa lùi lụi dấn lên trong ngực tôi giữa sớm mai. Mấy vệt đường ray thì vẫn y nguyên. Tôi bỗng thấy bỏng rát bàn chân. Đôi chân trần khi xưa lắt lèo xách siêu nước chè tươi bán mỗi lần tàu cập ga, cứ rộp lột da, chuỗi ngày mưu sinh lúc cha tù tội. Thị xã bây giờ đẹp không ngờ, đâu đâu cũng phủ thảm xanh, yên ả. Những bờ cỏ cứ rộng mãi hai bên rệ đường khiến buổi sáng ngày tôi trở lại thoắt nghiêng ngời ngời nắng.

- Cháu có phải là thằng Bảo con bố Vượng?

Chú Thuận vừa nhìn tôi vừa ngẫm ngợi.

Tưởng chú không nhận ra. Đến hai mươi mốt năm rồi chú nhỉ.

- Ừ, hai mươi mốt năm bốn tháng. Từ khi gia đình cháu dời đi.

Khuôn mặt chú Thuận lại thậm.

Mấy giò lan rừng chú treo ngoài cửa âm thầm vắt hương qua cửa sổ, nhẹ nhàng thấm vào nhà.

- Chú cố công mà không biết gia đình cháu về đâu... chú cũng đã xuôi Nam Sách tìm, nhưng không ai biết. Cứ tưởng vô vọng. May quá, cháu lên đây. Đúng là ông trời vẫn thương. Ông trời có mắt.

- Chuyện gì mà quan trọng thế chú. Nhà cháu không ở quê, mà về Tiền Trung, nơi chú ruột của cha cháu đang sinh sống. Ở đó cũng là thị trấn. Chú nghỉ chế độ lâu chưa. Mà, đã đến tuổi hưu đâu.

- Chú phải về sớm chăm cô đau yếu. Cũng được bảy năm rồi.

- Tiếc quá, không cố chờ hưu.

- Kể, thế thì tốt, nhưng hoàn cảnh, cháu. À, có chuyện rất quan trọng. Chuyện cái án của bố cháu năm xưa.

- Lâu quá rồi. Nhắc lại làm gì chú. Gia đình cháu rất áy náy đã để xảy ra vụ cháy, làm điêu đứng bà con.

- Không, cháu ơi. Bố không là người đốt phố. Cháu chờ chú một lát.

Nói xong, chú Thuận lật đật vào trong nhà. Lấy chùm chìa khoá, mở ngăn tủ lệch. Chú đưa ra một chiếc hộp gỗ, bên trong đựng đủ loại giấy tờ quan trọng.

Tôi cứ chăm chú ngắm đôi bàn tay run run của chú Thuận, lật giở từng xấp giấy tờ, có loại đã nên màu vàng khạch. Tìm mãi, rồi chú cũng cầm trên tay một tấm giấy bóng ép cứng nhựa, được viền bốn cạnh.

- Cháu xem bức thư, sẽ rõ. Đây là điều chú canh cánh bao năm, mong tìm, đưa tận tay cho bố. Tội nghiệp ông ấy và gia đình cháu.

***

--- *Sáng mùa Hè, năm năm trước.*

- Sức khoẻ ông Viên thế nào rồi anh Hợp.

- Dạ, mời anh vào chơi. Bố em yếu lắm. Chỉ ăn được mấy thìa cháo nghiền mỗi bữa anh ạ.

Giường trong, ông Viên nghe thấy tiếng chú Thuận, cố nhỏm dậy. Hợp luồn tay vào ngang lưng, nhẹ nhàng đỡ cha, dựa trên một cái chăn đơn.

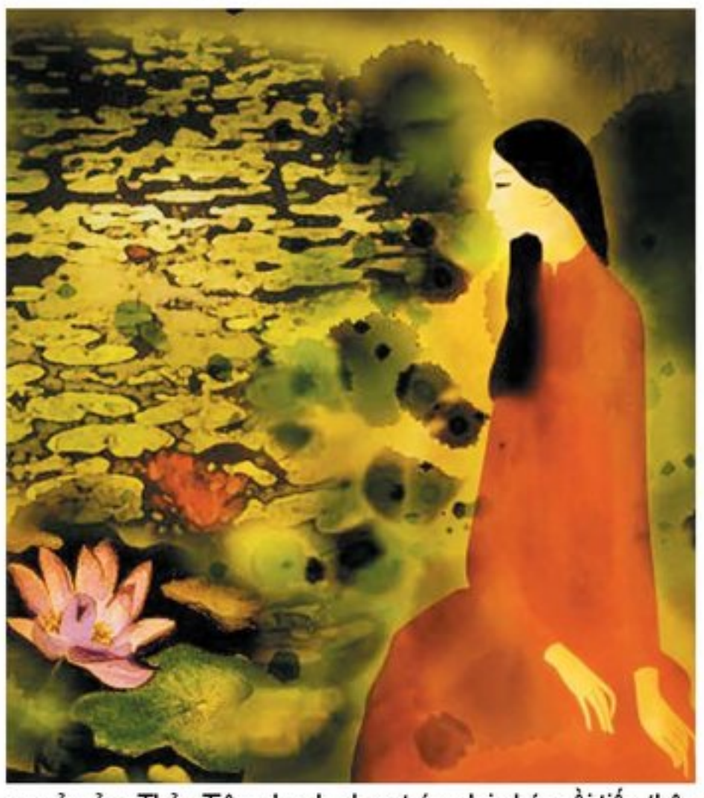
Giọng ông Viên thều thào như tiếng gió lẻ, giữa đêm.

- Chào anh Thuận. Có lẽ tôi sắp đi. Nhưng chưa thể thanh thoát vì một chuyện hệ trọng, tôi giấu mọi người. Cả bà nhà tôi và vợ chồng thằng Hợp. Đấy là việc cháy nhà hơn mười năm trước. Người đáng đi tù là tôi chứ không phải ông Vượng láng giềng đâu. Anh Thuận à.

(Xem tiếp trang 33)

Đóa hoa Vô thường

Truyện ngắn của **BÙI NGỌC PHÚC**

Tiếng gà gáy bên nhà hàng xóm khiến họa sỹ Vĩnh Lộc tỉnh giấc, nhìn đồng hồ chưa đến 6 giờ nên trời vẫn tối đen như mực. Biết nằm thêm cũng không ngủ được nên họa sỹ Vĩnh Lộc chui ra khỏi chăn ấm, thay vì pha ấm trà sớm như mọi ngày, người họa sỹ tài hoa ngồi lặng lẽ bên giá vẽ, tấm toan trắng được căng sẵn từ lâu, nhưng chưa một nhát cọ nào được thể hiện. Cũng giống như những công việc sáng tạo khác, anh hiểu rằng người nghệ sỹ luôn cô đơn khi đối diện với việc tạo ra tác phẩm. Công chúng trầm trồ khi thưởng thức một tác phẩm hội họa xuất sắc, độc giả tấm tắc khi đọc một truyện ngắn hay, nhưng mấy ai hiểu được tận cùng của thăng hoa chính là nỗi cô đơn đến cùng cực. Tiếng chuông gió ngoài ban công đập vào nhau tạo thành những âm thanh dồn dập, báo hiệu cơn gió mùa Đông Bắc đã tràn về từ đêm qua, căn phòng ấm cúng trên tầng 4 của khu tập thể cũ nát, nơi đây là xưởng vẽ đồng thời cũng là chỗ sinh sống của họa sỹ Vĩnh Lộc. Từ ngày tác phẩm Sơn Nữ và Sen Trắng của anh giành được giải Nhất trong triển lãm mỹ thuật, kể từ đó Vĩnh Lộc không sao vẽ được một tác phẩm nào ưng ý. Có lẽ tác phẩm hội họa đó là đỉnh núi cao mà anh phải vượt qua, nếu không chàng họa sỹ chỉ là cái bóng mờ nhạt của chính mình. Khi những tia nắng sớm đầu tiên xuất hiện, cánh cửa gỗ cũ nát của căn phòng mở ra, tiếng cót két do những bản lề bị khô dầu đã khiến Vĩnh Lộc trở về thực tại. Người mẫu Thủy Tiên nhẹ nhàng bước vào căn phòng bừa bộn chất đầy những bức tranh cũng các tấm toan, như một thói quen từ trước, Thủy Tiên cầm bộ ấm chén đi về phía gian bếp nhỏ. Họa sỹ Vĩnh Lộc chăm chú quan sát từ lúc Thủy Tiên rót nước sôi tráng những chén trà, đến khi cầm chén trà ngát hương sen, chàng họa sỹ không vội nhấp môi, anh thưởng thức bằng mắt, bằng mũi trước. Hết tuần trà thứ nhất, khi người mẫu Thủy Tiên chuẩn bị cho tuần trà thứ hai, lúc này chàng họa sỹ nhận xét nước pha hôm nay làm hỏng vị trà.

Thủy Tiên bối rối thú nhận:

- Đúng là nước mưa đã hết từ chiều qua, nhưng em thấy anh có vẻ đang chìm đắm trong suy tư nên chưa kịp nói.

Họa sỹ Vĩnh Lộc ngắm nhìn khuôn mặt thanh tú của Thủy Tiên, đợi cho ánh sáng tự nhiên rọi vào gần giá vẽ, chàng họa sỹ đặt chiếc máy sưởi dầu hướng về chiếc bục nhỏ đã trải sẵn tấm vải màu đỏ đun làm nền, sau cái gật đầu của Vĩnh Lộc, người mẫu Thủy Tiên bước vào sau tấm rèm, cô chậm rãi trút bỏ xiêm y rồi nằm dài trên chiếc bục làm mẫu vẽ. Căn phòng lúc này trở lên yên tĩnh đến kỳ lạ, chỉ có tiếng bút vẽ chạy sột soạt trên toan, ánh mắt chàng họa sỹ lướt nhìn cơ thể tuyệt đẹp của người mẫu, tay anh pha màu vung những nét cọ nhẹ nhàng và dứt khoát, có lẽ cây cọ không theo kịp cảm xúc, họa sỹ Vĩnh Lộc chuyển sang dùng bay để vẽ. Thủy Tiên nằm im lặng, toàn thân cô như một bức tượng thần vệ nữ không tì vết, đôi mắt Thuỷ Tiên dành cho chàng họa sỹ cái nhìn đầy ngưỡng mộ. Không giống những người mẫu nude chuyên nghiệp khác, Thủy Tiên nhận lời làm mẫu cho Vĩnh lộc bởi vì cô cảm phục và yêu say đắm con người tài hoa này. Sinh ra và lớn lên ở làng Võng Thị, ngay từ lúc còn bé, Thủy Tiên đã làm quen với công việc ướp trà sen, thứ trà để cô ướp được mua tại chính vùng Tân Cương của Thái Nguyên, còn sen để ướp chỉ có thể là sen của Hồ Tây, có như vậy mới tạo ra được một thứ trà sen không lẫn vào đâu được. Họa sỹ Vĩnh Lộc là người còn trẻ nhưng rất sành trà, anh thừa hưởng điều này từ cha và ông nội của mình, vì vậy trà sen do Thủy Tiên tự tay ướp, họa sỹ Vĩnh Lộc phải dùng nước mưa được chở từ quê nhà bên Đông Anh về để pha. Khi kết hợp mọi thứ lại với nhau, ấm trà sen tựa như báu vật của trời đất thiên nhiên ban tặng. Đã từ lâu, việc thưởng trà bên người tri kỷ thông minh xinh đẹp Thuỷ Tiên, đối với chàng hoạ sỹ là thói quen khó cưỡng, anh đã âm thầm rút khỏi những cuộc gặp mặt ồn ào trong các quán nhậu cùng bạn bè, anh cũng từ bỏ nhiều thói quen khác chỉ giữ lại cho mình thú vui tao nhã. Thủy Tiên vừa là người mẫu, vừa là người tình, nhưng trên hết cô là người bạn tâm giao của chàng hoạ sỹ. Cô có vẻ đẹp của loài hoa như đúng tên của cô vậy, nhưng để lột tả được vẻ đẹp trời phú đó, chàng hoạ sỹ đang lâm vào bế tắc. Lúc bức tranh gần hoàn thành, họa sỹ Vĩnh Lộc cảm thấy tác phẩm như thiếu một điều gì đó, nhìn cô gái nằm choán hết cả chiều ngang của tác phẩm, dù vẫn căng mọng vẻ Xuân thì nhưng vô hồn và tẻ nhạt. Thất vọng và chán nản, Vĩnh Lộc buông rơi chiếc bay xuống nền nhà, anh thở dài nói với Thủy Tiên:

- Thôi em mặc đồ vào cho đỡ lạnh, anh đưa em sang Đông Anh kiếm nước về pha ấm trà mới.

Lúc Thủy Tiên mặc xong quần vào và bước ra, bất chợt có tiếng gõ cửa vang lên, tiếng gõ lúc đầu còn rụt rè, sau là những tiếng gõ đầy dứt khoát. Họa sỹ Vĩnh Lộc nhíu mày vẻ khó chịu, bởi ngoài Thủy Tiên và mấy nhà sưu tập tranh thân thiết, anh chưa từng tiếp đón ai ở xưởng vẽ của mình. Ngay lúc Vĩnh Lộc ra mở cửa, Thủy Tiên nhanh nhẹn tráng lại chén rồi tiếp thêm nước sôi vào ấm trà, dù cô biết trà nước hai lần này không làm cho Vĩnh Lộc hài lòng. Vị khách là một ông già hơn bảy mươi tuổi, nhìn khuôn mặt khắc khổ nên cả họa sỹ Vĩnh Lộc cùng Thủy Tiên đoán ngay không phải là nhà sưu tập tranh. Đợi cho khách ngồi xuống, Vĩnh Lộc thong thả rót trà mời khách, đúng như suy đoán ban đầu, ông cụ lặng lẽ uống trà nhưng không cảm nhận được sự cầu kỳ của việc ướp trà sen, sự tinh tế của hương vị. Chén trà vừa uống cạn, ông cụ run run đưa cho họa sỹ Vĩnh Lộc bức ảnh chụp tác phẩm do anh vẽ rồi khẩn khoản đề nghị:

- Tôi biết đã có người mua bức này rồi, nhưng họa sỹ có thể bán lại cho tôi được không, hoặc anh vẽ lại một bức giống như vậy cũng được.

Một cảm giác khó chịu dâng trào, dù không biết ông cụ hỏi mua bức tranh làm gì, nhưng họa sỹ Vĩnh Lộc vẫn lịch sự cho biết đây là tác phẩm độc nhất, sẽ không có chuyện anh vẽ lại rồi bán tiếp được. Ông cụ im lặng hồi lâu, tiếng chuông gió vẫn va vào nhau lanh canh ngoài ban công, để xóa tan sự im lặng cũng như thay lời giải thích, ông cụ lấy trong túi áo ngực ra một bức ảnh khác, sau khi thẫn thờ ngắm nhìn bức ảnh, ông cụ run run đưa cho họa sỹ Vĩnh Lộc rồi giải thích, dù không hiểu biết gì về nghệ thuật, đây là nguyên nhân khiến ông muốn có bức tranh đó, mặc dù nếu họa sỹ đồng ý, chắc ông phải bán hết tài sản mới đủ tiền mua. Đón nhận bức ảnh của ông cụ đưa, họa sỹ Vĩnh Lộc cùng người mẫu Thủy Tiên đều lộ vẻ kinh ngạc, người con gái trong bức ảnh giống như đúc cô sơn nữ trong tác phẩm đạt giải. Nói đúng hơn hai người là một, chỉ khác nhau ở hình thức lưu lại, một là ảnh chụp còn một là tác phẩm hội hoạ. Ông cụ buồn bã nói:

- Bạch Liên là đứa con gái duy nhất của tôi.

Cả một ngày đi dọc con suối nhưng Vĩnh Lộc vẫn chưa vẽ được bức nào ưng ý, nếu chỉ cần kí họa mấy ngọn núi cao trước mặt hay bờ lau bên suối, chắc anh không phải mất công như vậy. Vĩnh Lộc ngước nhìn dãy núi Tây Côn Lĩnh sừng sững trước mặt, anh biết nơi đây khó có đường vào, cũng chẳng có đường ra nên đành ngồi nghỉ chân cho đỡ mệt, chút nữa anh chàng người La Chí vào rừng kiếm thảo dược sẽ quay ra đón Vĩnh Lộc đưa về bản như đã hứa. Trời về chiều nhanh chóng đổi màu đến kỳ lạ, những áng mây trắng đang bồng bềnh trôi bỗng chốc chuyển màu thành mây ngũ sắc, Vĩnh Lộc dụi mắt không tin vào mắt mình bởi vẻ đẹp kỳ thú từ thiên nhiên, bất chợt có tiếng bước chân từ bờ suối vọng lại. Giữa khung cảnh rừng núi hoang sơ, một cô sơn nữ có vẻ đẹp tuyệt trần tiến lại gần chàng họa sỹ, choáng ngợp trước vẻ đẹp hiếm có, Vĩnh Lộc vội cầm phấn màu vẽ như sợ cô gái biến mất. Không ngạc nhiên hay e sợ trước người lạ mặt, sơn nữ mỉm cười ngồi xuống phiến đá cho chàng họa sỹ vẽ, trên tay cô cầm một đoá sen trắng muốt, điều là khá đặc biệt vì loài sen trắng hiếm lại có ở nơi đây. Lúc Vĩnh Lộc vẽ xong bức tranh, trời đất tối dần khiến chàng họa sỹ không nhận ra đường nào để quay về bản, anh chàng dân tộc có nhiệm vụ dẫn đường cũng không thấy đâu. Cô sơn nữ nhận thấy vẻ lo lắng của anh vội lên tiếng trấn an, do đã muộn nên anh không về bản được, tốt nhất hãy nghỉ lại nhà cô một đêm. Theo hướng tay cô sơn nữ chỉ nơi có con đường mòn đi lên núi, Vĩnh Lộc nhìn thấy một ngôi nhà nhỏ thấp thoáng mờ xa, nhìn thoáng qua tưởng cách vài trăm mét, nhưng Vĩnh Lộc càng leo càng thấy ngôi nhà như cách xa hơn, vừa đói vừa mệt nên anh ngồi thở dốc bên cây trà shan tuyết cổ thụ. Cô sơn nữ vội gom mấy cành củi đốt lửa rồi nhẹ nhàng giải thích:

- Anh yên tâm, trên núi cao không có thú dữ, chỉ để phòng lũ rắn hoặc mấy con trăn đất thôi.

Trên núi cao càng về đêm trời càng lạnh, lửa gần tắt nên từ đống tro tàn hơi ấm không đủ sưởi khiến cho Vĩnh Lộc không sao chợp mắt được. Dù đã đi điền dã khắp nơi, ăn rừng ngủ suối cũng nhiều, nhưng đây là lần đầu tiên anh nằm cạnh một người con gái xinh đẹp. Như đồng cảm với những suy nghĩ của chàng họa sỹ, cô sơn nữ kéo Vĩnh Lộc nằm sát lại, cô muốn hơi ấm từ cơ thể của mình giúp anh dễ ngủ hơn. Hơi ấm cùng mùi thơm dịu nhẹ từ cơ thể người sơn nữ khiến dòng máu trong huyết quản của Vĩnh Lộc nóng bừng bừng, bất chấp sương muối và giá lạnh trên triền núi, cả hai quấn lấy nhau đầy si mê, điên cuồng và vụng dại. Khi ánh sáng ban mai rọi vào mặt của Vĩnh Lộc, anh tỉnh giấc đã thấy cô sơn nữ rời đi từ lúc nào, bên đám tro tàn đốt lửa sưởi ấm đêm qua, một bông sen trắng dính chút tàn tro còn vấn vương nằm lại. Biết kể lại câu chuyện có hơi hướng liêu trai cũng không ai tin, họa sỹ Vĩnh Lộc cuộc bức tranh lại rồi quay về thành phố, anh không ngờ tác phẩm Sơn Nữ và Sen Trắng của mình được giới chuyên môn đánh giá cao, họ coi tác phẩm của anh là một kiệt tác hiếm có của nền hội họa nước nhà. Chính nhờ tác phẩm đó, họa sỹ Vĩnh Lộc đã được nhiều báo đài phỏng vấn, tác phẩm của anh có mặt ở hầu hết các triển lãm lớn nhỏ khác nhau.

Ông cụ ngồi kiên nhẫn nghe hết câu chuyện của họa sỹ Vĩnh Lộc, sau đó ông khẽ lẩm bẩm, thật kỳ lạ, có lẽ nào lại như thế được. Nhận thấy sự ngạc nhiên của họa sỹ, ông cụ trầm ngâm kể lại. Con gái tôi tên là Bạch Liên, cách đây 18 năm em nó tốt nghiệp trường sư phạm, ngay khi ra trường đã được tổ chức phân công lên miền núi dạy học. Trong một lần ra bờ suối hái hoa, người ta không thấy nó trở về nữa. Ngày đó, chính quyền và đoàn thể đã tổ chức đi tìm, gia đình tôi cũng thuê người đi dọc bờ suối nhưng không có tung tích, lúc con bé mất tích ở đó không hề có lũ ống, lũ quét. Điều kỳ lạ chính là cô sơn nữ trong bức tranh của họa sỹ vẽ năm ngoái, nhìn giống như hai giọt nước với con gái tôi, chẳng có nhẽ bao năm nó không già đi chút nào, hay là…. Ông già bỏ lửng câu nói, nhưng anh chàng họa sỹ bỗng cảm thấy có luồng khí lạnh chạy dọc sống lưng, có lẽ nào người sơn nữ đêm hôm đó chính là hồn ma của người con gái tên Bạch Liên. Ngay khi tiễn ông cụ ra cửa, thay vì sang Đông Anh chở nước mưa về pha trà, họa sỹ Vĩnh Lộc bắt xe khách nhằm hướng Hà Giang thẳng tiến.

Đứng tần ngần bên bờ suối, Vĩnh Lộc nhận ra vị trí gặp cô sơn nữ năm ngoái, nhưng tảng đá nơi cô ngồi cho anh vẽ, theo như cậu người dân tộc kể lại, có một đợt lũ quét đã đẩy nó trôi về phía hạ nguồn cách xa nhiều cây số. Nhìn bên kia con suối có một vị sư già đang hứng nước vào chiếc can nhựa, Vĩnh Lộc lội qua bên đó làm quen, thấy anh chàng người thành phố hỏi mình tu ở đâu, vị sư già ngước mắt nhìn lên đỉnh núi rồi nói:

- Khắc đi khắc biết.

Mặc cho Vĩnh Lộc ngỏ ý xách hộ can nước, vị sư già vẫn đeo sợi dây rồi cõng can nước bấm ngón chân men theo vách đá đi lên đỉnh núi, có lẽ không quen với việc leo núi nên dù đi người không, nhưng Vĩnh Lộc vẫn phải cố gắng mới theo kịp vị sư già. Điều kỳ lạ ở chỗ, can nước bị thủng nên càng leo cao chỗ nước trong can cũng chảy cạn dần theo từng bước chân của vị tu hành. Sau khi leo cao rồi băng qua một khu rừng rậm, ở trên lưng chừng núi cao có một ngôi chùa ẩn hiện trong mây trắng. Gọi là chùa nhưng nó chỉ nhỏ như một gian nhà cấp bốn, ngoài ra có thêm một căn nhà ngang lợp lá dùng làm nơi sinh hoạt. Điều Vĩnh Lộc ngạc nhiên và sửng sốt, ngay ở sân chùa có một bể nước nhỏ, nước được dẫn từ ống bương chảy từ trên đỉnh núi xuống. Như đoán được tâm trạng của khách, vị sư già ôn tồn giải thích, ông đâu có gánh nước dưới suối lên tận đây, ông đang gánh nghiệp của chính mình. Trong ngôi chùa cũ nát, trên ban thờ chỉ có một pho tượng Phật, theo sự giới thiệu, pho tượng do vị sư già tự đục đẽo mà thành, nhìn pho tượng không thấy giống Phật nên Vĩnh Lộc thắc mắc tại sao vị sư không mua một bức tượng dưới xuôi rồi chuyển lên đây để thờ. Vị sư già chậm rãi nói, từng lời của ông khiến chàng họa sỹ tỉnh ngộ:

- Phật tại tâm rồi, ai hướng thiện đều có sẵn Phật tính, bức tượng không giống nhưng lòng thành tâm hướng Phật, vậy là có Phật.

Bữa cơm chay đạm bạc được dọn ra, trong bữa ăn, chàng họa sỹ kể lại câu chuyện kỳ lạ của mình từ năm ngoái, Vĩnh Lộc không quên nhắc lại việc mình cùng cô sơn nữ ngủ ngay dưới cây shan tuyết cổ thụ ngay gần chùa. Vị sư già nghe xong chậm nói một cách đầy ẩn ý cho anh hiểu, nhà Phật dạy vạn sự tùy duyên, nếu có duyên ắt sẽ gặp lại. Dưới ánh trăng thượng huyền, ngôi chùa lúc này nằm lọt thỏm trong mây, nhìn qua cửa sổ Vĩnh Lộc cảm giác có thể đưa tay kéo đám mây vào bên trong vậy. Vị sư già đun siêu nước pha trà, ngay khi nhấp môi thưởng thức ngụm trà đầu tiên, vốn luôn tự phụ là sành trà nhưng chàng họa sỹ cảm nhận ngay, anh lần đầu tiên được thưởng thức chén trà ngon đến vậy. Vị sư già giảng giải cho anh rõ, trà shan tuyết mọc trên núi cao đã là báu vật của thiên nhiên, nhưng nếu pha trà bằng nước suối nguồn từ trên núi, sẽ không có thứ trà nào sánh bằng, kể cả thứ trà sen được hãm bằng nước mưa đun sôi của cậu. Hai người một già một trẻ cùng thưởng trà đàm đạo đến gần sáng mới đi ngủ, lúc Vĩnh Lộc tỉnh giấc đã thấy vị sư già đang ngồi thiền trên một tảng đá chênh vênh, ngay dưới chân ông có một bông sen trắng, giống bông hoa được cô sơn nữ cầm trên tay khi gặp anh. Sau khi dành cả sáng thăm thú quanh chùa, Vĩnh Lộc mạnh dạn hỏi nhà sư:

- Ở trên núi cao quanh năm mây mù bao phủ, sư cụ gõ mõ tụng kinh cũng đâu có ai nghe được.

Vị sư già mỉm cười nói một cách nhẹ nhàng, vốn dĩ pho tượng bằng gỗ, ban thờ bằng đá, vậy gõ mõ tụng kinh cho gỗ đá là những vật vô tri vô giác sẽ uổng công. Ta tụng kinh cũng như con và mọi người ở dưới xuôi vào chùa khấn Phật thôi, lúc đó Phật nào nghe thấy được. Chẳng phải chúng ta khẩn cầu cho chính bản thân mình nghe hay sao, nếu tâm hướng Phật, lúc đó tâm hồn sẽ được giác ngộ, nẻo Phật vốn từ bi là vậy. Nhấp chén trà có vị vừa lạ vừa quen, họa sỹ Vĩnh Lộc không kìm nén được liền chắp tay hỏi:

- Bạch thầy, đây là thứ trà gì mà tuyệt hảo đến vậy.

Vị sư già phảng phất nụ cười thoát tục, ngài đưa tay lần tràng hạt rồi nói nhỏ:

- Đây là trà Shan tuyết được đun bằng nước suối nguồn có tên là Trinh Nữ Bạch Cốt.

Vị sư già nhận thấy sự bối rối ở khuôn mặt của chàng Vĩnh Lộc, ông rót thêm tuần trà thứ hai cho anh. Đợi chàng họa sỹ thưởng thức chén trà ngon xong, lúc này ông mới giải thích kỹ hơn. Trinh Nữ Bạch Cốt là loại nước chảy từ trên núi cao, sau đó nó lắng đọng lại ở một mó nước, nơi đó có bộ xương trắng của một trinh nữ, ta đoán có thể đó chính là người con gái mà con đang kiếm tìm. Loại nước ngâm xương của trinh nữ đã khiến cho chén trà ở đây ngon tuyệt hảo, dù con có đi khắp dọc dài thế gian này, con sẽ không tìm được loại nào ngon hơn, riêng ta vẫn quen gọi nó một cách dân dã là trà diệt dục. Nghe xong những lời nói của vị sư già, chén trà đang cầm trên tay của Vĩnh Lộc rơi xuống đất vỡ tan.

Rót thêm cho chàng hoạ sỹ một chén trà, vị sư già điềm tĩnh kể lại. Cách đây gần 20 năm, lúc đó ta mới lên đây dựng chùa tu tập, vào một buổi sáng mùa Đông có hai kẻ lâm tặc đi ngang qua, bọn chúng ghé vào xin chút thức ăn và lửa để đốt củi sưởi ấm. Qua câu chuyện của hai kẻ đó, ta biết được chúng đuổi theo một cô gái với tà tâm dục vọng thấp hèn, để giữ sự trinh trắng của mình nên cô gái đã lao mình xuống mó nước quyên sinh. Sáng hôm sau khi hai kẻ bất lương vừa xuống núi, ta lần theo lối mòn leo lên phía trên cao, cô gái nổi trên mặt nước với khuôn mặt như đang ngủ vậy, trên người cô mặc đúng một chiếc váy màu trắng, do ngấm nước nên chiếc váy trở lên trong suốt, toàn bộ vẻ đẹp của người trinh nữ hiện ra lồ lộ, trên tay cô vẫn cầm một đoá sen trắng. Trước sự kinh ngạc của chàng hoạ sỹ, vị sư già vẫn chậm rãi kể tiếp, nếu người bình thường chết dưới nước, sau vài ngày xác sẽ phân huỷ nhanh chóng, nhưng cô gái dù đã hồn lìa khỏi xác được một tuần, nhưng thân thể vẫn vẹn nguyên và toả ra mùi hương kỳ lạ, ta đoán rằng cô gái là nhục thân bất hoại, chính vì vậy ta không dùng đôi tay phàm tục của mình động vào người trinh nữ. Mó nước phía trên được hứng dòng nước tinh khiết lạnh giá, nhưng phía dưới lại có mạch nước ngầm ấm áp, cả hai nguồn nước đã lưu giữ thi thể người con gái đó. Nghe xong câu chuyện có phần hoang đường, Vĩnh lộc hỏi ngay:

- Bạch thầy, vậy sao lại gọi là Trinh Nữ Bạch Cốt khi cô gái vẫn vẹn nguyên.

Vị sư già nén tiếng thở dài, ông đưa tay lần tràng hạt rồi kể tiếp. Năm ngoái có một cậu người dân tộc lên núi tìm thảo dược, vừa nhìn thấy cô trinh nữ nằm đó, cậu ta không kìm được sự tà dâm trong lòng nên chạy tới đưa tay xé chiếc váy trắng định xâm phạm cô gái, nào ngờ lúc tay vừa chạm vào bỗng nhiên cô gái đã tan biến trong chớp mắt, dưới mó nước chỉ còn lại bộ xương trắng mà thôi. Quá khiếp sợ trước sự việc xảy ra, cậu ta vội quay về bản, nhưng ngay sau đó đã hoá điên, hàng ngày cậu ta xé rách hết quần áo rồi đi học bờ suối nói cười lảm nhảm. Một lần đang ngồi trên phiến đá, cơn lũ quét đã cuốn phăng kẻ đáng thương cũng phiến đá trôi xuống hạ nguồn. Vị sư già bấm đốt ngón tay rồi nhẩm tính, thời điểm kẻ đó mạo phạm đến trinh nữ trùng với thời gian con đến nơi này. Thấy chàng hoạ sỹ ngồi thẫn thờ trước câu chuyện nửa hư nửa thực, vị sư già nói tiếp. Bông hoa cô gái cầm trên tay, nó không đơn giản là bông sen trắng, đó là đoá hoa vô thường, chỉ khi nào con đạt tới sự giác ngộ, con sẽ hiểu hết về nó. Đêm hôm đó đợi cho vị sư già ngủ say, Vĩnh Lộc cầm đèn pin âm thầm theo đường mòn leo về phía mó nước. Không cam tâm để xương cốt người trinh nữ ngâm dưới làn nước băng giá, chàng hoạ sỹ đã xé tấm toan trắng rải xuống mặt đất, anh kính cẩn vớt từng mẩu xương đặt vào tấm toan, trải qua bao năm nhưng hàm răng của bộ hài cốt vẫn đều tăm tắp và trắng bóng. Vĩnh Lộc hì hục đào một hố nhỏ rồi táng bộ hài cốt vào đó, anh cẩn thận xếp những hòn đá lên làm thành ngôi mộ. Khi Vĩnh Lộc quay lại ngôi chùa, vị sư già cũng vừa tụng kinh sáng xong, ông rót cho chàng hoạ sỹ chén trà mới pha. Nhấp môi vào ngụm trà, Vĩnh Lộc ngạc nhiên khi thấy vị trà đắng chát, sự thuần khiết và tinh tế của chén trà hôm qua đã biến mất, chỉ còn lại vị trà thông thường không hơn không không kém. Vị sư già nhẹ nhàng khuyên nhủ:

- Những gì cần làm con đã làm, suối nguồn Trinh Nữ Bạch Cốt cũng tan biến, nơi này đã không còn gì khiến con phải lưu luyến, con hãy xuống núi cho sớm.

Lúc Vĩnh Lộc dừng chân bên con suối, từ trên đỉnh Tây Côn Lĩnh có một cột khói bốc cao, phía ngọn lửa bùng lên chính là ngôi chùa nhỏ, ngay trên đám cháy xuất hiện đám mây ngũ sắc. Dân trong bản tham gia dập đám cháy rừng kể lại, lúc ngọn lửa bao trùm khắp nơi, thay vì bỏ chùa để tránh lửa, vị sư già vẫn ngồi trước pho tượng Phật đang chìm trong biển lửa, mặc cho bốn bề cháy trụi, tiếng gõ mõ tụng kinh vẫn không hề dứt cho đến khi mọi thứ cháy thành tro bụi. Nhiều năm sau đó, có một nhà sư trẻ hàng ngày xuống bờ suối tự mình cõng từng bao xi măng, hoặc chục viên gạch lên núi cao để xây chùa. Nhà sư trẻ kiên quyết từ chối nhận mọi sự giúp đỡ của bà con dân bản, ngày qua ngày cuối cùng một ngôi chùa nhỏ đã được hình thành ngay trên nền ngôi chùa cũ đã bị cháy. Giống như vị sư già trước đây, ngày ngày vị sư trẻ ngồi thiền trên mỏm đá, mặt hướng lên ngọn núi cao, nơi có ngôi mộ người trinh nữ, trên nấm mộ đắp vội có mọc ra một đoá hoa, mọi người hay gọi là Đóa Hoa Vô Thường.■

Trận hỏa hoạn...

(Tiếp theo trang 31)

Chú Thuận và anh Hợp trợn tròn mắt. Không thể tin vào tai mình nữa. Được một lúc, khuôn mặt chú Thuận bỗng dịu đi.

- Có gì, ông bình tĩnh nói. Nếu mệt quá thì thôi cũng được.

- Không, anh Thuận ạ. Không nói với anh tôi sẽ chẳng thể nhắm được mắt. Mỗi lần nghĩ cảnh gia đình ông Vượng khổ sở bị bà con hàng phố chửi rủa, rồi thằng Bảo lệch người xách siêu nước chè bán dọc đường ray là lòng tôi như có muối bỏ vào. Tôi là con người xấu xa anh Thuận ạ.

- Nguồn cơn thế nào, để mai, kia, rồi từ từ hẵng kể. Giờ, cụ nên tĩnh dưỡng, chữa bệnh cho khỏi.

- Vâng. Tôi nghe lời anh. Tất cả sự việc, tôi viết cả ở lá thư này. Tôi gửi ông Vượng. Anh tìm và minh oan cho ông ấy. Tôi, sắp chết, chắc nhà nước không lỡ bắt đi tù.

Nói xong câu này, ông già Viên ra hiệu cho đứa con dâu lật đầu giường, đưa bức thư được gói cẩn thận trong mấy lần giấy ni lông cho chú Thuận.

Bên ngoài trời bỗng quang. Cơn bão số 2, thổi vào tận đây mới bớt.

Mưa rong bão, bời bời.

Từng chùm nắng bò qua bậu cửa đậu lấp lánh lên những khuôn gạch lát đá hoa, bắt nắng, cứ sáng chấp chới.

… Tôi không về cơ quan mà bắt tàu xuôi luôn quê để gặp cha.

- Cha à, chú Thuận gửi cha lá thư ông cụ Viên trước khi mất trăng trối tường tận câu chuyện nhà mình đốt phố năm xưa. Thật may, có chú Thuận, cảm hoá và đoán phần nào cái hạn này. Thế mới biết nhân tình thế thái.

- Ừ. Không đọc bức thư, cha cũng hiểu cụ Viên nói gì.

- Ơ. Thế sao cha không bảo.

- Cha biết từ khi ở trên PT,... những tháng ngày ngẫm ngợi trong tù ấy. Nói ra cũng sẽ chẳng ai tin. Nỗi đau trong lòng, sự day dứt lương tâm đôi khi còn nặng nề hơn lời toà tuyên án con ạ. Đấy là cha nói về cụ Viên. Con cầm lá thư bổ sung lý lịch ở cơ quan. Cũng may, khi tuyển sinh vào lực lượng công an, mọi người không căn cứ nhiều án lý cha đã gây ra. Còn cha, không cần phải minh oan nữa. Tội nghiệp ông cụ Viên, sắp chết mới ngẫm ra sự đúng sai, cái đạo làm người. Chắc nhờ chú Thuận tác động một phần, đấy.

Cha tôi lật giở lá thư phong dính đét bởi mấy lần nhựa nóng. Cha loay hoay không làm sao mở được.

- Chắc lúc viết thư, vì căng thẳng quá, ông Vượng ép ni lông cho cẩn thận, nên mới dính đét thế này. Bóc, sẽ rách hết cha à.

- Ừ. Buồn cười quá.

Mặt trước tấm ép ni lông đọc được mươi dòng, đoạn mất, còn: "*Tôi là Lê Văn Viên, tổ dân phố… khu phố Hồng Thao, Thị xã PT.... Xin khẳng định, người để xảy ra hoả hoạn cháy mười bảy nóc nhà khu phố Hồng Thao là tôi chứ không phải ông Trần Đức Vượng. Câu chuyện xảy đến như thế này….*" Và mặt bên kia của tờ giấy gấp tư chỉ vỏn vẹn mấy hàng "*… tôi xin cam đoan những lời khai trên là sự thật. Nay, tôi mắc chứng ung thư phổi. Âu, cũng là sự trừng phạt của ông trời. Tôi sắp mất. Khi lá thư này đến được chính quyền và tới tay ông Vượng, chắc tôi không còn. Xin được cúi đầu tạ tội với ông Vượng và gia đình, đồng thời cúi lạy bà con hàng phố. Lời ít ý dài, tôi dừng ở đây*". Dấu điểm chỉ ngón tay trỏ của ông Viên qua bao thời gian, giờ cũng chỉ thấy mờ mờ.

Ánh mắt cha tôi buồn mênh mông.

Bức thư minh oan người gieo tai hoạ xuống gia đình tôi không đọc được phần chính nội dung, nhưng thời gian và sự khổ đau mách bảo cha tôi hiểu hết… lúc này, người cha tôi nghĩ tới hơn cả lại là chú Thuận, Cảnh sát khu vực. Tôi được biết, những việc làm gần gũi giúp đỡ gia đình ông Viên nhất là chuyện chú khuyên nhủ anh Hợp, con trai độc nhất của ông Viên từ bỏ nhảy tàu trộm cắp, giật đồ, về nhà làm ăn lương thiện đã lay động tình cảm, lương tâm ông già bảy mươi tuổi. Tạo thêm động lực để ông hối hận, nhận lỗi đã gây ra trận hoả hoạn kinh hoàng khiến gia đình tôi và hơn chục nóc nhà khu phố Hồng Thao lâm vào cảnh khốn cùng.

Mấy hôm sau tôi xăm xắn cầm bức thư minh oan lên bổ sung vào hồ sơ cán bộ ở cơ quan. Nội dung chính bức thư có lẽ chẳng ai biết, chỉ ông Viên là nắm rõ. Cha tôi và chú Thuận cũng đã hiểu sự tình. Sau này tôi cứ gặng, cha chỉ rằng "Nguyên nhân, là do xảo tro nóng, hàng tối ông Viên dùng đi tiểu, để sát liếp vách giữa hai nhà. Chắc thế. Lửa bùng to, nhà mình thấp hơn nên cháy trước. Nhắc mà làm gì con". Cha ngừng lại, giọng bỗng lạc đi: "Có thể ông Viên cũng quăng con mèo nhà ai vào ăn vụng bằng khúc củi đang cháy dở. Như cái tội cha đã nhận trước tòa". "Đúng nhỉ, sao con không nghĩ ra. Chú Thuận có biết không cha?". "Giờ, chắc chú cũng đoán nguồn cơn. Khổ thân chú, cứ đeo đẳng mãi vụ án oan. Tận khi về nghỉ, chú vẫn canh cánh, cố tìm".

Cha tôi không nói, nhưng tôi hiểu cha rất thanh thản dù mỗi lần nghĩ tới vụ hỏa hoạn ngày xưa ở thị xã PT,... vẫn còn làm đau lòng cha lắm.

Nhiều năm qua đi, bao giờ tôi về thăm nhà, cha lại khấn khoái nhắc một câu: "Rảnh việc, thì nhớ lên thăm cô chú Thuận, con à"./.

Cẩm Giàng những ngày chuyển gió.

NGUYỄN VĂN LONG

Xây dựng phòng cháy chữa cháy, gia đình hạnh phúc

Phát huy quốc phòng toàn dân, đất nước thanh bình

BÙI KHẮC KHUYÊN

Thường xuyên tuyên truyền, hướng dẫn phòng cháy, chữa cháy giảm cháy nổ, Xuân hạnh phúc

Liên tục huấn luyện, thực hành cứu nạn, cứu hộ bốt thương vong, Tết an vui

Nến phật thủ để thắp trong ngày Tết Nguyên đán. Ảnh Minh Quang

Quy trình sản xuất nến tại làng Đại Linh, Gia Lâm, Hà Nội. Ảnh Minh Quang

Hương Nến Hồn Việt

ĐỨC CHIẾN

Trên thế giới, văn hoá sử dụng nến đã có hàng ngàn năm lịch sử, thói quen dùng nến đã đi sâu vào tiềm thức của con người. Người Ai Cập đã sử dụng những phiên bản cổ xưa nhất của nến vào 3000 năm trước Công Nguyên, nhưng người La Mã lại được ghi trong sử sách với những cây nến thô sơ nhất bằng cách nhúng cây papyrus nhiều lần trong mỡ động vật hoặc sáp ong nóng chảy. Những cây nến đầu tiên của người Trung Quốc được đúc trong ống giấy, sử dụng giấy gạo cuộn lại để làm bấc, sáp làm từ côn trùng và hạt giống. Tại Nhật Bản, nến được làm từ sáp chiết xuất từ hạt cây, trong khi người Ấn Độ lại làm sáp bằng cách luộc trái của cây quế. Một cải tiến mới xuất hiện từ thời Trung Cổ khi nến từ sáp ong xuất hiện ở Châu Âu. Không giống mỡ động vật, sáp ong đốt rất tinh khiết và sạch sẽ, tạo ngọn lửa không khói. Nến sáp ong được sử dụng rộng rãi trong các nghi lễ ở nhà thờ, nhưng chúng đắt tiền, chỉ có những người giàu mới có khả năng thắp chúng trong nhà. Nhờ sự tiến bộ to lớn về nguyên liệu xuất hiện vào những năm 1820 khi chất Stearin được khai thác; Stearin là một hợp chất hoá học được tạo ra từ mỡ tinh lọc, Stearin giúp cho nến cứng hơn, tăng thời gian cháy; từ đó, công nghệ làm nến ngày càng phát triển nhanh chóng và được giữ ở mức không đổi trong hàng trăm năm qua.

Nến không chỉ mang lại ánh sáng thông thường cho con người, nó còn thể hiện sự kính trọng và thiêng liêng trong các lễ hội tín ngưỡng tôn giáo. Không chỉ có vậy, trong đời sống tinh thần của con người, ánh sáng lung linh huyền ảo của nến còn là biểu tượng của sự lãng mạn, cảm xúc đầm ấm trong các gia đình người Việt.

Tại Việt Nam, nến xuất hiện ở nước ta từ thế kỷ XX dùng để đốt tại đền, đình, chùa, nhà thờ, ma chay, nơi thờ cúng gia tiên. Trong quan niệm của nhà Phật, nến là vật tượng trưng cho sự sáng láng nên có một vị trí quan trọng, cùng với hương, hoa, quả thì nến không thể thiếu trong các mâm lễ của người dân mỗi khi đi lễ tại các đình, chùa. Còn trong mỗi gia đình người Việt, đặc biệt là những ngày Tết, bên cạnh những món đồ cúng thì trên bàn thờ gia tiên không thể thiếu hoa và nến nhằm tỏ lòng thành kính dâng lên ông bà tổ tiên. Người Việt luôn quan niệm rằng, ngọn nến là biểu tượng cho sự ấm áp mà trên mỗi bàn thờ gia đình nào cũng phải có. Quan trọng hơn nữa, thắp nến đầu năm giúp cho không khí trong căn nhà sẽ luôn được thơm tho sạch sẽ để đón tiếp bạn bè, họ hàng tới chơi trong niềm vui hoan hỉ.

Hiện nay, miền Bắc có rất nhiều cơ sở sản xuất nến tư nhân nhỏ, lẻ nằm rải rác ở các tỉnh thành. Tuy nhiên, chỉ duy nhất ở làng Đình Xuyên, huyện Gia Lâm, Thành phố Hà Nội là làm nến theo phương thức thủ công truyền thống. Đây được xem là vựa nến lớn nhất cả nước. Mỗi năm cung cấp ra thị trường hàng triệu ngọn nến thành phẩm với đủ các màu sắc, kiểu dáng, kích thước, hình dạng đáp ứng nhu cầu tâm linh của người dân Việt. Để làm ra được một sản phẩm nến, đòi hỏi người thợ phải thực hiện nhiều công đoạn tỉ mỉ từ khâu chọn nguyên liệu đến khi hoàn chỉnh, thành phẩm bán ra thị trường. Trước hết, người nghệ nhân sẽ chọn nguyên liệu chủ yếu từ thực vật để khi sử dụng sẽ đảm bảo an toàn cho người dùng. Sau đó, người thợ sẽ bắt tay vào các công đoạn nấu và hoàn thiện. Đầu tiên, người thợ dùng nồi hấp cách thủy để nấu chảy sáp trong nhiệt độ từ 82 đến 88°C, trong quá trình nấu, cần phải canh đúng giờ, cho đủ liều lượng và các hương liệu. Sau khi sáp nến đạt đến độ quánh thì cần phải đổ vào khuôn gỗ để làm trụ nến, đổ sáp từ từ trên miệng khuôn xuống một cách cẩn thận, không được đổ quá nhanh.

Khâu làm bấc nến cũng rất kỳ công. Thông thường khi làm bấc nến, người thợ hay đưa thêm một sợi chỉ để làm cứng ngọn bấc. Với mong muốn hướng tới sản phẩm nến sạch, an toàn với người sử dụng nên bấc nến được làm từ sợi cotton nhưng vẫn đảm bảo độ cứng, độ cháy vừa đủ. Dưới đế có nhôm hoặc cốc thủy tinh bao bọc giúp cho nến cháy sáp không chảy ra ngoài. Phần giữa là tim bấc có chiều dài khoảng 1cm, để ngọn lửa cháy đều và cháy liên tục khi hết sáp trong đế, cốc mới tắt. Cuối cùng là khâu hoàn thiện, người thợ chờ 2 đến 4 giờ để sáp nến khô đặc lại thì lấy khuôn ra, cắt bỏ phần bấc thừa ở dưới hoặc trên nến và đóng gói xuất ra thị trường.

Hàng năm, cứ đến những ngày giáp Tết Âm lịch là thời điểm vào mùa của các cơ sở sản xuất nến và cũng là thời điểm nến bán chạy nhất vì nhu cầu sử dụng, cúng lễ nhiều. Các đơn đặt hàng tăng cao, các xưởng sản xuất hoạt động hết công suất để chuẩn bị nguồn hàng cung ứng trong Tết và cả mùa lễ hội kéo dài. Để chuẩn bị cho các dịp Lễ hội, Tết Nguyên đán, mỗi cơ sở sản xuất thường phân phối ra thị trường khoảng 1.000 - 2.000 sản phẩm/mẫu mỗi ngày. Ngoài những sản phẩm nến theo cách truyền thống, những nghệ nhân làm nến còn nghiên cứu, sáng tạo nên những loại đặc biệt trong dịp Tết như: nến phật thủ hương bưởi hay nến linh vật theo các năm dựa trên hình vẽ của dòng tranh dân gian Đông Hồ được người tiêu dùng rất ưa chuộng. Nến phật thủ có thể cháy trong 4 ngày liên tục, mùi hương nhẹ nhàng, không khói đen. Ngoài nến phật thủ còn có nến điêu khắc nghệ thuật hay còn gọi nến vặn tay. Đây là loại nến được làm hoàn toàn thủ công qua nhiều giai đoạn nhúng, cắt tỉa tạo hoa văn đẹp mắt trên thân nến với nhiều màu sắc độc đáo. Sản phẩm này cần phải có sự tỉ mỉ của người nghệ nhân, phải làm sao để nến không cứng quá, không mềm quá, chất nến sờ vào thấy mịn, lên màu sắc nét.

Ngày nay, khi đời sống xã hội của người dân Việt Nam càng được nâng cao rõ rệt, số lượng khách hàng của sản phẩm nến ngày càng gia tăng. Người tiêu dùng đã sử dụng nến như một nhu cầu thiết yếu không thể thiếu trong đời sống sinh hoạt hàng ngày cũng như trong các hoạt động vui chơi giải trí như: trong gia đình, các quán cà phê, nhà hàng, khách sạn, đám cưới, tiệc, lễ hội.... Do đó, sản phẩm làm ra luôn được sự đón nhận nồng nhiệt của người dân. Nhiều cơ sở sản xuất nến còn thực hiện làm nến theo mẫu mã và đặt biểu tượng theo nhu cầu của khách. Không những thế, sản phẩm nến của Việt Nam đã có sức hút lớn đối với du khách nước ngoài. Đặc biệt, nến nghệ thuật đã trở thành sản phẩm xuất khẩu đem lại thu nhập đáng kể cho các cơ sở kinh doanh. Tuy nhiên, nến là một trong những sản phẩm dễ bắt cháy, đặc biệt trong các dịp Tết, tại các đình, chùa hay hộ gia đình thường có thói quen thắp nến trong nhà với tần suất cao, thường xuyên thắp qua đêm nên có thể xảy ra cháy bất cứ lúc nào. Do đó, người dân cũng như các cơ sở sản xuất kinh doanh cần phải quan tâm, lưu ý đến công tác PCCC. Thực tế trong những năm gần đây, đã xảy ra một số vụ cháy lớn, nhỏ liên quan đến nến, không chỉ gây thiệt hại về tài sản mà còn ảnh hưởng đến công tác quản lý, trật tự an toàn xã hội. Để nâng cao ý thức cho người dân, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tích cực phối hợp với các cấp chính quyền địa phương phát động phong trào Toàn dân tham gia phòng cháy chữa cháy, tuyên truyền, tập huấn, phổ biến các quy định của pháp luật, kiến thức về phòng cháy, chữa cháy đến nhân dân bằng nhiều hình thức như: sử dụng loa, hình ảnh, phát thanh, phát tờ rơi, tổ chức tư vấn và thực hành chữa cháy, cách sử dụng các phương tiện chữa cháy thông dụng khi có cháy, nổ. Đồng thời, hướng dẫn cho các cơ sở sản xuất kinh doanh nến các biện pháp bảo đảm an toàn PCCC trong gia đình mình khi sử dụng điện, thắp nến thờ cúng trong dịp Tết Nguyên đán, cách bảo quản hàng hóa, vật tư dễ cháy, cách xử lý khi có cháy xảy ra trong lúc sản xuất, kinh doanh. Do đó, mỗi người dân phải có trách nhiệm phối hợp với các tổ dân phòng, lực lượng PCCC tại chỗ để chữa cháy khi có cháy xảy ra, góp phần bảo tồn và gìn giữ phong tục truyền thống tốt đẹp này.

Đã từ lâu, nến cùng với người dân Việt đón niềm vui Xuân mới. Trong không khí đầm ấm, sum vầy ngày Tết, những ngọn nến được sử dụng với ý nghĩa thay cho một lời chúc tương lai tốt đẹp, an bình và là nét đẹp văn hóa cần được lưu giữ.■

XUÂN VỀ bên bếp lửa người Ba Na

PHƯƠNG ANH

Khi những nhánh mai rừng bắt đầu bung nở những cánh hoa đầu tiên, rực rỡ, ấm áp như nắng phương Nam, là lúc mùa Xuân tràn về núi rừng Kon Tum. Khắp các buôn làng của người Ba Na ngập tràn không khí nhộn nhịp, vui tươi, người người, nhà nhà cùng nhau chuẩn bị đón Tết.

Đồng bào dân tộc Ba Na có khoảng 50.000 dân, là một trong những cư dân sinh sống lâu đời ở tỉnh Kon Tum với một nền văn hóa độc đáo, cư trú tập trung ở các huyện Đăk Hà, Kon Rẫy, Sa Thầy. Với người Ba Na, lễ hội truyền thống quan trọng nhất trong năm là Lễ mừng lúa mới. Tuy nhiên hiện nay, Tết Nguyên đán cũng đã trở nên rất quen thuộc với đồng bào dân tộc Ba Na. Tết Nguyên đán trong tiếng Ba Na gọi là "Chruh- kâl". Nếu trong những ngày cuối cùng của năm cũ, người Kinh tiễn ông Táo về trời và cúng rước ông bà về ăn Tết với cháu con thì người Ba Na có hai lễ cúng, buổi sáng, cúng Ma (ông bà, tổ tiên) và buổi chiều tối cúng Giàng. Người Ba Na chuẩn bị Tết khá cầu kỳ. Trước một tháng, đồng bào bắt đầu rục rịch làm rượu cần - thức uống không thể thiếu trong bất kỳ dịp lễ hội nào. Rượu cần là cầu nối cho người xa lạ gần gũi, trò chuyện cởi mở xóa nhòa ranh giới giữa chủ và khách, làm cho nam, nữ trở nên thân quen. Tùy từng điều kiện của mỗi nhà mà sẽ nấu rượu cần bằng gạo, kê hay bằng ngô, mỗi loại lại cho mùi vị và nồng độ rượu khác nhau. Bí quyết tạo nên hương vị nồng say của rượu cần lại nằm ở loại men đặc biệt làm từ lá cây rừng với kỹ thuật pha chế được giữ kín. Khi thấy cơm rượu đã lên men vừa đủ, có mùi thơm thì đổ vào ghè, phủ lá chuối bên trên rồi đem cất vào chỗ mát mẻ, sau khoảng 02 tuần thì dùng được. Tiếp theo là việc chuẩn bị các món ăn đãi khách, đó là những món ngon, vật lạ không dễ gì có được trong bữa cơm ngày thường. Người Ba Na tập trung sống ở vùng thung lũng, đồng bằng nhỏ hẹp, nơi đổ về nguồn của những con sông, con suối, do vậy nguyên liệu trong ẩm thực cũng là sản vật của sông, suối như: cá suối, tôm, ếch, nhái… phối hợp với các loại gia vị có mùi hắc (sả, ớt, tiêu rừng), rau rừng và các món thịt rừng nướng bằng ống lồ ô, đây là cách chế biến đơn giản nhưng lưu giữ trọn vẹn vị ngọt tự nhiên của núi rừng. Mỗi món ăn đều có hương vị riêng, độc đáo, chứa đựng cả tấm lòng của người Ba Na.

Bếp lửa của người Ba Na trong ngày Tết Nguyên đán.

Ngày đầu năm mới, những người trong nhà dậy sớm để cùng nhau sửa soạn mâm cỗ cúng Giàng. Mâm cỗ cúng khá đơn giản thường chỉ có con gà trống luộc và ghe rượu cần. Mâm cúng không đặt trước sân hay đầu hè, mà đặt trong nhà, trước cây cúng. Trong nhà người Ba Na, bất kể là to hay nhỏ, giàu hay nghèo, thì tất cả đều không thể thiếu là cây cúng. Cây cúng thường nằm trước cột nhà, đối diện với cổng chính từ sân trước bước vào nhà. Sau đó, người cao tuổi trong nhà trang trọng thắp nén nhang tạ ơn trời đất đã phù hộ cho gia đình một năm yên bình và cầu mong Giàng phù hộ một năm mới nhiều may mắn. Sau khi tập trung cả gia đình lại, cùng ăn bữa cơm đầu năm rồi lần lượt đi thăm từng gia đình trong làng. Cũng như người Kinh, Tết Nguyên đán của người Ba Na là thời gian để lũ trẻ vui chơi thỏa thích, người già thăm hỏi nhau, còn các chàng trai cô gái thì có thời gian tìm hiểu, bộc lộ tình cảm. Trong suốt những ngày Tết, người Ba Na thường đốt lửa suốt ngày đêm và luôn mở rộng cửa đón khách. Khách vào nhà, nhất định phải ăn với gia chủ bữa thịt heo hoặc gà, uống rượu cần đến khi về mới thôi. Tối mùng Một, tất cả dân làng kéo đến nhà rông vui Tết. Đó là đêm hội được tất cả dân làng mong đợi. Đêm hội ở nhà rông là dịp để các ông, các bà, các chàng trai, cô gái, các em nhỏ trong làng quây quần tâm sự, trò chuyện; cũng là dịp để các "nghệ nhân không chuyên" trổ tài múa hát, đánh cồng chiêng, gợi lại những kỷ niệm xa xưa. Đến sáng, đội cồng chiêng sẽ tỏa đi khắp nơi, từ đầu đến cuối làng, trong suốt những ngày Tết. Những thanh âm cồng chiêng vang vọng, trầm hùng, cộng hưởng cùng tiếng vi vút của đại ngàn, tạo nên một sắc thái Xuân vùng núi rộn ràng, náo nức.

Cũng như nhiều dân tộc khác ở Tây Nguyên, giữa sàn nhà người Ba Na là bếp lửa luôn luôn đỏ than. Mặc dù cuộc sống hiện nay có nhiều thay đổi, các xã miền núi, vùng sâu giờ đều có điện thắp sáng, bà con đồng bào đã sử dụng nhiều thiết bị, đồ dùng điện tử để phục vụ cuộc sống sinh hoạt trong gia đình, tuy vậy, cho dù cuộc sống hiện đại nhưng nét văn hóa truyền thống từ xa xưa được mỗi gia đình người Ba Na vẫn luôn gìn giữ đến ngày nay, đó là gian bếp luôn có ngọn lửa hồng được đặt giữa trung tâm khu sinh hoạt cộng đồng để mọi người trong gia đình cùng nhau hát, nhảy múa, uống rượu cần trong dịp Tết. Bếp lửa không chỉ để nấu nướng, sưởi ấm mà còn thể hiện sự ấm cúng của gia đình và chứa đựng nhiều nét sinh hoạt văn hoá, phong tục tập quán, tín ngưỡng độc đáo. Bếp lửa trong mỗi gia đình đồng bào Ba Na chiếm một vị trí rất quan trọng trong tập tục sinh hoạt, đời sống tâm linh. Đồng bào dân tộc Ba Na thường cho rằng, mọi vật đều có linh hồn, có thần lửa, thần bếp. Mỗi bếp lửa có thể đặt ở những vị trí khác nhau, nhưng đều có những quy định, những điều kiêng kỵ hết sức nghiêm ngặt như: không được ngồi, giẫm chân vào chỗ đun bếp, không lấy que gõ vào bếp vì cho rằng làm như vậy sẽ ảnh hưởng đến chăn nuôi, gia súc, gia cầm dễ bị ốm đau, chậm lớn. Trong những mùa Đông giá rét, ở vùng núi cao nguyên tiết trời lạnh nên cần có bếp lửa để sưởi ấm. Bếp lửa còn là niềm vui, niềm hạnh phúc, sự đầm ấm, ấm no của mỗi gia đình, đặc biệt muốn gửi gắm vào gian bếp vào những ngày Tết đầu năm mới. Bếp lửa còn là nơi để chế biến và lưu giữ độ thơm ngon của thức ăn như cá, thịt các loại động vật được treo gác bếp cả năm mà không bị hư hay thối mốc. Không chỉ góp mặt trong ngôi nhà sàn, không gian bếp lửa còn là nơi đồng bào Ba Na trao truyền cho các thế hệ trẻ những giá trị văn hoá riêng của dân tộc mình. Mỗi gia đình người Ba Na đều có bếp lửa và bếp lửa tượng trưng truyền thống văn hóa từ đời trước truyền đời sau, thế hệ này tiếp nối thế hệ trước. Đối với mỗi gia đình, bếp lửa là nơi kết nối tình yêu thương của mỗi thành viên gia đình khi ngồi bên nhau sưởi ấm, kể nhau nghe những chuyện vui buồn thế sự, bàn bạc những công việc trọng đại của gia đình trong một năm đã qua.

Mặc dù, cuộc sống ngày nay đã có nhiều đổi thay nhưng người Ba Na vẫn lưu giữ những nét truyền thống của dân tộc mình trong dịp Tết Nguyên đán. Vẫn là hương vị nồng say của rượu cần, vị ngọt của thịt rừng, vị đậm đà của những món ngon dân dã, và tiếng cồng chiêng vang vọng bản làng đang báo hiệu một năm mới với nhiều hy vọng, mừng vui trên khắp núi rừng Tây Nguyên.■

THƯỢNG TÁ, PGS, TS NGUYỄN TUẤN ANH - TRƯỞNG BAN... *(Tiếp theo trang 20)*

nay"; tham gia góp ý, tư vấn xây dựng sản phẩm khoa học tham gia dự thi Cuộc thi sáng tạo khoa học kỹ thuật PCCC&CNCH do Bộ Công an tổ chức... Một số thành viên của Ban đã đóng góp tích cực trong hoạt động tham mưu, tổ chức các hoạt động sinh hoạt chuyên môn, học tập kinh nghiệm thực tế, xây dựng các buổi tọa đàm, giao lưu, hội thảo tại đơn vị có giá trị khoa học cao, qua đó đã nâng cao nhận thức lý luận, kiến thức thực tiễn, phục vụ trực tiếp cho công tác chuyên môn và góp phần mở rộng quan hệ hợp tác và phối hợp với các tổ chức, đơn vị trong và ngoài trường. Đồng thời tạo dựng được môi trường hoạt động nghiên cứu khoa học năng động, sôi nổi của đông đảo cán bộ, giáo viên và học viên nhà trường, thúc đẩy nâng cao chất lượng hoạt động giảng dạy, học tập và phục vụ công tác chung của nhà trường cũng như có tính ứng dụng cao với các đơn vị chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH...

PV: *Trong thời gian tới, Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC sẽ tập trung vào những nhiệm vụ trọng tâm gì, thưa đồng chí?*

Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Tuấn Anh: Trong giai đoạn cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 phát triển mạnh trên toàn cầu; Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; Bộ Công an đã ban hành Chỉ thị, Nghị Quyết về tăng cường công tác khoa học và công nghệ Công an trong tình hình mới thì công tác nghiên cứu khoa học của nhà trường càng cần có những bước tiến đột phá. Chính vì vậy, trong thời gian tới, Ban Nghiên cứu phát triển Trường Đại học PCCC sẽ tập trung thực hiện một số vấn đề sau:

Một là, tiếp tục thực hiện nghiêm túc các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, của ngành và nhà trường về phát triển khoa học và công nghệ của Trường Đại học PCCC. Xây dựng định hướng rõ ràng, kế hoạch và mục tiêu nghiên cứu giai đoạn 2022 - 2025.

Hai là, phát huy năng lực và điều kiện sẵn có của đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục và cơ sở vật chất của trường trong công tác NCKH, tiếp nhận đăng ký thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu, hiện thực hóa ý tưởng, hợp tác sản xuất, thương mại hóa sản phẩm và đề xuất Hiệu trưởng thành lập các Nhóm nghiên cứu tạm thời để giải quyết nhiệm vụ theo đăng ký.

Ba là, tăng cường nâng cao trình độ chuyên môn, đặc biệt là ngoại ngữ, tin học và năng lực nghiên cứu khoa học cho các thành viên của Ban. Thiết lập các buổi sinh hoạt chuyên môn, trao đổi, rút kinh nghiệm giữa các thành viên trong Ban đối với công các nghiên cứu khoa học. Tích cực nghiên cứu các công trình khoa học, viết bài báo khoa học đăng tải trên các tạp chí trong và ngoài nước.

Bốn là, tham mưu nhà trường xây dựng cơ chế chính sách, cụ thể nhằm hỗ trợ kinh phí cho các đề tài nghiên cứu khoa học, kịp thời động viên, khen thưởng, ghi nhận những đóng góp của các cá nhân, tập thể có thành tích xuất sắc trong hoạt động nghiên cứu khoa học của nhà trường.

Năm là, tham gia quan hệ hợp tác quốc tế, phối hợp trong công tác nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ với các học viện, trường Đại học, các viện nghiên cứu, các doanh nghiệp, các cá nhân trong và ngoài nước.■

TẢN MẠN VỀ TỤC THỜ THẦN LỬA

Lửa xuất hiện trong thế giới loài người từ bao giờ thì tới ngày nay, các nhà khảo cổ học và giới chuyên gia nghiên cứu vẫn chưa có kết luận chính xác. Nhưng khi tổ tiên của loài người bắt đầu biết đến nhu cầu sưởi ấm, ăn chín, uống sôi, loài người đã biết đến vai trò vô cùng quan trọng của lửa. Cũng từ đó, trong sinh hoạt, sản xuất và ở hầu hết các nền văn hóa, lửa đã được con người thần thánh hóa, thờ cúng. Tục thờ Thần Lửa của người Việt cũng nằm trong dòng chảy tín ngưỡng này.

Ở nhiều nền văn hóa trên thế giới, việc cúng hay thần thánh hóa ngọn lửa đã được ghi lại. Các nhà khảo cổ học đã tìm thấy bằng chứng sớm nhất về tín ngưỡng này ở người Ấn - Ba Tư khoảng 1500 năm trước công nguyên. Đây cũng là nơi các nhà khảo cổ học tìm ra vết tích đầu tiên của tục hỏa táng. Bên cạnh đó, trong các nền văn hóa ở châu Âu cũng có các vị thần liên quan đến tín ngưỡng thờ lửa hoặc các huyền thoại về lửa như: thần Belenus của người Celtic, thần Svarog của người Slavic... Ở Việt Nam, mặc dù chưa tìm thấy vết tích của tín ngưỡng thờ lửa qua các hiện vật khảo cổ học, nhưng trong đời sống văn hóa các tộc người thì lửa luôn là một thành tố quan trọng trong mọi nghi lễ. Chẳng hạn, các nghi lễ của người thiểu số luôn được thực hiện bên đống lửa.

Từ hàng ngàn năm trước, con người nhận thức cả mặt tích cực và tiêu cực của lửa - vừa có chức năng tái sinh lại vừa có tính hủy diệt. Hủy diệt để tái sinh - đó là vòng tuần hoàn của cuộc sống. Tuy nhiên, ở Việt Nam, việc thờ Thần Lửa thiên về ước vọng hạn chế sự hủy diệt của lửa nhiều hơn. Từ lâu, người ta đã nhận ra được sự tàn phá của lửa, chỉ cần chút bất cẩn là cả căn nhà, xóm làng, thậm chí cả khu rừng rộng lớn... có thể thành tro bụi. Cho nên thần thoại Việt Nam còn gọi Thần Lửa là Bà Hỏa. Thần giữ một thứ lửa rất màu nhiệm, có thể đặt nồi không mà nấu ra những thức ăn rất ngon lành. Nhưng thứ lửa ấy không phải là để cho hạ giới dùng.

Với quan niệm "vạn vật hữu linh", người xưa coi các hiện tượng do một hoặc các vị Thần được Thượng đế trao trách nhiệm cai quản, phụ trách như Thần Mây, Thần Sét, Thần Núi... và cả Thần Lửa. Để tránh các tai họa có thể xảy ra, con người đã lập đền, miếu để thờ phụng, cầu xin các vị thần bảo trợ cho cuộc sống của mình được bình yên, tránh rủi ro, bất hạnh. Tục thờ Thần Lửa của người Việt cũng xuất phát từ quan niệm đó.

Chính vì quan niệm này mà từ thời Trần đã cho lập đền thờ Hỏa Thần tại kinh đô Thăng Long, để người dân thờ cúng, xin Thần không tạo nên tai họa. Việc thờ phụng tại đền Hỏa Thần không chỉ là nghi thức bái tế, cầu vọng quốc thái, dân an, tránh hỏa hoạn của người dân kinh thành Thăng Long mà còn là sự nhắc nhở tinh thần phòng cháy, chữa cháy. Hay như tại Đền Đông Hương, phố Hàng Trống, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội, theo thần tích của Đền hiện lưu giữ tại Viện Thông tin Khoa học xã hội, vào tháng 6 năm Tân Sửu (1601) ở kinh đô cháy lớn, lửa lan đến khu vực phố Hàng Trống. Vua Lê lên lầu cao xem xét tình hình, thấy có một bà lão đứng trên ngọn cây đa cầm cờ phất làm ngọn lửa tắt ngay; lại thấy trên cây muỗm gần đình có một ông lão cầm cờ vẫy làm ngọn lửa tắt ngấm, nhờ thế khu vực Hàng Trống không có nhà nào bị cháy. Đêm sau, Vua nằm mộng thấy bà lão mặc áo thụng xanh đến bái yết và nói rằng: "Khi phố bị lửa cháy, tôi có chút ít công lao". Nói xong bà biến mất. Tỉnh dậy, Vua cho là Thần phố Hàng Trống hiển linh nên sai tôn tạo lại đền và nhân thấy đền nằm ở phía Đông của kinh thành nên đặt thêm chữ Hương, đổi gọi là Đền Đông Hương.

Đền Hỏa Thần.

Tới năm Đinh Dậu (1837), lúc này Thăng Long đã được đổi tên là Hà Nội, một vụ cháy khủng khiếp bùng phát thiêu đốt hơn 1.400 ngôi nhà, làm nhiều người dân thiệt mạng và bị thương, cả quan Tổng đốc thành cũng suýt chết cháy, hàng nghìn gia đình mất sạch cơ nghiệp. Cùng với việc tăng cường tính chủ động phòng cháy chữa cháy, một năm sau, người dân đã lập ngôi Đền thờ Hỏa Thần ở ngoài Cửa Đông thành Hà Nội thuộc địa phận thôn Yên Nội, Đông Thành tổng Thuận Mỹ, huyện Thọ Xương (nay thuộc số nhà 30 phố Hàng Điếu, phường Cửa Đông, quận Hoàn Kiếm) để thờ Quang Hoa Mã Nguyên Súy (có tư liệu chép là Ngũ Hiển Hoa Quang Đại Đế) - vị Thần mà theo truyền thuyết có khả năng trừ hỏa tai. Trong đền còn đúc quả chuông để nếu có đám cháy thì đánh chuông lên báo động, cũng là để khấn gọi Thần phù trợ dập lửa.

Thời Nguyễn, vì kinh đô được chuyển vào Huế, tại đây cũng được thiết lập nhiều công trình thờ tự khác nhau, trong đó, có đền thờ các vị thần bảo trợ; riêng có Thần Lửa chưa được thờ. Theo sách Minh Mạng chính yếu, vào năm Giáp Thân (1824), bấy giờ các đại thần ở Bộ Lễ khi xét danh mục các đền thờ, đã đề xuất dựng miếu tế Hỏa Thần. Trong bản tấu sớ có đoạn viết: "Nay nước nhà nhàn hạ, nên làm sáng tỏ việc lễ nhạc. Từ đại tự (tế lớn), trung tự đến quần tự, không có lễ nào không được cử hành. Các quỷ thần sông núi đều yên vị, chỉ có Thần Hỏa chưa được tế. Vậy xin lập miếu để thờ Thần Hỏa". Vua Minh Mạng sau khi xem tấu sớ trình lên đã phê: "Làm theo lời tâu, sai dựng miếu ở phía Bắc sông Ngự, tế Thần Hỏa vào ngày 23 tháng 6 mỗi năm".

Ở Nam Bộ, Thần Lửa đã được người dân thờ từ khá sớm. Trong sách "Gia Định thành thông chí", Trịnh Hoài Đức đã ghi lại tục thờ Bà Hỏa ở Gia Định như sau: "Ở phía trái của chợ Điều Khiển, thờ Nữ Thần Hỏa tinh. Vì nước Nam thuộc quẻ Ly, mà Ly thuộc hỏa, quẻ Ly ở giữa trống không là âm, đã âm mà ở giữa là nữ, nên thần thuộc về nữ giới. Miếu này rất trang nghiêm và hằng linh ứng, người ở đây cứ đến đầu Xuân, trước hết phải đem lễ đến tế, để mong tránh điều chẳng lành, thì cả năm được yên nếu chậm trễ hay xem thường, thì liền thấy có hỏa tai".

Miếu Bà Hỏa ở Cần Thơ.

Bà Hỏa là một trong năm vị Nữ Thần trong tín ngưỡng dân gian của người Nam bộ. Năm vị này được gọi Ngũ Hành Nương Nương. "Ngũ Hành Nương Nương là năm vị nữ thần biểu tượng năm chất cấu tạo vũ trụ. Vì vũ trụ sanh nên biểu tượng nữ, đồng bào thường gọi là Năm Mẹ: Thổ Đức Thánh Phi, Hỏa Đức Thánh Phi, Kim Đức Thánh Phi, Thủy Đức Thánh Phi và Mộc Đức Thánh Phi. Dân gian tin rằng năm vị thần vừa kể có quyền năng với các nghề liên quan đến đất đai, củi lửa, kim loại, nước nôi, cây gỗ. Do đó được đông đảo quần chúng tôn thờ, nhất là vùng ven thành phố".

Như vậy, dân gian tín ngưỡng rằng Bà Hỏa trông coi củi lửa không để xảy ra hỏa hoạn ở gia đình cũng như xóm ấp. Sau này, đời sống kinh tế phát triển, người ta tin Bà Hỏa còn giúp mua may bán đắt, xua đi mọi bệnh tật, giữ cho cuộc sống được bình yên; bởi trong tâm thức dân gian nước (thủy) và lửa (hỏa) là hai yếu tố có tác động lớn đối với sinh hoạt hàng ngày của con người qua câu "Thủy, hỏa, đạo, tặc"./.

THIÊN KIM
(Tổng hợp)

TRẦN HỒNG GIANG

Tôi Nghe Tiếng Mùa Xuân Về

Tôi đã nghe mùa Xuân về trên những gót ngọc
Những tiếng guốc khua lộc cộc
Trên lối nhỏ cạnh nhà...

Tôi đã nghe tiếng bàn tay vừa chạm vào đóa hoa
Ngân rung thật khẽ
Trong mưa phùn nhè nhẹ...

Tôi đã nghe tiếng lũ trẻ con bi bô ở ngoài sân
Hẹn chia nhau những suất phần
Lóng lánh sắc màu ngày Tết...

Và tôi cũng nghe tiếng những luống cày mải miết
Phơi mình trên đồng làng
Trong tiếng Đông đi vội vàng
Tìm về miền trú ngụ
Cả những tiếng mầm non đang mơ ngủ
Chợt bừng giấc trỏ xanh

Rồi tôi nghe tiếng của những bánh xe quay thật nhanh
Đưa người về với ngày Xuân rộn rã
Cho sắc màu của thời gian thêm óng ả
Trong tiếng reo vui hớn hở gọi mời...

Tôi đã nghe tiếng của đất trời
Mang hơi ấm về bên lòng hoang lạnh
Và những ước mơ lấp lánh
Lại ngân lên thật đầy...

LỰC LƯỢNG PHÒNG HỎA, CỨU HỎA
NHỮNG NĂM 1945 - 1960

NGUYỄN VĂN KIÊN - ĐINH TƯỜNG LINH

Đến giữa tháng 8/1945, Chiến tranh thế giới thứ II bước vào giai đoạn kết thúc, tình thế cách mạng chín muồi. Trước thời điểm lịch sử đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kêu gọi đồng bào, chiến sỹ cả nước: "Giờ quyết định cho vận mệnh dân tộc ta đã đến. Toàn quốc đồng bào hãy đứng dậy đem sức ta mà tự giải phóng cho ta". Dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân cả nước, triệu người như một đã nhất tề nổi dậy giành chính quyền. Chỉ trong vòng 15 ngày (từ ngày 14/8 đến ngày 28/8/1945), cuộc Tổng khởi nghĩa đã giành thắng lợi trong toàn quốc. Cùng với sự ra đời của chính quyền cách mạng, các tổ chức đầu tiên của lực lượng Công an nhân dân nói chung, lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa nói riêng cũng được thành lập.

Tại Thủ đô Hà Nội, chiều ngày 19/8/1945 giành chính quyền xong, ta đã chiếm lĩnh các cơ sở phòng hỏa, cứu hỏa do địch lập ra dưới sự quản lý của Tòa thị chính, đồng thời sử dụng một số nhân viên cũ để phục vụ công tác phòng hỏa, cứu hỏa trong thành phố.

Tại Sài Gòn - Chợ Lớn, sáng ngày 25/8/1945, lực lượng khởi nghĩa đã giành chính quyền thành công. Ngay sau đó, ta đã tổ chức tiếp quản Sở Chữa lửa Sài Gòn - Chợ Lớn do thực dân Pháp quản lý trước đây. Trên cơ sở phương tiện của chính quyền cũ, ta thành lập Đội Phòng hỏa, cứu hỏa ở Sài Gòn - Chợ Lớn. Đêm 25/9/1945, anh em binh sỹ lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa được giao nhiệm vụ tổ chức 10 xe cứu hỏa có trang bị súng đại liên chạy vòng quanh khắp thành phố, vừa ném lựu đạn, vừa bắn uy hiếp quân Pháp, làm cho chúng hoang mang, lo sợ. Sau đó, ta đưa phương tiện rút về hậu cứ an toàn.

Sau khi Hiệp định Giơ-ne-vơ về chấm dứt chiến tranh lập lại hòa bình ở Đông Dương được ký kết (ngày 20/7/1954), thực hiện các điều khoản của Hiệp định, theo chủ trương của Ủy ban Kháng chiến Nam Bộ, một số cán bộ của Sở Chữa lửa Sài Gòn - Gia Định được tập kết ra miền Bắc. Số cán bộ này là những hạt nhân nòng cốt của lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa ở miền Bắc sau này.

Hòa bình lập lại ở miền Bắc, việc tiếp quản các thành phố, thị xã và các vùng nông thôn mới giải phóng là một trong những nhiệm vụ quan trọng, cấp bách. Thực dân Pháp tuy bị thất bại trong chiến tranh nhưng do áp lực của Đế quốc Mỹ, chúng sẽ quyết tâm mang theo hoặc phá hủy tài sản công cộng, hoạt động gây rối khi ta vào tiếp quản. Lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa đã phối hợp với các cơ quan, ban, ngành phát động quần chúng nhân dân nâng cao ý thức cảnh giác trước mọi âm mưu, thủ đoạn của kẻ địch, tăng cường thu hồi các loại chất cháy, chất nổ do địch để lại.

Ngày 10/10/1954, Thủ đô Hà Nội được giải phóng. Ngay sau đó, chính quyền nhân dân thành phố đã được thiết lập và nhanh chóng đi vào hoạt động. Ngày 11/10/1954, lực lượng Phòng hoả, cứu hỏa đã tổ chức tiếp quản Đội Cứu hỏa thuộc Sở Giao thông Công chính Hà Nội. Phương tiện gồm 7 xe cứu hỏa các loại và 2 máy bơm cứu hỏa hãng Ghi-na (Guinard).

Cuối năm 1954 đầu năm 1955, các cơ sở kinh tế, văn hóa dần dần hình thành và phát triển. Ở các thành phố, thị xã, thị trấn, thôn xóm nhân dân bắt đầu xây dựng lại. Xuất phát từ tình hình thực tế nói trên, Bộ Công an thành lập các Đội Công an Cứu hỏa tại một số địa phương: Hà Nội, Thanh Hóa, Hồng Quảng, Hải Phòng, Thái Nguyên, Nam Định, Phú Thọ, Nghệ An...

Sau khi Thủ đô Hà Nội được giải phóng, ngày 01/01/1955 tại Quảng trường Ba Đình lịch sử, nhân dân Hà Nội đã tổ chức cuộc mít tinh trọng thể chào mừng Chủ tịch Hồ Chí Minh, Trung ương Đảng và Chính phủ từ chiến khu Việt Bắc sau 9 năm kháng chiến trường kỳ trở về Thủ đô. Đội Cứu hỏa Công an Hà Nội được giao nhiệm vụ gác tại Lễ đài. Bác ân cần bắt tay từng chiến sỹ và thân mật chúc: *"Nhân dịp năm mới, Bác chúc các chú thất nghiệp"; "Nếu các chú có việc làm luôn thì nhà dân cháy hết"*. Lời chúc giản dị của Bác có ý nghĩa hết sức sâu sắc, vừa là lời động viên đối với lực lượng Phòng hoả, cứu hoả không ngừng phấn đấu vừa nhắc nhở cán bộ, chiến sỹ Phòng hỏa, cứu hỏa muốn *"thất nghiệp"* thì phải làm thật tốt công tác *"phòng hoả"*. Đây cũng là mục tiêu và nhiệm vụ mà Đảng, Bác Hồ tin tưởng giao cho lực lượng Công an trong công tác phòng hỏa, cứu hỏa.

Trong thời kỳ này, ở một số địa phương miền Bắc xảy ra nhiều vụ cháy, có một số vụ cháy lớn do địa chủ và các đối tượng phản động gây ra. Có tháng xảy ra trên 30 vụ cháy, trong đó có những vụ cháy gây ra hậu quả khá nghiêm trọng, ngoài tầm kiểm soát và khó điều tra nguyên nhân. Điển hình là vụ cháy xảy ra đầu năm 1955 ở Khách sạn Metropol (Hà Nội). Đây là vụ cháy tủ đựng quần áo của một viên sỹ quan mang quốc tịch Ca-na-đa, đó là thành viên của Ủy ban Quốc tế được giao nhiệm vụ giám sát việc thi hành Hiệp định Giơ-ne-vơ, đang nghỉ tại khách sạn. Nguyên nhân vụ cháy là do vị khách này dùng bóng điện có công suất cao, đưa vào tủ để sấy quần áo, quá trình tích nhiệt đã gây ra vụ cháy lớn. Sau khi điều tra thành công giúp cho lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa rút ra bài học kinh nghiệm quý báu.

Trước tình hình gia tăng về các vụ cháy và thiệt hại do cháy nổ gây ra, ngày 27/6/1955, Bộ Công an ban hành Chỉ thị số 479/TA-TF "Về việc xây dựng phong trào quần chúng tham gia phòng hỏa, cứu hỏa ở các thành phố, thị xã". Việc phòng hoả, cứu hỏa là nhiệm vụ chung nhằm bảo vệ tài sản của nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân, bảo vệ các cơ sở kinh tế của nhà nước, ngăn chặn mọi hành vi phản cách mạng và phá hoại của kẻ địch. Với sự nhiệt tình tham gia của các tầng lớp nhân dân, các Đội Dân phòng lần lượt được thành lập và hoạt động tích cực. Về tổ chức, cứ 20 nhà kề nhau trên đường phố thành lập một Tổ Dân phòng. Mỗi tổ chia thành 4 nhóm (nhóm báo tin cháy; nhóm dập lửa; nhóm cấp cứu và nhóm di chuyển tài sản ra khỏi đám cháy). Từ 3 đến 5 tổ thành lập một Đội Dân phòng do chính quyền sở tại trực tiếp chỉ đạo.

Từ thành công bước đầu của phong trào, ngày 30/12/1955, Thủ tướng Chính phủ tiếp tục ban hành Chỉ thị số 3361/CP về việc tổ chức lực lượng phòng hỏa, cứu hỏa ở các địa phương trên toàn miền Bắc. Nhiệm vụ chủ yếu của các đơn vị phòng hỏa, cứu hỏa là tập luyện sẵn sàng cứu chữa khi có cháy xảy ra; giáo dục, hướng dẫn và tổ chức nhân dân phòng hỏa, cứu hỏa. Tổ chức các đơn vị phòng hỏa, cứu hỏa mang tính chất bán quân sự, được chia thành đại đội, trung đội và tiểu đội. Chế độ thường trực bảo đảm 24/24 giờ. Hưởng ứng phong trào Bảo vệ trị an, nhân dân Thủ đô đã có sáng kiến đề ra khẩu hiệu Tiếng kẻng 3 phòng (phòng gian, phòng hỏa, phòng tai nạn). Hàng ngày, cứ đến 22 giờ đêm, các đội viên dân phòng thay nhau tổ chức đi gõ từng hồi kẻng để nhắc nhở các gia đình chú ý kiểm tra cửa, ngõ, bếp núc trước khi đi ngủ, đề phòng kẻ gian đột nhập và sơ suất về củi, lửa... gây hỏa hoạn. Ngày 02/6/1956, Bộ Công an ban hành Văn bản số 1175/V2 quy định về nguyên tắc, nhiệm vụ, cơ cấu và chế độ làm việc của Đội Cứu hỏa. Đội Phòng hỏa, cứu hỏa ở thành phố, thị xã là một bộ phận của ngành Cảnh sát nhân dân có nhiệm vụ tuyên truyền, giáo dục, tổ chức nhân dân và hướng dẫn các cơ quan, xí nghiệp, kho tàng, nhà máy đề phòng hỏa hoạn xảy ra, bảo vệ công cuộc kiến thiết quốc gia và bảo đảm an toàn tài sản nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân. Tiếp đó, ngày 13/4/1956, Bộ Công an ban hành Kế hoạch số 688-P6 về việc hướng dẫn tổ chức công tác phòng hỏa, cứu hỏa ở nông thôn. Công tác phòng hỏa, cứu hỏa là một trong những nhiệm vụ hết sức thiết thực gắn với lợi ích của mỗi gia đình, mỗi người dân ở nông thôn. Bộ Công an yêu cầu mỗi xã phải thành lập một Ban Phòng hỏa, cứu hỏa do Chủ tịch Ủy ban Hành chính xã làm Trưởng ban...

Mặc dù mọi hoạt động phòng hoả, cứu hoả đã có nhiều cố gắng để hạn chế tối đa về số vụ và thiệt hại, song tình hình cháy, nổ vẫn xảy ra có những diễn biến phức tạp, đặc biệt là các cơ sở lớn như: khu gang thép Thái Nguyên, khu công nghiệp Việt Trì (Phú Thọ), Thượng Đình (Hà Nội), Hàm Rồng (Thanh Hóa). Các vụ cháy đã gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản. Đa số các vụ cháy xảy ra do thiếu tinh thần trách nhiệm trong việc chấp hành quy định về phòng hoả, cứu hoả. Nguyên nhân cơ bản là do cán bộ lãnh đạo ở các cơ sở chưa thực sự quan tâm đến công tác phòng hoả, cứu hỏa. Cán bộ, công nhân viên các cơ sở kinh tế còn lơ là mất cảnh giác, chưa được phổ biến kiến thức về phòng hoả, cứu hỏa. Trước tình hình đó, ngày 23/12/1958, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Thông tư số 555/CP-TTg về tăng cường công tác phòng hỏa, cứu hỏa. Nhằm tuyên truyền, giáo dục trách nhiệm phòng hỏa, cứu hỏa trong cán bộ, nhân dân; phải thành lập các tổ chức phòng hỏa, cứu hỏa; việc thiết kế, lắp đặt, trang bị, phương tiện phòng hỏa, cứu hỏa; phương châm "Phòng hỏa là chính, đồng thời sẵn sàng để chống hỏa".

Để có một cơ quan quản lý thống nhất chuyên sâu, đầu quý III - 1958, Bộ Công an ra Quyết định thành lập "Phòng Phòng hỏa, cứu hỏa" (gọi tắt là Phòng 8), trực thuộc Cục Cảnh sát nhân dân. Đây là tổ chức tiền thân của Cục Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ Việt Nam sau này.

Do nhu cầu cấp thiết về công tác cán bộ, Đảng, Chính phủ và Bộ Công an đặc biệt quan tâm đến công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên ngành về phòng hỏa, cứu hỏa và cử nhiều Đoàn cán bộ đi đào tạo ở các nước có nền khoa học, kỹ thuật phòng cháy, chữa cháy tiên tiến như: Liên Xô, Ba Lan, Cộng hòa Dân chủ Đức... Đây là tầm nhìn chiến lược của Đảng, Nhà nước và Bộ Công an về công tác đào tạo nguồn cán bộ phòng hỏa, cứu hỏa có trình độ phục vụ công tác sau này. Cùng với việc cử cán bộ đi ra nước ngoài đào tạo, Bộ Công an còn mời chuyên gia Liên Xô sang trực tiếp hướng dẫn, giúp đỡ huấn luyện cho lực lượng phòng hoả, cứu hoả ở trong nước. Cuối năm 1959, Bộ Nội vụ Liên Xô đã cử đồng chí Đại tá Xi-mô-nốp - Cục trưởng Cục Phòng cháy và chữa cháy tỉnh Xa-ra-tốp sang Việt Nam với tư cách làm chuyên gia đã tổ chức mở được 2 lớp gồm 40 học viên là các cán bộ chủ chốt trong lực lượng Phòng hoả, cứu hoả ở Trung ương và một số địa phương. Chuyên gia Liên Xô còn cung cấp cho Việt Nam một số tài liệu nghiệp vụ quan trọng như: Sắc luật Phòng cháy và chữa cháy Liên Xô - năm 1936; Tiêu chuẩn thiết kế về phòng cháy và chữa cháy công trình xây dựng; Điều lệnh chiến đấu của lực lượng phòng cháy và chữa cháy chuyên nghiệp và một số văn bản quan trọng khác...

Nhờ đó, lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa đã biên soạn được nhiều tài liệu để phục vụ công tác huấn luyện nghiệp vụ cho cán bộ, chiến sỹ.

Bên cạnh việc chăm lo về công tác xây dựng tổ chức bộ máy và đào tạo cán bộ, lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa đã nêu cao tinh thần dũng cảm trong chiến đấu chống "giặc lửa" để bảo vệ tài sản của nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân.

Điển hình là vụ chữa cháy tại khu Triển lãm Yết Kiêu, thuộc Công ty Mỹ thuật Hà Nội, hồi 19 giờ 10 phút, ngày 18/4/1960. Đây là trung tâm lưu giữ và bảo quản hàng nghìn mẫu vật, tranh ảnh để tham gia triển lãm quốc tế. Nơi đây sẽ diễn ra 6 cuộc triển lãm của các nước: Trung Quốc, Hungari, Ba Lan, Cộng hòa Dân chủ Đức, Triều Tiên.... Trong khu triển lãm còn có một kho đồ điện, một kho đồ cổ do các nước tặng và 10.000m vải cờ. Khu vực triển lãm được làm bằng vật liệu dễ cháy như: gỗ dán, bìa cacton, vải và các vật liệu đơn giản khác. Với tinh thần dũng cảm chiến đấu, lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa - Công an Hà Nội đã dùng mọi biện pháp có hiệu quả kịp thời dập tắt đám cháy, ngăn không cho đám cháy bùng phát ra xung quanh. Với chiến công này đã được các bạn quốc tế đánh giá cao tinh thần chiến đấu dũng cảm của lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa Việt Nam.

Ra đời trong bão táp Cách mạng tháng 8/1945, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Bác Hồ kính yêu, sự quan tâm của các cấp chính quyền, sự ủng hộ của nhân dân, lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa đã nhanh chóng trưởng thành vượt bậc, góp phần vào nhiệm vụ bảo vệ chính quyền non trẻ vừa mới giành được. Với sự tham gia đông đảo, tích cực, nhiệt tình của các tầng lớp nhân dân, lực lượng Phòng hỏa, cứu hỏa đã kịp thời chiến đấu dập tắt nhiều đám cháy, bảo vệ tài sản của nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân, góp phần bảo vệ công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đưa cách mạng nước ta chuyển sang một giai đoạn mới...■

NHỮNG NGƯỜI LÍNH CỨU NẠN, CỨU HỘ QUẢ CẢM

ĐỖ ĐỨC – CAO HƯỜNG

Không chỉ dũng cảm lao vào "biển" lửa, khom người bò xuống hầm sâu, hay gồng mình giữa dòng nước lũ gầm gào chảy xiết... để cứu người, cứu tài sản, những cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) - Công anh tỉnh Thanh Hóa còn ngụp lặn dưới đáy ao hồ, sông, suối để tìm kiếm, đưa nạn nhân trở về đoàn tụ với gia đình đang thương tiếc, mòn mỏi ngóng trông.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tìm kiếm cứu nạn trên Sông Mã. Ảnh: Cao Hường

Phía sau là những ánh mắt đau đáu tìm người thân

Tốt nghiệp Trường Đại học PCCC năm 2017, được về công tác tại Cảnh sát PC&CC tỉnh Thanh Hóa năm 2017, nay là Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh, Trung úy Lê Văn Bình sinh năm 1997, quê ở xã Hoằng Trường, Hoằng Hóa đã có 5 năm vừa làm nhiệm vụ chữa cháy vừa tham gia công tác CNCH. Chừng ấy thời gian công tác, hễ có lệnh của chỉ huy, anh đều tức tốc lên đường. Có lúc giữa trời nắng gắt, anh cùng đồng đội lao vào "biển" lửa chiến đấu, cứu người, cứu tài sản của nhà nước và nhân dân. Song kỷ niệm anh nhớ nhất lại là những lần lặn ngụp dưới đáy ao hồ, sông, suối tìm kiếm nạn nhân.

Trên những bờ sông, con suối xa khu dân cư, hoang vu lạnh lẽo, câu chuyện đi tìm người tử nạn, với nhiều người mới nghe đã thấy rùng mình. Nhưng với anh Bình và đồng đội, đó lại là nhiệm vụ thiêng liêng của người lính làm công tác cứu nạn, cứu hộ. Bởi các anh biết, ở trên bờ kia có hàng trăm con mắt đang dõi theo, mong ngóng nạn nhân xấu số được trở về bên người thân, gia đình, dù khi đã lìa khỏi cõi đời.

Ở Đội Chữa cháy và CNCH Khu vực 1, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh, Lê Văn Bình được mọi người nói vui là người hợp "duyên", hợp "vía" với những nạn nhân đang lơ lửng nơi đáy nước. Bởi, qua rất nhiều vụ tìm kiếm, đồng đội ngụp lặn cả ngày trời chưa thu được kết quả, nhưng anh mặc đồ lặn xuống nước không lâu sau lại thấy. Có những vụ, anh ngụp lặn dưới sông cả tiếng đồng hồ, lúc định lên bờ nghỉ ngơi lại sờ thấy nạn nhân. Vậy nên, 5 năm công tác, chỉ tính khi ở dưới nước anh đã tìm thấy và đưa hơn 40 thi thể nạn nhân lên bờ.

Theo Trung úy Bình, dưới đáy ao, hồ, sông suối là một "thế giới" rất khác so với trên bờ. Địa hình chỗ nông, sâu đột ngột lại có rất nhiều vật cản sắc nhọn,... "Do nước rất đục, không có ánh sáng gì chiếu rọi qua được, tất cả đều tối đen một màu, anh em phải dùng tay quơ quơ, dựa vào cảm giác để làm nhiệm vụ. Chuyện quờ vào vật sắc nhọn, đứt tay chảy máu, hoặc đụng phải những đồ vật tâm linh như quan tài, bát hương, tiểu sành... là chuyện thường gặp", Trung úy Bình bộc bạch.

Thông thường, trong các sự cố tai nạn đuối nước trên sông, từ lúc bắt đầu tìm kiếm đến khi thấy nạn nhân, cán bộ, chiến sỹ của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH thường mất 1 - 2 ngày, cá biệt nhiều vụ phải qua cả tuần trời. Trong khi đó, lúc họ triển khai phương án CNCH thường có rất đông người dân và thân nhân người bị nạn đứng trên bờ dõi theo, gào khóc tiếc thương, mong mỏi tìm thấy người thân của mình. Điều đó nhắc nhở họ phải nỗ lực làm việc bằng hai, bằng ba sức lực của mình. Như trong vụ tìm kiếm thi thể 5 cháu học sinh ở xã Thiệu Duy, Thiệu Hóa đuối nước thương tâm trên Sông Mậu Khê hồi đầu tháng 4/2022, chỉ sau gần 10 giờ đồng hồ tìm kiếm, Trung úy Bình và đồng đội đã đưa nạn nhân cuối cùng lên bờ, bàn giao cho gia đình lo hậu sự.

Ở Đội Chữa cháy và CNCH Khu vực 1 hầu như cán bộ, chiến sỹ nào cũng đã từng ngụp lặn nơi đáy nước tìm kiếm người bị nạn. Có lệnh của chỉ huy họ đều tức tốc lên đường, không kể ngày hay đêm, mùa Đông hay mùa Hè. Như Đại úy Nguyễn Đức Thuận - Phó Đội trưởng đã có không ít lần giữa đêm mùa Đông giá buốt phải dầm mình dưới sông cùng đồng đội tìm kiếm nạn nhân, trong khi bộ đồ lặn không giữ ấm cơ thể được là bao. Trong thực thi nhiệm vụ, khó khăn không chỉ ở môi trường áp lực nước thay đổi đột ngột khiến nhiều cán bộ, chiến sỹ bị chảy máu tai, máu mũi; hay bị vật sắc nhọn đâm vào cơ thể túa máu... mà còn là mối nguy hiểm từ bom mìn còn sót lại sau chiến tranh. Bởi họ đã có nhiều lần lặn ngụp mò tìm nạn nhân nơi đáy sông khu vực cầu Hàm Rồng, cầu Đò Lèn...

"Kể cả trong không khí tang thương, lạnh lẽo có nhiều yếu tố tác động đến tâm lý cán bộ, chiến sỹ làm nhiệm vụ, nhưng trên hết vẫn là tinh thần phục vụ nhân dân, tất cả anh em đều tập trung cao độ, nhanh chóng tìm kiếm để đưa nạn nhân trở về với người thân, gia đình. Đó là nhiệm vụ thiêng liêng của người lính làm công tác cứu nạn, cứu hộ và cũng là niềm an ủi đối với người đã khuất", Đại úy Thuận trải lòng.

Vẫn còn nhiều khó khăn

Trong câu chuyện với Thượng tá Lê Việt Hùng - Phó Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH chúng tôi càng hiểu rõ tinh thần nỗ lực của những cán bộ, chiến sỹ trực tiếp tham gia tìm kiếm nạn nhân trong các vụ tai nạn đuối nước. Mà sự nỗ lực ấy nhiều lúc đến gấp gáp, bởi phía sau họ đang là nước mắt khóc thương, niềm mong ngóng của thân nhân gia đình người bị nạn và sự trông đợi của người dân. Trong nhiều vụ tìm kiếm qua cả tuần trời chưa thu được kết quả, đến lúc dòng nước quẩn, nạn nhân nổi lên ở vị trí khác, họ đã phải nhanh chóng bơi đến, kịp thời ôm lấy thi thể. Vì có thể rất nhanh sau đó, nạn nhân sẽ bị nước nhấn chìm rồi đẩy đến vị trí khác, tiếp tục gây khó khăn cho công tác tìm kiếm.

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tham gia tìm kiếm, CNCH trên Sông Mã. Ảnh: Cao Hường

Thượng tá Lê Việt Hùng cho biết: Để làm tốt nhiệm vụ CNCH, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa đã quan tâm công tác giáo dục chính trị, tư tưởng để cán bộ, chiến sỹ yên tâm công tác, sẵn sàng tham gia và hoàn thành nhiệm vụ khi có tình huống, sự cố CNCH. Thường xuyên huấn luyện nâng cao năng lực, trình độ, kỹ năng tìm kiếm cứu nạn, sử dụng các trang thiết bị, phương tiện đặc chủng. Trong đó chú trọng huấn luyện bài tập khó, tình huống CNCH trong điều kiện khắc nghiệt. Đồng thời chỉ đạo các đội duy trì sĩ số cán bộ, chiến sỹ trực sẵn sàng chiến đấu 24/24 giờ để khi có sự cố nhanh chóng có mặt tại hiện trường tham gia CNCH.... Nhờ đó, từ đầu năm 2022 đến nay, đơn vị đã tổ chức CNCH 55 vụ, gồm 44 vụ đuối nước, 07 vụ tai nạn giao thông, 02 vụ cứu người trên cao, 02 vụ cứu người dưới sâu; tìm kiếm, vớt được 52 thi thể, cứu được 03 nạn nhân đuối nước; đưa 02 thi thể nạn nhân, 04 nạn nhân bị thương trong phương tiện giao thông sau tai nạn ra ngoài; cứu 01 nạn nhân mắc kẹt trên cao, 02 nạn nhân có ý định tự tử xuống nơi an toàn; đưa 02 nạn nhân dưới sâu lên trên bàn giao cho lực lượng chức năng...

Tuy nhiên, trong công tác CNCH, họ vẫn còn gặp nhiều khó khăn về phương tiện và trang thiết bị phục vụ nhiệm vụ. Theo đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH hiện có hơn 280 cán bộ, chiến sỹ làm nhiệm vụ chữa cháy&CNCH, biên chế ở 07 Đội Nghiệp vụ. Trong khi đó, phương tiện được trang bị chỉ có 04 xe CNCH, 10 xuồng máy, 08 bộ thiết bị lặn, 02 bộ thiết bị dò tìm dưới nước, 02 bộ thiết bị cảnh báo khí độc, 04 bộ thiết bị bắn phao cứu hộ. Điều này có nghĩa, hầu hết cán bộ, chiến sỹ trong lúc làm nhiệm vụ tìm kiếm cứu nạn dưới nước, dưới hầm sâu không có bộ thiết bị lặn, hoặc thiết bị cảnh báo khí độc.... Trong khi đó Thanh Hóa là tỉnh giáp biển, có đủ các loại địa hình, nên các dạng tai nạn, sự cố CNCH xảy ra thường xuyên. Khó khăn là vậy, nhưng cùng với thực hiện nhiệm vụ chữa cháy, cán bộ, chiến sỹ ở Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH vẫn đang nỗ lực hết mình thực thi nhiệm vụ, mang theo tinh thần, nghĩa vụ cao cả của người lính, sẵn sàng vì nhân dân quên mình.

Một mùa Xuân nữa lại về trên khắp mọi miền đất nước. Những người lính Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa vẫn đang tiếp tục nhiệm vụ thiêng liêng, cao cả đó là bảo vệ từng ngôi nhà, từng góc phố, bảo vệ thành quả phát triển kinh tế của quê hương xứ Thanh. Mùa Xuân của người lính là sự hy sinh thầm lặng để bảo vệ bình yên cho mọi người, mọi nhà.■

TRÁI TIM ẤM ÁP CỦA NHỮNG NGƯỜI "MẸ ĐỠ ĐẦU" MANG SẮC PHỤC MÀU XANH

HỒNG VÂN

"Mẹ đỡ đầu" là một trong những chương trình mang ý nghĩa nhân văn sâu sắc do Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam phát động. Mặc dù mới được triển khai trong khoảng thời gian chưa dài, nhưng Chương trình "Mẹ đỡ đầu" hỗ trợ nuôi dưỡng, chăm sóc trẻ em mồ côi đã nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ trong các cấp Hội Phụ nữ, đặc biệt là trong Hội Phụ nữ Công an các đơn vị, địa phương. Qua đó, nhiều trẻ em mồ côi, có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn đã được các cấp Hội Phụ nữ trong Công an nhân dân (CAND) chung tay giúp đỡ, góp phần giúp các em xoa dịu nỗi đau, có điểm tựa vững chắc để vượt qua nghịch cảnh, bước tiếp trên con đường tương lai...

Đồng chí Thượng tá, TS Hà Thu Hằng – Chủ tịch Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC cùng chị Nguyễn Thị Hoa - mẹ cháu Nguyễn Đắc Lâm ký cam kết thực hiện đỡ đầu cháu Nguyễn Đắc Lâm trước sự chứng kiến của đồng chí Đại tá, TS Phạm Văn Năm - Phó Hiệu trưởng và hội viên Hội Phụ nữ nhà trường.

Ảnh: Hồng Vân

Cùng với Hội Phụ nữ Công an các đơn vị địa phương, Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC đã triển khai Chương trình "Mẹ đỡ đầu" và các hoạt động hỗ trợ trẻ em có hoàn cảnh khó khăn sâu rộng đến các chi hội trực thuộc và được hội viên phụ nữ nhà trường tích cực hưởng ứng. Với tinh thần nhân ái, lan tỏa yêu thương, trong Chương trình "Mẹ đỡ đầu", Ban Chấp hành Hội Phụ nữ nhà trường đã nhận chăm sóc, đỡ đầu cháu Nguyễn Đắc Lâm – con chị Nguyễn Thị Hoa (hiện đang là lao động hợp đồng tại nhà ăn cơ sở 2 của nhà trường). Cháu Lâm không may rơi vào hoàn cảnh vô cùng khó khăn khi người bố và hai đứa em nhỏ thân yêu của mình đã đột ngột qua đời trong một vụ tai nạn giao thông. Bản thân cháu Lâm và mẹ cũng bị thương nặng, khiến sức khỏe bị ảnh hưởng nghiêm trọng và phải điều trị phục hồi chức năng trong một thời gian dài. Thấu hiểu và sẻ chia với những thiệt thòi về vật chất và tinh thần của mẹ con cháu Lâm, đồng thời mong muốn góp một chút công sức giúp chị Nguyễn Thị Hoa chăm sóc, nuôi dạy cháu Lâm khôn lớn, nên người, Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC đã quyết định trích kinh phí quỹ hội 300 nghìn đồng mỗi tháng để hỗ trợ chị Hoa đóng học cho cháu Lâm đến năm cháu 18 tuổi. Ngày 29/7/2022, đồng chí Thượng tá, TS Hà Thu Hằng – Chủ tịch Hội Phụ nữ nhà trường đã đại diện cho hội viên Hội Phụ nữ toàn trường trao tặng cháu Lâm một cuốn sổ tiết kiệm trị giá 20 triệu đồng, nhằm động viên, khích lệ cháu Lâm vượt qua khó khăn, vươn lên trong học tập và cuộc sống.

Nhờ có sự hỗ trợ của những người "mẹ đỡ đầu" mà các em nhỏ vùng cao đã có bữa ăn trưa ở trường đủ đầy dinh dưỡng hơn.

Ảnh: Tư liệu

Để phát huy tối đa ý nghĩa nhân văn của Chương trình "Mẹ đỡ đầu", ngoài việc hỗ trợ về vật chất, Hội Phụ nữ nhà trường chủ trương giúp đỡ gia đình và chăm sóc cháu Nguyễn Đắc Lâm một cách toàn diện. Ban Chấp hành Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC đã phân công các hội viên thường xuyên thăm hỏi, quan tâm, chăm sóc, động viên tinh thần, giúp đỡ cháu Lâm trong học tập cũng như trong sinh hoạt hàng ngày; nắm bắt tâm tư, tình cảm của cháu Lâm và gia đình; tạo mọi điều kiện thuận lợi để cháu có chỗ dựa tinh thần và được phát triển toàn diện. Vào các dịp Lễ, Tết như ngày Tết Thiếu nhi, Trung thu, Tết Nguyên đán... Ban Chấp hành Hội Phụ nữ cũng thường xuyên gửi quà động viên cháu Lâm. Những món quà tuy giá trị không lớn về vật chất, nhưng thể hiện tình cảm, sự quan tâm, sẻ chia, động viên, khích lệ của những người "mẹ đỡ đầu" đến đứa con thiệt thòi may mắn của mình. Xúc động trước tình cảm của hội viên Hội Phụ nữ nhà trường dành cho mình, cháu Nguyễn Đắc Lâm tâm sự: "Trước đây con rất buồn khi nghĩ về hoàn cảnh của gia đình mình, nhưng khi thường xuyên được nhận sự quan tâm, động viên của các bác, các cô, con cảm thấy rất cảm động và tự nhủ mình sẽ cố gắng hơn để mẹ con không phải lo lắng cho con và cũng không phụ những tình cảm của mọi người dành cho mình".

Không chỉ triển khai chương trình "Mẹ đỡ đầu", thời gian qua, Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC còn làm tốt công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em; phối hợp cùng Hội Phụ nữ khối các trường, học viện trong CAND và Đoàn Thanh niên nhà trường tổ chức nhiều hoạt động hướng đến trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, nhất là trẻ ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số thông qua các chương trình như: "Đồng hành cùng trẻ em đến trường", "Xuân ấm vùng cao", "Sóng và máy tính cho em"... tặng hàng trăm suất học bổng, sách vở, quần áo, chăn màn cho các em nhỏ gặp khó khăn. Đặc biệt, trong năm 2022, Ban Chấp hành Hội Phụ nữ nhà trường đã kêu gọi vận động chị em hội viên tham gia Chương trình "Nuôi em vùng cao" hướng đến việc hỗ trợ cho các trẻ em miền núi khi đi học ở trường. Đây là hoạt động cộng đồng nhằm mục đích hỗ trợ bữa ăn trưa cho các em nhỏ có hoàn cảnh khó khăn tại các tỉnh vùng cao, giúp trẻ đi học đầy đủ, không bỏ học và đảm bảo dinh dưỡng bữa ăn cho trẻ. Mỗi em nhỏ cần được hỗ trợ sẽ được cấp một mã số, từ đó mỗi hội viên hoặc nhóm hội viên sẽ nhận đỡ đầu, hỗ trợ nuôi 01 em nhỏ với mức kinh phí hỗ trợ cho các bữa ăn trưa của các em trong 01 năm là 1,5 triệu đồng. Qua gần 01 năm triển khai thực hiện, 17 em nhỏ ở các điểm trường thuộc các tỉnh miền núi phía Bắc đã được 17 hội viên trong Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC trực tiếp nhận là "mẹ đỡ đầu", hỗ trợ bữa ăn trưa của các em. Định kỳ hàng quý, Ban Tổ chức đều tổ chức các chuyến xe để đưa các mẹ đến tận các điểm trường để trực tiếp gặp gỡ, thăm hỏi, động viên các cháu nhỏ mà mình nhận đỡ đầu, nuôi dưỡng. Nhờ vậy, đã tăng tính gắn kết tình cảm yêu thương giữa các em nhỏ và những người "mẹ đỡ đầu" của mình; đồng thời chính các mẹ cũng được trực tiếp giám sát và tham gia vào quá trình chế biến những bữa ăn cho các con, được trực tiếp thấy chất lượng bữa ăn trưa của các con tại các điểm trường. Các bữa ăn đều đã được cải thiện hơn, có thịt, cá, trứng, rau xanh... với đầy đủ chất dinh dưỡng. Trong quá trình hỗ trợ nuôi dưỡng, các em nhỏ đều được theo dõi chiều cao, cân nặng để đánh giá hiệu quả chất lượng bữa ăn. Kết quả là, các mẹ đều thấy rất mừng vì các con của mình đã tăng cân và lớn hơn nhiều so với thời gian trước. Và ý nghĩa hơn cả, là hoạt động hỗ trợ nuôi em đã góp phần hỗ trợ công tác vận động trẻ em đến tuổi đi học đến lớp, giảm thiểu nguy cơ bỏ học của học sinh vùng miền núi, qua đó thúc đẩy công tác giáo dục tại địa phương.

Chia sẻ về việc triển khai thực hiện các chương trình hỗ trợ, chăm sóc trẻ em có hoàn cảnh khó khăn, Thượng tá, TS Hà Thu Hằng tâm sự: "Gia đình là điểm tựa tinh thần, là tổ ấm, nơi nuôi dưỡng tâm hồn, nhân cách mỗi người, không gì hạnh phúc hơn khi mái ấm thân yêu của con có cả cha và mẹ. Nhưng khi các em không may rơi vào hoàn cảnh mồ côi hoặc sinh ra trong hoàn cảnh quá khó khăn thiếu thốn, thì thật sự cần có sự quan tâm, hỗ trợ từ các tổ chức, cộng đồng. Bản thân mỗi hội viên Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC cũng đều là những người mẹ, người chị, nên dễ dàng thấu hiểu những thiệt thòi, mất mát của những đứa trẻ mồ côi, thiếu hơi ấm chở che của người thân hay những thiếu thốn về vật chất của những em nhỏ đang phải sống trong cảnh nghèo khó vùng miền núi. Với trái tim ấm áp vốn có của người phụ nữ, bằng niềm tin, sự đồng cảm và tình yêu thương, Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC sẵn sàng trở thành những người mẹ thứ hai, những người "mẹ đỡ đầu" luôn giúp đỡ, chở che và hỗ trợ các em nhỏ về cả vật chất lẫn tinh thần để các con tự tin vượt qua khó khăn, yên tâm học tập, vững bước trên con đường hướng tới tương lai tươi sáng."

Có thể nói Chương trình "Mẹ đỡ đầu" và các chương trình thiện nguyện hướng đến trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt đã trở thành hoạt động thường xuyên, mang ý nghĩa nhân văn to lớn của các cấp Hội Phụ nữ trong CAND nói chung và Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC nói riêng. Sự chung tay sẻ chia, hỗ trợ, nuôi dưỡng và chăm sóc trẻ em mồ côi, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, khó khăn đã thể hiện vai trò, trách nhiệm, tình yêu thương và truyền thống tốt đẹp của người phụ nữ Việt Nam. Qua đó, góp phần lan tỏa hình ảnh đẹp của những người nữ chiến sỹ Công an nhân dân đã và đang chắp cánh cho những "mầm non tươi lai" của đất nước có thêm niềm tin yêu, nghị lực trong cuộc sống để viết tiếp những ước mơ và trở thành công dân có ích cho xã hội.■

NHỮNG DẤU ẤN TRONG CÔNG TÁC CỨU NẠN, CỨU HỘ CỦA LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH NĂM 2022

MAI HẠNH

Năm 2022, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã ghi dấu bằng nhiều chiến công cứu nạn, cứu hộ xuất sắc. Dù trong "biển lửa" hay trong lũ dữ và các tai nạn, sự cố, bất chấp mọi hiểm nguy cận kề, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH luôn sẵn sàng có mặt, dũng cảm, kiên cường chiến đấu, bảo vệ tính mạng và tài sản cho nhà nước và nhân dân. Những chiến công cứu nạn, cứu hộ năm 2022 của các cá nhân, tập thể trong lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã góp phần tô thắm trang sử chiến đấu vinh quang của lực lượng.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố (TP) Hà Nội: Dũng cảm, kịp thời trong công tác chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ

Năm 2022, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hà Nội đã lập nhiều thành tích xuất sắc trong công tác chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, được Chính phủ, lãnh đạo Bộ Công an, các cấp các ngành và nhân dân hết sức biểu dương, khen ngợi. Tại vụ cháy xảy ra vào ngày 11/02/2022, ở địa chỉ số 28, ngõ 1 Tôn Thất Tùng, phường Trung Tự, quận Đống Đa, TP Hà Nội, Đội Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an quận Đống Đa, TP Hà Nội điều động lực lượng, phương tiện tới hiện trường triển khai chữa cháy, đồng thời sử dụng dụng cụ chuyên dụng, phá dỡ ô cửa sắt, đã giải cứu thành công 07 nạn nhân trong vụ việc. Với những nỗ lực cố gắng trong công tác và chiến đấu, Công an quận Đống Đa, TP Hà Nội đã được cấp ủy, chính quyền địa phương và nhân dân khen ngợi, đánh giá cao, vinh dự nhận được Thư khen của đồng chí Thiếu tướng Lê Quốc Hùng - Thứ trưởng Bộ Công an vào ngày 12/02/2022.

Vụ chữa cháy và CNCH tiêu biểu thứ hai của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội diễn ra vào ngày 18/7/2022 ở số nhà 378 đường Phúc Tân, quận Hoàn Kiếm, TP Hà Nội. Khi lực lượng PCCC&CNCH đến nơi, đám cháy đã bao trùm toàn bộ diện tích tầng 1, có 4 người mắc kẹt trong nhà đã lên khu vực tầng mái, hoảng loạn, kêu cứu. Các tầng của ngôi nhà có nhiều khói, khí độc. Trước tình huống trên, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã nhanh chóng triển khai phương án tổ chức tìm kiếm, giải cứu các nạn nhân mắc kẹt. Đồng chí Trần Quốc Oai - Phó Đội trưởng Đội Cảnh sát PCCC&CNCH cùng bốn cán bộ, chiến sỹ là: Nguyễn Viết Quân, Lê Minh Khôi, Phùng Nam Anh, Phạm Minh Đức thiết lập, triển khai đội hình tổ chức dập tắt đám cháy tại tầng 1. Lực lượng chức năng cũng khẩn trương di chuyển lên các tầng tìm kiếm, tiếp cận và sử dụng biện pháp nghiệp vụ đưa người bị nạn thoát khỏi đám cháy an toàn, không để xảy ra thương vong. Sau khoảng 30 phút, đám cháy cơ bản được khống chế, không để xảy ra thiệt hại về người và cháy lan sang các khu vực lân cận. Đại tướng Tô Lâm - Bộ trưởng Bộ Công an đã gửi thư khen ngợi, đặc biệt biểu dương lực lượng Công an TP Hà Nội và các cá nhân, đơn vị trực tiếp tham gia chữa cháy vì sự mưu trí, dũng cảm, không sợ hiểm nguy, gian khổ, kịp thời dập tắt đám cháy và giải cứu 4 nạn nhân, đảm bảo tính mạng, tài sản của người dân, thể hiện tinh thần, trách nhiệm với nhân dân đã để lại hình ảnh đẹp về người chiến sỹ Công an trong lòng nhân dân.

Để lại ấn tượng mạnh mẽ nhất là vụ chữa cháy và CNCH của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội ngày 01/8/2022 tại quán karaoke địa chỉ 231 Quan Hoa, phường Quan Hoa, quận Cầu Giấy. 60 cán bộ, chiến sỹ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã thực hiện nhiệm vụ và giải cứu được 8 người bị nạn thành công. Khi tiếp tục quay lại tìm kiếm cứu nạn cứu hộ, đồng chí Đặng Anh Quân - Đội trưởng; đồng chí Đỗ Đức Việt, đồng chí Nguyễn Đình Phúc - cán bộ, chiến sỹ Đội Cảnh sát PCCC&CNCH, Công an quận Cầu Giấy đã anh dũng hy sinh. Các anh ngã xuống trong khi đồng đội vẫn đang tích cực thực hiện nhiệm vụ. Ghi nhận sự hy sinh vì Tổ quốc của các anh, Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc đã ký quyết định truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất với 3 cán bộ, chiến sỹ. Ngày 02/8/2022, Phó Thủ tướng thường trực Chính phủ Phạm Bình Minh đã ký quyết định của Thủ tướng Chính phủ cấp bằng Tổ quốc ghi công cho 3 liệt sỹ cán bộ, chiến sỹ.

Gần đây nhất là vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ ngày 23/10/2022 tại khu nhà trọ số 5 ngách 1 ngõ 132 Cầu Giấy, quận Cầu Giấy, TP Hà Nội. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội cùng hơn 20 cán bộ, chiến sỹ đã được huy động tới hiện trường triển khai chữa cháy, cứu hộ, cứu nạn và đã cứu được 11 người thoát khỏi đám cháy. Có những người bị nạn sau khi được cứu thoát đã ôm chầm lấy chiến sỹ chữa cháy để cảm ơn và xúc động vì được cứu sống. Tấm ảnh chụp lại khoảnh khắc cảm động đó đã được đăng tải trên khắp các báo chí và lay động đến trái tim hàng triệu người xem vì sự dũng cảm và gian lao trong công việc của những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH.

Thái Ngô Hiếu – Cán bộ Đội Cảnh sát PCCC&CNCH khu vực Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai - chiến sỹ dũng cảm lao xuống biển cứu 4 người đuối nước

Chiều ngày 10/4/2022, chiến sỹ Thái Ngô Hiếu - cán bộ Đội Cảnh sát PCCC&CNCH khu vực Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai khi đang cùng gia đình đi nghỉ lễ, tắm biển ở khu vực xã Phước Tỉnh, huyện Long Điền, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu thì bất ngờ nhìn thấy phía xa nhóm bạn trẻ 5 người đang bơi kêu cứu. Đồng chí Hiếu cùng mọi người bơi ra cứu được 4 nạn nhân vào bờ, trong đó có 2 người bị đuối nước nặng, nằm bất động. Đồng chí Hiếu đã kiên trì hô hấp nhân tạo, đẩy nước ra khỏi người, giúp các nạn nhân hồi tỉnh trở lại. Sau khi cứu được 4 người, anh phối hợp với Đội Cứu hộ địa phương tiếp tục tìm kiếm 01 nạn nhân mất tích. Sau 02 giờ tìm kiếm, nạn nhân đã được tìm thấy nhưng không may không qua khỏi.

Với hành động dũng cảm trên, đồng chí Thái Ngô Hiếu đã được Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc tặng thưởng Huân chương Dũng cảm; Bộ trưởng Bộ Công an ký quyết định thăng hàm vượt cấp từ Trung úy lên Đại úy...

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lạng Sơn: Dầm mình trong lũ cứu 45 người dân, bảo vệ tài sản hàng chục tỷ đồng

Đầu tháng 5/2022, do mưa lớn diễn ra trên diện rộng, nhiều địa phương của tỉnh Lạng Sơn bị thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản. Đêm 09/5/2022, tại thị trấn Đồng Mỏ, mưa lớn kéo dài gây ngập lụt, sạt lở đất nghiêm trọng tại một số khu dân cư. Tại khu Hòa Bình II, thị trấn Đồng Mỏ, nước chảy siết, mạnh, ngập cao khoảng 1,2m khiến nhiều đồ đạc bị cuốn trôi. Khoảng 10 gia đình với gần 40 người dân bị mắc kẹt trong nhà. Trước tình hình trên, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lạng Sơn đã huy động 2 xe chuyên dụng cùng 16 cán bộ, chiến sỹ của Đội chữa cháy và CNCH khu vực II phối hợp Công an huyện Chi Lăng, chính quyền địa phương tiến hành giải cứu người dân tại khu Tiền Phong và khu Hòa Bình 2, thị trấn Đồng Mỏ, huyện Chi Lăng, di dời tài sản và chuyển đến địa điểm an toàn. Đến 10 giờ ngày 10/5/2022, Phòng tiếp tục huy động cán bộ, chiến sỹ của Đội Chữa cháy và CNCH trung tâm để chi viện và nhanh chóng giải cứu người dân. Hàng chục cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH tỉnh Lạng Sơn đã không quản ngại dầm mình trong lũ để giúp đỡ người dân và hỗ trợ di dời tài sản. Sau nhiều nỗ lực, các cán bộ, chiến sỹ đã giải cứu kịp thời và đưa đến vị trí an toàn 45 người dân trong đó có nhiều người già và trẻ nhỏ bị mắc kẹt trong nhà ngập sâu. Cũng trong thời gian trên, Đội Chữa cháy và CNCH khu vực Đồng Đăng, tỉnh Lạng Sơn đã phối hợp các lực lượng, chính quyền địa phương hỗ trợ di chuyển tài sản và khắc phục hậu quả do ngập lụt cho 04 hộ dân tại phố Kim Đồng, khu Vườn Sái và Trường Mầm non Hoa Trạng Nguyên tại khu Dây Thép, thị trấn Đồng Đăng, huyện Cao Lộc. Qua đó, các cán bộ, chiến sỹ đã bảo vệ nhiều tài sản trị giá hàng tỷ đồng, giúp người dân nhanh chóng khắc phục hậu quả, sớm trở lại cuộc sống bình thường.

Quan Ngọc Hoàng – Chiến sỹ nghĩa vụ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Tuyên Quang - bơi qua lũ dữ, cứu 105 học sinh được Chủ tịch nước tặng Huân chương Dũng cảm

Những ngày cuối tháng 6/2022, tỉnh Tuyên Quang liên tiếp có nhiều trận mưa lớn kéo dài, nhiều nơi kèm dông lốc gây nhiều ảnh hưởng, thiệt hại trên toàn tỉnh. Đồng chí Quan Ngọc Hoàng, sinh năm 2003, người dân tộc Tày - chiến sỹ nghĩa vụ đang công tác tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Tuyên Quang khi đang nghỉ phép cùng gia đình thì nhận được tin báo của người dân về tình hình ngập lụt nghiêm trọng tại Trường THPT Lâm Bình (thị trấn Lăng Can) khiến cho hơn 100 học sinh mắc kẹt. Đồng chí Quan Ngọc Hoàng đã dũng cảm bơi qua lũ dữ, giải cứu và đưa 105 học sinh của trường đến nơi an toàn đồng thời quay lại cùng người dân di dời tài sản, sau đó, giúp nhân dân dọn dẹp, khắc phục hậu quả sau lũ. Hành động quả cảm của chiến sỹ Quan Ngọc Hoàng đã vinh dự được Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương Dũng cảm; Bộ trưởng Bộ Công an gửi Thư khen; Chủ tịch UBND tỉnh Tuyên Quang tặng Bằng khen; Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trao tặng Huy hiệu Tuổi trẻ dũng cảm.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên: Xuyên đêm tìm dân bị lũ cuốn

Đầu tháng 7/2022, tỉnh Điện Biên hứng chịu cơn lũ quét tại khe suối bản Phi Lĩnh, xã Si Pa Phìn, huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên. Cơn lũ đã khiến 4 công nhân Công ty TNHH Thương mại số 6 đang thi công thủy điện bị cuốn trôi. Ngay sau khi nhận được tin báo, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên đã phối hợp với UBND huyện Nậm Pồ nhanh chóng huy động cán bộ, chiến sỹ, cùng xe cứu nạn cứu hộ, máy bơm công suất lớn, các thiết bị cứu hộ chuyên dụng và đồ lặn tập trung tìm kiếm người bị nạn. Gần 200 cán bộ, chiến sỹ cứu hộ địa phương và của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên đã dầm mình trong mưa lũ dốc hết sức tìm kiếm các công nhân bị mắc kẹt trong hầm thủy điện tại bản Phi Lĩnh. Ngay sau đó, công nhân và lực lượng cứu hộ đã cứu được 03 công nhân bị thương đưa đi cấp cứu kịp thời, còn 01 công nhân khác là anh Lý A Dia, sinh năm 1997, trú tại bản Long Dạo, xã Si Pa Phìn, huyện Nậm Pồ vẫn mắc kẹt trong hầm. Các cán bộ, chiến sỹ đã dùng máy bơm công suất lớn để hút nước trong hầm, sau đó cho cán bộ lặn xuống tìm kiếm nạn nhân. Quá trình cứu hộ mất nhiều thời gian và gặp không ít vất vả, khó khăn. Địa điểm xảy ra tai nạn ở sâu trong lòng đất, đường hầm sâu tới gần 300m nên rất thiếu ánh sáng và không khí. Trong khi đó, trời mưa liên tục, nền đất sụt lún nghiêm trọng, lượng nước và đất đá liên tục đổ về theo

(Xem tiếp trang 42)

Chuyện về những người thầy THAM GIA CỨU NẠN, CỨU HỘ Ở KÀ TINH

TRÚC ANH

Lần nhận nhiệm vụ tham gia cứu nạn, cứu hộ (CNCH) vào hiện trường sự cố sạt lở Nhà máy Thủy điện Kà Tinh 1, xã Trà Lâm, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi tháng 10/2022 của những người thầy Khoa CNCH, Trường Đại học PCCC có lẽ sẽ là kỷ niệm khó quên nhất trong quãng thời gian theo nghiệp "chèo đò" của mình. Những cơn mưa đêm dai dẳng, lạnh buốt, muỗi rừng vo ve như chực chờ và cả những bữa cơm vội vàng trong lán trại... đấy chỉ là một phần quá nhỏ bé so với những khó khăn, vất vả của lực lượng tham gia CNCH trực tiếp tại hiện trường vụ sạt lở với hy vọng tìm thấy người bị nạn.

Tổ công tác thiết lập các điểm neo và cầu dây CNCH căng ngang hai bên bờ suối để đảm bảo an toàn cho các chiến sỹ.

Ảnh: Mạnh Hùng

Với những người lính CNCH, việc nhận lệnh và lên đường đến những điểm "nóng" để thực hiện nhiệm vụ tìm kiếm, cứu nạn vừa là vinh quang nhưng cũng là trách nhiệm nặng nề. Đặc biệt đối với những người thầy làm công tác giảng dạy nghiệp vụ về CNCH của Trường Đại học PCCC, mỗi chuyến tham gia CNCH với họ không chỉ thực hiện nhiệm vụ mà còn là trải nghiệm thực tế để các anh đúc rút kinh nghiệm, làm giàu thêm những bài giảng truyền thụ cho thế hệ cán bộ CNCH tương lai. Có lẽ vì thế, ngay khi nhận được lệnh của Bộ Công an tham gia chi viện công tác CNCH tại vụ sạt lở Nhà máy Thủy điện Kà Tinh 1, xã Trà Lâm, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi khiến một kỹ sư mất tích, Thiếu tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC (nay là Giám đốc Học viện Cảnh sát Nhân dân) coi đây vừa là nhiệm vụ chính trị nhưng đồng thời cũng là vinh dự để những người thầy khẳng định vị thế của nhà trường, đem kiến thức khoa học cống hiến, phục vụ nhân dân. Ngay lập tức, một đoàn công tác CNCH đặc biệt đã được chỉ đạo thành lập với sự tham gia của những giảng viên dạn dày kinh nghiệm do Trung tá, TS Phạm Viết Tiến – Phó Trưởng khoa CNCH làm Tổ trưởng nhanh chóng lên đường nhận nhiệm vụ với suy nghĩ "phải có mặt tại hiện trường càng sớm càng tốt, để kịp thời tham gia và hỗ trợ công tác CNCH".

Trải qua chặng đường dài từ Hà Nội đến Đà Nẵng rồi lại tiếp tục di chuyển thêm hơn 150km từ Thành phố Đà Nẵng đến hiện trường vụ sạt lở tại xã Trà Lâm, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi, đau đáu suy nghĩ tới các phương án có thể triển khai tìm kiếm người mất tích cũng như các biện pháp CNCH phù hợp với tình hình thực tế khiến cho những đồng chí trong Tổ công tác dường như quên đi sự mệt mỏi do di chuyển đường dài. Trên xe, tiếng rì rầm trao đổi, tranh luận những thông tin liên quan đến vụ sạt lở không ngớt... Chiếc xe ôtô lao đi vun vút trên con đường tỉnh lộ 622B dẫn vào Thủy điện Kà Tinh 1 hun hút, ngoằn ngoèo. Càng vào sâu hiện trường, cơn mưa rừng dường như càng nặng hạt... Sẩm tối, sau gần 6 giờ đồng hồ, đoàn xe cũng đã có mặt tại địa điểm xảy ra vụ sạt lở. Đứng trước hiện trường ngổn ngang đất đá, bùn lầy, nước lũ cuồn cuộn chảy, "sự tàn phá của thiên nhiên thật khủng khiếp, những hình dung về sự khó khăn của nhiệm vụ lần này có lẽ quá nhỏ bé so thực tế..." – Thiếu tá Trần Văn Hân – Giảng viên Khoa Cứu nạn, cứu hộ, Trường Đại học PCCC, thành viên Tổ công tác thốt lên.

Trước đó, vào khoảng 17 giờ 30 phút ngày 10/10/2022, tại Nhà máy Thủy điện Kà Tinh 1, xã Trà Lâm, huyện Trà Bồng xảy ra vụ sạt lở núi khiến cho toàn bộ nhà máy và 01 tổ máy phát điện hư hỏng, cuốn trôi mất tích 01 kỹ sư. Ngay khi nhận được tin báo, lực lượng chức năng tại địa phương đã nhanh chóng có mặt tại hiện trường, triển khai nhiều biện pháp tìm kiếm người mất tích. Ông Đặng Văn Minh - Chủ tịch Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Quảng Ngãi dẫn đầu đoàn kiểm tra công tác CNCH ngay khi tiếp cận, đánh giá hiện trường đã chỉ đạo các cơ quan liên quan khẩn trương lập phương án đưa lực lượng, thiết bị chuyên dụng vào sâu trong hiện trường, có giải pháp tìm kiếm, cứu nạn người bên trong lớp đất đá vùi lấp. Vụ sạt lở đã khiến hàng nghìn mét khối đất từ núi cao đổ ầm xuống chôn vùi mọi thứ, trong khi khu vực sạt lở mưa vẫn như trút nước khiến công tác CNCH gặp không ít khó khăn. Nhiều xe cơ giới được huy động đến hiện trường để mở đường, bước đầu đã tiếp cận vào giữa tâm vụ sạt lở, đào đất thông đường để nhân lực và phương tiện khác sớm tiếp cận hiện trường một cách thuận lợi. Hai ngày tiếp theo sau khi vụ sạt lở xảy ra, công tác tìm kiếm nạn nhân vẫn đang diễn ra đầy căng thẳng và cam go. Cả ngày lẫn đêm, hàng trăm lượt cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh, Phòng Cảnh sát Cơ động, Công an huyện Trà Bồng, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh, Sở Công Thương, Ban Chỉ huy Quân sự huyện, xã; các ngành Kiểm lâm, Nông nghiệp, Tài nguyên và môi trường, thanh niên các xã Trà Lâm, Trà Sơn, Công ty Cổ phần Thủy điện Kà Tinh 1... với nhiều thiết bị chuyên dụng, máy bơm, Flycam, chó nghiệp vụ quần thảo giữa bùn đất, ngụp lặn dưới làn nước miệt mài tìm kiếm kỹ sư thuỷ điện ở Kà Tinh vẫn đang mất tích.

Ngay khi có mặt tại khu vực Nhà máy Thủy điện Kà Tinh, Tổ công tác Trường Đại học PCCC đã trao đổi với đồng chí Thượng tá Lương Việt Long - Trưởng Công an huyện Trà Bồng và đồng chí Thượng tá Nguyễn Văn Hùng - Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ngãi về công tác CNCH đang được triển khai tại hiện trường đồng thời nắm bắt tình hình sự cố sạt lở. Trong lán trại dã chiến dựng tạm, Tổ công tác liên tục cập nhật thông tin tại các vị trí triển khai tìm kiếm từ Ban Chỉ huy tìm kiếm, CNCH, họp bàn, tham mưu cho Ban Chỉ huy triển khai thực hiện một số phương án tìm kiếm người mất tích, các chiến thuật CNCH và quản lý an toàn cho các cán bộ, chiến sỹ. Ngoài trời vẫn mưa rả rích, ngọn núi như nứt ra, nỗi lo về nguy cơ sạt lở từ ngọn núi vẫn còn nguyên đó, nước từ trên núi vẫn tiếp tục ào ạt đổ xuống chỉ một chút bất cẩn trong việc triển khai cứu hộ không đảm bảo an toàn cũng có thể dẫn đến hậu quả khôn lường. Sát cánh cùng với các đơn vị địa phương, dưới sự chỉ huy của đồng chí Phạm Viết Tiến, xuyên đêm, những người thầy CNCH Trường Đại học PCCC cùng với từng tốp cán bộ, chiến sỹ địa phương, người dùng xẻng đào đất, người lật từng viên đá, rà từng thớ đất chạy đua với thời tiết hy vọng tìm thấy người bị nạn để sớm đưa kỹ sư về với gia đình.

Ngày thứ hai, Trà Bồng mưa như trút nước, công tác CNCH buộc phải gián đoạn do nguy cơ sạt lở cao. Anh em trong đoàn nhìn nhau lo lắng, mưa lớn như vậy sẽ gây ảnh hưởng không nhỏ đến công tác tìm kiếm, những nỗ lực của lực lượng CNCH địa phương trong những ngày qua có thể bỏ xuống sông, xuống biển... Nguy cơ sạt lở của quả núi ngay trung tâm hiện trường quá lớn... Liệu những ngày sau thời tiết có thuận lợi hơn không? Có xảy ra lũ quét?... Cán bộ trong đoàn tranh thủ phân tích tình hình, bàn luận để tìm ra phương án tối ưu nhất, vừa phải hoàn thành nhiệm vụ nhưng trên hết vẫn là đảm bảo an toàn cho anh em không chỉ trong đoàn mà còn cho tất cả các lực lượng tham gia cứu nạn tại hiện trường. Cuối cùng, đồng chí Tổ trưởng phân công cán bộ của đoàn, một phần hỗ trợ đội tìm kiếm dọc theo hai bên bờ suối Hà Doi, Kà Tinh, một nhóm sẽ phối hợp tìm kiếm người bị nạn dưới khu vực tuabin đồng thời thiết lập hệ thống dây bảo hiểm an toàn cho các chiến sỹ CNCH... Không ai bảo ai đều cầu cho trời quang, mây tạnh để những chiến sỹ CNCH hoàn thành nhiệm vụ của mình...

Ngày thứ ba, sáng, trời ngớt mưa. Anh em trong đoàn hô nhau dậy sớm, trang bị phương tiện sẵn sàng triển khai lực lượng "chiến đấu". Trong lúc Ban Chỉ huy CNCH tiến hành quán triệt phương án CNCH và các biện pháp đảm bảo an toàn, Tổ CNCH nhà trường sau khi trinh sát hiện trường đã chủ động tham mưu cho đồng chí Đại tá Lê Xuân Hưng - Phó Giám đốc Công an tỉnh Quảng Ngãi phá dỡ mái tôn, dùng cẩu loại bỏ bớt các cấu kiện của khu nhà tổ máy phát điện để ngăn chặn ngay từ ban đầu nguy cơ sập đổ công trình có thể ảnh hưởng đến quá trình cứu nạn cũng như gây nguy hiểm cho các chiến sỹ đang tham gia tìm kiếm tại vị trí trục vớt tuabin. Là người đã bám trụ địa bàn, chủ trì hoạt động CNCH của lực lượng Công an ngay từ khi vụ sạt lở diễn ra, Đại tá Hưng đánh giá rất cao ý kiến tham mưu của Tổ CNCH nhà trường và nhanh chóng cho triển khai thực hiện.

Phạm vi tìm kiếm nạn nhân mất tích trải dài gần chục kilomet khiến cho công tác tìm kiếm quả thực không dễ dàng, trong đó, lực lượng CNCH triển khai ở hai điểm chính là vị trí tuabin bị vùi lấp và dọc sông suối Hà Doi, Kà Tinh. Tại vị trí tuabin, hàng trăm cán bộ, chiến sỹ cùng với sự hỗ trợ của phương tiện cơ giới đào sâu xuống lòng đất tới hơn 12m với hy vọng tìm thấy dấu vết nạn nhân. "Khi đào xuống khoảng 5m, chúng tôi vấp phải toàn những khối đá lớn buộc phải đưa xe cẩu xuống phá đá, đào đất, vừa phải gia cố để đảm bảo an toàn. Khó nhất là công tác trục vớt và tìm kiếm ở vị trí tuabin bởi bên trong tuabin, đất đá vùi lấp quá nhiều, cộng thêm hệ thống đường ống nước của nhà máy có đường kính lên đến với 1m2 bị gãy, nước từ trong đường ống xối xả tuôn ra làm sập đổ, cuốn trôi cấu kiện, đường ống nước hơn 30 tấn cũng bị vùi lấp nên phải mất nhiều ngày, lực lượng CNCH mới cẩu lên được." – đồng chí Phạm Viết Tiến cho biết. Đào đến độ sâu khoảng gần chục mét so với mặt đất, Tổ CNCH nhà trường nhanh chóng thiết lập hệ thống dây bảo hiểm an toàn để triển khai lực lượng cho anh em xuống dưới tìm kiếm cứu nạn. Đưa cán bộ, chiến sỹ xuống hố sâu để triển khai tìm kiếm lên đòi hỏi phải sự phối hợp nhịp nhàng của người ở dưới và đội ngũ hỗ trợ kéo dây phía trên. Phía dưới, các cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH Quảng Ngãi đu mình xuống hố sâu, tiếp cận sát với đáy hố để bới tìm người bị nạn. Phía trên miệng hố, đồng chí Phạm Viết Tiến cùng đồng chí Trần Văn Hân, Nguyễn Đức Dũng thiết lập cầu dây CNCH, đồng thời phối hợp với các chiến sỹ PCCC&CNCH hỗ trợ kéo dây bảo hiểm. Từng cánh tay bám chắc dây cứu hộ, các đầu ngón tay tê cứng lạnh ngắt vì mưa rừng siết chặt thêm sợi dây đang đảm bảo tính mạng của đồng đội. Dưới chân các anh, đất đá, bùn non ngập đến bắp chân khiến cho mỗi bước di chuyển nặng nề như đeo đá nhưng những đôi tay vẫn không vì thế mà suy chuyển, giữ vững vị trí chiến đấu vì đồng đội.

Những ngày sau đó, sự thử thách dành cho những người lính CNCH càng nhân lên khi những cơn mưa thi thoảng lại

trút xuống khiến cho hiện trường vụ sạt lở càng trở nên nhão nhoét, khó di chuyển. Khiêng máy bơm chữa cháy công suất lớn lội lên lớp bùn non quá đầu gối, Thiếu tá Hân cùng Đại úy Đức Dũng gánh trên vai chiếc đòn gánh máy bơm, cùng với lực lượng CNCH địa phương triển khai máy bơm chuyên dụng hút nước ở khu vực hầm tuabin. Lớp bùn níu chân khiến cho mỗi bước chân của anh em cán bộ nặng nề, xiêu vẹo như trực ngã nhưng các anh vẫn động viên nhau vượt qua bùn lầy để tìm kiếm nạn nhân. "Thực sự rất khó khăn nhưng trách nhiệm của người lính đã thôi thúc chúng tôi nỗ lực hết sức mình. Chúng tôi chỉ hy vọng sớm tìm thấy kỹ sư Nguyễn Nhật Nam để đưa em về với gia đình. Gia đình em vẫn hàng ngày túc trực ở hiện trường, mong ngóng được đón em về... ", Thiếu tá Trần Văn Hân chia sẻ.

Song song triển khai tìm kiếm người bị nạn dưới khu vực tuabin, Tổ CNCH Trường Đại học PCCC cũng không ngại dầm mưa, ngâm mình trong dòng nước lũ lạnh giá. "Nhận định thi thể nạn nhân sau khi xảy ra sạt lở có thể bị trôi theo dòng nước ra con suối bên cạnh nhà máy nên dù dòng suối đang chảy siết, nhưng chúng tôi vẫn cùng lực lượng CNCH địa phương triển khai tìm kiếm dọc hai bên bờ suối trong phạm vi 7km tính từ điểm sạt lở" – Trung tá Tiến cho biết. Phối hợp với cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ngãi, Tổ công tác thiết lập các điểm neo và cầu dây CNCH căng ngang hai bên bờ suối để đảm bảo an toàn cho các chiến sỹ. Nước ngập đến ngang người, Trung tá Tiến chỉ đạo Thiếu tá Hân cùng với Đại úy Dũng men theo dọc bờ suối, tìm những điểm cố định chắc chắn thiết lập cầu dây CNCH. Hiểu được tầm quan trọng của những sợi dây thừng mong manh ấy, "sợi dây sinh tử" kết nối những chiến sỹ lặn CNCH – "người nhái" với đồng đội, chỉ huy, nắm giữ mạng sống của người chiến sỹ, các anh không dám lơ là chỉ một phút. Những ngày qua mưa lớn, nước đầu nguồn đổ về con suối Hà Doi rất mạnh và nguy hiểm. Giữa lòng suối, nước chảy dữ dội như muốn kéo phăng mọi thứ cản trở trên đường đi của nó, đội hình "người nhái" được triển khai, các chiến sỹ ngụp, lặn tìm dưới làn nước đục ngàu hầu như không nhìn thấy gì, chỉ biết dùng tay, dùng chân bới tìm dưới lớp bùn đá sắc lạnh, ẩn chứa muôn vàn điều hiểm nguy bất ngờ. Đưa bàn tay nhăn nheo, bạc phếch sau giờ ngâm nước lạnh, đồng chí Tiến cho biết: CNCH dưới nước rất nguy hiểm, việc thiết lập hệ thống dây bảo hiểm như điểm tựa an toàn để những "người nhái" yên tâm thực hiện nhiệm vụ...

Công tác CNCH càng về đêm càng khẩn trương, các lực lượng CNCH có mặt tại hiện trường như chạy đua với thời gian, chạy đua với bão lũ để tìm kiếm nạn nhân mất tích. Là người luôn túc trực tại hiện trường để động viên những chiến sỹ đang làm nhiệm vụ cũng như trực tiếp chỉ đạo, đưa ra những phương án tìm kiếm, Đại tá Lê Xuân Hưng - Phó Giám đốc Công an tỉnh Quảng Ngãi chỉ đạo: "Theo quyết định của tôi là anh em làm và thay phiên nhau nghỉ, làm đến

Hiện trường sự cố sạt lở Nhà máy Thủy điện Kà Tinh. *Ảnh: Mạnh Hùng*

sáng hết nhiệm vụ là nghỉ, thời gian không kịp nữa, dự báo thời tiết cơn bão số 6 sắp vào cho nên chúng ta cố gắng hoàn thành nhiệm vụ". Nhiệm vụ cấp bách, tổ công tác nhà trường cùng lực lượng CNCH địa phương chia nhau những bữa cơm vội giữa rừng già, cơm chan mưa rừng. Lúc mệt thì tựa lưng vào nhau, tranh thủ chợp mắt. Đêm xuống là cái lạnh thấu xương ập đến, là muỗi, là vắt... nhưng những bóng đèn công suất lớn lại được thắp lên để anh em chiến sỹ thay phiên nhau miệt mài đào bới, tìm kiếm, không bỏ sót bất cứ vị trí nào có thể là nơi nạn nhân nằm lại.

18 ngày trắng đêm mưa rừng, cơm vắt, lực lượng PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ngãi cùng với các đơn vị chức năng đã tìm thấy thi thể kỹ sư mất tích dưới đáy của hồ chứa tuabin Thủy điện Kà Tinh. Hầm máy bị một hàng nghìn mét khối bùn đất và những khối đá rất lớn vùi lấp nên công tác tìm kiếm nạn nhân bị kéo dài trong nhiều ngày. Cuộc chạy đua với thời gian, với những khó khăn, vất vả của lực lượng CNCH cuối cùng cũng đã kết thúc. Do yêu cầu công tác, sau 06 ngày hỗ trợ công tác CNCH tại Kà Tinh, Tổ CNCH của Trường Đại học PCCC nhận được lệnh rút quân về đơn vị nhưng những thành viên trong Tổ vẫn luôn dõi, cập nhật tình hình từ hiện trường Kà Tinh. Tất cả anh em đều thở phào nhẹ nhõm khi cuộc tìm kiếm cứu nạn đã kết thúc, thi thể kỹ sư Nguyễn Nhật Nam đã được trở về với gia đình.

Sau khi công tác tìm kiếm kết thúc, ngày 10/11/2022, UBND huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi đã tổ chức Hội nghị rút kinh nghiệm khắc phục hậu quả vụ sạt lở tại Nhà máy Thủy điện Kà Tinh 1. Tại hội nghị, các đại biểu là những người trực tiếp tham gia CNCH cùng đánh giá lại tình hình, rút kinh nghiệm trong công tác CNCH. Trong đó, lãnh đạo UBND huyện ghi nhận và cảm ơn các lực lượng đã tích cực hỗ trợ, tìm kiếm cứu nạn trong suốt 18 ngày tại Kà Tinh. Đặc biệt, đồng chí Hoàng Anh Ngọc - Chủ tịch UBND huyện, Trưởng Ban Chỉ huy phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn huyện Trà Bồng đánh giá cao sự tham mưu, hỗ trợ các phương án CNCH, bảo đảm an toàn cho các lực lượng CNCH của Trường Đại học PCCC. Tại Hội nghị, UBND huyện đã trao tặng Giấy khen cho tập thể và cá nhân trong đoàn công tác Trường Đại học vì đã có những thành tích tiêu biểu trong công tác tìm kiếm CNCH.

Còn đối với riêng Trung tá Phạm Viết Tiến, 06 ngày ở Kà Tinh là một trải nghiệm không bao giờ quên để anh và đồng đội có quyền tự hào vì những nỗ lực, đóng góp của mình trong quá trình tìm kiếm cứu nạn, để tự hào về nghề nghiệp mình đang theo đuổi, gắn bó. Sau nhiệm vụ, Tổ công tác của nhà trường đã thu nhập được rất nhiều kiến thức thực tế, những thông tin tư liệu ảnh, clip tại hiện trường. Đây sẽ là những tư liệu quý giá để những giảng viên Trường Đại học PCCC phục vụ cho hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học trong lĩnh vực CNCH cũng như truyền dạy cho các thế hệ học viên nhà trường ngọn lửa đam mê, nhiệt huyết, lòng yêu ngành, yêu nghề CNCH.■

NHỮNG DẤU ẤN TRONG CÔNG TÁC... *(Tiếp theo trang 40)*

lũ. Trong quá trình cứu hộ, rất nhiều đất, đá, cành cây từ đợt lũ đầu tiên tràn vào hầm nên rất nguy hiểm cho các cán bộ, chiến sỹ. Rất nhiều thành viên lực lượng cứu hộ đã bắt đầu kiệt sức vì làm việc liên tục trong nhiều giờ... Đã có 02 cán bộ, chiến sỹ phải đi cấp cứu vì ngạt khí. Để bảo đảm an toàn tính mạng, sức khỏe, các cán bộ, chiến sỹ và lực lượng tham gia cứu hộ được chia thành 3 kíp, mỗi kíp gần 60 người luân phiên trực máy, hút nước, tìm kiếm cứu hộ trong hầm. Sau gần 5 ngày miệt mài tìm kiếm, sáng ngày 08/7/2022, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên cùng các lực lượng chức năng đã tìm thấy thi thể anh Lý A Dia bàn giao cho người nhà và chính quyền, hoàn thành nhiệm vụ cứu hộ đầy gian nan nhưng rất xuất sắc.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an tỉnh Quảng Nam – Dũng cảm cứu 23 du khách mắc kẹt, vượt suối an toàn

Ngày 06/8/2022, một nhóm du khách 28 người, trong đó có 24 em học sinh vừa tốt nghiệp lớp 12 của trường THPT Nguyễn Thái Bình, xã Bình Đào, huyện Thăng Bình, Quảng Nam và 02 thầy giáo, cùng 02 trẻ em là con của thầy giáo đã vào khu vực Suối Tiên để tham quan, vui chơi. Đến 14 giờ 30 phút cùng ngày, trời mưa lớn, nước suối dâng cao, 05 em học sinh ra về trước nên qua được bờ suối, còn lại 23 người đi sau do nước dâng cao đột ngột nên bị mắc kẹt tại đây. Nhận được tin báo của người dân, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Nam đã huy động một xe chỉ huy, một xe cứu nạn cứu hộ cùng 15 cán bộ, chiến sỹ tiếp cận hiện trường. Cảnh sát đã xác định vị trí, tiếp cận hiện trường, trấn an tâm lý người bị nạn và hướng dẫn nhóm thầy trò đến vị trí thuận lợi, sau đó triển khai dùng thang, giăng dây đưa 23 người qua suối. Sau gần 2 giờ, 23 du khách được đưa khỏi khu vực suối Tiên và trở về nhà an toàn. Trước sự dũng cảm, kịp thời giải cứu thành công nhóm thầy trò bị mắc kẹt do nước lũ dâng cao tại suối Tiên, xã Quế Hiệp, huyện Quế Sơn của cán bộ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Nam, ngày 08/8/2022, Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc đã gửi thư khen ngợi, biểu dương các chiến sỹ. Trong thư khen, Chủ tịch nước đã biểu dương sự quyết đoán, dũng cảm và kỹ năng cứu nạn của cán bộ, chiến sỹ khi kịp thời lên đường ứng cứu, lên phương án và triển khai phương tiện, thiết bị cần thiết, vượt qua nước suối đang dâng và chảy xiết để đưa người gặp nạn đến vị trí an toàn.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ngãi: chạy đua với thời gian để tìm người bị nạn

Chiều tối 10/10/2022, tại Nhà máy Phát điện số 1, thủy điện Kà Tinh, xã Trà Lâm, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi đã xảy ra vụ sạt lở đất xảy ra vào làm kỹ sư Nguyễn Nhật Nam mất tích. Ngay sau khi vụ sạt lở xảy ra, các lực lượng chức năng tỉnh Quảng Ngãi đã kịp thời triển khai các phương án cứu nạn, cứu hộ, tìm kiếm nạn nhân bị mất tích tại khu vực nhà máy và dọc 2 bên dòng suối Kà Tinh. Bộ Công an đã điều động Đội tìm kiếm cứu nạn của Trường Đại học PCCC và Đoàn công tác Cục Cảnh sát PCCC&CNCH (Bộ Công an) vào hiện trường để phối hợp tìm kiếm. Suốt nhiều ngày liên tiếp, bất chấp thời tiết mưa nắng, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Ngãi và các lực lượng được điều động đã kiên trì, tích cực tham gia tìm kiếm nạn nhân mất tích. Mỗi ngày có trên dưới 30 cán bộ, chiến sỹ tham gia tìm kiếm nạn nhân. Do khối lượng đất đá sạt lở quá lớn, lực lượng cứu nạn cứu hộ phải huy động nhiều phương tiện, máy móc đưa những tảng đá nặng hàng chục tấn lên khỏi tổ máy tuabin.... Thậm chí, đội tìm kiếm phải chạy đua với thời gian, vượt qua khó khăn do cơn bão Nesat diễn biến phức tạp để tìm kiếm nạn nhân. Sau 18 ngày nỗ lực, lực lượng cứu nạn, cứu hộ đã tìm được thi thể nạn nhân mất tích, đưa về cho gia đình an táng, hoàn thành nhiệm vụ trong sự cảm phục của nhân dân và gia đình người bị nạn.

Năm 2022, bên cạnh những thành tích nổi bật trên, còn rất nhiều những chiến công cứu nạn, cứu hộ ngời sáng của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH các địa phương như: Đà Nẵng, Lào Cai, TP Hồ Chí Minh... Những chiến công của các anh là những tấm gương sáng cho lớp lớp cán bộ, chiến sỹ noi theo, quyết tâm đóng góp, cống hiến cho sự nghiệp gìn giữ và bảo vệ an ninh trật tự xã hội.■

ĐỘI CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ HỌC TẬP TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC:

HIỆU QUẢ THIẾT THỰC TỪ "LÝ THUYẾT ĐI ĐÔI VỚI THỰC HÀNH"

PHƯƠNG TRANG

Hình ảnh thực tế Đội Chữa cháy và CNCH học tập Trường Đại học PCCC tham gia chi viện chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ các vụ việc trên địa bàn. Ảnh: TL

Qua 10 năm hoạt động, Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập của Trường Đại học PCCC đã thể hiện rõ tính thiết thực, hiệu quả, đạt được nhiều thành tích trong công tác giáo dục, đào tạo và thực tiễn chiến đấu, xứng đáng là nơi rèn luyện tri thức và bản lĩnh của những chiến sỹ chữa cháy tương lai.

Ghi dấu trong lòng dân

Ngày 28/8/2019, Nhà kho – xưởng của Công ty Cổ phần Bóng đèn, phích nước Rạng Đông số 87 – 89 phố Hạ Đình, phường Thanh Xuân Trung, quận Thanh Xuân, TP Hà Nội xảy ra vụ cháy. Nhận được thông tin từ Trung tâm Thông tin chỉ huy Công an Thành phố (TP) Hà Nội, Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ Trường Đại học PCCC đã khẩn trương tham gia hỗ trợ chữa cháy. 44 học viên, 21 cán bộ, giáo viên với 02 xe chữa cháy, 01 xe cứu thương, 01 máy nạp khí thiết bị nhỏ, 01 máy bơm chữa cháy của nhà trường đã tích cực phối hợp chiến đấu. Sau 18 giờ hỗ trợ chi viện, đám cháy đã được khống chế thành công... Sau sự việc trên, trong lá thư cảm ơn, ông Nguyễn Đoàn Thăng – Chủ tịch, Tổng Giám đốc Công ty Cổ phần Bóng đèn, phích nước Rạng Đông đã bày tỏ: "Nhờ sự ứng cứu kịp thời, xả thân chiến đấu với giặc lửa của lực lượng chữa cháy, trong đó có Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập Trường Đại học PCCC, các dây chuyền chính và nhiều tài sản của chúng tôi cùng các công ty bạn lân cận đã được di chuyển, cứu chữa, hạn chế tối đa thiệt hại. Đặc biệt, hướng tấn công của Đội từ phía mặt ngõ 342 Khương Đình vào trong, dọc ngõ có nhiều hộ dân kinh doanh, có cả cửa hàng gas và bếp gas Toàn Cầu cùng Công ty Cổ phần Thể thao Động Lực, nhưng Đội đã bảo vệ an toàn tính mạng, tài sản của hàng chục hộ dân phường Hạ Đình dọc theo ngõ này, cũng như chặn đứng nguy cơ cháy lan sang nhà cửa của nhân dân và kho hàng của Công ty Cổ phần Thể thao Động Lực. Chúng tôi đã chứng kiến tinh thần làm việc dũng cảm, nhiệt huyết, không quản ngại khó khăn, nguy hiểm, vì nhân dân phục vụ của toàn Đội dưới điều kiện hiện trường khắc nghiệt. Hành động và việc làm của cán bộ, giáo viên, học viên nhà trường thực sự đã chạm đến trái tim chúng tôi; để lại ấn tượng tốt đẹp trong lòng cán bộ, công nhân viên Công ty cũng như quần chúng nhân dân khi chứng kiến sự việc này về những tấm gương dũng cảm, dám chấp nhận hy sinh. Tập thể lãnh đạo Công ty xin thay mặt cho cán bộ, công nhân viên và nhân dân bày tỏ lòng biết ơn tới Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường đã xây dựng, đào tạo được một đơn vị chữa cháy dũng cảm. Kính mong các đồng chí tiếp tục truyền lửa nhiệt huyết, và đam mê nghề nghiệp để đào tạo ra nhiều thế hệ học viên như thế".

Trong một lá thư khác của bà Quách Thị Hảo ngụ tại khu tập thể A12 Thanh Xuân Bắc, Thanh Xuân, Hà Nội gửi tới cảm ơn Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ Trường Đại học PCCC vì đã tham gia chữa cháy cho gia đình bà cũng bày tỏ: "Đội PCCC mặc dù là sinh viên đang được thực tập về nghiệp vụ nhưng đã thể hiện một bản lĩnh vững vàng, không ngại nguy hiểm cùng với việc được trang bị đầy đủ các thiết bị bảo hộ nên các bước thực hiện nghiệp vụ và hướng dẫn người dân rất bài bản và chuyên nghiệp."

Đó chỉ là 2 trong rất nhiều sự cảm kích của người dân gửi tới những cán bộ, giáo viên và học viên của Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập Trường Đại học PCCC khi đã tham gia hỗ trợ cứu chữa các vụ cháy xảy ra trên địa bàn. Thượng tá Trần Kim Khánh – Phó Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu ứng dụng khoa học kỹ thuật, đơn vị quản lý Đội cho biết: Trong quá trình hoạt động, Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập Trường Đại học PCCC đã tiếp nhận và xử lý 497 thông tin báo cháy và CNCH, xuất 497 lượt lực lượng phương tiện; trực tiếp triển khai và tham gia ứng cứu 310 vụ chữa cháy và CNCH, được Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, Công an TP Hà Nội, Uỷ ban nhân dân TP Hà Nội và các quận, huyện; các tổ chức, cá nhân trong TP Hà Nội, tỉnh Đồng Nai và nhà trường ghi nhận, phối hợp thực tập 80 phương án với các địa phương như Hà Nội, Vĩnh Phúc... đã có 116 lượt tập thể và cá nhân của Đội được tặng bằng khen và giấy khen cho các thành tích xuất sắc trong quá trình hoạt động.

Qua việc tham gia Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập nhà trường, các đồng chí cán bộ giáo viên, học viên đã vừa được bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ chuyên môn, vừa tham gia tiếp cận thực tế, phối hợp, hỗ trợ và chữa cháy với các đơn vị chữa cháy chuyên nghiệp, góp phần gìn giữ an ninh trật tự của địa phương. Đặc biệt từ việc tham gia chữa cháy, hỗ trợ kịp thời, Đội đã bước đầu ghi dấu ấn và tạo được ấn tượng đậm nét trong lòng nhân dân, được các đơn vị địa phương đánh giá cao về tính chất hoạt động hiệu quả.

Mô hình ý nghĩa giữa lý thuyết và thực hành

Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập của Trường Đại học PCCC được thành lập và triển khai hoạt động từ năm 2012 tại Cơ sở 1 ở địa chỉ số 243 Khuất Duy Tiến, phường Nhân Chính, quận Thanh Xuân, TP Hà Nội và được thành lập ở cơ sở 2 năm 2015 ở xã An Phước, huyện Long Thành, tỉnh Đồng Nai.

Theo Thượng tá Trần Kim Khánh, hiện nay, Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập của Trường Đại học PCCC ở cả hai cơ sở đều áp dụng chế độ trực chiến là 24 giờ. Ở cơ sở 1 có 17 đồng chí thường trực gồm: 01 lãnh đạo quản lý và tham gia chỉ huy; 02 giáo viên cùng trực chỉ huy; 02 cán bộ lái xe chữa cháy; 12 học viên trực chiến sỹ. Các học viên này đều là sinh viên người Việt đang học năm thứ 3 và thứ 4 hệ đại học chính quy của trường. Giáo viên và cán bộ lái xe đổi ca theo ngày; học viên đổi ca sau theo tuần. Tại Cơ sở 3, mỗi ca trực có 10 đồng chí gồm: 01 lãnh đạo phòng, 01 cán bộ hoặc giáo viên; 01 cán bộ lái xe; 08 học viên là cán bộ được cử đi học liên thông tập trung trực chiến sỹ. Các cán bộ, học viên vừa giảng dạy, làm việc chuyên môn, vừa học tập vừa sẵn sàng tham gia chiến đấu khi có lệnh điều động từ Trung tâm Thông tin chỉ huy của Công an TP Hà Nội, Công an tỉnh Đồng Nai hoặc tin báo trực tiếp từ công an cấp huyện, xã và người dân hay cơ sở bị nạn.

Tham gia Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập của nhà trường, đối với các học viên, đây là cơ hội được tiếp cận thực tế một cách bổ ích. Em Nguyễn Phi Toàn - học viên lớp D35B cho biết: Nhờ được tham gia trong đội, em đã hiểu hơn về những nguy hiểm khi tiếp cận đám cháy, được học tập và trải nghiệm thực tế về quy trình chữa cháy, chỉ huy, cách xử lý của các cán bộ, chiến sỹ trong đám cháy... Đặc biệt, sau khi được tiếp cận thực tế, các thầy giáo sẽ đưa ra cho chúng em những bài học kinh nghiệm, những thiếu sót trong quá trình triển khai và cách khắc phục. Do đó, các kiến thức dễ hiểu và nhớ lâu hơn.

Việc tham gia Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập không chỉ giúp học viên tiếp thu các kiến thức một cách trực quan, sinh động, hiệu quả hơn mà còn cho học viên những trải nghiệm và sự trưởng thành đáng quý. Em Nguyễn Đặng Bảo Long – học viên lớp D35B cho biết: Khi mới tham gia Đội, từ việc trực ban chữa cháy hay khi nghe thấy tiếng kẻng báo lên đường chữa cháy, em đã cảm thấy rất hồi hộp, và cả háo hức. Lúc đó vừa run, vừa vội vội vàng vàng mặc trang phục chữa cháy lên đường. Được tận mắt chứng kiến, học hỏi công việc chữa cháy của các chiến sỹ, ban đầu em cảm thấy bỡ ngỡ lắm. Cho tới hôm nay, sau hơn một năm tham gia đội thì em đã bình tĩnh và thành thạo các quy trình rồi.

Có thể nói, các Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập chính là nơi để học viên tiếp cận sớm nhất với thực tế công tác thường trực và chiến đấu, đồng thời là chiếc nôi rèn luyện tâm lý, bản lĩnh nghề nghiệp, rèn luyện ý thức trách nhiệm, nâng cao kỹ năng sử dụng phương tiện cho các chiến sỹ chữa cháy tương lai.

Không chỉ có ý nghĩa đối với học viên, các cán bộ, giáo viên khi tham gia vào Đội Chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ học tập cũng tiếp thu cho mình được nhiều điều. Thiếu tá Đỗ Hòa – Giảng viên Khoa Chữa cháy, thành viên của Đội cho biết: Từ việc trực tiếp tham gia vào thực tiễn công tác chiến đấu của địa phương, các giáo viên đã bổ sung những kiến thức, kinh nghiệm vận dụng trở lại vào công tác giảng dạy, nâng cao chất lượng chuyên môn, truyền đạt lại cho thế hệ học viên đi sau. Được trực tiếp tham gia chữa cháy cũng để lại cho anh nhiều kỷ niệm khó quên và cảm thấy thêm tự hào về nghiệp mình đã chọn.

Từ những kết quả hoạt động cụ thể trong 10 năm hoạt động kể từ khi thành lập cho đến nay, có thể khẳng định, Đội Chữa cháy và cứu nạn cứu hộ học tập Trường Đại học PCCC là một mô hình học tập rất thiết thực và hiệu quả, góp phần tích cực trong việc nâng cao chất lượng công tác giáo dục, đào tạo của nhà trường. Thượng tá Trần Kim Khánh cho biết: Từ khi thành lập cho đến nay, Đội đã nhận được sự quan tâm và tạo điều kiện hoạt động của lãnh đạo Bộ Công an; sự chỉ đạo thường xuyên, sát sao của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường về các mặt hoạt động như: xây dựng cơ sở vật chất; bố trí cán bộ, giáo viên phù hợp; chăm lo về chế độ sinh hoạt hàng ngày; tạo mọi điều kiện để đội thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ.... Tuy nhiên, cho đến nay, trong quá trình hoạt động, Đội vẫn còn một số khó khăn, hạn chế như: đội ngũ giáo viên các khoa và cán bộ các phòng vừa đảm nhận khối lượng công việc chuyên môn của đơn vị vừa tham gia các mặt công tác của Đội nên thiếu quỹ thời gian thực hiện các nhiệm vụ khác, trong đó có việc đi thực tế tại địa phương theo quy định, thiếu biên chế cán bộ lái xe; Các chế độ phụ cấp đặc thù cho giáo viên, học viên trong Đội hoàn toàn không có.

Trong thời gian tới, Đội Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ học tập nhà trường sẽ kiện toàn hoạt động, tiếp tục phát huy những thành tích đã đạt được, đồng thời khắc phục những khó khăn, tích cực tham gia tốt chuyên môn, nghiệp vụ để ngày càng phát huy rõ hiệu quả, thiết thực của một mô hình "học đi đôi với hành".■

NGƯỜI NGHỆ SỸ vẽ tranh bằng lửa

THÙY DƯƠNG

Steven Spazuk sinh năm 1960, là nghệ sỹ người Canada gốc Pháp. Ngay từ khi còn nhỏ, Spazuk đã vẽ tranh bằng tất cả niềm đam mê. Bố mẹ ông và nhiều người xung quanh đã luôn ở bên cổ vũ và khuyến khích ông theo đuổi đam mê hội họa. Đó là nền tảng và động lực cho sự nghiệp vẽ tranh bằng lửa của ông sau này. Nghệ thuật vẽ tranh bằng lửa, hay còn gọi là Pyrography là thuật ngữ bắt nguồn từ tiếng Hy Lạp: pur (lửa) và graphos (văn bản). Đây là môn nghệ thuật trang trí thủ công bằng cách sử dụng một vật nhọn hoặc sợi dây được đốt nóng khắc lên bề mặt gỗ hoặc da. Đó là một trong những hình thức nghệ thuật cổ xưa nhất được sáng tạo ra từ thời đồ đá, khi con người bắt đầu biết sử dụng lửa. Các bộ lạc ở Châu Phi và Ai Cập cổ đại cũng chính là những "nghệ sỹ" vẽ tranh bằng lửa thuở sơ khai. Họ dùng những đầu que củi đã cháy thành than để vẽ hình trên hang đá. Tác phẩm pyrography "xưa" nhất còn lại đến ngày nay là một hiện vật cổ của người Peru. Mãi đến thời Trung cổ, người Châu Âu mới biết áp dụng kỹ thuật pyrography vào trang trí. Nghệ thuật vẽ tranh bằng lửa chỉ bắt đầu được coi như một loại hình nghệ thuật riêng biệt vào thế kỷ 19, dưới thời Nữ hoàng Victoria. Từ đó, nó còn được gọi với cái tên "pokerwork" hay "woodburning".

Steven Spazuk đã mày mò tìm hiểu, sử dụng nghệ thuật vẽ tranh bằng lửa khoảng 20 năm. Nhận ra kỹ thuật "Pyrography" đầy hấp dẫn, ông đã từ loại bỏ các công cụ truyền thống như cọ vẽ, sơn dầu sang một bên để vẽ tranh bằng lửa.

Để đạt được những nét vẽ tinh tế và sống động, Spazuk đã dùng bật lửa, nến hoặc đuốc để đốt cháy vật liệu rồi lấy những mẩu giấy dày hơ lên ngọn lửa để tạo được một lớp bồ hóng màu đen. Sau đó ông dùng nhiều dụng cụ vẽ khác nhau để vẽ trực tiếp lên lớp bồ hóng vừa tạo ra. Khi ông cào đi lớp bồ hóng này sẽ để lộ màu sắc bên dưới, thể hiện chủ đề của các tác phẩm nghệ thuật của mình.

Trong suốt nhiều năm qua, Spazuk đã tìm tòi, sáng tạo cho đến khi hoàn thiện kỹ thuật vẽ tranh bằng lửa. Mỗi lần sử dụng một công cụ khác nhau là một lần ông trực quan điêu khắc những mảng bồ hóng còn sót lại để phác họa và tô điểm cho những hình ảnh xuất hiện trên khung vẽ. Khi sáng tác Spazuk thường không áp đặt ý tưởng lên các bức tranh. Spazuk tự mình trải nghiệm trong sự tự do và khoáng đạt, cởi mở đón nhận những ý tưởng sáng tạo.

Họa sỹ Steven Spazuk đang dùng một ngọn nến cháy để thực hiện kỹ thuật vẽ tranh bằng lửa tại xưởng vẽ Montreal, Canada.

Spazuk là họa sỹ làm việc có nguyên tắc, tìm tòi và rất sáng tạo. Hiện nay tại xưởng vẽ chuyên nghiệp của mình ở Montreal, Canada, ông đã cho ra đời nhiều bức tranh độc đáo. Một điều đặc biệt ở những tác phẩm của ông đều là tranh đơn sắc. Spazuk cho biết, ông thường vẽ tách rời từng mảnh, sau đó ghép các mảnh riêng biệt đó lại với nhau để tạo thành một tác phẩm hoàn chỉnh.

Chủ đề sáng tác mà ông chọn thường về lửa, vì lửa vừa mang lại sự sống, và lửa cũng có thể hủy diệt, nó phản ánh sự mong manh và nghiệt ngã của sự sống trên trái đất. Ông từng chia sẻ:"Nghệ thuật của tôi dựa trên sự khám phá liên tục các chiều không gian mới và các ứng dụng của kỹ thuật vẽ bằng lửa. Trọng tâm của các chủ đề, dự án và bộ sưu tập của tôi là mối quan hệ giữa con người và thế giới tự nhiên. Tác phẩm của tôi khám phá thực tế hiện tại của cuộc khủng hoảng khí hậu vào kỷ Anthropocen. Với tôi, con người và ngọn lửa có sự tương đồng vì cả hai đều mang trong mình sức mạnh nuôi dưỡng cũng như sức mạnh hủy diệt."

Spazuk thường làm việc với từng mảnh nhỏ, thu thập vô số yếu tố độc đáo mà ông ghép lại thành tranh ghép. Các thực thể, một khi được nhóm lại với nhau, mang một ý nghĩa khác và cung cấp một góc nhìn vừa mới lạ vừa bổ sung cho nhau. Ông coi những mảnh vỡ của sự vật, sự kiện, con người, như một phép ẩn dụ mạnh mẽ về cuộc sống hiện đại. Cao hơn thế, đó còn là cách chúng ta nhìn nhận mọi thứ thông qua các giác quan và tâm trí của mình, mỗi con người chúng ta là một phần cấu thành nên cộng đồng nhân loại.

Ngày 20/02/2017, lần đầu tiên một video hấp dẫn giới thiệu về Steven Spazuk - một nghệ sỹ thiên tài người Canada do thương hiệu bật lửa Zippo phát hành. Ngay sau đó, "Spazuk" đã trở thành một cụm từ được tìm kiếm khá nhiều trên internet. Đặc biệt gần đây hãng bật lửa Zippo mời ông làm nghệ sỹ đại diện thương hiệu. Tìm kiếm tên của ông trên Internet, độc giả sẽ tìm thấy hàng loạt video về các hoạt động nghệ thuật của ông được ghi hình tại studio của ông ở Montreal. Đoạn phim chưa từng thấy trước đây có cảnh Spazuk vẽ lên giấy bằng ngọn lửa của chiếc bật lửa chống gió Zippo. Sau đó, ông chỉnh sửa và hoàn thiện thiết kế của mình bằng cách khắc hoa văn với lông chim đầy tài tình và nên thơ. Spazuk đã tiết lộ nguồn cảm hứng của ông: "Ngọn lửa là sự truyền cảm hứng trong nghệ thuật của tôi; một khi tôi tìm ra cách làm việc với lửa, tôi biết nó sẽ trở thành tiếng nói của tôi và tôi nên cam kết gắn bó với nghề đó. Một chiếc bật lửa Zippo luôn là vật không thể thiếu trong hộp dụng cụ của tôi, và tôi cũng yêu nó như thể nó là một tác phẩm nghệ thuật của mình..."

Spazuk làm việc với từng mảnh nhỏ, sau đó ông ghép lại để hoàn thiện bức tranh.

Những tác phẩm của Spazuk mô phỏng khuôn mặt hoặc cơ thể con người chứa đựng nhiều sắc thái cảm xúc.

Ngoài chủ đề về lửa, thì cơ thể con người luôn mê hoặc ông trong các sáng tạo nghệ thuật. Với ông, cơ thể con người vĩnh viễn là ngôn ngữ biểu cảm nhất mà người nghệ sỹ thể hiện suy nghĩ của mình về thân phận con người: cảm xúc, ý nghĩ, câu chuyện nội tâm trong đó. Những tác phẩm của ông hầu hết đều mô phỏng khuôn mặt hoặc cơ thể con người vì đây là những bộ phận chứa đựng nhiều sắc thái cảm xúc.

Steven Spazuk đã kế thừa, phát huy và mở ra một hướng đi mới trên con đường sáng tạo của nghệ thuật vẽ tranh bằng lửa. Những tác phẩm của ông mang theo góc nhìn, tư tưởng và hơi thở của thời đại, là một đóng góp không nhỏ trong giới hội họa thế giới khi ngọn lửa đi vào thế giới nghệ thuật của người nghệ sỹ tài hoa.■

800 NĂM Làng giấy dó DƯƠNG Ổ

NAM TRUNG

Cách Hà Nội khoảng 30km, nằm kề bên con sông Ngũ Huyện Khê, làng Dương Ổ (hay có tên Nôm là làng Đống Cao) thuộc phường Phong Khê, Thành phố (TP) Bắc Ninh là một trong những cái nôi của nghề làm giấy dó truyền thống cả nước. Cùng với "nhịp chày Yên Thái", Dương Ổ với 800 năm thăng trầm cùng với giấy dó, đến nay, cả làng chỉ còn sót lại vài hộ gia đình còn duy trì nghề truyền thống. Trước thách thức của thời cuộc, trước nguy cơ thất truyền, người dân Dương Ổ đã và đang tìm "đường về" cho giấy dó, để những tờ giấy dó mộc mạc, mỏng manh tiếp tục lưu giữ, truyền tải những ký ức văn hóa, những giá trị nhân văn, để "màu dân tộc" mãi mãi "sáng bừng trên giấy điệp"…

Suốt chiều dài lịch sử phong kiến Việt Nam, giấy dó được người xưa dùng để chép sách sử, đề thơ, làm sắc phong, gia phả, thần tích, chép kinh Phật, hay làm sách truyền bá tri thức trong xã hội, tất các thể văn thư hành chính dưới thời phong kiến xưa đều được viết trên giấy dó. Những dòng tranh nổi tiếng nhất Việt Nam như: Hàng Trống, Kim Hoàng, Đông Hồ... đều in trên giấy dó. Từ xa xưa, người Dương Ổ làm giấy dó để đáp ứng nhu cầu lấy giấy in sách, in tranh, làm pháo của đất kinh đô Thăng Long và Kinh Bắc. Trong dân gian vẫn còn truyền nhau những câu ca ca ngợi nghề giấy ẩn chứa lịch sử của nghề:

"Người ta đúc tượng, xây chùa
Còn em xeo giấy bốn mùa chẳng ngơi
Dám xin bác chớ có cười
Vì em xeo giấy cho người chép kinh."

Theo các nghệ nhân cao niên trong làng, thời kỳ giấy dó phát triển mạnh nhất là vào năm 1924 khi Vua Khải Định ra chiếu dụ cho các làng, xã Việt Nam liệt kê các di tích thờ các vị thần có công với dân. Vì vậy, làng giấy Đống Cao ngoài sản xuất giấy dó truyền thống theo kích thước 40x20cm, 60x40cm, 80x60cm còn sản xuất thêm giấy dó có kích thước lớn 1,2mx60cm, 1,4mx60cm làm giấy sắc, loại giấy được dành riêng cho Vua dùng để viết sắc chỉ, chuyên dùng để phong tước, phong công cho những triều thần có công với nước và các bậc thần linh có công được tôn Thánh. Những năm 1945 – 1980, sản xuất giấy dó ở làng Dương Ổ có chiều hướng giảm dần do các làng tranh cũng giảm số hộ in tranh; các hộ trong làng phải tham gia lao động trong hợp tác xã nông nghiệp để lấy công điểm, sản xuất giấy dó trở thành nghề phụ. Đến những năm 80 của thế kỷ trước, nghề làm giấy dó Đống Cao được khôi phục trở lại, nhờ vào nhu cầu sử dụng giấy dó để viết và sao chép gia phả, thần phả, ngọc phả, sách cúng, vẽ tranh, in tranh Đông Hồ; Viện Hán Nôm, Thư viện Quốc gia, Cục Lưu trữ Trung ương I cũng đặt mua giấy dó với số lượng lớn để sao chép các văn bản Hán Nôm; đặc biệt là cung cấp giấy dó cho làng pháo Bình Đà, nhà máy sản xuất pháo Thăng Long (Hà Nội) để cuốn làm vỏ pháo. Đây chính là thời kỳ hoàng kim của giấy dó.

Trải bao thăng trầm của lịch sử, cùng với sự phát triển của khoa học, thay đổi chữ viết, sự mai một của các làng tranh nên nghề sản xuất giấy dó truyền thống cũng vì thế mà dần tự thu hẹp quy mô, sản lượng. Đến làng nghề Dương Ổ xưa giấy dó phơi trắng bờ đê sông Ngũ Huyện Khê, bờ ao, đường làng thì nay chỉ còn dăm ba hộ còn gắn bó với nghề. Giấy dó trở thành "niềm trăn trở" của những nghệ nhân muốn giữ nghề…

Và có lẽ một phần cũng bởi sự kỳ công, vất vả trong quy trình sản xuất giấy dó nhưng thu nhập đem lại không cao khiến cho thế hệ trẻ không còn mặn mà với nghề làm giấy truyền thống… Nhìn những tờ giấy mỏng manh, mộc mạc, ít ai biết rằng, để tạo nên một sản phẩm giấy dó chất lượng phải trải qua khá nhiều công đoạn đòi hỏi sự tỷ mỷ, khéo léo và dày công của các nghệ nhân. Ví như việc chọn nguyên liệu. Nguyên liệu chính làm giấy dó là vỏ cây dó, nhưng không phải bất cứ loại cây dó nào cũng được những nghệ nhân làm giấy Dương Ổ lựa chọn. Theo những bậc cao niên trong làng, nguyên liệu tốt nhất để làm giấy dó phải là dó liệt (còn gọi là gió niệt); dó Thao trồng ở hai bên bờ Sông Thao; dó bầu ở tỉnh Quảng Ninh và dó chuột ở tỉnh Hoà Bình bởi chúng vỏ dày, tinh bột giấy nhiều, dễ tước vỏ và ít sâu. Những cây dó phải được khai thác đúng thời điểm (3 tuổi), sớm quá vỏ cây mỏng, muộn quá cây bị già, lượng tinh bột giấy sẽ ít. Thậm chí thời điểm khai thác phải vào mùa Thu (tháng 8 Âm lịch), vì thời gian này vỏ dó cho nhiều tinh bột, tước vỏ lại dễ dàng và phơi được khô, bảo quản tốt, không bị mốc. Nếu thu hoạch vào mùa Đông, khí hậu lạnh, vỏ dó mỏng, bám chặt vào thân cây vừa khó bóc vỏ vừa cho tinh bột giấy ít, hơn nữa vào thời điểm này là vào mùa mưa, ít nắng, vỏ dó phơi không được khô sẽ bị mốc, sau cho sản phẩm có màu giấy xấu. Đây cũng chỉ là công đoạn đầu tiên của quy trình làm giấy dó.

Tranh vẽ trên giấy dó

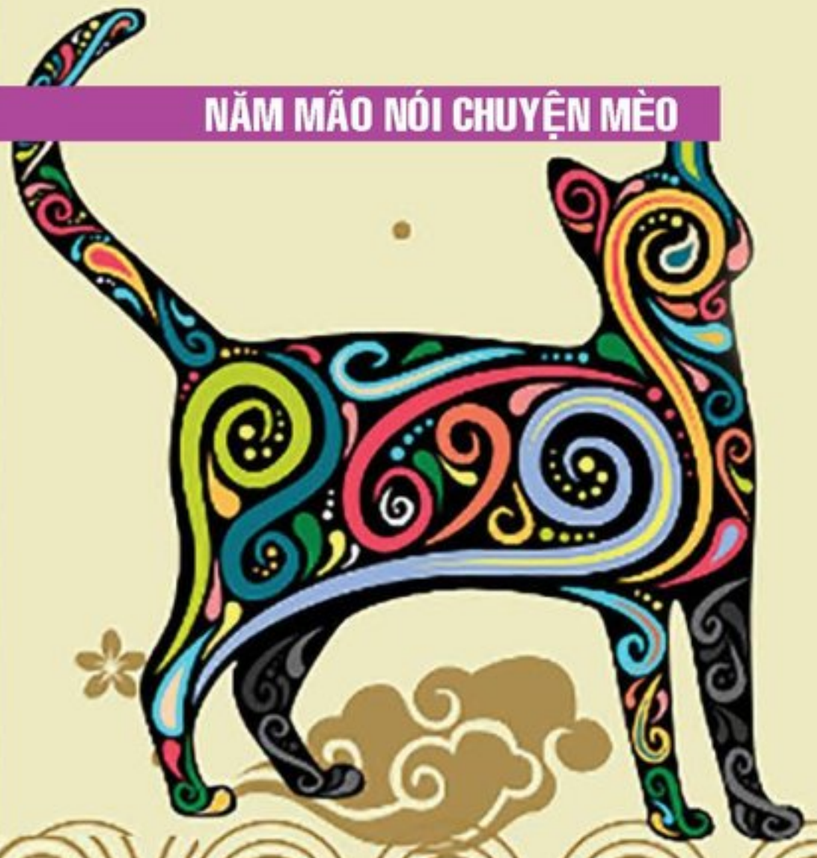
Trong các công đoạn làm giấy dó thì khâu chế biến nguyên liệu là khâu quan trọng và cũng là phức tạp nhất. Khi cây dó được khai thác chuyển về, bóc lấy vỏ phơi khô cho vào bể ngâm nước 48 giờ đồng hồ, sau đó ngâm với nước vôi đặc rồi cho vào thùng phi đun liên tục trong 24 giờ, đem vớt ra rửa sạch. Sau khi sơ chế xong lần một, vỏ dó lại cho vào ngâm thêm khoảng 10 ngày bằng nước sạch rồi mới cho vào cối giã nhuyễn tạo bột, kết hợp với chất nhầy từ nhựa cây mò tạo hỗn hợp kết dính. Hỗn hợp này gọi là "huyền phù", người thợ sẽ pha với nước loãng hay đặc tùy theo loại giấy. Công đoạn tiếp theo là xeo giấy, thường do phụ nữ đảm nhiệm. Khi xeo giấy hay còn gọi là tráng giấy, người thợ dùng liềm xeo (khuôn có mành trúc, nứa ken dày) chao đi chao lại trong bể bột dó. Bột giấy được múc vào liềm ở trong khuôn rồi dùng tay rung đều khi đủ độ dầy của tờ giấy mới thôi. Thao tác cuối cùng trong công đoạn xeo giấy là hất những lớp bột giấy dư thừa ra khỏi khuôn liềm xeo sau khi cảm nhận độ dày của tờ giấy đã vừa đủ. Cảm nhận được một cách chính xác về độ dày của giấy là điều khó nhất đối với những người thợ xeo giấy, đòi hỏi phải có kinh nghiệm tích lũy nhiều năm trong quá trình làm nghề. Cầm liềm seo trên tay, một cái nhấn sâu xuống bể, một cái lắc tay mạnh nhẹ, một cái chao nghiêng... đều thay đổi cách những sợi "tơ" từ vỏ dó đan cài vào nhau, tạo nên những tờ giấy khác nhau. Đây chính là công đoạn thể hiện bàn tay tài hoa của người thợ, người nghệ nhân, quyết định chất lượng sản phẩm giấy. Giấy sau khi xeo, tháo ra khỏi khuôn, người ta sẽ xếp thành chồng, ép cho khô nước rồi bóc từng tờ giấy mang phơi ngoài sân cỏ hoặc sân gạch, tường nhà. Giấy sau khi khô được bóc ra và xếp thành từng tập 100 tờ, xếp 10 tập gọi là một đinh; xếp 10 đinh gọi là một kiêu để bán cho khách hàng.

Với những nghệ nhân làm giấy dó Dương Ổ, một tờ giấy dó đúng tiêu chuẩn phải nhẹ như bấc, mềm như lụa, óng như tơ, viết không nhòe, vẽ không thấm nhưng sau dáng vẻ mảnh mai tinh tế đó chứa đựng sức bền tuyệt vời đối với thời gian hàng trăm năm dù trong điều kiện khắc nghiệt của khí hậu nhiệt đới gió mùa. Thủ công là vậy và phải mất gần một tháng mới cho được một mẻ tờ giấy dó, thế nhưng, giá trị kinh tế của giấy dó không cao, người thợ giấy phải có lòng yêu nghề và sự say mê thực sự mới quyết tâm bám trụ với nghề mà cha ông để lại. Đây cũng chính là nỗi trăn trở của những người con Dương Ổ đang cố gắng giữ lại hồn cốt của chất liệu hiếm có này.

Nghề làm giấy dó không chỉ đứng trước nguy cơ bị mai một mà còn luôn chịu sự rình rập của "hỏa thần" vì giấy là một chất liệu vô cùng dễ cháy. Trước sự phát triển mạnh mẽ của thị trường giấy công nghiệp, làng Dương Ổ nói riêng và phường Phong Khê nói chung có hàng trăm doanh nghiệp sản xuất giấy nằm xem kẽ các khu dân cư khiến cho nguy cơ cháy, nổ ở cơ sở sản xuất giấy có thể xảy ra bất cứ lúc nào. Gắn bó với nghề làm giấy nhiều năm, người dân Dương Ổ và Phong Khê đều hiểu rằng, với công việc này thì chỉ cần một mồi lửa nhỏ cũng có thể biến cả cơ sở sản xuất thành tro bụi trong chốc lát. Vì thế, chủ động trong việc PCCC chính là yếu tố tiên quyết đảm bảo an toàn cho sản xuất, góp phần gìn giữ làng nghề.

Để đảm bảo an toàn phòng chống cháy, nổ, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bắc Ninh thường xuyên phối với lực lượng Công an phường Phong Khê kiểm tra tại các khu dân cư, nhà ở kết hợp sản xuất kinh doanh trên địa bàn kịp thời phát hiện, nhắc nhở người dân trong việc sử dụng các thiết bị điện, sắp xếp hàng hóa đảm bảo an toàn, tránh xa các nguồn nhiệt, nguồn điện... Phong Khê cũng thành lập nhiều Tổ, Đội PCCC cơ sở đảm bảo có lực lượng chữa cháy tại chỗ, thành lập 02 mô hình "Tổ Liên gia an toàn về PCCC&CNCH" tại khu Dương Ổ... Đặc biệt, xác định công tác tuyên truyền có vai trò then chốt trong công tác PCCC, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh cùng Công an phường đã tổ chức hàng chục buổi tuyên truyền tại các chợ, khu dân cư, cơ quan, đơn vị, phát tờ rơi, tài liệu tuyên truyền về công tác PCCC, tuyên truyền qua hệ thống băng rôn, khẩu hiệu, hệ thống truyền thanh với tần suất cao, tạo sự chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động của đại đa số nhân dân. Với quyết tâm không để xảy ra cháy, nổ trên địa bàn, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh, Công an phường Phong Khê cùng nhân dân địa phương đều tích cực tham gia vào hoạt động đảm bảo an toàn PCCC góp phần phát triển làng nghề bền vững, xây dựng kinh tế địa phương ngày càng khởi sắc.

Khi những cành đào hé nụ báo hiệu Xuân về, cũng là thời điểm người dân làng giấy dó Dương Ổ lại chuẩn bị những mẻ giấy sẵn sàng phục vụ các làng nghề làm tranh vào vụ Tết. Thời gian gần đây, những nghệ nhân làm giấy, đặc biệt là thế hệ trẻ Dương Ổ với khát vọng giữ nghề, đã và đang tìm "đường về" cho giấy dó Dương Ổ bằng những sáng tạo để giấy dó thích ứng với đời sống hiện đại. Giấy dó đang dần "hồi sinh" trong các thiết kế với nhiều kích cỡ, màu sắc giấy đa dạng như: giấy có họa tiết, hoa lá dùng để in danh thiếp, thiệp mừng, phong bì, làm sổ, đèn lồng, gấp giấy nghệ thuật,... thổi cho giấy dó một luồng sinh khí mới. Hy vọng trong tương lai gần, cùng với sự đầu tư, vào cuộc của các cơ quan chức năng, lòng nhiệt huyết, yêu nghề của các nghệ nhân, giấy dó Dương Ổ sẽ tìm lại được vị trí vốn có của mình và ngày càng phát triển, làm giàu thêm cho nền văn hoá đậm đà bản sắc của dân tộc Việt Nam.■

NĂM MÃO VÀ NHỮNG DẤU ẤN TRONG LỊCH SỬ VIỆT NAM

Trong lịch sử dân tộc Việt Nam, năm Mão có nhiều dấu ấn đặc biệt. Nhân dịp Xuân Qúy Mão 2023, cùng nhìn lại những dấu ấn đặc biệt qua năm Mão với những sự kiện lịch sử không thể nào quên.

Năm Quý Mão 43, Hai Bà Trưng phất cờ khởi nghĩa chống quân xâm lược phương Bắc nhà Hán do Mã Viện cầm quân. Tuy nhiên, quân địch có quân số đông, thủy bộ phối hợp, lại thạo đánh tập trung theo kiểu trận địa nên quân của Hai Bà Trưng bị thiệt hại nặng. Hai Bà Trưng phải lui binh khỏi Lãng Bạc vượt sông Hồng về căn cứ Cấm Khê để thủ hiểm, dựa vào rừng núi để đánh lâu dài. Mã Viện đem quân vượt sông Hồng đuổi theo. Quân Hán bao vây Cấm Khê. Tại đây đã diễn ra nhiều trận chiến đấu rất ác liệt giữa quân của Hai Bà Trưng với quân của nhà Hán. Hai Bà Trưng đã chiến đấu và hy sinh anh dũng.

Năm Đinh Mão 187, nhân dân các quận ở Giao Chỉ nổi dậy khởi nghĩa làm cho triều đình phải nhiều phen khốn đốn, nhà Hán suy yếu buộc phải tạm dùng người Việt cầm đầu chính quyền ở Giao Chỉ. Quan lại, danh sỹ và dân chúng người Hán di cư sang nước ta và Nho giáo bắt đầu du nhập nước ta từ đó.

Năm Đinh Mão 547, Triệu Quang Phục đem hơn một vạn quân từ Khuất Lão tiến ra, kéo xuống đồng bằng, đóng quân ở đầm Dạ Trạch, lấy đó làm căn cứ để chiến đấu lâu dài. Ngày ngày, quân sỹ thay phiên nhau vừa luyện tập vừa cuốc ruộng, phá bờ, trồng lúa, trồng khoai để tự túc lương thực; ban đêm thì đi thuyền độc mộc ra đánh úp trại giặc, cướp được nhiều lương thực để cầm cự lâu dài. Nghĩa quân của Triệu Quang Phục đã đóng quân ở đây 4 năm. Người trong nước gọi đầm này là đầm Dạ Trạch, gọi Triệu Quang Phục là Dạ Trạch vương (Vua Đầm đêm).

Năm Tân Mão 571, Lý Phật Tử xưng đế, đặt tên Hậu Lý Nam Đế, dời đô từ thành Ô Diên đến Phong Châu.

Năm Đinh Mão 607, nhà Tùy - chính quyền đô hộ nước ta lúc bấy giờ chuyển trụ sở của quận Giao Chỉ từ Long Biên (Bắc Ninh) về huyện Tống Bình - vùng đất Trung tâm Hà Nội ngày nay chính thức được chính quyền đô hộ phương Bắc chọn làm thủ phủ. Đây là dấu ấn mở đầu quá trình đô thị hóa và sự ra đời của đô thị Tống Bình - Đại La.

Năm Kỷ Mão 679, chính quyền đô hộ đặt An Nam đô hộ phủ bao gồm 12 châu, 59 huyện. Trụ sở của An Nam đô hộ phủ đóng ở Tống Bình. Từ đây cho đến đầu thế kỷ X, Tống Bình (Hà Nội) trở thành đại bản doanh của chính quyền đô hộ trên một phạm vi rộng lớn.

Năm Đinh Mão 907, Khúc Hạo (con Khúc Thừa Dụ) lên thay cha giữ chức Tiết độ sứ khi cha mất. Khúc Hạo là nhà cải cách và tổ chức quản lý giỏi. Ông đã chia đặt lại các lộ, phủ, châu, giáp và xã ở các xứ.

Năm Tân Mão 931, Dương Đình Nghệ xưng làm Tiết độ sứ sau khi cầm quân khởi nghĩa và thắng lợi, lật đổ chính quyền đô hộ Nam Hán, tiếp tục sự nghiệp họ Khúc, làm chủ đất nước.

Năm Đinh Mão 967, Đinh Bộ Lĩnh với tài thao lược cầm quân khởi nghĩa đánh đâu thắng đấy, dẹp loạn 12 sứ quân. Đinh Bộ Lĩnh lên ngôi vua tự xưng là Hoàng đế (thường gọi là Đinh Tiên Hoàng), lấy niên hiệu là Thái Bình, đặt quốc hiệu Đại Cồ Việt, đóng đô ở Hoa Lư (Ninh Bình), xây dựng triều chính, mở đầu triều Đinh.

Năm Ất Mão 1075, khoa thi đầu tiên ở nước ta được mở do Vua Lý Nhân Tông cho mở khoa thi Tam trường để chọn người tài làm quan. Khoa thi chọn được hơn mười người. Người đỗ thủ khoa là Lê Văn Thịnh - vị Tiến sỹ đầu tiên ở nước ta.

Năm Tân Mão 1471, Vua Lê Thánh Tông cầm quân đánh tan quân Chiêm Thành để bảo vệ giang sơn xã tắc.

Năm Quý Mão 1483, Bộ Luật đầu tiên ở nước ta ra đời do Vua Lê Thánh Tông cho biên soạn và ban hành. Đó là Bộ Luật Hồng Đức, gồm 722 điều, được gọi là "Quốc triều hình luật".

Năm Ất Mão 1615, Chữ quốc ngữ Việt Nam (do các giáo sỹ Bồ Đào Nha khởi xướng) chính thức hình thành.

Năm Tân Mão 1771, anh em Tây Sơn phất cờ khởi nghĩa. Quân Tây Sơn thường lấy của những nhà giàu rồi phân phát cho dân nghèo, do đó nhân dân các nơi theo nghĩa quân rất đông.

Năm Tân Mão 1831, chính sách Trung ương tập quyền được thi hành do vua Minh Mạng cải tổ nền hành chính mà vua Gia Long đặt ra trước đây, bỏ chức tổng trấn, đổi trấn làm tỉnh, đặt chức tổng đốc, tuần vũ, bố chính sứ, án sát sứ và lãnh binh để cai trị các tỉnh, đồng thời đặt tất cả các tỉnh trực thuộc chính quyền Trung ương.

Năm Ất Mão 1915: Nguyễn Sinh Cung sống ở Anh. Tại đây, Người phải làm nhiều công việc cực nhọc khác nhau để kiếm sống, nhưng vẫn sắp xếp thời gian để học tiếng Anh. Cuối năm 1917, Người rời Luân Đôn (Anh) trở lại Pháp hoạt động cách mạng. Từ một người yêu nước, Người đến với Chủ nghĩa Mác - Lênin, trở thành người cộng sản đầu tiên của Việt Nam và là một trong những người sáng lập Đảng Cộng sản Pháp.

Năm Đinh Mão 1927, tác phẩm "Đường Kách mệnh" của Nguyễn Ái Quốc ra đời đã đề cập đến một loạt những vấn đề cơ bản về lý luận của cách mạng Việt Nam dưới ánh sáng của học thuyết Mác - Lênin. Cùng với "Bản án chế độ Thực dân Pháp", "Đường Kách mệnh" là văn kiện có tính chất cương lĩnh của phong trào công nhân và phong trào yêu nước Việt Nam những năm 1920, vạch ra những hình thức và phương pháp tổ chức lực lượng cách mạng góp phần quan trọng vào việc chuẩn bị thành lập một chính đảng vô sản ở Việt Nam.

Năm Kỷ Mão 1939, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương diễn ra dưới sự chủ tọa của Tổng Bí thư Nguyễn Văn Cừ. Hội nghị đã giải quyết vấn đề chuyển hướng đường lối và phương pháp cách mạng trong tình hình mới. Cũng trong năm này, Đảng Cộng sản Đông Dương ra "*Tuyên ngôn về tình hình chung và đường lối cách mạng*". Bản Tuyên ngôn kêu gọi toàn dân hãy thống nhất hành động, tham gia Mặt trận Dân chủ Đông Dương.

Năm Tân Mão 1951, Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ II của Đảng Cộng sản Đông Dương diễn ra. Đại hội đã vạch rõ những nhiệm vụ trước mắt của Đảng nhằm đưa kháng chiến đến thắng lợi. Cũng trong năm này, Mặt trận Việt Minh và Hội Liên hiệp quốc dân Việt Nam hợp nhất thành Mặt trận Liên Việt bao gồm tất cả các đoàn thể, tôn giáo, đảng phái, các cá nhân yêu nước nhằm kết chặt khối đại đoàn kết toàn dân để kháng chiến kiến quốc.

Năm Quý Mão 1963, chiến thắng Ấp Bắc, đánh bại chiến thuật "trực thăng vận" và "thiết xa vận" của Mỹ - Ngụy. Chiến thắng Ấp Bắc đã nêu cao tinh thần chiến đấu vô cùng anh dũng của đồng bào và chiến sỹ miền Nam, mở ra khả năng đánh bại chiến lược "Chiến tranh đặc biệt" của Mỹ - Ngụy.

Năm Ất Mão 1975, Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân 1975 toàn thắng. Miền Nam hoàn toàn giải phóng, đất nước thống nhất và đưa cả nước tiến lên chủ nghĩa xã hội, mở ra kỷ nguyên mới - kỷ nguyên Độc lập, Tự do và Chủ nghĩa xã hội.

Năm Đinh Mão 1987, Hội nghị lần thứ 2 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khoá VI) diễn ra và đã giải quyết những vấn đề cấp bách về phân phối lưu thông. Cũng trong năm này, Hội nghị lần thứ 3 và 4 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khoá VI); Kỳ họp thứ 1 và 2 Quốc hội khóa VIII đã diễn ra.

Năm Kỷ Mão 1999, Hội nghị lần thứ 6 (lần 2), lần thứ 7 và 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khoá VIII); Kỳ họp thứ 5 và 6 Quốc hội khóa X diễn ra.

Năm Tân Mão 2011, Đại hội lần thứ XI của Đảng; Kỷ niệm 100 năm ngày Bác Hồ ra đi tìm đường cứu nước; 80 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh; 65 năm Tổng tuyển cử Quốc hội đã diễn ra thành công tốt đẹp.

Năm Qúy Mão 2023, là năm Kỷ niệm 75 năm lực lượng CAND Học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy CAND (11/3/1948 - 11/3/2023). Cũng là năm chúng ta chờ đợi những sự kiện lớn khắc ghi dấu ấn của lịch sử đất nước.../.

PHÚ BÌNH
(Tổng hợp)

LỄ TẾT Ở NHẬT BẢN

NGUYỄN TẤN TUẤN

Nhật Bản là một cường quốc phát triển nằm ở phía Đông của Châu Á, vì vậy quốc gia này được thế giới mệnh danh là đất nước của mặt trời mọc. Là dân tộc phương Đông nên Nhật Bản có những phong tục tập quán truyền thống như tôn trọng lễ nghĩa, tín ngưỡng được duy trì đến ngày nay. Nhân ngày đầu Xuân, xin giới thiệu một số lễ Tết độc đáo của người Nhật, thể hiện sâu sắc truyền thống ấy.

Tết trưởng thành

Vào ngày 15 tháng Giêng hàng năm, cả nước Nhật được nghỉ làm việc để tổ chức một cái Tết rất nhân văn và độc đáo: "Tết trưởng thành". Trong ngày Tết trở thành người lớn này, giới trẻ gồm tất cả các nam thanh nữ tú ở tuổi 20 đều mặc trang phục truyền thống đến các tụ điểm công cộng để dự lễ "trưởng thành". Đại diện chính quyền lên đọc lời chúc mừng, cổ vũ các thanh niên nam nữ cố gắng học tập và làm việc. Sau đó những người trẻ trưởng thành lên đọc lời tuyên thệ với những nội dung như: Từ nay sẽ quyết tâm rời bỏ những cá tính trẻ con để bước vào đời sống của người lớn. Đây là phong tục cổ truyền của Nhật Bản nên họ rất coi trọng và duy trì để Tết trở thành người lớn ngày càng được tổ chức linh đình hơn.

Tết tuyết

Ở vùng đảo Hokkaido, phía Bắc Nhật Bản từ lâu là một nơi băng giá đầy tuyết trắng, ở vùng này có đến nửa năm băng tuyết bao phủ mọi vật. Thường đến tháng 2 là tiết trời lạnh nhất, người Nhật Bản ở vùng này có tục lệ ăn Tết tuyết kéo dài 5 ngày liền. Tại đây, người ta tổ chức triển lãm những ngôi nhà làm bằng băng tuyết, hoặc những bức tượng được chế tác từ các khối bằng tuyết rất nghệ thuật. Ngoài ra trong 05 ngày đêm diễn ra Tết tuyết người dân trên đảo Hokkaido tổ chức thi và biểu diễn các tiết mục ca múa nhạc theo chủ đề về tuyết rất độc đáo.

Tết con gái

Vào ngày mồng 3 tháng 3 hàng năm ở Nhật diễn ra một lễ hội đặc biệt đó là Tết con gái. Các cô gái mới lớn mặt hoa da phấn lũ lượt kéo nhau đến các tụ điểm tổ chức lễ hội để vui chơi nên Tết con gái còn gọi là Tết hoa đào. Ngày nay, các bé gái được cha mẹ chi một món tiền lớn để mua bộ tượng gỗ chạm trổ rất tinh xảo gồm các nhân vật như: hoàng đế, hoàng hậu, thị tì, đại thần, nhạc thần, vệ sỹ... khi con gái đi lấy chồng sẽ được mang những vật này về nhà chồng làm của hồi môn.

Tết con trai

Cũng như Tết con gái, để công bằng ở xứ sở hoa anh đào còn có ngày Tết con trai. Ngày 5 tháng 5 hàng năm ở thành thị hay nông thôn của nước Nhật, nhà nào có con trai thì treo con cá chép làm bằng giấy hay nhựa lên một cây sào rồi đem cắm ở ngoài cửa. Cá chép thường thích bơi ngược dòng nước nên người Nhật lấy nó làm biểu tượng cho ý chí kiên cường của người đàn ông Nhật. Ai cũng muốn con trai của mình sau này sẽ dũng cảm như con cá chép vượt vũ môn để hóa thành rồng...

Tết đôi đũa

Một ngày Tết rất phương Đông của người Nhật Bản là Tết đũa. Đũa ở đây là hai chiếc đũa dùng để ăn cơm và gắp thức ăn của nhiều dân tộc khác nhau ở Châu Á. Cũng như Việt Nam, Trung Quốc và nhiều nước khác, người Nhật biết dùng đũa từ rất lâu đời. Đôi đũa Nhật có rất nhiều loại như: đũa bằng gỗ, đũa tre, đũa nhựa, đũa ngà, đũa ngọc ... mỗi loại đũa dùng riêng cho các mức độ tổ chức ăn uống, yến tiệc khác nhau. Người Nhật Bản quan niệm đang khi ăn mà làm gãy đũa là điềm rất xấu, ngược lại khi tổ chức ăn uống ở ngoài trời, thì ăn xong bữa phải bẻ gãy đũa để ma quỷ không đụng vào gây bệnh tật. Từ năm 1974, Nhật Bản đã lấy ngày 4 tháng 8 hằng năm là ngày Tết đũa. Ngày này, người ta triển lãm nhiều loại đũa và cách sử dụng đũa trong ẩm thực kiểu phương Đông.

Tết kính lão

Vào ngày 15 tháng 9 hàng năm ở Nhật là ngày diễn ra lễ hội để tỏ lòng kính trọng người già hay còn gọi là Tết kính lão. Ngày này, người Nhật thường đi thăm hỏi và tặng quà cho người cao tuổi. Những vị cao niên nhất trong xã hội Nhật Bản sẽ được cả nước tôn vinh. Nhật hoàng và Thủ tướng Nhật cũng gửi thư chúc mừng đến các bậc cao niên trong cả nước.

Tết năm mới

Người Nhật Bản ăn Tết Tây nên chỉ đón Xuân mới vào ngày 01 tháng 01 Dương lịch như các nước ở Châu Âu. Đêm Giao thừa, mọi người đều đi chùa, chuông chùa sẽ được gióng lên 109 lần để trừ ta ma và chào đón chúa Xuân. Sáng mồng Một Tết mọi người lại kéo nhau đến ngôi chùa gần nhất để lễ Phật và bói quẻ cầu phúc đầu năm. Bữa cơm đoàn tụ gia đình được tổ chức vào ngày mồng Một tháng 01 Dương lịch. Người Nhật Bản thích uống rượu sake, ăn bánh kẹo ngọt trong ngày Tết để cầu mong điều tốt lành đến với gia đình và bản thân.

Ngoài lễ hội Tết nói trên, người Nhật Bản còn có nhiều Tết khác tổ chức hàng năm như: Tết trồng cây vào tuần đầu tháng 4 hàng năm, Tết cấy lúa vào tuần thứ nhất của tháng 6, Tết khéo tay được tổ chức vào ngày 7 tháng 7, Tết lửa trại vào trung tuần tháng 8, Tết quê hương nhớ về Cố đô Kyoto được tổ chức vào đầu tháng 10, Tết mùa Thu ăn mừng mùa màng bội thu vào cuối tháng 11 hàng năm.■

BẾP LỬA Trong đời sống của người CƠ-TU

HỒNG LÂM

Cũng như bao dân tộc anh em sống dọc theo dãy núi Trường Sơn hùng vĩ, người Cơ-tu ở vùng núi Quảng Nam rất coi trọng bếp lửa. Bếp lửa không chỉ để nấu nướng đồ ăn và thức uống mà còn dùng để sưởi ấm, để chiếu sáng trong Gươl, trong nhà sàn cho những sinh hoạt về đêm. Ngọn lửa bập bùng trong Gươl, trong nhà sàn là biểu tượng thiêng liêng của sự sống, là sự thích nghi của con người với thiên nhiên khắc nghiệt, sưởi ấm cơ thể trong những đêm mưa rừng lạnh giá...

Cơ-tu là một tộc người thiểu số thuộc ngành Cơtuic (cùng với người Tà Ôi, Bru - Vân Kiều) thuộc nhóm ngôn ngữ Môn - Khơme, phân bố ở phía Bắc dãy Trường Sơn với dân số khoảng 75.000 người. Bộ phận đông nhất của người Cơ-tu cư trú tại ba huyện Đông Giang, Tây Giang và Nam Giang của tỉnh Quảng Nam với dân số trên 55.000 người, một vài nhóm cư trú ở một số xã thuộc huyện Nam Đông và A Lưới (Thừa Thiên - Huế). Ngoài ra, người Cơtu còn sinh sống ở tỉnh Sê-Kông và tỉnh Xalavan thuộc nước Cộng hoà dân chủ nhân dân Lào.

Người Cơ-tu quan niệm rằng, việc đặt bếp lửa trong Gươl (nhà cộng đồng), trong nhà là việc làm hết sức hệ trọng và mang ý nghĩa tâm linh với hy vọng ngọn lửa của bếp sẽ cháy mãi mang đến sự ấm no, hạnh phúc và thịnh vượng cho dân làng hay mọi thành viên trong gia đình.

Theo phong tục cổ truyền, người Cơ-tu lập làng, dựng nhà đều chọn đất ở nơi núi cao, nơi đầu sông, suối. Làng được lập theo vòng tròn hay hình ô van, ở giữa có Gươl, xung quanh là các ngôi nhà lân cận kề nhau, mái hình mai rùa, lợp bằng lá mây, lá tranh. Khi cất xong nhà, một người có uy tín như già làng, trưởng thôn hoặc người lớn nhất trong gia đình sẽ đứng ra nhóm bếp lửa. Thường thì già làng là người nhóm bếp đốt lửa ở Gươl; còn trong các gia đình thì người bố nhóm bếp, nếu không có bố thì mẹ hay người lớn nhất trong nhà nhóm bếp. Trước đây người ta thường dùng đá xát với sắt thép tạo tia lửa và đốt cháy nguyên liệu (thường lấy rơm dễ bốc cháy) và thổi lửa lên bởi người Cơ-tu cho rằng phải tự tạo lửa ngay ở nhà mình chứ không nên vào nhà khác lấy lửa.

Bếp lửa nơi nhà sàn Cơ-tu

Để làm bếp lửa ở Gươl, đồng bào Cơ-tu thường đóng một cái bệ bằng gỗ, trong đó chứa đất sét, trên đặt ba hòn đá được lấy ở trên rừng, nơi đầu nguồn nước. Ở nhà riêng của từng gia đình, người ta cũng dùng đất sét đắp bếp cao hơn sàn nhà từ 12 - 15cm, bao gờ tròn để tro không tràn ra ngoài và bên trên cũng đặt ba hòn đá. Bếp lửa luôn được đặt giữa nhà hoặc lệch về một góc nào đó sao cho ánh nắng buổi chiều không chiếu vào giữa bếp bởi người Cơ-tu cho rằng nắng chiều đã nóng gặp lửa càng nóng hơn sẽ khiến gia chủ gặp phải điều không may mắn. Ở nhà sàn (nhà dài) có nhiều hộ thì hộ nào có uy thế, khá giả sẽ được ưu tiên đặt bếp ở bốn góc nhà.

Người Cơ-tu quan niệm rằng, tại đó có Giàng ở nên chủ nhà thường để vật quý tại đây, không người ngoài nào được đến chỗ đó. Xung quanh bếp được sắp xếp theo thứ tự: phía trong gian bếp là sàn ngủ của vợ chồng chủ nhà, bên trái là sàn dành cho ăn uống và sinh hoạt hàng ngày, bên phải là chỗ ngủ của con cái, phía ngoài sàn là nơi dùng để gia chủ tiếp khách. Vì lẽ đó mà những khách lạ không rõ tập tục xung quanh cái bếp rất dễ bị phật ý chủ nhà. Người Cơ-tu rất kiêng bỏ những đồ bẩn vào bếp; khách lạ, trẻ em đến nhà không được tự tiện nhóm bếp lửa... Vào mùa Đông giá rét, gia đình người Cơ-tu quây quần ngủ xung quanh bếp lửa trong ngôi nhà sàn, chân hướng vào bếp để sưởi ấm.

Vào mùa lễ hội truyền thống của buôn làng như: lễ đâm trâu, lễ mừng Gươl mới, lễ mừng lúa mới, lễ đầu năm mới,... dân làng Cơ-tu tụ tập đông đảo bên bếp lửa hồng để nghe già làng kể những câu chuyện về những truyền thuyết, những câu chuyện cổ tích của dân tộc mình. Nội dung của các truyện kể thường xoay quanh truyền thuyết giải thích về việc sinh ra trời đất, núi sông, cây cỏ; giải thích về sự xuất hiện của con người; nguồn gốc các dòng họ; những truyền thuyết về những cuộc đấu tranh với thiên nhiên khắc nghiệt để xây dựng bản làng và đấu tranh xã hội để giành quyền sống chính đáng của con người; về Yàng, về thần linh, thần Suối, thần Núi, thần Rừng.... Trong bầu không khí hoang sơ của núi rừng đại ngàn, mọi người cùng ngồi quây quần bên bếp lửa chúc nhau cho bản làng ấm no, mùa màng tươi tốt, nhà nhà được yên vui. Bếp lửa luôn luôn được giữ để không cháy bùng, nhưng than của nó thì lúc nào cũng rực hồng, hơi ấm của bếp lửa hòa cùng hơi ấm của những chén rượu tà vạt, t'đin hay bên những ché rượu cần thơm nức làm cho mọi người cảm thấy ấm áp trong cái tình đồng bào, tình làng xóm. Bếp lửa trở thành sợi dây vô hình gắn kết các thành viên, các gia đình làm tăng thêm tình thân cố kết trong cộng đồng người Cơ-tu. Trải qua hàng trăm năm, hình ảnh bếp lửa trở nên quen thuộc, gần gũi và đã ăn sâu vào tâm thức của biết bao thế hệ người Cơ-tu...■

TỤC THỜ LỬA của người KHƠ MÚ

MINH HƯƠNG

"Xá ăn lửa, Thái ăn nước" - câu ca trong dân gian từ bao đời nay đã nói lên vai trò đặc biệt của lửa trong đời sống tâm linh của người Khơ Mú (Xá là tên gọi khác của dân tộc Khơ Mú). Đối với người Khơ Mú, ngọn lửa không chỉ mang lại ấm no mà còn là một vị thần được cộng đồng thờ phụng.

Khơ Mú là một trong những cộng đồng cư dân đã cư trú lâu đời nhất ở miền Tây Bắc nước ta, một bộ phận Khơ Mú cư trú tại miền núi các tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An do chuyển cư từ Lào sang. Ngoài tên gọi Khơ Mú, dân tộc này còn có nhiều tên gọi khác như: Xá, Xá Cẩu, Mứn Xen, Pu Thênh, Tềnh, Tày Hạy... Họ có tiếng nói, ngôn ngữ riêng thuộc nhóm ngữ tộc Môn - Khmer của ngữ hệ Nam Á. Cuộc sống của người Khơ Mú gắn bó với cây lúa trên nương rẫy. Phương thức canh tác chính là phát nương và đốt nương làm rẫy. Câu: *"Xá ăn theo lửa, Thái ăn theo nước"* chính là để chỉ hình thức ăn theo ngọn lửa đốt nương của người Khơ Mú. Với hình thức canh tác này, từ hàng trăm năm nay, trong tiềm thức của người Khơ Mú luôn coi lửa là cái gốc của sự sống, tôn thờ "thần lửa" và coi đây là vị thần đem lại sự sống, ấm no hạnh phúc cho mỗi thành viên trong gia đình, bản làng và dân tộc mình.

Bếp lửa thứ hai được người Khơ Mú đặt nơi trang trọng trong nhà. *Ảnh: Sưu tầm*

Do đặc thù xưa kia sống phụ thuộc vào thiên nhiên, chủ yếu bằng săn bắt, hái lượm rồi du canh du cư và đốt nương làm rẫy là chính, đốt lửa để đuổi thú dữ, muông thú phá hoại mùa màng, nên "thần lửa" đối với họ là vô cùng quan trọng. Không rõ từ khi nào, người dân tộc Khơ Mú có cách tạo ra lửa phục vụ cuộc sống thông qua một loại dụng cụ vô cùng độc đáo, đó là mài ống tre để tạo ra lửa. Theo truyền thống, ngay từ khi còn nhỏ, đàn ông Khơ Mú đã được học cách lấy lửa vô cùng độc đáo. Công cụ tạo ra lửa được làm từ hai đoạn ống tre già còn nguyên cật (vỏ ống tre). Ống tre được chẻ tạo thành 2 nửa ống dài khoảng 70cm. Một nửa ống chặt 2 lỗ khuyết ở 2 đầu, sau đó khoét lỗ thủng ở giữa lòng máng dùng để mài lửa. Nửa ống tre còn lại chẻ đôi thanh 2 thanh tre, một thanh vót nhọn cắm vào đầu ống mài làm chốt hãm, thanh tre còn lại dùng để mài ống. Theo kinh nghiệm tre càng già, càng khô càng nhanh bén lửa. Công đoạn mài phải nhanh tay cho đến khi đoạn tre có mùi khét, khi đó mới dùng mồi cỏ khô để tạo thành lửa. Đây chính là cách lấy lửa cổ truyền từ xưa của người Khơ Mú, khác biệt so với đồng bào các dân tộc khác.

Cũng giống như những dân tộc thiểu số sống gần gũi với thiên nhiên, phụ thuộc nhiều vào núi rừng, người Khơ Mú cũng tin vào "vạn vật hữu linh", họ đã tạo dựng nên một hệ thống phong tục tập quán tín ngưỡng riêng trong cuộc sống, sinh hoạt hàng ngày với mong ước mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu của cư dân nông nghiệp. Đặc biệt với quan niệm lửa là biểu trưng cho sự sống, người Khơ Mú duy trì tục thờ "thần lửa" trong mỗi gia đình thông qua việc sắp đặt các bếp lửa ở những vị trí khác nhau trong nhà và tuân thủ theo phong tục tập quán truyền thống cùng những điều kiêng kỵ rất nghiêm ngặt.

Nếu như các dân tộc thiểu số như: Thái, Tày, Mường... chỉ có một bếp lửa đặt tại một không gian trong nhà thì nhà của người Khơ Mú có đến ba bếp lửa. Từ sự trân trọng "thần lửa" trong đời sống tâm linh nên cấu trúc nhà sàn của người Khơ Mú là "nhà ba gian, bếp ba chiếc" hay "bốn góc nhà, ba góc bếp" và mỗi góc bếp có một chức năng riêng, được sử dụng theo những quy định kiêng kỵ nghiêm ngặt, linh thiêng bởi nơi cư ngụ của "thần lửa" chính là trong căn bếp ngôi nhà sàn. Những chiếc bếp lửa trong mỗi nhà chính là hiện thân của "thần lửa", biểu trưng cho sự sống và sự hồi sinh bất diệt.

Trong ngôi nhà truyền thống của người Khơ Mú thường được chia thành hai khu vực, một khu vực dành riêng cho khách, một khu vực để thờ cúng. Khách đến thăm nhà chỉ được vào hai gian ngoài cùng, không được bước vào gian thứ ba trở đi, chỉ có những người trong gia đình mới được bước vào đó. Trong đó, chiếc bếp đầu tiên ở gian ngoài là bếp đun nấu phục vụ nhu cầu ăn uống hàng ngày và tiếp khách đến ngồi chơi xung quanh hay sưởi lửa mùa rét. Khi bước vào gian đầu tiên của ngôi nhà đã gặp bếp lửa, thường là phía bên tay trái đi vào. Căn bếp này phục vụ nhu cầu ăn uống hàng ngày của gia đình. Bếp của người Khơ Mú thường có hình vuông được đắp bằng đất nện, khung gỗ hình chữ nhật. Phía trên bếp là nơi để hong khô lương thực, thực phẩm, bảo quản thức ăn và các vật dụng hàng ngày. Khách khứa đến chơi ngồi quanh bếp lửa này, cùng gia chủ sưởi ấm, trò chuyện, gắn kết với nhau hơn bằng những câu chuyện xưa, những lần điệu dân ca truyền thống...

Chiếc bếp thứ hai được đặt ở gian giữa, trung tâm ngôi nhà. Bếp này nhỏ hơn bếp phục vụ cho sinh hoạt hàng ngày. Bếp được đặt dưới chân cột giữa nhà. Đây chính là nơi thờ tổ tiên người Khơ Mú hay còn được gọi là bếp thờ và chỉ để đun nấu đồ cúng; kiêng kỵ người lạ động vào bếp này. Theo truyền thống, người phụ nữ là bà, là mẹ trong nhà sẽ giữ cho lửa trong căn bếp này không bao giờ tắt, hoặc phải luôn có một vài hòn than đang hồng bởi đây là nơi ở của "ma nhà", cũng là địa điểm hiện diện quan trọng nhất của "thần lửa" nên lúc nào cũng phải đỏ lửa để thể hiện sự quan tâm của con cháu với tổ tiên, ước mong được hưởng điều tốt lành. Ngày nay, do đồng bào phải đi lao động hàng ngày, để đảm bảo không xảy ra hoả hoạn, họ chỉ thắp lửa vào những ngày Lễ Tết, ngày trọng đại trong gia đình như: lễ sửa nhà, lễ cưới... Trong sinh hoạt của gia đình người Khơ Mú, tất cả những việc trọng đại của gia đình đều được tổ chức tại gian bếp thờ. Cũng chính vì quan trọng như thế nên người Khơ Mú có tục kiêng, chỉ có con cháu trong nhà được vào căn bếp này, vì người lạ vào sẽ mang đến những điều không may mắn, thậm chí khi con gái đã đi lấy chồng cũng không được phép vào bếp thờ nữa. Theo quan niệm của người Khơ Mú khi phạm đến điều cấm kỵ này là đã phạm đến "thần lửa", phạm đến tổ tiên, phải làm lễ sửa lại bếp để chuộc lỗi với tổ tiên, với "thần lửa". Bên trên bếp thờ có một gác bếp nhỏ, theo quan niệm của người Khơ Mú thì đây chính là nơi ngự của tổ tiên. Có một cây tre, trúc nhỏ được nối từ bếp thờ lên gác bếp. Cây tre được buộc chính giữa bếp lửa, tại đây đặt rượu cần mỗi khi cúng tổ tiên. Cũng chính tại bếp thờ này, những áng sử thi, những câu chuyện cổ, những làn điệu dân ca, những điệu múa của người Khơ Mú được họ truyền dạy nhau từ đời này qua đời khác, dưới sự chứng kiến của tổ tiên.

Chiếc bếp thứ ba được đặt ở gian trong cùng, gọi là bếp xôi vì bếp này liên quan đến tục thờ mẹ lúa của người Khơ Mú - mẹ thiêng liêng đã nuôi sống họ diễn ra vào tháng Mười Âm lịch hàng năm. Bếp này chỉ dùng để đồ xôi, nấu cơm khi nhà có việc trọng đại. Xôi và cơm trong lễ cúng của người Khơ Mú chỉ được nấu trong gian bếp này. Ở gian bếp này luôn có một chiếc ninh đồng dùng để xôi cơm. Chiếc ninh đồng này cũng chỉ được dùng trong bếp xôi mà không được sử dụng vào bếp nấu ăn trong sinh hoạt hàng ngày. Các nghi lễ như: đồ xôi, dâng lễ vật lên mẹ lúa được thực hiện trong gian bếp này. Theo quan niệm của người Khơ Mú, gian bếp này thể hiện mong ước sung túc của gia chủ.

Ngày nay, đời sống bên bếp lửa của người Khơ Mú cũng có ít nhiều thay đổi nhưng quan niệm về "bốn góc nhà, ba góc bếp", tập tục thờ "thần lửa" để đem lại những điều may mắn, xua đi những rủi ro trong đời sống vẫn luôn được cộng đồng người Khơ Mú gìn giữ. Mỗi góc bếp đều có những luật tục riêng thể hiện trong đó là văn hoá, là bản sắc rất riêng không lẫn với bất cứ dân tộc nào khác của người Khơ Mú.■

Những Khúc Ca Trên Đường Xuân

TRẦN HỒNG GIANG

Xuân về trong những bài ca
Từ làng quê vọng ngân qua phố phường...

Trải dài trên những nẻo đường
Có bao người vẫn tha hương chưa về!

Cuối mùa gió lạnh vội đi
Những cánh sẻ lạc thiên di cuối trời

Khúc ca thổn thức gọi mời
Về đây giây phút giao thời linh thiêng

Bộn bề những nẻo chung riêng
Lời ca chạm đến nỗi niềm chiều xa

Và bao trái tim thiết tha
Lẫn vào trong nhịp hòa ca Xuân về!

Những điệp khúc Xuân say mê
Cứ ngân lên khắp nẻo về mùa Xuân...

NẠN CHÁY RỪNG VÀ CHUYỆN PHÒNG CHÁY RỪNG Ở NƯỚC ÚC

NGUYỄN XUÂN HẢI

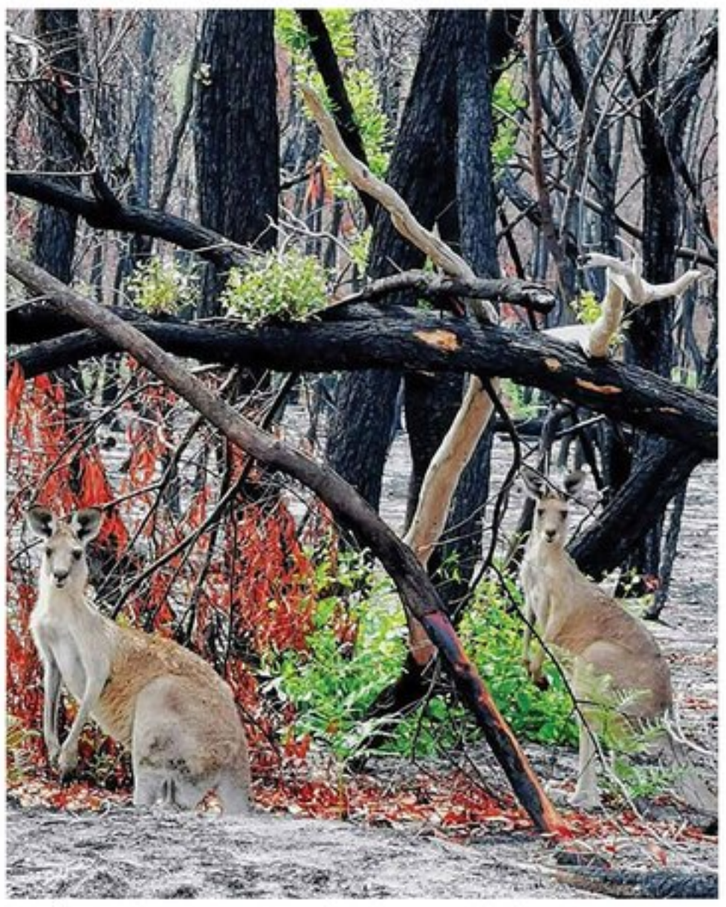
Sự hồi sinh kỳ diệu của những cánh rừng sau vài tháng xảy ra thảm hoạ.

Tháng 4 năm 2019, chúng tôi có dịp đến nước Úc. Nằm ở Nam bán cầu nên nước Úc độ ấy đang là mùa Thu mát mẻ. Chúng tôi được đến tham quan trải nghiệm tại một vài khu rừng già, nơi cơ man là những cây bạch đàn tuổi cổ thụ cao ngất trời và những khóm dương xỉ chắc cũng có tuổi đời ngàn năm thân to như gốc dừa đang cố vươn trên đám mận gai và bụi cây giăng kín đất. Dưới những tán rừng đẹp như tranh ấy, chúng tôi được ngắm nhìn vô số động vật lạ như: gấu koalas, chuột túi, chim công và cả chó hoang dingo tại Công viên Wife Life Park ở Syney hay cho chim vẹt trắng ăn hạt trên bàn tay mình ở khu bảo tồn các loài chim thuộc Melbourne.... Trên đường xuyên qua những cánh rừng, chúng tôi nhìn thấy khá nhiều cây cổ thụ cháy đen hoặc đã chết trắng từ rất lâu rồi. Hỏi ra mới biết những xác cây ấy là tàn tích của những vụ cháy rừng nhiều năm trước mà người ta cố tình để lại như để cảnh báo về nạn cháy rừng vẫn luôn tiềm ẩn nếu con người không có ý thức giữ gìn.... Người hướng dẫn viên nói với chúng tôi rằng, năm nào cũng vậy, cứ mỗi mùa Hè đến, cao điểm là tháng 11, tháng 12 hạn hán và gió nóng khiến các cánh rừng này như bị hun, bị sấy khô và nguy cơ cháy rừng lại bắt đầu. Cầu trời cho năm 2019 này cháy rừng sẽ không xảy ra!

Nhưng thật buồn là lời cầu mong ấy lại không linh nghiệm! Cuối năm 2019, thảm hoạ cháy rừng ở nước Úc vẫn xảy ra. Nhiều cánh rừng ở 5 bang trong đó có cánh rừng già phía Tây Bắc Sydney (thuộc Bang New South Wales), Melbourne (thuộc Bang Victoria) nơi chúng tôi từng qua đã chìm trong biển lửa nhiều ngày. Theo thống kê chưa đầy đủ, thảm hoạ cháy rừng ở nước Úc cuối năm 2019 đã khiến ít nhất 24 người thiệt mạng, 1300 căn nhà bị phá huỷ. Và theo quỹ Quốc tế bảo vệ thiên nhiên (WWF), đợt cháy rừng nghiêm trọng này đã giết chết 1,25 tỷ cá thể động vật trong đó có hàng chục ngàn gấu túi koala và các loài biểu tượng khác của nước này như: chuột túi, sóc bay, vẹt mào.... Riêng Bang New South Wales, các vụ cháy rừng từ tháng 11/2019 dai dẳng đến 07/01/2022 mới được dập tắt hoàn toàn đã khiến 1,2 triệu hecta đất rừng bị giặc lửa quét qua, 30% số gấu túi bị biến mất trong lửa ...

Với thảm hoạ cháy rừng, mùa Hè 2019 được coi là "mùa Hè đen" của nước Úc. Nhưng ngược dòng lịch sử, nước Úc đã từng trải qua một số "mùa Hè đen" khác với những đợt cháy rừng tồi tệ như: cháy rừng vào năm 1939 đã khiến 71 người thiệt mạng, 650 ngôi nhà bị thiêu hủy; cháy rừng vào năm 1983 cũng khiến 75 người chết, 3000 ngôi nhà ra tro.... Nhưng có lẽ trong ký ức của người dân Úc, vụ cháy rừng năm 2009 mới là thảm hoạ tồi tệ nhất, thiệt hại người và tài sản nhiều nhất. Ước tính đã có ít nhất 210 người đã không thoát khỏi những đám cháy hung ác trải rộng 2850km². Họ bị chết cháy trong rừng, chết cháy trong nhà, thậm chí chết cháy trong xe trên đường đi lánh nạn. Tiếp đó hơn 10.000 người dân sống trong phạm vi những cánh rừng bị cháy phải lưu lạc khắp nơi vì hơn 2000 ngôi nhà của họ bị giặc lửa "xoá đen"...

Úc là một quốc gia rộng lớn và giàu có của Châu Đại dương và công tác phòng chống cháy rừng đã và đang được chính phủ nước này rất quan tâm. Mỗi khi xảy ra cháy rừng, chính quyền mỗi bang và Chính phủ toàn Liên bang đã huy động tối đa các lực lượng chữa cháy đến dập lửa. Tuy nhiên, trong thảm hoạ cháy rừng ở Úc, bên cạnh các lực lượng chữa cháy chuyên nghiệp, rất nhiều Đội lính chữa cháy tình nguyện tại quốc gia này là những người đã đóng góp rất nhiều công sức đẩy lùi giặc lửa, bảo vệ tính mạng và tài sản của người dân. Riêng lực lượng Cứu hoả Nông thôn (RFS) ở nước Úc đã có tới 72.000 tình nguyện viên tham gia và được biết đến là Đội Cứu hoả tình nguyện lớn nhất thế giới. Có rất nhiều tình nguyện viên cứu hoả tiêu biểu mà báo chí nước này đã nói đến. Ví như trường hợp ông già Doug Schute gần 70 tuổi, tham gia Đội Cứu hoả tình nguyện từ năm 13 tuổi, có 55 năm kinh nghiệm chữa cháy rừng. Hiện ông là Đội trưởng Đội Cứu hoả Toumerong thuộc Bang New South Wales. Cũng giống như ông Doug Schute, tất cả những tình nguyện viên cứu hoả chưa bao giờ và họ cũng không bao giờ nhận tiền công cho những công việc mà họ đã làm. Tất cả đối với họ là niềm đam mê cùng sự hy sinh vì cộng đồng. Sự hy sinh là động lực giúp họ tiếp tục gắn bó với công việc cứu rừng, cứu người, cứu động vật và bảo vệ tài sản nơi họ sinh sống.

Sự hồi sinh kỳ diệu của những cánh rừng sau vài tháng xảy ra thảm hoạ.

Tuy nhiên, phải khẳng định rằng: tất cả các cuộc chiến đấu với giặc lửa trong các thảm hoạ cháy rừng, lực lượng chữa cháy chuyên nghiệp của nước Úc giữ vai trò rất quan trọng. Họ là những người lính trực tiếp đối mặt với hiểm nguy, chấp nhận hy sinh, mất mát thực thi nhiệm vụ trong nhiều tuần thậm chí nhiều tháng và họ đã được đất nước, được người dân tôn vinh. Trong khủng hoảng cháy rừng mùa hè 2019 đã có nhiều người lính chữa cháy hy sinh trên mặt đất và cả trên bầu trời. Chỉ trong tháng 12 năm 2019, 2 chiếc xe cứu hoả lao vào rừng dập lửa gặp nạn khiến 3 người lính cứu hoả hy sinh, 2 chiếc trực thăng khi đang thả nước chữa cháy trên trời xuống gặp nạn cũng bị rơi khiến 3 người lính cứu hoả nữa không trở về! Trong lễ tang anh Geoffrey Keaton , một trong 3 người lính cứu hoả thiệt mạng cuối tháng 12 diễn ra tại bang New South Wales có sự tham dự của Thủ tướng nước này - ông Scott Morrison cùng hàng chục đồng nghiệp của anh. Trước linh cữu của Geoffrey Keaton, Ngài đại diện của Cơ quan Cứu hoả Nông thôn bang này đã quỳ gối đeo chiếc Huân chương lên ngực áo của cậu con trai Harvey của G.Keaton. Hình ảnh cậu bé mới 19 tháng tuổi đang ngậm vú giả nhận Huân chương thay cha khiến mọi người quá đỗi thương cảm và xa xót!

Cũng những ngày đau buồn tháng 12 năm ấy, nhà hát Sydney đã được thắp sáng để tưởng nhớ những người lính cứu hoả và tình nguyện viên đã dũng cảm quên thân ngăn chặn cháy rừng trong suốt mấy tháng ròng rã.

Không chỉ có lực lượng chữa cháy tại chỗ chuyên nghiệp và tình nguyện viên của 5 bang có rừng cháy, những ngày xảy ra thảm hoạ, lực lượng chữa cháy từ khắp nước Úc đã được triệu tập về phối hợp dập lửa. Chưa hết, những ngày ấy, nhiều lính cứu hoả và vật tư chữa cháy từ các nước Canada, New Zealand, Mỹ, Singapore .... cũng đến nước Úc hỗ trợ ứng phó với thảm hoạ cháy rừng.

Được biết những vụ cháy rừng đầu tiên bùng phát từ cuối tháng 11/2019 nhưng đến tận ngày 4 tháng 3 năm 2020 cuộc chiến với giặc lửa mới hoàn toàn kết thúc. Và cũng đến tận lúc ấy những người lính cứu hoả mới được về nhà.

Đồng thời với cuộc chiến dập lửa, ngay khi các vụ cháy xảy ra, Cảnh sát nước này đã mở các cuộc điều tra toàn diện nguyên nhân xảy ra cháy. Cảnh sát đã bắt giữ 183 người với cáo buộc cố ý gây ra hoả hoạn tại 5 bang. Riêng Cảnh sát bang Victoria đã bắt giữ 43 người, phần lớn là thanh thiếu niên từ 12 đến 24 tuổi . Họ đã nghỉ lại và đốt lửa trong rừng khiến các thảm thực vật và bụi cây bị bén lửa rồi lan ra cả một khu vực lớn.... Qua quá trình điều tra, trong số 183 nghi can bị bắt giữ kể trên có 24 người bị truy tố với tội danh cố tình phóng hoả đốt rừng!

Cũng ngay khi thảm hoạ cháy rừng tại nước Úc từ mùa hè 2019 kết thúc, ngày 4 tháng 3 năm 2020, một nhóm các nhà khoa học nước này đã bắt tay vào việc nghiên cứu vệ tinh có khả năng đo độ che phủ rừng dưới mặt đất và độ ẩm không khí bằng máy đo hồng ngoại. Công nghệ này sẽ giúp xác định khu vực dễ bùng phát đám cháy và nơi khó có khả năng dập lửa nếu xảy ra hoả hoạn...

Mới đây nhất, ngày 17/3/2022, Tổ chức nghiên cứu Công nghiệp và Khoa học khối Thịnh vượng chung (SCIRO), cơ quan của Chính phủ Úc đã khai trương Trung tâm Nghiên cứu cháy rừng quốc gia tại Canberra với đội ngũ các nhà nghiên cứu có chuyên môn cao, thực hiện các nhiệm vụ tìm hiểu sâu hơn về đặc điểm của các đợt cháy rừng trong quá khứ, các yếu tố làm gia tăng mức độ nghiêm trọng và cách thức tốt nhất để ứng phó. Phòng nghiên cứu có một mô hình với thiết kế đặc biệt có thể mô phỏng các vụ cháy rừng trong thực tế trong các điều kiện có kiểm soát để giúp các chuyên gia có cơ sở để phân tích chi tiết và đưa ra các phương án phòng cháy và chữa cháy rừng hiệu quả hơn.

Trở lại câu chuyện chuyến đi sang Úc mùa Thu năm 2019, chúng tôi có may mắn được Nhà thơ Nguyễn Tùng Linh hiện đang sinh sống ở phía Bắc Melbourne mời đến chơi nhà. Nhà anh cách khu rừng của Bang Victoria không xa. Thành ra những ngày xảy ra thảm hoạ cháy rừng với nỗi lo cho gia đình của anh, chúng tôi thường trao đổi tin tức với nhau qua Zalo và Facebook. May mà khu vực anh ở "giặc lửa" chưa tràn tới nhờ các tình nguyện viên cứu hoả "đánh chặn" từ xa. Cho đến một ngày, trên Zalo anh gửi cho tôi mấy bức ảnh về sự hồi sinh kỳ diệu của những cánh rừng đen hoang vắng sau vài tháng thảm hoạ quét qua. Thì ra anh cũng như những người dân Úc đã không giấu nổi niềm vui khi nhận thấy sự sống vẫn có thể này mầm từ đống tro tàn. Và họ đã chia sẻ với nhau niềm vui, niềm hy vọng bằng những tấm ảnh ấy trên phạm vi toàn cầu. Tuy nhiên, nhìn những tấm ảnh ấy, mọi người đều đau xót mà thốt lên rằng: Dù có phép mầu thì phải hàng trăm năm nữa những cánh rừng già đẹp như mơ của nước Úc mới có thể trở lại vẻ đẹp mà nó đã từng đẹp. Điều ấy còn như muốn nhắc nhở người dân Úc mà cả người dân trên toàn thế giới còn phải suy nghĩ rất nhiều về sự cần thiết phải chung tay bảo vệ những cánh rừng trên hành tinh xanh mà chúng ta đang sống...■

Tác giả tại một khu bảo tồn thiên trong khu rừng phía bắc Melbourne Bang Victoria

NHẬT KÝ của LÍNH CỨU HỎA

"Tôi nhận "việc lớn"

Chiều hôm đó, tôi đang chép bài đọc trong phòng làm việc của Sở Mật thám Trạm 2, chợt tiếng chuông báo vang lên, tôi lập tức bỏ bút, chạy lên xe cứu hỏa để chuẩn bị lên đường như thường lệ. Đội trưởng Wang Jiangang nắm lấy tôi và nói với vẻ mặt ủ rũ: "Hãy nhanh chóng đếm số người và thiết bị. Tăng cường đến huyện Đằng, Ngô Châu!".

Đội Cứu hỏa tập kết trước giờ lên đường làm nhiệm vụ.

Trước khi tôi có thể phản ứng, Đội trưởng Wang đã lấy danh sách nhân viên và chọn từng người tiếp viện cho đợt đầu. "Đợt tăng cường này có nhiệm vụ nặng nề, đòi hỏi các cậu phải có kỹ năng vững vàng, tâm lý tốt, thể lực sung mãn". Đội trưởng Wang nhanh chóng xác định danh sách Đội tăng cường và tôi được chọn vào đợt đầu tiên của Đội.

Trước khi kịp thu dọn đồ đạc cá nhân và kiểm đếm trang bị, tôi và đồng đội phải vội vã đến Ngô Châu. Trên đường đi, tôi chỉ biết về vụ tai nạn qua chiếc điện thoại di động của mình.Trong lòng tôi chỉ có một ý nghĩ, chỉ cần có một tia hy vọng, tôi sẽ cố gắng hết sức.

Trắng đêm

Đội lính Cứu hỏa leo núi vượt rừng vào nơi máy bay rơi.

21 giờ, lực lượng tăng viện đã đến điểm tập kết. Tình hình ở hiện trường rất phức tạp, trụ sở tại chỗ đang thảo luận với lực lượng chức năng và các chuyên gia để đưa ra các biện pháp ứng cứu tương ứng. Chúng tôi dựng lều tạm và chờ lệnh.

Lúc chúng tôi làm xong chỗ tạm trú cũng đã gần nửa đêm. Thời tiết ở Ngô Châu nóng nực, ngột ngạt. Với tâm lý háo hức được đi giải cứu nên gần như cả đêm tôi trằn trọc, mất ngủ.

Tối đó, tôi gọi cho mẹ, báo rằng tôi đang ở hiện trường máy bay rơi. Mẹ nhắc tôi chú ý an toàn và gắng sức cứu người. Tôi sờ lên khuôn mặt ướt đẫm nước mắt của mình, nói với mẹ: "Mẹ ơi, mạng sống thật quý giá. Con muốn được ôm mẹ".

Trước bình minh, nhóm bắt đầu tập huấn nghiệp vụ. Các chuyên gia đến giải thích cho chúng tôi các biện pháp an toàn và kỷ luật làm việc của công tác tìm kiếm, cứu nạn thảm họa hàng không. Công tác tìm kiếm cứu nạn được ưu tiên hàng đầu. Đồng thời, hài cốt sau khi khai quật cần được thu gom bàn giao cho Phòng Kỹ thuật hình sự - Bộ Công an.

Chúng tôi nhận được lệnh của Bộ Chỉ huy tiền phương, chuẩn bị vào núi. Tôi và đồng đội hiên ngang ngược gió, cảm thấy trên vai gánh rất nhiều trách nhiệm.

Chạy đua với thời gian

Công việc cứu hộ đầy nguy hiểm, đòi hỏi lính cứu hỏa phải vô cùng cẩn thận.

Khi đến hiện trường, tôi thấy mảnh vỡ của máy bay rải khắp núi như những mảng tuyết trắng. Trên các tuyến đường xung quanh nơi xảy ra tai nạn thường xuyên có người và phương tiện qua lại. Một số máy công trình lớn được bố trí dày đặc để mở đường cho công tác tìm kiếm cứu nạn tại hiện trường.

Nhưng dù gì, vẫn không thể lơ là công tác phòng chống dịch bệnh. Trước khi vào núi, chúng tôi phải sát khuẩn tay, đội mũ bảo hiểm, khẩu trang, quần áo bảo hộ, đeo găng tay... che từng tấc da trần. Quần áo bảo hộ không thể cởi ra giữa chừng, đi vệ sinh cũng bất tiện. Vì thế, Đội trưởng đã chuẩn bị sẵn bỉm cho chúng tôi. Lần đầu tiên trong đời mặc tã người lớn, tôi hơi ngại.

Đội trưởng chia khu vực tìm kiếm cứu nạn thành các ô, tổ chức hành quân, lần lượt ra trận. Nhóm sáu người chúng tôi thành lập Đội luồn dây chuyên nghiệp, chuyên xử lý những con dốc cao, hiểm trở.

Chúng tôi vượt núi để tìm người sống sót. Những con dốc hiểm trở, dựng đứng, cỏ dại mọc um tùm, một số dốc nghiêng tới 70 độ, rất khó leo. Song tôi và đồng đội chưa bao giờ bỏ cuộc. Chúng tôi đã gần tới được khu vực không có người qua lại. Dùng thân cây làm điểm tựa để buộc dây, chúng tôi tìm kiếm từng centimet một.

Khi đêm đến, chúng tôi lấy đèn pin và cả đèn chiếu sáng công suất mạnh di động ra dùng. Dùng chúng phối hợp với nhau, để cả ngọn núi như được thắp sáng bởi các vì sao.

Ngày hôm sau, thời tiết ở Ngô Châu đột ngột chuyển lạnh. Đội hỗ trợ hậu cần đã gửi đồ giữ nhiệt và chúng tôi bắt đầu khai quật, tìm kiếm khu vực lõi.

Kết hợp nhiều vật chứng khác nhau như thiết bị hạ cánh của máy bay và thiết bị phát định vị khẩn cấp được tìm thấy trong giai đoạn đầu, các chuyên gia đã nghiên cứu và phán đoán vị trí của hộp đen máy bay. Họ liên tục điều chỉnh hướng khai quật, từng bước thu hẹp phạm vi tìm kiếm, xác định các khu vực trọng điểm.

Chúng tôi nhận nhiệm vụ di chuyển những mảnh vỡ lớn của cánh máy bay trên sườn đồi. Do cánh quá nặng và đất mềm nên sau khi rơi xuống sẽ ăn sâu vào đất, khó đảm bảo nguyên vẹn trong quá trình di dời.

Đội Cứu hộ nhanh chóng phối hợp, buộc dây vào gốc cây và hạ xuống tìm điểm trọng tâm của cánh, cố định phần đuôi cánh. Chúng tôi dùng tay không cào đất, luồn bè gỗ xuống dưới rồi dùng dây và đòn bẩy để từ từ nhấc cánh lên. Một mảnh vỡ của cánh máy bay đã được di rời thành công.

Kẹt trong hố

Mưa gió làm nhão đất khiến Xingwen bị kẹt trong đất không nhấc chân lên nổi.

Tối 23, sấm sét bao phủ huyện Đằng, trời mưa to suốt đêm.

Ngày 24, chúng tôi nhận được lệnh mở rộng phạm vi tìm kiếm gấp 1,5 lần so với hôm qua và phải tìm kiếm hộp đen bằng tất cả sức lực. Hiện trường đầy bùn đất, nước đọng, ổ gà và trơn trượt.

Tôi nghĩ máy bay rơi xuống thì hộp đen có lẽ sẽ ở dưới chân núi. Vì vậy, tôi tìm kiếm khu vực phía dưới trước. Tôi nhảy xuống đó. Sau khi đứng vững, tôi bắt đầu đào. Đến khi cảm thấy bắp chân hơi lạnh, tôi mới biết đùi mình đã nằm trong vũng lầy. Dù tôi có cử động hay cố kéo chân ra cũng không thể nhúc nhích được. Tôi cầm lấy cuốc và nghĩ phải đào đất bên cạnh thì may ra mới cứu được mình.

Sau khi Đội trưởng phát hiện ra tình trạng của tôi, anh ấy ngay lập tức nắm lấy dây an toàn của tôi và ra sức kéo. Khi thoát được ra ngoài, nhìn lại vũng lầy vẫn còn đôi giày của tôi trong đó. Đội trưởng ngay lập tức nhắc nhở các nhân viên tìm kiếm cứu nạn tại hiện trường rằng sau cơn mưa đất rất mềm, nên chú ý bước chân và làm tốt công tác tự bảo vệ an toàn cho bản thân.

Suối mồ hôi

Mồ hôi chảy ra thành dòng từ giày của một lính cứu hộ.

Nhiệt độ tăng dần lên. Một số đồng đội của tôi bắt đầu xuất hiện triệu chứng say vì nóng. Đội trưởng đành phân chia nhân sự thành nhiều đội hình và thay phiên nhau làm việc để đảm bảo thể lực.

Sau một ngày làm việc, kính bảo hộ của tôi đầy hơi nước. Sống mũi của tôi như bị ép chặt xuống và tai tôi đau nhức vì dây khẩu trang. Thứ khiến tôi hạnh phúc nhất trong lúc này là gì? Chính là một chai nước suối 2 lít. Nhưng tôi chỉ có thể nuốt nước bọt của chính mình.

Để ngăn ngừa thương tích, chúng tôi mặc bộ quần áo cứu hộ khẩn cấp bên trong và bộ quần áo bảo hộ dịch bệnh bên ngoài. Đồng đội tôi nói: "Ngay khi mặc bộ đồ bảo hộ vào, tớ đã bắt đầu toát mồ hôi, không làm nổi gì". Một người khác bảo: "Nhấc tay lên một phát là một dòng nước chảy xuống cánh tay. Mồ hôi như tắm. Trong giày cũng sũng nước như đi giữa trời mưa".

Mỗi ngày trở lại chỗ nghỉ, tôi đều thấy như suy sụp. Dù khó khăn đến mấy, chúng tôi cũng nghiến răng cố chấp đến cùng, không ai nói sẽ bỏ cuộc. Tất cả chúng tôi đều đang làm việc hết sức và tất cả chúng tôi đều muốn tăng tiến độ. Nhanh lên nào! Phải tìm được hộp đen!

Tại trạm của Đội có cả bác sĩ tâm lý để tiến hành đánh giá tâm lý cho các thành viên trong đội và giúp nhân viên tại chỗ giải quyết các vấn đề về tâm lý. Sau mỗi đợt tìm kiếm cứu nạn, đội đều tổ chức tổng kết chiến đấu và khen thưởng sớm nhất có thể. Đội trưởng đã đọc thư cổ vũ gửi cho chúng tôi, điều này đã động viên tinh thần cả đội rất nhiều.

Tôi là "ngọn lửa nhỏ"

Đội Cứu hộ mặc niệm nạn nhân tử vong trong vụ máy bay rơi sau 7 ngày tìm kiếm vô vọng.

Khi gặp gia đình nạn nhân trước cửa trại cứu hộ, chúng tôi đứng nghiêm trang, bỏ mũ, cúi đầu và mặc niệm cho các nạn nhân. Dù trên đời này không có siêu anh hùng nhưng mỗi chúng ta hãy là một chút ánh sáng trong đêm tối. Cầu mong những con đom đóm hội tụ thành một dải ngân hà và thắp sáng con đường về nhà cho những người đã khuất. Tất cả những người cứu hộ, chúng tôi xin bày tỏ lòng thương tiếc họ.

Ngày 27, tôi nhận được lệnh trở về cùng đội. Một số thành viên khác tiếp tục ở lại làm công việc tìm kiếm. Trong 7 ngày này, chúng tôi đã cùng hàng nghìn nhân viên trong cả nước tham gia xử lý tai nạn máy bay. Chúng tôi đã cùng hoàn thành việc tìm kiếm hộp đen và tìm thấy hơn 30.000 mảnh vỡ của máy bay, bao phủ một khu vực tìm kiếm rộng hơn 9 triệu mét vuông. Tôi tự hào về đặc ân được trở thành một phần của đội tìm kiếm và cứu nạn."

Khoảng 14 giờ 38 phút chiều 21/3/2022, chuyến bay mang số hiệu MU5735, khởi hành từ Côn Minh đi Quảng Tây, đã đâm xuống sườn núi ở huyện Đằng của Quảng Tây, Trung Quốc. Phó Tổng giám đốc Cục Hàng không Dân dụng Trung Quốc (CACC), ông Hu Zhenjiang, xác nhận toàn bộ 132 người trên máy bay, bao gồm 123 hành khách và 9 thành viên tổ bay, đều thiệt mạng. Hộp đen đầu tiên của máy bay, được cho là chứa dữ liệu ghi âm buồng lái, đã được thu hồi hôm 23/3. Công việc tải xuống và phân tích dữ liệu của hộp đen đầu tiên vẫn đang được tiến hành tại một phòng thí nghiệm ở Bắc Kinh. Hộp đen thứ hai được tìm thấy hôm 27/3. Bất chấp cường độ làm việc cao, mưa gió hay địa hình hiểm trở, lính cứu hỏa Xingwen và các đồng đội vẫn quyết tâm dồn hết sức tìm kiếm cứu nạn ở điểm rơi của máy bay chở 132 người.

Teng Xingwen, sinh tháng 4/1994, là lính cứu hỏa đầu tiên được Đội Cứu hỏa Quốc gia Trung Quốc tuyển dụng vào Trạm Dịch vụ Đặc biệt Đội Cứu hỏa Nam Ninh 2 hồi tháng 5/2019, với tư cách lính cứu hỏa cấp 4. Ngày 21/3/2022, anh được chọn làm thành viên Đội Cứu hộ đầu tiên tăng cường cho Ngô Châu và tức tốc đến huyện Đằng tham gia công tác cứu hộ trong vụ máy bay của Eastern China Airlines rơi. Trong quá trình xử lý tai nạn, Xingwen ghi lại những cảm xúc và công việc của mình qua "Nhật ký lính cứu hỏa" trên./.

PHƯƠNG LINH

(Theo The Paper)

08 SỰ KIỆN NỔI BẬT NĂM 2022 CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC

1

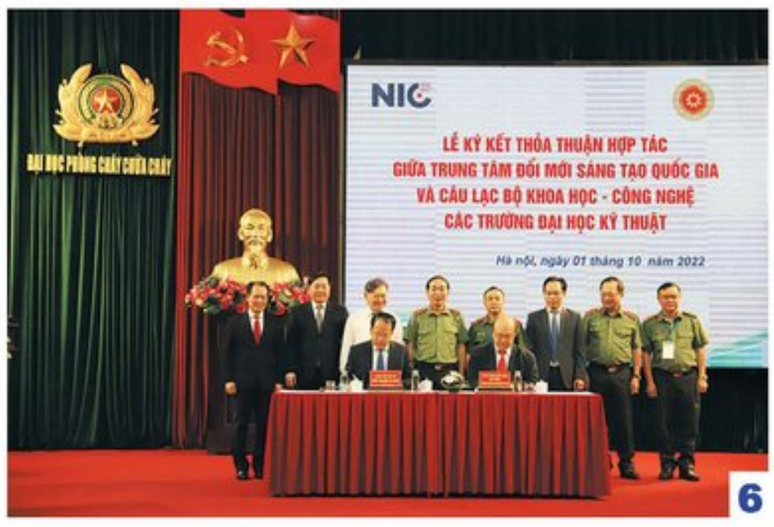

1

2

3

6

8

1 Trong năm 2022, Trường Đại học PCCC vinh dự có thêm 05 Nhà giáo được Hội đồng Giáo sư nhà nước công nhận đạt tiêu chuẩn Chức danh Phó Giáo sư (PGS). Trong đó, 03 Nhà giáo được Hội đồng Giáo sư nhà nước công bố Quyết định và trao Giấy chứng nhận đạt tiêu chuẩn chức danh PGS vào ngày 28/4/2022 gồm: Thiếu tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng nhà trường (nay là Giám đốc Học viện Cảnh sát nhân dân); Thượng tá, PGS, TS Nguyễn Thanh Hải – Phó Hiệu trưởng; Thượng tá, PGS,TS Hoàng Ngọc Hải – Trưởng Khoa Nghiệp vụ cơ bản và 02 Nhà giáo được Hội đồng Giáo sư nhà nước công bố Quyết định và trao Giấy chứng nhận đạt tiêu chuẩn chức danh PGS vào ngày 15/12/2022 gồm: Đại tá, PGS, TS Lê Quang Hải – Phó Hiệu trưởng; Thiếu tá, PGS, TS Tống Sỹ Tiến – Giảng viên Khoa Khoa học cơ bản và Ngoại ngữ.

2 Ngày 01/7/2022, Trường Đại học PCCC đã tổ chức thành công Hội thảo Khoa học cấp Bộ "Công tác cứu nạn, cứu hộ trong thảm họa, thiên tai và ứng phó với biến đổi khí hậu". Thượng tướng, PGS, TS Trần Quốc Tỏ – Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Phó Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Thứ trưởng Bộ Công an trực tiếp dự và chỉ đạo tại Hội thảo. Hội thảo đã nghiên cứu, tổng kết, đánh giá sâu sắc, toàn diện về thảm họa, thiên tai và biến đổi khí hậu cũng như vai trò của lực lượng CAND nói chung, của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng đối với công tác cứu nạn, cứu hộ trong thảm họa, thiên tai và ứng phó với biến đổi khí hậu.

3 Ngày 27/4/2022, Trường Đại học PCCC ký Quy chế phối hợp với Công an Thành phố Hà Nội, nhằm nâng cao hiệu quả hợp tác trong các mặt công tác: đào tạo, bồi dưỡng, luân chuyển cán bộ giáo viên, nghiên cứu, ứng dụng khoa học công nghệ về PCCC&CNCH; trao đổi thông tin; chia sẻ kinh nghiệm và phối hợp tổ chức hoạt động thực tiễn trong công tác PCCC&CNCH giữa 2 đơn vị. Việc ký kết, ban hành quy chế phối hợp, thể hiện tinh thần, trách nhiệm của 2 đơn vị đối với công tác PCCC&CNCH ở Việt Nam nói chung, công tác PCCC&CNCH trên địa bàn Thành phố Hà Nội nói riêng.

4 Ngày 20/5/2022, Trường Đại học PCCC tổ chức Hội nghị "Tổng kết 10 năm đào tạo trình độ Thạc sỹ giai đoạn 2011 – 2022" nhằm mục đích đánh giá, tổng kết toàn diện về kết quả, thành tựu đã đạt được trong 10 năm tổ chức đào tạo trình độ Thạc sỹ tại Trường Đại học PCCC. Đây là dịp để nhà trường và Công an các đơn vị, địa phương cùng nhau nhìn nhận, đánh giá lại kết quả đào tạo trình độ Thạc sỹ của nhà trường; trên cơ sở đó, đề ra phương hướng, giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả chất lượng đào tạo Thạc sỹ của nhà trường trong thời gian tới; góp phần đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu về nguồn nhân lực có chất lượng cao trong lĩnh vực PCCC&CNCH của đất nước.

5 Ngày 04/10/2022, Ban Tổ chức Trung ương phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương và Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh đến Trường Đại học PCCC thực hiện khảo sát lựa chọn học viện, trường đủ điều kiện đào tạo Trung cấp Lý luận chính trị của Bộ Công an. Trên cơ sở đó, Đoàn thống nhất về việc lựa chọn Trường Đại học PCCC cơ bản đáp ứng được điều kiện đào tạo Trung cấp Lý luận chính trị theo chủ trương Ban Bí thư hiện nay. Như vậy, trong thời gian sắp tới, Trường Đại học PCCC sẽ là cơ sở đào tạo Trung cấp Lý luận chính trị của Bộ Công an.

6 Ngày 01/10/2022, Trường Đại học PCCC là đơn vị đăng cai tổ chức thành công Hội thảo Câu Lạc bộ (CLB) Khoa học và công nghệ các Trường Đại học Kỹ thuật lần thứ 57 với chủ đề "Công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ phục vụ phát triển kinh tế, xã hội của đất nước trong giai đoạn hiện nay". Tham dự Hội thảo và chỉ đạo tại Hội thảo có đồng chí Thượng tướng, PGS, TS Trần Quốc Tỏ – Thứ trưởng Bộ Công an; PGS, TS Hoàng Minh Sơn – Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo; TS Trần Duy Đông – Thứ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư. Đặc biệt, tại Hội thảo đã diễn ra Lễ Ký kết hợp tác thỏa thuận hợp tác giữa CLB Khoa học và công nghệ các Trường Đại học Kỹ thuật với Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc gia (NIC) nhằm nâng cao, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, chuyển giao công nghệ. Đây là sự kiện có ý nghĩa quan trọng, đánh dấu bước phát triển mới của Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc gia (NIC) trong việc xây dựng, mở rộng quan hệ hợp tác với các trường Đại học, các viện nghiên cứu để cùng thúc đẩy nghiên cứu ứng dụng, khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, đặc biệt là phát phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ sự phát triển kinh tế, xã hội của đất nước.

7 Từ ngày 21 - 28/5/2022, Đoàn giảng viên Trường Đại học PCCC đã tham dự Hội thi Giảng viên dạy giỏi cấp Bộ các Học viện, Trường Đại học CAND năm học 2021 – 2022 và vinh dự đạt giải Nhì toàn đoàn; giải Nhì lĩnh vực Quân sự võ thuật và lĩnh vực Ngoại ngữ; giải Ba lĩnh vực Nghiệp vụ chuyên ngành và lĩnh vực Chính trị. Thành tích xuất sắc của Đoàn đã góp phần tô thắm bảng vàng thành tích 45 năm xây dựng và trưởng thành của Trường Đại học PCCC, xứng đáng với truyền thống vẻ vang của nhà trường.

8 Ngày 21/12/2022, Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC đã ký Quyết định về việc thành lập Câu Lạc bộ Hưu trí Trường Đại học PCCC và Quyết định công nhận Ban Chủ nhiệm Câu Lạc bộ Hưu trí Trường Đại học PCCC tại Thành phố Hà Nội, nhiệm kỳ 2022 – 2025. Theo đó, Câu Lạc bộ Hưu trí Trường Đại học PCCC được tách từ Câu Lạc bộ Hưu trí 4/10, gồm các hội viên là cán bộ hưu trí đã từng công tác tại Trường Đại học PCCC nghỉ hưu tại Thành phố Hà Nội tự nguyện gia nhập, sinh hoạt. Ban Chủ nhiệm Câu Lạc bộ gồm 01 đồng chí Trưởng ban, 02 Phó Trưởng ban và 02 Ủy viên.

HAPPY NEW YEAR
2023